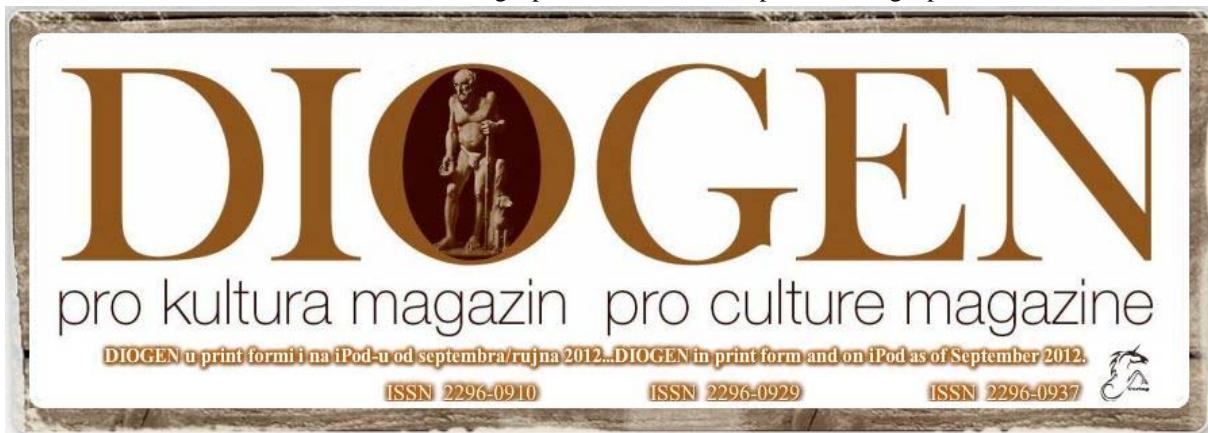


DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>



Božidar B. Bagola

Božidar Brezinščak Bagola

SPET ZNOVA POJEM HVALO ŽIVLJENJU

(pričevanja in premišljevanja obmejnega župana)

VSEBINA

I. del

Prizanesljivost in zaupanje (1993-1995)

Eno in isto milo podnebje, 5. februar 1993

Ena in ista celota, 10. maj 1993

Družinski izlet, 7. julij 1993

Hišni obisk bolnika, 10. julij 1993

Značajev potrebujemo, 26. julij 1993

Veselim se prihodnjih dni, 23. september 1993

Navaden delovni dan, 30. september 1993

Vojna v Bosni, 7. november 1993

Na pogrebih, 30. november 1993

Plemički grad Vrbovec, 28. 12. 1993

Kitajska knjiga sprememb, 16. februar 1994

Predsedniški obisk, 23. april 1994

Sam svoj dokaz, 2. maj 1994

Ob dnevu hrvaške državnosti, 29. maj 1994

Zavedam se samostojnih držav, 11. junij 1994

Velika dela na stanovanjski hiši, 30. julij 1994

Romantično srce Hrvaške, 9. september 1994

Tri dni v Opuzenu, 3. oktober 1994

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910
Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland
E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Ob rojstnem dnevu, 9. november 1994

Razumska in čutna odločilnost, 18. december 1994

Spreobrnjenje, 25. januar 1995

Manj lep in zelo lep dogodek, 28. januar 1995

Krvavi davek, 16. marec 1995

Velikonočni teden, 15. april 1995

Plečnikovi kelih, 3. maj 1995

Solze in kletve, 10. julij 1995

Nezaupnica, 1. avgust 1995

II. del

Med realnostjo in sanjami (1995-2001)

Odpor in predanost, 13. september 1995

Kako je z mojim obrazom, 23. september 1995

V družbi s Kocbekom in Marotijem, 23. november 1995

Veliki molk, 19. december 1995

Nekaj čudovitega, 22. januar 1996

Nezaželeno pričevanje, 28. februar 1996

Opozorilne sanje, 16. marec 1996

Pod močnim vplivom Fichtea, 27. marec 1996

Ali obstaja Bog?, 5. april 1996

Občutljivost glede nacionalne identitete, 11. april 1996

Prometejsko delo prevajanja, 1. junij 1996

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Hrvati v Sloveniji, 22. junij 1996

Prisrčno srečanje, 5. julij 1996

Na mednarodni konferenci v Zadru, 13. oktober 1996

In memoriam dr. Antonu Trstenjaku, 5. december 1996

Nova razsežnost duhovnosti, 15. december 1996

Med nagrajenci ministrstva za kulturo, 31. januar 1997

Življenje je dar, 15. marec 1997

Sirimavo Bandaranaike, 21. april 1997

Sanjski prizori, 5. maj 1997

Volitve za predsednika države, 15. junij 1997

Pri patru Rikardu, 1. julij 1997

V letalu za Dubrovnik, 21. september 1997

Veličastno presenečenje, 22. september 1997

Res je krasna ta naša dežela, 23. september 1997

Na mednarodnem srečanju v Lovranu, 24. september 1997

Industrija dolgčasa, 25. september 1997

V novi stavbi Nacionalne in univerzitetne knjižnice, 10. oktober 1997

Demoni med nami, 29. oktober 1997

Slavila sva abrahama, 14. november 1997

Zdravila za dušo in telo, 4. januar 1998

Na pogrebu dragega frančiškana, 15. marec 1998

Odpiram se velikonočni nedelji, 12. april 1998

Daleč od zdrave demokracije, 30. april 1998

Trpljenje razseljenih oseb, 4. maja 1998

Križ, sotočje zemlje in neba, 21. maj 1998

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Usoda in ustvarjalnost, 29. junij 1998

Deset dni na morju, 20. avgust 1998

Ljubezen se plača z ljubeznijo, 25. september 1998

Zaustavljeni David, 4. oktober 1998

Pomen knjige za polnost življenja, 12. oktober 1998

Vprašanja moralne teologije danes, 20. oktober 1998

Častitljive knjige modrosti, 7. december 1998

Prakrščanska šola življenja, 3. januar 1999

Biti in obstati, 16. februar 1999

Stvarnost, katere ne morem dojeti, 8. marec 1999

Kristjan in haiku poezija, 5. junij 1999

Kruh samote, 28. julij 1999

Spopad s samim seboj, 1. avgust 1999

Z veseljem sladko vince piti, 22. september 1999

Ne vidim nasmejanih ljudi, 11. november 1999

Problemi z avtom, 18. november 1999

Smrt prvega hrvaškega predsednika, 12. december 1999

Razkrivanje, 11. januar 2000

Pričakovanje in garanje, 28. januar 2000

Srečanje z Alojzom Rebulo, 13. marec 2000

Obletnica orglarske delavnice Škrabl, 29. april 2000

Škofovsko posvečenje, 25. junij 2000

Personalizem in njegovi odmevi, 7. julij 2000

Ob prevajanju Romana Guardinija, 20. avgust 2000

Moj tabernakelj Besede, 14. oktober 2000

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910
Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland
E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Nikar zavajati volilce, 21. oktober 2000

Umrl je velikan hrvaškega gledališča, 3. januar 2001

Počutim se kot jutranja zarja, 21. februar 2001

Ne smem se poceni razdajati, 16. marec 2001

Pesniško srečanje, 7. april 2001

Preroki nove dobe, 10. junij 2001

III. del

Plemenitenje življenja (2001-2005)

Ponovno izbran za župana, 21. julij 2001

Sotelsko jezero, 9. avgust 2001

Atomske toplice, 17. avgust 2001

Čezmejna turistična cona, 31. avgust 2001

Pobratenje obrazov v vesolju, 3. september 2001

Sodoma in Gomora, 11. september 2001

Izredno doživetje v Gradcu, 21. septembra 2001

Quo vadis, scientia?, 21. november 2001

Ob tridesetletnici Hrvaške pomladji, 28. november 2001

Maloobmejni promet in sodelovanje, 20. december 2001

Na božičnem pogovoru, 21. december 2001

Izzivi in odgovori, 27. december 2001

Sic transit gloria mundi, 13. marec 2002

Obmejne prepustnice, 25. marec 2002

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Priča večnosti v sebi, 18. april 2002

Predstavitev v Mariboru, 11. junij 2002

O položaju intelektualcev, 19. junij 2002

Pot svetlobe, 11. julij 2002

Počitnice v Bosni, 19. julij 2002

Nepozabno popotovanje, 21. julij 2002

Povzdigniti se nad sebičnostjo, 31. avgust 2002

Ohranjanje jezikovne dediščine, 7. september 2002

Intrigantni in iskreni memoari, 2. oktober 2002

Interkulturnalni dialog, 9. oktober 2002

Društvo zagorskih pisateljev, 11. oktober 2002

Ob Stresovi šestdesetletnici, 17. januar 2003

Sotla – dolina izvirov zdravja, 13. februar 2003

Na zdravje plemenitih Hrvatov, 20. marec 2003

Moje slovenske izkušnje, 30. maj 2003

Notranje premoženje, 26. junij 2003

Pozornost do majhnih stvari, 31. oktober 2003

Vikend na Bledu in Bohinju, 16. februar 2004

Iskanje duhovnih sorodnikov, 18. april 2004

Promocija spletnih strani, 29. april 2004

Umrl je pesnik Horvatić, 21. maj 2004

Obisk iz Tadžikistana, 30. september 2004

Ob Prazniku vseh svetnikov, 3. november 2004

Sodelovanje s škofom Krambergerjem, 17. januar 2005

Svojevrsten politični testament, 15. februar 2005

Pogreb papeža Janeza Pavla II, 8. april 2005

Obisk predsednika države, 25. april 2005

IV. del

Hvaležnost in predanost (2005-2009)

Ponovna zmaga na volitvah, 28. maj 2005

Tretjič izvoljen za župana, 3. junij 2005

Biseri čiste poezije, 6. junij 2005

Intervju za radio Ognjišče, 17. julij 2005

Na počitnice v Zaostrog, 25. julij 2005

Duhovna svežina, 29. julij 2005

Sive duše in Slavoj Žižek, 30. julij 2005

Prevzet z biografijo Hildegarde iz Bingena, 16. avgust 2005

Izbrana dela Antona Martina Slomšeka, 3. september 2005

Tadijanovićev stoti rojstni dan, 22. oktober 2005

Srečanje s predsedniki sosednjih držav, 10. november 2005

Ključ dinamičnega življenja, 28. januar 2006

Nadgrobna svetloba, 14. marec 2006

Ustoličenje prvega celjskega škofa, 21. maj 2006

Misli Edith Stein, 24. avgust 2006

Prevzet z Novalisovo trditvijo, 16. september 2006

Spodbujanje družinskega branja, 17. oktober 2006

Umrl je moj stari prijatelj, 11. januar 2007

Plaketa za življensko delo, 23. april 2007

Številne zdravilne točke, 11. junij 2007

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910
Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland
E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Nagovor hrvaškim misionarjem, 19. julij 2007

Svetli primeri dobrososedstva, 24. avgust 2007

Ignorirana lokalna samouprava, 26. avgust 2007

Obljube v posmeh naivnim volilcem, 10. september 2007

Obisk evropskih literatov, 12. oktober 2008

Sotla nas združuje in povezuje, 19. december 2008

Vrhunec osebnega čiščenja, 18. januar 2009

Na mašniškem posvečenju v Banja Luki, 22. februar 2009

Na Bavarskem, 8. marec 2009

Učiti se od velikanov, 13. april 2009

Na binkoštno nedeljo, 18. junij 2009

Sožitje brez meja, 10. julij 2009

V. del

Smrt in ljubezen (2009-2012)

Na zavodu za zaposlovanje, 17. december 2009

Nevarna bolezen zveste žene, 25. september 2010

Po operaciji, 25. oktober 2010

Slutenjska resničnost smrti, 10. oktober 2011

Smrt in ljubezen, 3. decembra 2011

Velika življenjska preizkušnja 18. januar 2012

Listina o mednarodnem sodelovanju 20. juni 2012.

Prispevek mednarodnim kulturnim dosežkom 15. avgust 2012

Hvaležnost za dar življenja 23. september 2012

SPREMNA BESEDA

»Vse, kar človek resnično iz sebe napravi, brez ozirov in brez pomislekov, je zmerom dobro. Prav tako, kakor gotovo čutite, kdaj je izpregovorjena odkritosrčna beseda in kdaj konvencionalna. In sploh sem jaz prepričan, da ne more biti umetnik, kdor ni odkritosrčen do zadnjega.«

Ivan Cankar

Pred nami je besedilo pisatelja, pesnika in prevajalca **Božidarja Brezinščaka Bagole** SPET ZNOVA POJEM HVALO ŽIVLJENJU v vsej presunljivi odkritosrčnosti.

V prvem poglavju pisatelj govorí o svoji navezanosti in nujni povezavi z Obsoteljem, ki je, kot pravi »eno in isto milo podnebje«, opiše obmejni kraj Hum na Sutli, ki ga vsestransko dobro pozna, saj je bil tu tri mandate župan in predstavi nekaj znamenitih Humčanov, izobražencev z različnih področij. Ker je Bagola družinski človek, dnevniško opisuje tudi dogodke, povezane z družino: izlet, kopanje v toplicah, dela na družinski hiši, pričakovanje božičnega večera, odnos do ljubljene žene, opiše obisk pri bolnem stricu, imenitnem slikarju, ki potem umre.

Hum na Sutli leži na meji med dvema državama, vsaka na svojem bregu Sotle in kot župan se je srečeval s problemi migrantov, ki vsak dan prehajajo mejo. Ob opisovanju zunanjih dogodkov jih pisec podoživlja

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

in jih ves čas komparativno postavlja ob dogodke iz literature; iz prebranih knjig prenaša posamezne fragmente v svoje besedilo pri opisovanju okolja, v katerem živi, in vsakdanjega dogajanja (potreba po značajnih ljudeh, govor o poštenju). Je senzibilen opazovalec dogodkov in ravnanj ljudi; pri sebi spodbuja dobre lastnosti in odpravlja slabe. Absurd je bila zadnja vojna v Bosni, absolut mu je ljubezen do družine, ki je pogoj za ljubezen med ljudmi; dobrota srca je rešitev sveta.

V drugem poglavju že naslov *Med realnostjo in sanjami* pove, da so imele v določenem obdobju sanje pisca poseben pomen; v njih je skušal razkriti pomen sporočila, namig, vodilo za naprej, a večkrat brez uspeha. Svoje delovanje politika in književnika v realnem vsakdanu išče v literaturi, filozofiji (saj mu je ta, kot diplomiranemu filozofu, način življenja in orodje za razlago svojih ravnanj) in v krščanski veri. V svojem pisateljskem delovanju nam razkriva prijateljevanja z mnogimi ustvarjalci, tudi z Edvardom Kocbekom, dr. Trstenjakom in Alojzom Rebulo, zaupa nam svoja doživetja ob pisanju romana Veliki molk, ob prevajanju obsežnega Religijskega leksikona, govor o prevodu knjige dr. Jožeta Ramovša Sto domačih zdravil za dušo in telo, z zagrenjenostjo govor o zavrnjenem članku o hrvaščini v osrednjem slovenskem dnevniku in kot zaveden Hrvat govor o nezadovoljivem položaju Hrvatov v Sloveniji in nam razkriva svoja pričakovanja. Kot slehernik se obremenjuje z eksistenčnimi vprašanji: o plačilu računov in obrokov posojila, z zdravico se veseli rojstnega dneva ljubljene žene. Ugotavlja, da ni častitljive knjige modrosti, ki bi predpisala srečo v življenju, ampak je potrebno z zdravo pametjo izbirati modre odločitve. In mnoge modrosti Malega princa, ki jih je doživel med obiskovanjem planetov, lahko zasledimo pri zapiskih Bagole. Povede nas v očiščevalni čas pred Veliko nočjo, zopet razmišlja o prebranih modrostih v knjigah in se sprašuje, kaj je to naše življenje.

Tretje poglavje se nanaša na županovanje v kraju Hum na Sutli in na vse dogovore med sosednjimi občinskimi strukturami v smislu turizma, gospodarskega razvoja in dobrih medsebojnih odnosov. Največ pozornosti je posvečene Sotli, kot mejni in povezovalni reki, Sotelskemu jezeru in sosednjim Atomskim

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

topicam. V vseh pozitivnih prizadevanjih po napredku se v tem času zgodi 11. september v New Yorku, ki sodobni svet prikaže z druge plati, na Hrvaškem pa praznujejo trideset letnico Hrvaške pomladi in pisec ob tej priložnosti subjektivno opisuje držo hrvaških politikov. Kot domoljub se zavzema za boljšo promocijo hrvaških turističnih in gospodarskih prednosti v korist razvoja države, kritizira pa hrvaške cene maloobmejnih propustnic- dovoljenj, ki so najbolj prizadele ljudi z mnogimi obmejnimi problemi. Županovanje piscu večkrat ustvarja konflikte zaradi nastalih problemov, zaradi nestrinjanja posameznikov z uradnimi stališči; ko beremo njegove zapise, se zdi, da on vztrajno, kot Bachov Livingston Galeb, vzleta, vedno znova, da bi poletel, opravil svoje delo vestno in korektno, zmogel vse naloge in sam rasel. V svojem županskem in političnem delovanju se Bagolo ozira v literaturo, v Novalisa, v svoje ustvarjanje in predstavitev svojih del in ugotavlja, da so le intelektualci lahko nosilci razvoja v družbi. Ob vseh županskih funkcijah in državniških obiskih pisec najde tudi čas za romantičen vikend z ženo. Na potovanju skozi Bosno pisatelj z družino doživlja mnoge lepe dogodke, ob pogoriščih in razseljenih ljudeh pa se vedno znova poraja nesmisel zadnje vojne. V svojih eksistenčnih stiskah se tudi sprašuje, kako se dvigniti nad osebno sebičnost; spoznava pomen narečij, ki so bogata kulturna dediščina naroda, kar je pomembno za interkulturni dialog.

Četrto poglavje predstavi pisca predvsem kot župana z mnogimi obveznostmi; kot politik se posveča strankarskim in županskim volitvam in doživlja zmage. Zaradi tovrstnega dela se zave, da premalo piše, ne ustvarja. Bogatijo ga branja o Hildegardi iz Bingena. Bagolo kot župana veselijo dobri sosedski odnosi s sosednjimi čezmejnimi občinami, zavzema se za hrvaške delavce, zaposlene na slovenski strani, dotakne se meddržavnih problemov na morju, hrvaških varčevalcev pri slovenski banki, jedrske elektrarne Krško in podrtih brvi na meji. Udeležuje se literarnih in verskih srečanj, tudi posvetitve prvega celjskega škofa. Vesel je novih dosežkov v kraju, kot je povečana in posodobljena knjižnica; zaradi uspešnega dela prejme plaketo za življensko delo.

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Peto poglavje je najkrajše in govori o najtežjem obdobju v življenju. Po vseh uspehih se je pisec znašel brez novega mandata na zavodu za zaposlovanje, ob tem mu je zbolela še žena, ki si ni več opomogla in je umrla. Težki življenjski udarci, ki jih pisec blaži z ustvarjalnostjo. Svoji ljubljeni ženi posveti knjigo pesmi Moja duša s twojo, ki pričajo o njuni brezmejni ljubezni. Kljub duševni stiski Bagola literarno deluje, predstavlja svojo najnovejšo knjigo, se druži z literati.

Božidarja Brezinčaka Bagolo skozi njegovo knjigo spoznavamo ne samo kot intelektualca, širokega poznavanja in znanja, delajočega politika, ki hoče in želi delati po vesti, predvsem pa človekoljubno, ampak tudi kot človeka, ki sodeluje z mnogimi kulturniškimi in političnimi inštitucijami, knjižnicami, ministrstvi, z založniškimi hišami; zaradi svojega prejšnjega dela in literarnega delovanja pozna in tudi priateljuje z mnogimi sodobnimi ustvarjalci, politiki, gospodarstveniki, visokimi cerkvenimi predstavniki. Če je kot pesnik, literat uspel vsaj malo počlovečiti politiko, potem mu je uspelo veliko. Upokojen deluje na mednarodnih kulturniških povezavah in snuje nova dela.

Erna Ferjančič Fric

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910
Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland
E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

NE KOPIRATI

I. del

Prizanesljivost in zaupanje

Eno in isto milo podnebje

5. februar 1993

Včeraj popoldan sem bil v Zagrebu na sestanku inicijativnega odbora za ustanovitev Društva hrvaško-slovenskega prijateljstva. Okrog trideset ustanoviteljev se je zbralo v prostorih zagrebške Mladinske knjige. Domačin in gostitelj je bil starejši brat Dražena Budiše, vodja sestanka pa Mladen Hanzlovska,

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

publicist v pokoju, miren in prijeten človek. Zraven njega so v polkrogu sedeli Georgij Paro, režiser, Slavko Mihalić, pesnik, predstavniki Ministrstva za zunanje zadeve (Gregl, Morović), predstavnik slovenskega veleposlaništva (Žlebnik), Branko Čegec, pesnik, in več gospa in gospodov, katerih imena si nisem zapomnil. Vodja sestanka je vsakega pozamezno predstavil vsem ostalim, potem pa vse skupaj povabil, da v pripravljene obrazce vpišemo osebne podatke. Žal sem sredi sestanka moral odhiteti na avtobusno postajo, kajti zadnji avtobus iz Zagreba za Hum na Sutli, obsotelsko mestece s hrvaške strani pri Rogaški Slatini, ima odhod ob sedmih zvečer. Veselim se ustanovitvi društva. Morda preveč pričakujem od novih poznanstev, nameravam pa se vsekakor angažirati na čim bolj konkretnem izvirno literarnem in prevajalskem povezovanju Hrvaške in Slovenije, kajti to je eno in isto milo podnebje moje ustvarjalnosti.

Ena in ista celota

10. maj 1993.

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Hrvaško obsoletsko mestece Hum na Sutli je desetletja bilo s slovenskim trgom Rogatec ena in ista delovna in življenska celota. Po osamostalitvi Hrvaške in Slovenije je Hum na Sutli dobil status hrvaške, Rogatec pa malo pozneje status slovenske občine. Današnja občina Hum na Sutli pokriva površino okrog štirideset kvadratnih kilometrov na skrajnem zahodnem delu Hrvaškega Zagorja. Na severu in zahodu meji v dolžini sedemindvajsetih kilometrov z Republiko Slovenijo (občine Rogatec, Rogaška Slatina in Podčetrtek), na jugu in jugovzhodu pa z občinami Zagorska sela, Desinić, Pregrada in Đurmanec. Ima osemnajst vasi, v katerih živi pet in pol tisoč prebivalcev. Področje občine pokrivajo dve katoliški župniji (Taborsko in Prišlin), ena osemletna osnovna šola s petimi področnimi štiriletnimi šolami (Druškovec, Gornje Brezno, Lupinjak, Prišlin in Taborsko) in kar tri pokopališča.

Hum na Sutli je ena redkih občin, ki se lahko pohvali s kar štiri velikimi in dobro stoječimi podjetji. Največje je tovarna embalažnega stekla Vetropack, na drugem mestu je tovarna orodja in kovinskih izdelkov Omco, na tretjem tovarna plastične embalaže Stražaplastika, na četrtem pa podjetje BDF-servis, ki se ukvarja s proizvodnjo in montažo strojne opreme in jeklenih konstrukcij.

V občini Hum na Sutli je rojeno kar nekaj znanih Hrvatov na področju literature, arhitekture, patologije in teologije. Ivan KRIZMANIĆ (1766-1852), ljubitelj umetnosti in prevajalec, študiral je filozofijo in teologijo v Zagrebu, na Dunaju in v Budimpešti, kjer je po duhovniškem posvečenju bil prefekt semenišča, nato profesor v Zagrebu, potem pa dolga desetletja župnik in opat v Mariji Bistrici. V njegovem župnišču so se radi zbirali hrvaški ilirci ali preporoditelji na čelu z Ljudevitom Gajem, ki je vzel njegovo nečakinjo za ženo. Pisal je v nemščini (dnevniški potopisi) in v hrvaški kajkavščini, v katero je tudi prevajal iz angleščine. Rikard JORGOVANIĆ (1853-1880), pesnik in pisatelj, pred maturo je zapustil semenišče in delal kot uradnik v Zagrebu ter na podeželjskih plemiških dvorcih v Slavoniji. Pisal je ljubezenske in domoljubne pesmi pod vplivom Avgusta Šenoe in Heinricha Heinea, pogosto v obliki balad in romanc. V kratkih zgodbah je realistično oslikaval življenje na podeželju (Mestna in podeželska vrtnica, Mlinarjevi

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

otroci), v nekaterih zgodbah pa je prišla v ospredje domišljija, psihologiziranje in zanimanje za eksotičnost (Stella Raiva, Dada, Ljubezen na odru, Človek brez srca). Viktor KOVAČIĆ (1874-1924), arhitekt, po končani obrtni šoli v Gradcu je delal pri Bolletu v Zagrebu, nato pa končal akademijo na Dunaju, kjer je spoznal in se družil z velikim slovenskim arhitektom Jožetom Plečnikom. Leta 1899 se je vrnil v Zagreb in odprl svoj studio. Poučeval je na Višji tehniški šoli v Zagrebu. Kot začetnik moderne hrvaške arhitekture je odločilno vplival na razvoj domačega gradbeništva in zaščite kulturnih spomenikov. V reviji Život je leta 1900 objavil programsko razpravo „Moderna arhitektura“, šest let pozneje pa je ustanovil Klub hrvaških arhitektov. Ljudevit JURAK (1881-1945), patolog, je po končanem študiju medicine delal v Innsbrucku, od leta 1913 nadalje pa je bil ravnatelj Javnega zdravstvenega inštituta v Zagrebu. Od leta 1921 do konca življenja je bil profesor patološke anatomije na zagrebški Veterinarski fakulteti. Leta 1943 je kot član mednarodne komisije preiskoval pokol častnikov poljske vojske v Ukrajini (Vinica) in prišel do zaključka, da so ta zločin storili Sovjeti, zaradi česar je ob koncu vojne, po nalogu komunistične oblasti, aretiran in ubit.

Družinski izlet

7. julij 1993

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Komaj čakam, da začnem delati in ustvarjati kot župan in pisatelj. Nikakor pa ne po vzoru Pascala Brucnerja, katerega roman *Ledeni mesec* prebiram te dni z velikim gnušom. Gre za ljubezenske odnose, napolnjene z egoistično nesnago. Berem to knjigo ravno zato, ker se v njej kaže usodna pomanjkljivost znanja o ljubezni, pomanjkljivost, ki v imenu javnih in intimnih svoboščin podpira egoizem in na ta način onemogoča zmožnost za resnično ljubezen. Praksa užitkov odpravlja idejo ljubezni. Ljubezen je zmanjšana na izgovor za širjenje potrošniškega hedonizma. Ljubezen se ne doživlja, pač pa samo izživlja. To izživljanje prevzema epidemične razsežnosti v sodobni družbi.

Današnji dan je bil namenjen za družinski izlet. Odpeljali smo se v Zagreb, najprej smo obiskali Mirogoj. Otroci so v arkadi znamenitih Hrvatov prižgali svečo za Stjepana Radića, Petra Preradovića, Avgusta Šenou, Tomislava Ivčića, Dražena Petrovića, v cerkvi Kristusa Kralja pa za vse tiste, ki so padli za svobodo. Potem smo se odpeljali do Gornjega gradu. Avto smo pustili v Jurjevski ulici in se podali peš do Trga hrvaškega narodnega preporoda, nadaljevali mimo zvezdarnice, do Kamnitih vrat, obiskali cerkev sv. Marka, potem pa pohiteli preko Jezuitskega in Katarinskega trga do stolpa Lotrščak, od koder je krasen pogled na katedralo in spodnji del mesta. Ko smo se naužili razgleda, smo odšli nazaj do avta in se prek Cmroka in Prekrižja odpeljali v Šestine na grob Ante Starčevića, očeta Domovine, ustanovitelja Hrvatske stranke prava. Hoteli smo nekaj prigrizniti v gostišču Šestinski lagvić, ker pa ni bilo pizze za otroke, smo nadaljevali vožnjo proti živalskem vrtu Maksimir. Po ogledu živali smo nadaljevali vožnjo skozi Sesvete v Prepuštovec, kjer smo imeli kosilo na zanimivi turistični kmetiji. Otroci so bili več kot zadovoljni.

Ob štirih popoldne smo prispeli v Marija Bistrico. Žena je dolgo klečala pred Milostno podobo Device Marije, potem pa smo od postaje do postaje opravili pobožnost križevega pota na Kalvariji. Vesel sem, da delim srečo z družinskimi člani in uživam s svojimi najbližjimi. Ob takem družinskem izletu se vedno z neko melanolijo spominjam na romanja s svojo babico Reziko, posebej pa z očetom Viktorjem. To so bili drugi časi, ki jih ni mogoče vzporejati z radovednostjo naših otrok. Danes je, ob tolikih načinih

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

človekovega odtujevanja, res velika modrost obdržati družino skupaj in se v družinski vzajemnosti podati na izlet. Včasih sem očital samemu sebi, zakaj tako redko napišem kakšen verz. Morda ravno zaradi družinske vzajemnosti in toplotne. V angelškem nasmehu in otroškem presenečanju blešči izvirna liričnost bivanja. Treba je z veliko ljubeznijo napajati družinsko skupnost, v kateri bi naj dolgo, dolgo vsi skupaj ostali zdravi in veseli.

NEKOPIRATI

Hišni obisk bolnika

10. julij 1993

Na današnji dan je praznovala god ranjka mati Amalija (Ljubica). Pred dvema letoma je praznovanju bil konec. Nekaj dni poprej me je zaprosila, naj bi jo z avtom popeljal skozi nekaj kilometrov odaljeno rojstno vas. Ustavil sem avto na griču. od koder si je ogledala starinsko rojstno hišo, potem pa sem nadaljeval do zaselka, v katerem je živila njena sestra, toda mati se ni hotela oglasiti pri njej. Jemala je slovo samo s pogledom. Globoko v sebi je najbrž začutila, verjetno precej nezavedno, odhod v večnost. Umrla je tri dni pozneje.

Danes sem obiskal svojega strica Jožeta na bolniški postelji. Odvzeta mu je leva stran telesa, težko govorí in slabo izgleda. Razjokal se je, ko me je zagledal. Moj dragi stric, učitelj in slikar, ki je diplomiral na Višji šoli za uporabno umetnost v Zagrebu. V svojih slikah je ovekovečil življenje in običaje domačega kraja. Vsi krajanji se zlahka prepoznamo na njegovih slikah – kako vriskamo in plešemo na vaški veselici (Stara gostilna), ali poslušamo tamburaše kako igrajo podoknice (Tamburaši), ali občudujemo lepoto narave (Taborski romari), se veselimo, pojemo in pijemo na ohceti (Ohcet), garamo z motiko na ilovnati njivi (Malotaborski težaki). Na njegovih slikah se lahko prepozna vsak „vandravec brez denarja“ tam nekje sredi meseca, ko mu od zadnje plače ni ostalo nič več, do nove pa bo treba še kar dolgo čakati. Je mar temu slavitelju življenja, ne glede na to, kako težko je, ostala samo bolečina in nepremičnost? Od sle po življenju samo oledenelost? Led ki se topi v nemih pogledih kmetov in kmetic z njegovih slik? Slikar se очitno poslavljva od sveta in se vrača v ospredje svojih slik.

Značajev potrebujemo

26. julij 1993

Prebiram odlomke iz Kurana, svete knjige mohamedancev. Mohamed je na zelo pobožen (in precej zvit) način prevzel krščanske vrednote. Oznanja enega in edinega Boga – Alaha – čigar poslanci so vsi judovski očaki in preroki, vključno s samim Jezusom. Največji med njimi pa je seveda sam Mohamed. Res je moral biti človek močne vere in prepričanja, da je bil na pravi poti, sicer ne bi imel toliko privržencev za sabo...

In kaj je z menoj, sem na pravi poti?

Na kaj moram biti posebej previden pri izvajanju in opravljanju svojih nalog?

Treba bo vsekakor počasi napredovati. Zavedati se moram, da uspeh priteguje predvsem priliznjence in hinavce, ki so v začetku sicer od neke majhne koristi, kasneje pa se držijo človeka kot plevel, katerega je vse težje odstraniti.

Današnji dan sem preživel z družino na kopanju in plavanju v Krapinskih toplicah in dokončal zelo naporno branje romana *Noč Ksaverja Šandorja Gjalskega* (1854-1935), hrvaškega književnika in politika. Avtor je s tem političnim romanom želel poudariti, kako je pred stotimi leti v hrvaški politiki bilo premalo značajev ozioroma karakternih osebnosti v moralno pozitivnem pomenu besede. Značaj bi naj pomenil načelnost, poštenje in zanesljivost. Imajo ga ljudje, kateri delajo, ustvarjajo, se borijo s težavami, kateri habitualno zaupajo v Boga in lastno moč. Verjetno bo treba napisati nadaljevanje romana Gjalskega in skupaj z njim zavpiti: „Značajev, značajev potrebujemo, bolj kot kadarkoli!“

Veselim se prihodnjih dni

23. september 1993

Včeraj sem v Zagrebu obiskal rojaka dr. Adalberta Rebića, znanega bibličnega teologa in etika, sedaj pa tudi predstojnika v državnem uradu za izgnance in razseljene osebe. Po dolgem in prisrčnem pogovoru sem v uredništvu kulturnega tednika *Hrvatsko slovo* pokramljal z urednikom Miletom Maslaćem. V znani dalmatinski „konobi“ sem pojedel odlično pripravljen bakalar in se ob kozarčku rizlinga iz Kutjeva pogovarjal s profesorjem Antunom Lastrićem, ravnateljem dramskega studija slepih oseb. Ob treh popoldan sem bil zopet v uradu dr. Rebića, prevzel sem nekaj njegovih knjig za našo knjižnico in ga uradno povabil na obisk v njegovo rojstno občino Hum na Sutli. Izpolnjen s številnimi srečanji sem se na koncu podal v nakup darila za rojstni dan svoji soprogi Branki, najboljši ženi in materi.

Na današnji slovesni seji v Krapini sem prebral pesem posvečeno osemstoti obletnici tega mesta. Vsi navzoči v dvorani so mi prisluhnili in me nagradili z dolgim, navdušenim aplavzom. Med uglednimi gosti so bili ministrica za kulturo Vesna Girardi Jurkić in akademik Ivan Supek. Doživel sem to predvsem kot neko satisfakcijo za vsa ponižanja v zadnjih mesecih. Bil sem prepričan, da sedaj ni čas za zmanjševanje, pač pa za samozavedno povečevanje. Pri tem moram vedno imeti v mislih staro resnico, da je edino človek, ki spoštuje sebe in druge, zmožen krepiti svoje notranje bitje. Veselim se prihodnjih dni, velikih obveznosti in veselega druženja. Veselim se ustvarjalnega zagona, ki se zopet prebuja v meni.

Navaden delovni dan

30. sebtember 1993

Takoj po jutarnji kavi me je v uradu obiskal Miro Grozaj, zdravnik iz Rogaške Slatine, ki je po svoji materi podedoval polovico srednjeveškega dvorca Mali tabor v naši občini. Ta baročni biser je v stoletjih nazaj imel celo vrsto lastnikov, od Ivaniša Korvina, grofovsko družine Ratkaj, do irskega barona Jakoba Kavanagha. Po drugi svetovni vojni je polovica dvorca nacionalizirana in dodeljena kmetijski zadrugi, drugo polovico pa sta podedovali družini Marjanović in Grozaj. Žal je danes ta kulturni in zgodovinski spomenik prepuščen zobu časa in je samo še nema priča preteklih dogodkov. Lastnik Grozaj prosi za občinsko pomoč pri delnemu prekrivanju strehe. Po najinem kratkem pogovoru brez velikih obljud sem novinarki lokalne radijske postaje povedal nekaj najnovejših občinskih zanimivosti. Okrog desete ure je prišla televizijska ekipa iz Zagreba, ki jo je vodil Željko Belić, režiser, s katerim me veže tesno sodelovanje izpred deset let, ko sem napisal scenarij in je on po njem režiral in snemal dokumentarni film o stoletni tradiciji steklarstva v Humu na Sutli. Po prijaznem pogovoru sem se z ekipo napotil v zaselek Košenine, kjer so hvaležni meščani pripravili pravo gostijo za vse udeležence ki so denarno ali drugače prispevali k asfaltiranju občinske ceste skozi njihov zaselek. Zahvala gre predvsem bojevniku hrvaške vojske in nekdanjemu pripadniku francoske tuijske legije Milanu Juraku, sedemdesetnemu možaku in najbolj pogumnem poveljniku na bojišču v Slavoniji (Antunovac pri Osijeku).

Vojna v Bosni

7. november 1993.

Sočustvujem s svojo soprogo Branko, Hrvatico iz srednje Bosne. Že kar nekaj dni zaporedoma v groznem strahu poslušamo novice o nevarnosti vojne, ki grozi njenemu rojstnemu mestu in občini Vareš. Pred dvema mesecema so muslimansko-mudžahedinske enote popolnoma sežgale in uničile sosednje mesto Kraljeva Sutjeska. Izgnani Hrvati so se podali na križev pot skozi Vareš v smeri proti Kiseljaku, Kreševu in Fojnici. Stanje v samem Varešu je po vsej gotovosti brezupno, kajti samo manjši del prebivalstva se je uspel prebiti do Kiseljaka, večji del pa je ostal v mestecu na reki Stavnji, v glavnem na ulicah, brez električne in vode, brez hrane in zdravil, z velikim pomanjkanjem oblačil in obutve. Pripadniki bošnjaško-muslimanske armade so sredi prejšnjega meseca začeli obkoljevati mesto Vareš, končalo pa se je z masakrom hrvaškega prebivalstva. Nekaj dni pozneje so pripadniki oboroženih sil Hrvaškega obrambnega sveta izvedli masakr in do temeljev sežgali muslimansko vas Stupni dô, zaradi česar so muslimanski specijalci iz Sarajeva še povečali agresijo na Vareš. Specijalci so pobili prek sedemdeset civilistov hrvaške nacionalnosti. Napadi so za seboj pustili drastične posledice. Iz mesta je izgnano deset tisoč Hrvatov, ki so v humanitarnih konvojih odpeljani v smeri proti Hercegovini. Kolikor smo uspeli izvedeti, so naši sorodniki sicer preživel vse te hudobije, toda živijo na samem robu življenja, veliko jih je v konvojih brez nujno potrebnih stvari, le s plastično vrečko v rokah. Vse to ne vodi nikamor, oziroma vodi nebogljene ljudi, preprosto ljudstvo, v nesrečo, ki ji ni videti konca.

Na pogrebih

30. november 1993

Pred nekaj dnevi smo se poslovili od Tončeka Tepeša, legendarnega direktorja Konfekcije Rogaška Slatina (KORS) in predsednika krajevne skupnosti Rogatec. Tonček je pravzaprav eden iz plejade znamenitih Humčanov. Rojen je namreč v naši občini, v majhni vasi Rusnica. Priženil se je v Rogatec, življenjsko karijero pa je začel in končal v Rogaški Slatini kot ustanovitelj in dolgoletni direktor modne konfekcije. Na pokopališču sem se spominjal najnih srečanj in pogоворov, posebej pa sodelovanja ob nastajanju monografije *Rogatec ob 700 letnici podelitve trških pravic*, ki je pred osmimi leti bila predstavljena na svečani proslavi. Tonček je takrat govoril o velikem pomenu humske steklarne Straža za krajevnu skupnost Rogatec in že takrat napovedal pobratenje dveh sosednjih krajevnih skupnosti, ki sta danes obmenji občini in še vedno čakata na to pobratenje.

Danes je na zagrebškem pokopališču Mirogoj bil pogreb dr. Ivana Cesarja, hrvaškega literarnega zgodovinarja, slovenista, urednika, prevajalca in politika. Magistriral je na temo strukturalne analize Potrčeve pripovedne proze, doktoriral pa z naslovom *Poetika pripovedne proze Cirila Kosmača* na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Zaposlil se je na oddelku za slavistiko zagrebške Filozofske fakultete. S predavanji in referati je redno sodeloval na slovenističnih simpozijih. Posebno pozornost je posvečal slovenski baročni pridigi, razsvetljenski poetiki, ekspressionistični pripovedi (Ivan Pregelj), socialnokritičnemu in socialističnemu realizmu, literarni avantgardi, Cirilu Kosmaču, Ivanu Cankarju,

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Stanku Vrazu in drugim. Svoje delo je zbral v monografijah *Poetika pripovedne proze Cirila Kosmača* (1981) in v pregledu slovenske književnosti za hrvaške študente slavistike z naslovom *Slovenska književnost* (1991), ki ga je izdal skupaj s profesorjem dr. Jožetom Pogačnikom. To delo predstavlja literarnozgodovinski pregled razvoja slovenske književnosti, zlasti njene uokvirjenosti v evropsko literarno dogajanje. Kot izreden poznavalec tujih jezikov je veliko prevajal iz francoske in nemške, predvsem pa iz slovenske književnosti. Na hrvaškem radiju in v časopisu je dolga leta predstavljal slovenske novitete. Po osamosvojitvi države pa je ustanovil politično stranko HKDU (Hrvaška krščanska demokratska unija) in leta 1992 kandidiral na predsedniških volitvah.

Zaradi celonočnega sneženja in visokega snega se nisem mogel odpeljati v Zagreb. Videl sem le kratek posnetek na televiziji. Poslovilne besede mu je v imenu Društva hrvaških pisateljev izrekel Joja Ricov. Na pogrebu sem med ostalimi opazil predsednika Hrvaškega sabora Stipeta Mesića, dva zagrebška pomožna škofa in kar precejšnje število političnih in kulturnih delavcev. Sinoč sem v svoji korespondenci izbrskal nekaj pisem v zvezi z njegovimi težavami pri katedri za slovenistiko na Filozofski fakulteti v Zagrebu. V živem spominu so mi ostala najina srečanja. Ob današnji žalosti je vsekakor najbolj pereč spomin na srečanje v gostilni „Pri veselem mrtvaku“ na začetku zagrebškega Mirogoja. Nekega poletnega večera sva sedela na terasi omenjene gostilne in ob rahlem vetriču in kozarcih ožujskega piva prevajala pesmi Kajetana Koviča. V živem spominu mi je prav tako najin skupen obisk Ljubljani, pogovor z dr. Matjažem Kmeclom, pesnikom in urednikom Tonetom Pavčkom, najbolj pa zadnje srečanje z Edvardom Kocbekom. Žal je profesor Cesar znanstveno delo in katedro prehitro zamenjal za politiko in postal preveč zagnan politik. Da ni bilo tako, bi morda še leta in leta skupaj prevajala slovenske pesnike na neki gostilniški terasi, zagledana s kozarci piva v odprto nebo.

Plemiški grad Vrbovec

28. 12. 1993

Letošnji Sveti večer je minil v toplem družinskem vzdušju. Mirno in veselo smo gledali padanje snežink in okraševali božično drevo. Po okraševanju se je vsa družina zbrala ob posebej bogati postni večerji od pečenih postrvi, ocvrtih lignjev, kuhanega krompirja z blitvo in fižolove solate. Ko smo se do sitega najedli, so otroci pohiteli v dnevno sobo, kjer so jih pod božično jelko čakala darila. Potem smo se vsi skupaj peš odpravili k polnočnici. Sama polnočnica je bila letos nekaj posebnega v naši župnijski cerkvi. Veroučna skupina srednješolcev je pripravila žive jaslice. Cerkev so osvetljevale svečke z betlehemskeim ognjem.

V današnjem časopisu *Večernji list* sem zjutraj prebral *In memoriam* Josipu Vinskemu, profesorju in športnem novinarju, utemeljitelju nogometne zveze Hrvaškega Zagorja, dragemu človeku i nadvse zahvalnemu sogovorniku. In glej, dokler sem sožalno budil spomine na srečanja in pogovore s ranjkim, me naenkrat doleti novica o smrti drugega Josipa, krapinskega slikarja in mojega strica. Umrl je v bolnišnici Bračak pri Zaboku. Zelo sem ga imel rad in veliko mi je pomenil v umetniškem prepoznavanju, čeprav o umetnosti nisva nikdar resno razpravljal. Raje sva se pogovarjala o drugih stvareh, samo ne o slikah in knjigah. Pa tudi tedaj ne, ko je delal ilustracije za mojo pesniško zbirko *Sve hladnija svetuća* (*Vse bolj hladna svitanja*). Zato sem še posebej dolžan napisati res iskreno topli *In memoriam* svojemu stricu, učitelju in umetniku, dolgoletnemu predsedniku Likovnega društva v Krapini.

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

V popoldanskih urah sem imel delovni sestanek s dr. Željkom Tomičićem, ravnateljem Inštituta za arheologijo iz Zagreba, v zvezi s programom in stroški planiranih arheoloških izkopavanj plemiškega gradu Vrbovec na področju naše občine.

Grad Vrbovec na levem bregu Sotle pri Klenovcu Humskem štejemo med najstarejše utrdbe v tem kraju. Zgrajen je bil v 13. stoletju kot obrambna utrdba, ki je ščitila pomembno prometno povezavo Štajerske in Hrvaškega Zagorja. Bil je obenem tudi upravno-cerkveno središče hrvaških krajev ob Sotli, zato je leta 1269 po njem dobil ime vrbovski arhidiakonat zagrebške nadškofije. Jugovzhodno od gradu še danes stoji prek sedemsto let stara kapela sv. Vida. Plemiški grad Vrbovec je car Sigismund Luksemburški podaril leta 1397 grofu Hermanu Celjskemu, ogrsko-hrvaški kralj Matija Korvin pa ga je sto let pozneje prodal hrvaškemu banu Janu Vitovcu. Prebivalci Klenovca Humskega so še danes dokaj prepričani da se v zasutih prostorih gradu nahaja zlatnina, denar in druge dragoceneosti.

V letošnji program je uvrščeno zbiranje zgodovinskih zapisov, analiza in komparacija storjenih del, prepariranje in konzerviranje izkopanih predmetov, vnašanje podatkov v računalnik in kataloška obdelava. Cilj poskusnih preiskovanj je potrjevanje predpostavke o močni srednjeveški utrdbi, preverjanje in podrobno utrjevanje obsega, karakteristik in gradbeniških, oziroma stilskih sprememb na tem zgodovinskem kompleksu. Občina bo preiskovalna dela denarno podprla. Želja nam je, da ta raziskovanja obrodijo dobre rezultate in dobimo muzejsko zbirkovo in zgodovinsko atrakcijo kulturnega turizma.

Kitajska knjiga sprememb

16. februar 1994

Ponižnost ni znak človekove šibkosti, me poučuje starodavna kitajska modrost, marveč znak človekove samozavesti. Nekaj me nagovarja naj bi se na popolnoma odprt način zoperstavil zavijajočim volkovom v občinski upravi. Takšno zoperstavljanje je sicer opravičeno, ker ima namen kaznovati tiste, ki ne spoštujejo zakon pravičnosti. Ni mogoče istočasno izbrati nekaj dobrega in nekaj slabega, še manj pa eno in drugo istočasno izvajati. Naklonjenost in veliko podporo ljudi je mogoče pridobiti le s skromnostjo in poštenim delom. Človek, ki ves čas dela s trdno in čisto voljo, bo na vsak način prej ko slej dosegel tisto, kar si želi.

Sinoči sem nedvomno jasno opozoril nekatere strankarske kolege na nekorektno vedenje in neupravičeno dobičkarstvo. Besede niso morda bile najbolj primerne. Čutim, kako se veja, na kateri sedim, nevarno zvija pod mano. Podkupljivost posameznikov uničuje enotnost stranke, nekateri mi izzivalno obračajo hrbet. Po katerih zunanjih znakih naj spoznam priložnost, ki bi me naj vodila k izpolnjevanju mojega poslanstva? Kaj bi moral storiti, na katere ljudi se ozirati? *Knjiga sprememb (I čing)* mi govori, da moram biti človek družine in socialnega reda. Družino je mogoče držati skupaj edino z

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

medsebojnim zaupanjem in z ljubeznijo kot edino avtoriteto. Za vodenje občine ali države so potrebne enake lastnosti kakor za vodenje družine. Zaupno družinsko vedenje, pravi kitajska modrost, in starševske skrbi prinašajo veliko bogastvo in srečo za vse človeštvo.

Predsedniški obisk

23. april 1994

Točno ob enajsti uri se je na igrišče pri osnovni šoli Hum na Sutli spustil helikopter s hrvaškim predsednikom dr. Franjem Tuđmanom in njegovim spremstvom. Pozdravil sem ga in mu stisnil roko takoj za regionalnim županom dr. Franjem Kajfežem. V neposrednem pogovoru deluje veliko bolj prisrčno kot pa na televiziji. V uradu direktorja tovarne stekla smo se pogovarjali več kot eno uro. Povedal sem mu, kdo se je vse od znanih Hrvatov rodil v naši občini, kar ga je očitno zelo ugodno presenetilo. Mene pa je, žal, ves čas srečanja s predsednikom države močno motila človeška zvijačnost in nizkotnost predsednika občinskega odbora ene opozicijskih strank, ki je pred dvema tednoma po kosilu s poslovnimi partnerji govoril vse najhuje o Tuđmanu, danes pa se mu tako hinavsko prilizuje, kot da bi ga najraje nosil na svojih rokah in mu poljubljal kolena.

Na srečo je bilo veliko bolj veselo srečanje z dragimi gosti iz Opuzena. Namreč, okrog devetih predpoldan so dopotovali iz doline Neretve člani mešanega pevskega zbora opuzenske župnije, člani dramske sekcije

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

ter moj kolega, pisatelj in urednik, Stjepan Šešelj, podpredsednik Matice hrvatske. Vsi gostje bodo prenočili pri naših družinah, katere so jih bile pripravljene sprejeti. Naslednja dva dni bodo peli pri svečanih mašah in imeli koncerte v župnijskih cerkvah Matere Božje Taborške in Svetega Petra. Gledališka skupina iz Opuzena bo v kinodvorani delno uprizorila predstavo *Urotnici (Uporniki)* na čast in v spomin hrvaškima mučencema Petru Zrinskemu in Franu Krsti Frankopanu, ki sta 30. aprila 1671 v Wiener Neu Stadt bila obsojena na smrt in so obema odsekali glavo.

Sam svoj dokaz

2. maj 1994

Te dni mi je uspelo napisati in pretipkati esej o Edvardu Kocbeku, velikem pisatelju, pesniku in politiku, z naslovom *Sam svoj dokaz*. To je pravzaprav v eseju predelana in dopolnjena moja diplomska naloga, ki sem jo leta 1974 pisal pod mentorstvom dr. Ivana Goluba, predstojnika katedre za dogmatiko na Teološki fakulteti v Zagrebu. Bila je to prva diplomska naloga na omenjeni katedri o nekem živečem pesniku in pisatelju, zahvaljujoč predvsem profesorju Golubu, ki je tudi sam pisal in še vedno piše pesmi, zraven številnih strokovnih del in meditativno pobožnih knjig.

Ob premišljevanju o kristjanu in partizanu Kocbeku se sprašujem, ali ni morda bolje, da se odpovem popotovanju v Pliberg (Bleiburg), simbol in metaforo vseh hrvaških hudobij? Vsako leto se sredi maja na pliberškem polju zbere na tisoče Hrvatov, služi se sveta maša za duše nedolžnih, masakriranih in ubitih domobranskih vojakov, ustašev, civilistov, beguncev, žensk in otrok. Nobenemu od njih ni bilo sojeno, nobeden od njih ni imel priložnost braniti svoje stališče, zato velja domneva nedolžnosti. Ta domneva

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

velja kljub veliki verjetnosti, da je med ubitimi bilo res veliko število „zveri“, ki so odgovorne za grozote Jasenovca, Stare Gradiške in drugih, bolj ali manj znanih, fašističnih zločinskih zaporov. Osebno menim, da je ustaštvo mrak hrvaškega naroda, da je to najbolj črno in sramotno obdobje naše zgodovine. Žal se je tudi veliko število antifašistov pod vodstvom maršala Tita v prvih povojuh letih prelevilo v najhujše zločince. Čutim bolečino in žalost zaradi tega, ker smo padli tako nizko, da v imenu ideologije, naroda, vere ubijamo in mučimo svoje someščane. Zato se ne bom podal na pot. Pripognil se bom vsem nedolžnim žrtvam v svoji zbranosti in osamljenosti.

Ob dnevu hrvaške državnosti

29. maj 1994

Včeraj dopoldan sem bil v Krapini navzoč na ustanovitveni skupščini regionalnega združenja hrvaških veteranov domovinske vojne. Dvorana je bila na pol prazna. Vidno otožni in razburjeni govorniki so poudarjali, kako se hrvaški branitelji nahajajo vedno bolj v vse večjih socialnih težavah. Veliko njih trpi od posttravmatskega sindroma ali stanja. Vse več jih je, ki v svojem obupu naredijo tudi samomor. Zato so na sejo skupščine povabili predstavnike socialne službe, vseh ostalih ustanov in političnih strank ter jih prosili za več razumevanja in pomoči pri reševanju njihovih problemov.

Danes popoldan je na Žolekovem hribu, v občini Hum na Sutli, bila osrednja pokrajinska slovesnost ob Dnevu hrvaške državnosti. Žolekov hrib je visok nad petsto metrov. Za to slovesnost je bila asfaltirana cesta do vrha hriba, zaradi česar sem imel veliko težav z nekaterimi strankarskimi kolegi. Na sestankih v preteklih tednih sem odločilno diskutiral, bil sem zelo kritičen do obnašanja posameznikov, zlobnežem

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

sem zavezal jezike, toda vse skupaj me je stalo precej časa in živcev, predvsem pa sem utrpel velike izgube ustvarjalne energije. Med prvimi sem podprl iniciativo meščanov, da se na samem vrhu postavi dvanaest metrov visok leseni križ, ki so ga naredili in prispevali sami meščani, postavljen pa je na čast in v spomin hrvaškim padlim vojakom v prvi in drugi svetovni vojni ter vsem hrvaškim braniteljem v domovinski vojni.

Z vrha se ponuja lep razgled na vse štiri strani, proti severu in zahodu na zagorske hribe in sosednjo Slovenijo (Donačko goro, Boč, Rogaško Slatino, v lepem vremenu pa vse tja do Savinjskih alp), proti jugu in vzhodu pa na zeleno zagorsko hribovje vse tja do Strahinjčice, Ivančice in Zagrebške gore. Slovesnost se je začela z aeromitingom motornih zmajev ter z nastopom pihalnih godb in kuburašev. V kulturno-umetniškem programu so se predstavili igralci in pevci iz Pregrade, Zaboka in Oroslavja. Veliko procesijo od zaselka do križa je vodil pomožni zagrebški škof Marko Culej v spremstvu dr. Adalberta Rebića, številnih duhovnikov, pokrajinskega župana, dr. Franje Kajfeža, županov sosednjih občin, predstavnikov braniteljskih društev in ostalih lokalnih uglednežev. Ko se je razvila procesija, se je nebo nenadoma pooblačilo. Iz temnih oblakov so začele udarjati strele, vzdignil se je zelo močan veter in odnesel postavljene šotore. Ulilo se je kot iz škafa. Ljudje so se razbežali po sadovnjakih in gozdovih, toda maša je vseeno bila opravljena, križ je blagoslovljen, za najbolj vztrajne udeležence pa je sledila primerna veselica z vojaško porcijo fižola v precej mrzlem in deževnem ozračju.

V družini prevladuje ljubezen, zdrav življenjski slog in zadovoljstvo, kar me navdaja s posebnim občutkom zdravja, miru in volje za profesionalno in umetniško ustvarjalno delo. Starodavna modrost mi govori, da je blagost, ki nezavestno deluje na druge ljudi, pravzaprav pravičnost in neomajna ljubezen do vsega dobrega. Človek je v svojem potencialu bistveno močnejši in sposobnejši, kot si to sploh lahko predstavlja. Nahaja se na poti spoznavanja sebe, spoznavanja svojih potencialov, moči in sposobnosti. Se morda to nanaša na moj sedanji način življenja? Upam, vsaj delno.

Zavedam se samostojnih držav

11. junij 1994

Za predsednika Matice hrvatske je znova izbran Vlado Gotovac. Ta novica me resnično veseli, toda sam način, kako je publicirana, me znovič napolnjuje s strahom in mrzlico zaradi politične nepomirljivosti. Sredstva javnega obveščanja so temu dogodku posvetila minimalno pozornost in to samo zaradi dejstva, da Gotovac ni v milosti stranke na oblasti in njenih ozkosrčnih gorečnežev. V takšnih trenutkih me prevzame žalost zaradi članske pripadnosti tej stranki in ravno ta žalost me istočasno utruje v

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

zavedanju, da moram še bolj vztrajati znotraj nje, v njenih vrstah, kot oseba, ki se ne preda, še manj pa proda.

Na povabilo Slavka Antoniča, Humčana, ki živi v Ljubljani in se ukvarja s promocijo in prodajo zdravil iz naravnih rastlin, sem bil včeraj v slovenski prestolnici in se srečal z Ivom Ferbežarom, pesnikom, ilustratorjem in urednikom založbe Mondena iz Grosuplja. Pogovarjali smo se v kavarni Opera. Potem smo vsi trije odšli na kosilo v rusko restavracijo, kjer sem srečal najbolj znanega karateista v Sloveniji – Japonca Takahashija – solastnika te restavracije. S prijaznimi, čeprav ne preveč razumljenimi, besedami sem poskušal vzbuditi v njem interes za srednjeveški baročni dvorec Mali tabor v naši občini. Slovenijo sem vedno doživljal kot meni osebno zelo domačo deželo. Sedaj je to doživljanje zabeljeno s kančkom državotvorne zavesti. Zavedam se dveh samostojnih držav, zato se bolj zavestno in še raje družim z ljudmi, ki so mi všeč in mi radi pomagajo brisati meddržavne meje z neuničljivo gumico kulture.

Velika dela na stanovanjski hiši

30. julij 1994

S soprogo in otroci smo opravili velika dela na novozgrajeni stanovanjski hiši. Zbrusili smo vsa vrata in okna, potem pa jih premazali s temeljno barvo. Nato smo s temeljno barvo premazali nad sto kvadratnih

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

metrov ladijskega poda. Kupili smo nov dimnik za centralno kurjavo, naročili vse potrebno za vodoinštalacijska dela ter poskrbeli za pesek, mivko in cement.

V zgodnjih jutranjih urah ni več na prvem mestu dnevniško zapisovanje, pač pa merjenje krvnega tlaka.

Stanje je povsem primerno mojim letom in telesni teži. Žal pa ta primernost sloni na pravočasnem in pravilnem jemanju tablet. Tu pa tam me prepoznavni glavobol opozarja na pretiravanje z brizganci in žganimi pijačami, posebej pa na kajenje, kajti še vedno pokadim več kot škatlo cigaret na dan, čeprav sem že večkrat občutil zoprnost do kajenja. Sem se morda začel obnašati kot kak starček? Način življenja se je očitno podredil pesniškemu načinu življenja. Kako naj merjenje krvnega tlaka povzdignem na raven pesniškega navdiha? Hvaležnost Stvarniku prehaja v nevarno katoliško okostenelost, čeprav si želim ravno iz nje črpati navdihe za nove dosežke v literaturi, v osebni umetnosti življenja, najbolj pa vsekakor v družinski ljubezni, neizčrpnom viru občudovanja.

Danes sem ob jutranji kavi bil posebno vesel, kajti uspelo mi je v dogovorjenem roku napisati scenarij za tv-oddajo o kulturnih spomenikih in naravnih lepotah Občine Hum na Sutli.

Romantično srce Hrvaške

9. september 1994

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

V dvorcu Bežanec sem bil na promociji prospekta o Hrvaškem Zagorju z naslovom „Romantično srce Hrvaške“. Zbral se je okrog petdeset novinarjev, domača politična elita, zvezda večera pa je bil lastnik (čeprav zadeva s lastništvom še zdaleč ni končana) in upravitelj dvorca, Siniša Križanec, ter pomočnica ministra turizma, Vinka Cetinski. Gospod Križanec, precej nadarjen in narcisoiden hotelsko-turistični čarovnik, je uspel v manj kot enem letu iz zapuščenega dvorca narediti elitni hotel, v katerem se, po priporokah hrvaške vlade, organizirajo različni seminarji, promocije, konzultacije, poslovni in diplomatski protokoli, prezentacije ter delovna in svečana kosila.

Gospod Križanec je res pravi čarovnik na področju turizma. Lansko leto je na turističnem kongresu v Opatiji govoril več ur o pomenu in namenu naravnih in kulturnih spomenikov v razvojnih turističnih projektih. Naslednji dan ga je predsednik države, dr. Tuđman, povabil na Brijone. Za predsedniško mizo, na posebnem kosilu, je kajpada sedela tudi gospa Cetinski. Nocoj nam je zelo navdušeno pripovedovala o načrtih turistične prenove brijonskega otočja in hvalila gospoda Križanca. Pri večerji je sedela nasproti mene in je s svojo emocionalno govorico, lepoto in privlačnostjo najbrž poskušala malo prikriti osebno ambicijo v privatizacijski tekmi za turističnimi biseri v naši državi. Med pogovorom je pokazala velik interes za moje knjige in mi obljubila svojo navzočnost na prvi naslednji promociji.

3. oktober 1994

Pretekli vikend smo bili na povratnem obisku pri prijateljih iz Opuzena. Opuzenci so nas pričakali v mestecu Gradac nad Pločami z nageljni in natisnjениm programom, ki je bil na sporedu za časa našega obiska. Na mestnem trgu v Opuzenu nam je dobrodošlico igrala pihalna godba, pozdravili so nas: najprej župan Marinko Filipović, potem predsednik občinskega sveta, predsednik Matice hrvatske in nazadnje župnik don Vinko Sanader. Po pozdravnih besedah je sledila izročitev spominskih daril; njim smo podarili monografijo *Dvorci in perivoji Hrvaškega Zagorja*, nam pa so izročili *Zgodovino neretvanskega kraja*. Potem smo, po vnaprej določenem sporedu, odšli vsak k svoji družini. Soproga in jaz sva bila dodeljena družini Jadranke in Darka Popića, vidnih članov Matice hrvatske od sedemdesetih let naprej. Matica hrvatska deluje od leta 1842 in je eden najbolj pomembnih hrvaških založnikov knjig, časopisov in literarnih revij. Zraven založniške dejavnosti prireja vsako leto veliko število različnih kulturnih in znanstvenih prireditev, promocij, simpozijev, okroglih miz in koncertov. Matica ima okrog sto izpostav po vsej Hrvaški, ki so v nekaterih občinah edini nosilci dejavnosti uresničevanja kulturnega življenja. Jadranka se rada spominja Franje Tuđmana in njegove aktovke, s katero je za časa „hrvaške pomlad“ prihajal na sestanke v Matičino centralo v Zagrebu. Od ostalih „matičarjev“ je bil različen predvsem po svoji vojaški in znanstveno raziskovalni drži, čeprav je do tajnic v uradih bil zelo ljubezniv. Darko je dolgoletni voditelj in igralec opuzenske dramske sekcije. Omenil nam je nekaj hipotez o nastanku Opuzena, od katerih je najbolj znana o trdnjavi Fort Opus.

Zvečer je naša dramska sekcija nastopila s predstavo „Kakšna ljubezen, takšna plača“, humski tamburaši pa so zaigrali in zapeli nekaj zagorskih melodij in popevk. Prireditev je v živo snemala in prenašala

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

lokalna tv-postaja. Večerjali smo v restavraciji na obali Neretve. Ponujali so nam same specijalitete neretvanske kuhinje: brodet iz žab in jegulj, ocvrte žabe, jegulje na žaru, lisko (domačega ftiča), kuhan ali pripravljen na lovski način. Na naši mizi je v glavnem prevladovala jed iz liska, pripravljena na lovski način z jetrnimi cmoki.

Drugi dan smo bili v Međugorju, znanem romarskem kraju v hercegovski občini Čitluk. V Međugorju, na hribu imenovanem Crnica, se je leta 1981, na praznik sv. Janeza Krstnika, dvema deklicama, ki sta pasli ovce, prikazala Nebeška Mati Marija – Kraljica Miru. Nekateri so se pred mašo v župnijski cerkvi odpravili na hrib Crnica, nekateri pa na Križevac in tam opravili pobožnost križevega pota. Sveta maša za romarje iz občine Hum na Sutli se je začela točno ob dvanajsti uri. Maševal je don Josip Džajkić, duhovnik redovnic, ki so bile pregnane iz Banja Luke v hudem času „eksodusa“ in so našle začasno prebivališče v samostanu karmeličank na Poredju v občini Hum na Sutli.

Tretji dan, v nedeljo, smo si ogledali središče mesta, klasični rimski forum – pjaci – z župnijsko cerkvijo sv. Štefana v ospredju, zgrajeno v klasicističnem stilu. Slovesno sveto mašo je služil don Vinko Sanader, brat Ive Sanaderja, pomočnika ministra za zunanje zadeve, mlad duhovnik z opazno senzibilnostjo za pisano in medijem prilagojeno besedo, ki temelji na ljudski in biblijski modrosti. Na odhodu so nas Opuzenci bogato obdarili z mandarinami in neretvarnskim žganjem. Vse je minilo v prsrčnem druženju in veselju.

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Ob rojstnem dnevu

9. november 1994

Včeraj smo imeli dve veliki slovesnosti. Predpoldan sem na sestanku s pogumnimi branitelji domovine iz občine Hum na Sutli, v navzočnosti dr. Adalberta Rebića, predstojnika Vladnega urada za izgnance, dr Franje Kajfeža, regionalnega župana, ter številnih direktorjev, podelil odličja predsednika Republike Hrvaške, dr. Franje Tuđmana. V slovesnem govoru sem hotel vsem nam priklicati v zavest zavezo častnih hrvaških braniteljev, zavezo, po kateri ne sme v naših srcih nikoli ugasniti ogenj rodoljubja in domoljubja, ogenj resnice in pravičnosti, ogenj vere in upanja, ogenj poguma in požrtvovalnosti, svetloba iskrenosti in poštenosti, sijaj svobode, miru in demokracije. Naj ta sveta zaveza prežema vse naše namene in dejanja, naj nam v slogi in veselju osvetljuje edino in najljubšo hrvaško domovino!

V popoldanskih urah sta domača duhovnika, prišlinski župnik in dekan Drago Jagodić in taborski župnik Marko Cerjanec, blagoslovila končana dela na asfaltiraju občinskih cest. Po blagoslovitvi sem spregovoril navzočim meščanom in številnim gostom in jih spomnil, da smo v preteklih mesecih sanirali okrog šestdeset kilometrov makadamskih cest, asfaltirali pa kar nekaj nad osem kilometrov.

Danes napolnjujem sedeminštirideset let življenja. Spominjam se minulih let. Z veliko hvaležnostjo in zadovoljstvom tehtam v sebi vse, kar je bilo lepega in kar je bilo slabega. Prevladuje občutek lepote, plemenitosti in poštenosti. Z današnjim dnem sem prenehal kaditi. Želel bi še vsaj sedeminštirideset let preživeti ob ljubem delu, z veseljem do življenja, v ustvarjalnem odkrivanju in v pozitivnem razmišljanju.

Razumska in čutna odločilnost

18. december 1994

Dejstvo, da se nekaj mora narediti, je bolj razumska, dejstvo, da se nekaj hoče narediti, je pa bolj čutna odločitev. S prvo sem kar nekam zadovoljen, toda druga me pozibava kot trstiko v vodi, in sicer v vodi smrdljivega opijanja in pritlehnega klepetanja. Sem res trepetajoča trstika? Ali sem še vedno zmožen zoperstaviti se vsem skušnjavam in vetrovom, ki prinašajo onesnažen zrak? V tem adventnem času, ko se v družinskih domovih dogaja veliko pospravljanje in pripravljanje na božič, moram tudi jaz pospraviti svoje slabosti. Moram in hočem!

Zapisujem te stavke po včerajnjem celodnevnom prepuščanju družini in ogrevanju z ljubeznijo, neoskrunjeno ljubeznijo ljube žene, matere in najinih otrok. Ponoči se mi je sanjalo, kako se srečujem s priatelji in jim kažem literarni zbornik z mojo kratko zgodbo, za katero dobim nagrado. V sanjah sem se pogovarjal z visokimi političnimi uradniki, ki so me pravklar imenovali za notarja ali nekaj temu podobnega. Prosil sem jih, da me pustijo še vsaj leto dni na položaju občinskega župana. Verjetno zato, ker nimam zaenkrat nobenih problemov s sodelavci v občinskem svetu in upravi. Pred dvema dnevoma je sprejet proračun za prihodnje leto le z nekaj manj pomembnimi pripombami. Prispel sem torej na sam vrh opravljanja uradne dolžnosti. Zavedam pa se, da po vsakem vzpenjaju navzgor sledi spuščanje navzdol. Toda pot me mora voditi do druge vzpetine, do sebe samega in literarnega ustvarjanja.

Spreobrnjenje

25. januar 1995

Danes se spominjam spreobrnjenja apostola Pavla, zaščitnika teologov, misijonarjev, pisateljev, novinarjev. Vzgojen je bil v strogem farizejskem duhu. Gorel je za Mojzesovo postavo in zato je preganjal Jezusove učence, ki je niso izpolnjevali. Sodeloval je celo pri kamnanju prvega mučenca, saj v Apostolskih delih beremo, da so priče položile svoja oblačila k nogam mladeniča, ki mu je bilo ime Savel (Pavlovo rojstno ime). Ko je nekega dne s spremstvom šel v Damask iskat kristjane, da bi jih zvezane pripeljal v Jeruzalem in bi bili kaznovani, je pred mestom srečal Kristusa in se čudežno spreobrnil. Takrat mu je Jezus očital, da preganja njega, ker preganja njegove vernike. Po svoji spreobrnitvi in krstu je postal nov človek. Moč njegove preudarnosti in neomajne vere je ostala trajno zapisana v njegovih Pismih. Ta so tudi danes neizčrpen vir življenjskega spoznanja in vrednot za vsakega, ki jih bere, poglobljen v življenjsko modrost in resnico.

Spreobrnjenje je nekaj, kar presega enkratni dogodek. Spreobrnjenje je pravzaprav dogajanje in napredovanje, ki zahteva od človeka, da se vedno znova poglablja v svoj odnos do Boga. Vsak dan, do konca svojih dni. Kako naj na tej poti spreobrnjenja sprejmem včerajšnji poziv regionalnega župana dr. Franje Kajfeža in njegovo zahtevo, da bi naj do poletja pripravili in izdali prvo številko mesečnika za kulturo? Spreobrnjenec Pavel me poučuje, da človekovo delovanje ni mogoče zamisliti brez drugih ljudi; tistih, ki pomagajo in tistih, ki jim je pomoč potrebna. Veselim se ustanovne seje uredniškega odbora.

Manj lep in zelo lep dogodek

28. januar 1995

Zjutraj sem bil v Rogaški Slatini pri nadžupniku Janezu Krašovcu. Pogovorila sva se in dogovorila glede daril, ki jih naši ljudje prevzemajo v njihovem župnijskem Karitasu. Veliko ljudi iz naše občine je namreč obiskovalo tamkajšnji urad in jemalo oblačila, katera so kasneje preprodajali ali metali v smeti. V prihodnje se kaj takega ne sme več dogajati.

Iz Rogaške Slatine sem skozi Bizeljsko in Brežice nadaljeval v Samobor na uradni pogovor s predstavniki tamkajšnje tovarne kristala, v kateri bi naj delo dobili steklopihalci iz naše občine. To zadevo moramo speljati v dogovoru z vodstvom tovarne kristala v Rogaški Slatini, kajti brez dogovora bi lahko prišlo do množičnega odpuščanja naših delavcev, preko tristo dnevnih migrantov, ki odhajajo vsak dan na delo onstran Sotle.

Po odhodu iz Samobora sem obiskal prijatelja, dr. Mileta Babića, bosanskega frančiškana in začasnega gvardijana samostana v Podsusedu pri Zagrebu. Za današnji popoldan je imel dogovorjeno srečanje z Ivanom Kordićem, bosansko-hercegovskim pesnikom in pisateljem iz Sarajeva. Skupaj sva se podala v restavracijo Kaptolska klet. Kordićeva nežnost in čar visokega, gosposkega prebivalca Sarajeva, njegovo spoštovanje in ljubezen do bosanskih frančiškanov, vse to me je spomnilo na pesem Tina Ujevića *Visoki topoli*. Danes zjutraj sem to pesem znova prebral in se prepričal, da je res primerna za Kordićeve postavo.

Krvavi davek

16. marec 1995

Prejšnji teden sem napisal besedilo „Krvavi davek za hrvaško zastavo“ ob šestdeseti letnici tragedije v Humu na Sutli, pri župnijski cerkvi Matere Božje Taborske. Namreč takoj po zlomu Avstrijsko-Ogrskega cesarstva in vzpostavitev nove Države Srbov, Hrvatov in Slovencev leta 1918, je Hrvaška v svojih gozdovih, zaselkih in vaseh bila polna „zelenega kadra“, vojakov ki so se v prvi svetovni vojni borili v hrvaških domobrantskih enotah na avstrijsko-ogrski strani ter so sovražno gledali na žandarmerijo in vojake nove države. Veliko mladeničev in možakarjev iz občine Hum na Sutli je v prvi svetovni vojni zgubilo življenje na Črnem Vrhu v Srbiji, v romunski Galiciji in na italijanski fronti ob Soči in Piavi. Po končani vojni se je veliko število preživelih skrivalo po vaseh in tako je leta 1919 v Klenovcu Humskem srbski žandar nekega mladeniča zakljal, drugega ubil s kopitom puške, starejšo žensko, ki se je slučajno znašla preblizu grozečemu morilcu, pa je ustrelil.

Ko je minilo sedem let od tragedije hrvaških poslancev v beograjski skupščini (1928) in manj kot leto dni od atentata na kralja Aleksandra Karađorđevića v Marseilleu (1934), so Kraljevino Jugoslavijo ogrožali veliki politični nemiri, med katerimi je vsekakor najbolj pomembna predvolilna kampanja in volitve v maju mesecu leta 1935, na katerih je dr. Vladko Maček s svojo stranko dobil več kot štirideset odstotkov glasov. S svojo politiko je nameraval postopoma ustvariti zedinjenje vseh hrvaških pokrajin v zasebno Hrvaško banovino. Na majskeh volitvah so naši kmetje povsem odkrito izkazovali svoje zadovoljstvo z

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

volilnimi rezultati, zaradi česar so oblasti poostrile žandarmerijske kontrole. Tako so na praznik Marijinega Vnebovzetja žandarji zagledali na cerkvenem zvoniku župnijske cerkve Matere Božje Taborske hrvaško zastavo in takoj zahtevali od navzočih vernikov, naj zastavo umaknejo. Vsak od navzočih se je izgovarjal, da je on ni postavil, zato pa je tudi ni dolžan umakniti. Poskušali so to narediti sami žandarji, toda zbalci so se raznetih Taborčanov, ki so jih prebadali s svojimi pogledi.

Na župnijsko žegnanje, ki se obhaja na praznik Marijinega rojstva ali Malega šmarna, so se po končani sveti maši romarji in domači verniki zadržali pod šotori z jabolčnikom in vinom. Do konfliktnega nesporazuma je prišlo okrog pete ure popoldan. Za mizo pod šotorom je pred sabo imel polič jabolčnika Štef Barić. Verjetno je moral na stranišče. Med tem časom je njegovo mesto zavzel Milan Špiljak in vele natakarici, naj mu prinese nov polič jabolčnika. Ko se je Štef vrnil, se je začel postavljati na Milana, češ da pije iz njegovega poliča. Žandarji so to zbadanje komaj dočakali, saj je bil zadosten povod za njihovo maščevanje. „V imenu zakona narazen!“ – se je naekrat zaslidal prodoren glas žandarjev, ki so se umaknili od šotorja in se začeli pomikati proti gostilni na Marijinem hribu. Iz smeri gostilne so začeli streljati. Prva žrtev je bil mladenič Konrad Turner, star osemnajst let, druga žrtev Alojz Korbar, star petindvajset, tretja žrtev Stjepan Barić, star šestindvajset let, četrta žrtev pa Juraj Tepeš, star nekaj nad petdeset let. Protiv večeru se je žandarjem v Humu na Sutli pridružila specijalna enota iz Krapine, tako da so patrolne trojke kontrolirale vse ceste, poti in steze v taborski župniji.

Velika žalost je v črno zavila občino Hum na Sutli. Na pogrebu ubitih faranov se je zbralo na tisoče ljudi. Nakaj dni potem je župan občine dobil odlok, da mora denarno pokriti vse stroške žandarmerijske intervencije. Tako je narod, kaznovan z metki iz žandarmerijskih pušč, moral sam plačati te krvave metke. Žrtve za hrvaško zastavo v Humu na Sutli počivajo na taborskem pokopališču.

Velikonočni teden

15. april 1995

Sredi velikonočnega tedna smo imeli prvi sestanek načelniki treh hrvaških občin (Hum na Sutli, Đurmanec, Zagorska Sela) in treh slovenskih (Rogatec, Rogaška Slatina in Podčetrtek). Pogovarjali smo se v zelo prijaznem vzdušju, se predstavili drug drugemu, govorili o razvojnih programih in skupnih projektih, utrdili obveznosti ter sklenili, da se bomo v prihodnje sestajali vsaka dva meseca, in sicer vsakič v drugi občini.

Danes je Velika sobota. Z vseh strani se sliši glasno pokanje z možnarji ali kantami na karbid. To me spominja na zgodnje otroštvo, na pločevinaste kantice različnih barv in karbid, ki ga je sosed prinašal iz rudnika v Pregradi. V stanovanju prevladuje velikonočno pospravljanje in priprava na velikonočni žegen.

Hvalnica velikonočni sveči podaja razloge za naše veselje, ko našteva čudovita dela, ki jih je Bog storil iz ljubezni do človeka. V radostnem čudenju vzklika: "O, kako čudovito nas v svojem usmiljenju ceniš! O, kako nedoumljiva je tvoja ljubezen: da rešiš sužnja, si daroval Sina... O, zares presrečna noč, v kateri se zemlja druži z nebesi in človek z Bogom." V teh vzklikih je povzeta vsa zgodovina človeštva ter vsa zgodovina Boga in njegove ljubezni. Na pisalni mizi me čaka, naj bi jo prebral in napisal o njej oceno, pesniška zbirka *Razgaljena duša* Marijana Karabina, pesnika iz Gornje Stubice, ki pa že več kot trideset let dela v Švici. Čaka me prav tako pisanje predgovora za roman *Veliki molk* Side Košutić. Sam naslov romana se čudovito ujema z usodo te globoko religiozne pisateljice, besedilo romana pa je tako krhko, da bi se najraje ne vmešaval vanj.

Plečnikovi kelihij

3. maj 1995

Danes je občino Hum na Sutli obiskal Matija Malešič, slovenski veleposlanik v Zagrebu, skupaj s svojimi sodelavci in z Mladenom Hanzlovskeym, predsednikom Društva hrvaško-slovenskega prijateljstva. V slovenski osamosvojitveni vladi je Matija Malešič postal podpredsednik slovenskega izvršnega sveta, zadolžen za področje družbenih dejavnosti, leta 1992 pa je imenovan za slovenskega veleposlanika v Republiki Hrvaški. Uradno mi je čestital za uspešno kulturno in civilizacijsko povezovanje Hrvatov in Slovencev ter mi v znak hvaležnosti podaril veliko monografijo *Plečnikovi kelihij*.

Z veliko radovednostjo in z neprikritim navdušenjem je poslušal moje priovedovanje o tem, da so na moja mladostniška leta, duhovnost in samoprepoznavnost največji vpliv imeli slovenski teologi dr. Anton Trstenjak, dr. Franc Rodé in dr. Tone Stres, ter slovenski pesniki in pisatelji Edvard Kocbek, Veno Taufer in Franci Zagoričnik. Velikemu pesniku, partizanu in krščanskem verniku Kocbeku sem nosil na ogled svojo prvo pesniško zbirkko, avangardno neukrotljivemu uredniku Zagoričniku pesmi za *Študentsko tribuno*, nadvse ljubaznivemu Tauferju pa odkrival svoje ustvarjalne dvome, ki so po najinih pogоворih postali moja edina zaveza v življenju: biti iskren do samega sebe!

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Monografija *Plečnikovi kelihi* je moje pripovedovanje naravnala na neko drugo umetniško povezavo dveh sosednjih narodov. Jože Plečnik se namreč odlikuje z izvirno slovensko arhitekturo, prav tako kot se Viktor Kovačić, ki se je rodil v občini Hum na Sutli, odlikuje z izvirno hrvaško arhitekturo. Oba sta obiskovala obrtniško šolo v Gradcu, na Dunaju pa sta na elitni Akademiji uporabne umetnosti poslušala znanega učitelja in arhitekta Otta Wagnerja. Oba sta potem celovito in izvirno reševala urbanistična vprašanja, Plečnik v Ljubljani (Tromostovje, Arkade mestne tržnice, park Tivoli, mestno pokopališče Žale ter najbolj znana zgradba Nacionalne i univerzitetne knjižnice), Kovačić pa v Zagrebu (projekt regulacije Kaptola, Trga kralja Tomislava, Jezuitski trg, cerkev sv. Blaža ter najbolj znana zgradba Hrvaške narodne banke). Žal je Kovačić umrl v enainpetdesetem letu, tako da ga je dve leti starejši Plečnik nadživel polnih triintrideset let. Z veleposlanikom Malešičem sva prišla do zaključka, da je na podlagi teh zgodovinskih dejstev zaželeno sprožiti idejo sodobnim hrvaškim in slovenskim arhitektom o skupnem simpoziju, posvečenem Plečniku in Kovačiću.

Ob koncu pogovora me je veleposlanik presenetil še z nečim meni popolnoma neznanim; omenil mi je slovenskega pripovednika Matijo Malešiča, ki je leta 1920 končal študij prava v Zagrebu. Pisal je zgodbe z moralno in socialno tematiko (*Kruh, Živa voda*).

Pogovor o slovenskem pripovedniku Malešiču me je spodbudil k pisanju novel z naslovom *Beograjske zgodbe*. Gre za prozno delo, prezeto z avtobiografskimi doživetji hrvaškega brezdomca v jugoslovanski metropoli na sotočju Save in Donave pred dvajsetimi leti. Toda še vedno sem preveč vprežen in obremenjen z uradnimi obveznostmi ter gradbenimi in družinskimi skrbmi.

Solze in kletve

10. julij 1995

Solze in kletve naših delavcev, zaposlenih v Rogaški Slatini, so me prisilile, da sem napisal pismo Miljenku Žagarju, hrvaškemu veleposlaniku v Ljubljani, in ga opozoril na dejstvo vse večje in eksistencialno hude neenakosti med hrvaškimi in slovenskimi delavci glede uveljavljanja pravic iz delovnega razmerja. Hrvaški delavci nimajo pravice na nikakršne olajšave pri plačilu davka na plače, tako da morajo plačati veliko več davka od svojih slovenskih tovarišev. Ko bi vsaj dvajset odstotkov tega davka dobila občina njihovega stalnega prebivališča! No, pa to še zdaleč ni vse; naši delavci nimajo več pravice dobivati dohodnino za otroke. Grenkoba in jeza prebivalcev naše občine, ki dnevno odhajajo na delo v Slovenijo, raste vsak dan zaradi mačehovskega odnosa do njih (čeprav ima večina teh delavcev več kot dvajset let delovne dobe v Sloveniji). Vse bolj pogosto prihajajo delegacije jeznih delavcev v moj urad s prošnjo, naj nekaj naredim v prid delavske enakosti. Opčinski svet je uradni sklep naslovil na regionalnega župana, dr. Franja Kajfeža, in poslance v Hrvaškem saboru, mene pa zadolžil, da v imenu nezadovoljnih in razočaranih delavcev napišem pismo hrvaškemu veleposlaniku v Ljubljani s prošnjo, naj bi uradno urgiral

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

pri Ministrstvu za delo. Ob koncu pisma sem ga povabil, naj obišče Zdravilišče, tovarno kristala in Steklarsko šolo v Rogaški Slatini, naj se na mestu pogovori s hrvaškimi delavci, potem pa naj pride kot dobrodošel gost v našo občino.

Nezaupnica po hitrem postopku

1. avgust 1995

Proti meni že nekaj tednov rovarijo zahrbtni in strahopetni hlapci lokalnih direktorjev, katerim nisem po volji zaradi argumentiranega zoperstavljanja njihovi privatizacijski požrešnosti. Pred zadnjo sejo občinskega sveta je prišlo do pretepa med predsednikom in enim od svetnikov, kateri je veskozi zagovarjal moje delo in vodenje občine. Razjarjen predsednik je zaradi modric po telesu in razbitih očal poklical enako misleče svetnike in so mi kot občinskem županu po hitrem postopku izglasovali nezaupnico.

Odgovorno trdim, in čas bo to tudi dokazal, da sem vodil Občino Hum Sutli z upoštevanjem vseh pomembnih in manj pomembnih odločitev občinskega sveta. Nezaupnica je povzročila plaz nezadovoljstva v občinski in okrožni javnosti. Številni občani so začeli podpisovati peticijo za regionalnega župana, dr. Franja Kajfeža. V peticiji je med drugim zapisano: „Prvi župan novoustanovljene

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Občine Hum na Sutli je v dosedanjem mandatu naredil res veliko za občino, od saniranja in asfaltiranja cest, do nakupa zemljišča in urejanja sodobnega odlagališča komunalnih odpadkov, kar ni uspelo nobenemu drugemu županu v Hrvaškem Zagorju. Za nezaupnico sedanjemu županu ni bilo nobenih argumentov, obtožbe o morebitnih napakah pa bo treba šele dokazati.“ Člane peticijskega odbora je pred nekaj dnevi uradno sprejel regionalni župan, dr. Franjo Kajfež, seveda z veliko medijsko pozornostjo, kot se spodobi frustrirani osebi, katera istočasno obljudbla vse in nič, okoli sebe pa trpi edino poltrone in poltrončke, kar pa jaz nisem in ne želim biti.

NEKOPIRATI

II. del

Zabrisane meje med realnostjo in sanjami

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910
Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland
E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

NEUKOPPIRAT

Odpor in predanost

13. sebtember 1995

Berem pisma Dietricha Bonhoeffera. Njegova knjiga *Odpor in predanost*. Njegova pisma iz koncentracijskih taborišč za časa druge svetovne vojne so resnično prava duhovna hrana v dneh mojega osebnega odpora do umazanih življenjskih okoliščin v zvesti predanosti osebnemu, ustvarjalnemu in nadnaravnemu življenju. Zanimivo je, da sem to knjigo kupil pred dobrimi dvajsetimi leti. Tedaj sem jo površno prebral in odložil na polico za knjige v hiši svojih staršev. Pred nekaj tedni je sestra pospravljala sobo s knjižnimi policami. Vse knjige sem pobral in jih odnesel v svojo delovno sobo novozgrajene družinske hiše. Ko sem jih začel razporejati, je prva prišla v roke ravno Bonhoefferjeva knjiga. Začel sem jo znova prebirati in ob njej duhovno dozorevati. Bonhoeffer je veliko razmišljal o življenju kristjana v sodobnem svetu. Bil je neustrašen borec za svobodo in človeško dostojanstvo. Obsojen na obešenje je umrl 1945 v taborišču Flossenbürg, ko je imel komaj 39 let. Ni bil človek, ki bi molčal. Nasprotoval je nacizmu in spodbujal ljudi k uporu proti katerikoli obliki totalitarizma. Poštena zavest se namreč lahko roditi zgolj iz svobodne odgovornosti svobodnega človeka.

Bonhoefferjeva knjiga me vrača moji izvirnosti, vrelcu pojoče krvi, poslušanju Bacha, zbiranju zapiskov za novi rokopis. Prepričan sem, da bom kmalu nadaljeval s pisanjem verzov. Treba bo čimprej pozabiti na vse nizkotno, kar se je dogajalo v preteklih mesecih, pozabiti je treba na krinke za politične apetite, predvsem pa na sladkobesedne obljube. Verjamem, da se bo spet vse obrnilo na bolje, da bom kreativno prerojen opravljal dela, ki me resnično veselijo.

Kako je z mojim obrazom

23. september 1995

Vodilna misel današnjega dne se glasi: „Tedaj je rekel Gospod Kajnu: Zakaj si se razsrdil in zakaj ti je obraz upadel? Ali ga ne boš dvignil, če delaš dobro?“

Kaj je z mojim obrazom? Ali ga lahko dvignem? Lahko, zato ker dobro delam in se trudim kar najbolje uresničevati svoje poslanstvo. Le eno ne smem. Ne smem se zadušiti s slabo voljo, zaradi velikih denarnih potreb. Snujem zgodbo s krščanskim navdihom. Žal vsak dragocen navdih onemogoča moja skrb o tem, kako se znebiti nakopičenih dolgov. Otroci morajo plačati študentske sobe v Zagrebu, po pošti prihajajo visoki računi za ogrevanje, elektriko in vodo. Banka pošilja opozorila zaradi neplačanih obrokov posojila. Potrebe je treba zmanjšati, kolikor je mogoče, sebe pa pripaviti za odgovorno izvajanje nalog in opravljanje vseh del, tako doma kot na strokovnem in umetniškem področju.

Vsako leto v septembru otroci v vrtcih in šolah po vsem svetu rišejo drevesa, sadje in listje, pišejo sestavke o darovih jeseni. In nikoli jim ne uspe, ne otrokom ne odraslim, narisati ali opisati vse darove jeseni. Tudi meni ne bo uspelo. Zato pa raje pridno pripravljam hrano za zimo. Pomagam ženi polniti in zapirati steklenice s kuhanim in pasiranim paradižnikom, blanširano papriko in kuhano rdečo peso. V sadovnjaku pobiram slive, hruške, jabolka in breskve. Stiskam sveže grozdje in pijem sladek mošt. Nazdravljam svoji ljubljeni ženi, najlepšem Stvarnikovem jesenskem darilu, kajti ravno na prvi dan jeseni praznuje svoj rojstni dan.

V družbi s Kocbekom in Marotijem

23. november 1995

Pred odhodom v Zagreb sem zgodaj zjutraj prebral predogovor partizanskim novelam Edvarda Kocbeka izpod peresa Andreja Inkreta z naslovom „Pričevanje o brezumni slasti in o zadnji grozi“. Znamenitega partizana, pisatelja in kristjana Kocbeka sem prvič srečal januarja 1969 na literarnem večeru in pogovoru s študenti teologije, pripadniki misijonske družbe lazaristov, v ljubljanski Maistrovi ulici. Njegovo majhno telo, tipični brki štajerskih kmetov, visoko čelo, več belih kot sivih las, predvsem pa njegovi zloženi stavki, nabitni z življenjskimi izkušnjami - vse to je naredilo name vtis nepozabnega srečanja s „prerokom“.

V prostorih Društva hrvaških pisateljev me je v dopoldanskih urah čakal Željko Ivanković, hrvaški in bosanskohercegovski pesnik, pisatelj, publicist in novinar, ki prihaja iz Vareša. Spoznala sva se v začetku osemdesetih let, ko je urejal sarajevsko literarno revijo in v njej objavil oceno mojega romana *Iskanje samega sebe*. Pogovarjala sva se o hinavščini številnih znancev, o izvrševalcih zločinskih projektov, o obupnem preživljjanju na sarajevskem Višnjiku. Poslovila sva se in razšla pred zgradbo Hrvaškega narodnega gledališča. On je imel sestanek v gledališki kavarni, jaz pa sem pohitel peš proti poslovni stavbi Zagrebčanke, v najete prostore veleposlaništva Republike Slovenije, kjer je veleposlanik Matija

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Malešič pripravil srečanje za člane, urednike in sodelavce Društva hrvaško-slovenskega prijateljstva in njihovega časopisa *Prijatelj*. Zraven veleposlanika in njegovih sodelavcev so se srečanja udeležili Mladen Hanzlovsy, akademik Vladimir Ibler, slikar Ivan Lacković Croata, kroatolog Alojz Jembrih, glasbenik Dragutin Križanič iz Brežic, gledališčnik Bobi Maroti in Tihomir Telišman iz Ministrstva za zunanje zadeve. Vse navzoče je s toplo besedo pozdravil veleposlanik Malešič, o časopisu *Prijatelj* je spregovoril glavni urednik Hanzlovsy, glasbenik iz Brežic pa je skupaj s svojo soprogo zapel dve slovenski in dve hrvaški popevki. Potem se je nadaljevalo kramljanje ob mizah z raznovrstnimi jedmi in slaščicami. Natakarji so ponudili slovenski zeleni silvanec, izredno dobro vino. Od vseh lepih trenutkov mi je bil najdražji osebni stik s Tihomirom Telišmanom, kateremu sem povedal, kako že četrti mesec pričakujem delo v hrvaški diplomaciji. Takoj si je zapisal mojo telefonsko številko in mi obljudil, da bo vse preveril in mi takoj poslal sporočilo. Sam bom na vsak način poskušal dobiti mesto v Sloveniji. Zato sem ves srečen poslušal Bobija Marotija, ki je pripovedoval o svojih dogodivščinah, kako je velikokrat vzhajanje sonca zamenjal z vzhajanjem meseca, zaradi gledališča seveda, ne pa zaradi nočnega pohajkovanja, čeprav tudi tega ni primanjkovalo. Recitiral nam je njemu najdražje Sonete nesreče Franceta Prešerna v slovenščini, kajti on je Slovenec iz Maribora in kot takšen hoče ostati, čeprav je hrvaški gledališki umetnik. Da je bilo res nepozabno, sva se strnjala s kolego Jembrihom, ko sva se razšla na tramvajske postaje v Savski ulici.

Veliki molk

19. december 1995

Pišem esej o romanu *Veliki molk* krščanske pisateljice Side Košutić. Pišem o romanu, ki ima zame več kot pomenljiv naslov. Tudi sam namreč preživiljam svoje dni v velikem molku. Nihče me ne kliče, nobenega sporočila o zaposlitvi v hrvaški diplomaciji, tako da bom po novem letu najverjetneje ostal na delu v občinski knjižnici. Starodavna modrost mi pravi, da resnične sreče ni brez notranje trdnosti in trajnosti. Če človek tega ne zmore, bo zapadel v malomarnost, ki se konča v razočaranju in melanoliji. Nasproti ljudem moram iskati resnico in se nikakor ne smem zadovoljevati z njihovo hinavščino, priliznjenostjo in potuho.

Minilo je dvanaest let od očetove smrti. Čas res prehitro beži. Bil je ponedeljek. Vstal je, se umil in lepo obril, kakor se spodobi pred odhodom v ambulanto, ker se že nekaj dni ni dobro počutil. Žal, prepozno. Namenjeno pot je prestregla smrt na klopici ob štedilniku v kuhinji, kjer je v zimskih dneh najraje sedel. Zagrabila ga je v enainšestdesetem letu. Veliko prezgodaj.

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Med pisanjem poglabljam znanje o filozofiji umetnosti z branjem izbranih del Pavla Vuk-Pavlovića, enega najbolj izvirnih hrvaških filozofov. Zaradi dialektičnega materializma je prišel leta 1947 v spopad z oblastjo in je zaradi graje in bojkota raznetih skojevcev, ki so protestirali zato, ker je predaval o Plotinu ne pa o Marxu in Leninu, in je bil izključen s Filozofske fakultete v Zagrebu. Vuk-Pavlović izvaja temeljna vprašanja filozofije iz treh bitnih komponent: človekovega znanja (metafizike), človekovega dejanja (etike) in človekovega upanja (teologije). Biti ustvarjalec pomeni »biti naravnost obseden z vrednoto«. Ustvarjalnost pomeni boj za realizacijo konkretne vrednote, poravnavanje poti za nekaj povsem novega.

Nekaj čudovitega

22. januar 1996

Sanjal sem, da se nahajam na nekakšnem političnem zborovanju. Okrog mene so bili številni pisatelji v klepetu z domačimi, politično potuhnjenimi kreaturami. Bil sem razočaran nad nastopom bahatega govornika, ki na eksistencialna vprašanja hrvaških prišlekov iz tujine ni vedel odgovarjati nič drugega kakor to, da so sami odgovorni za svojo vrnitev. Zbežal sem iz dvorane, poiskal trgovino s sadjem in zelenjavjo in se vrnil domov s polovico lubenice in rdečimi pikami na beli srajci...

V dopoldanskih urah sem z vso zavzetostjo pisal zgodbo o svetopisemski kraljici Hadasi, in glej, naenkrat me pokliče človek iz Slovenije, ki ga po glasu nisem mogel prepoznati. Bil je to Avgust Gregorčič, podjetnik in pesnik. Spomnil sem se obiska in objavljene reportaže o podjetju Dana iz Mirne na Dolenjskem. Direktor Gregorčič je bil takrat zame ugodno presenečenje – pesnik ne samo po priimku, marveč tudi po pesmih, katere mi je fotokopiral iz neke skupne pesniške zbirke. Dve pesmi sem takoj

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

prevedel in jih objavil skupaj z reportažo. Od najinega srečanja je minilo polnih deset let. Zato me je danes silno razveselil s svojim klicem, še bolj pa s svojo pripravljenostjo za sodelovanje. On je lastnik firme, ima dovolj denarja in želi, da bi skupaj pripravila za tisk najine izbrane pesmi v hrvaščini in slovenščini. Seveda sem bil takoj pripravljen za sodelovanje in komaj čakam njegov napovedan obisk v naslednjih desetih dneh. O moj Bog, kako čudovito je to, ko te iz svetopisemskih prizorov prikliče v realnost znanec, za katerega si ne bi nikoli mislil, da bo sploh kdaj klical!

Nezaželeno pričevanje

28. februar 1996

Čutim veliko neskladje med ustvarjalnim naporom, ki me osrečevalno prevzema, in želenimi učinki v družbeni realnosti, ki jih nikakor ne morem doseči. Kar nekaj dni zaporedoma sem z veseljem pričakoval ljubljansko *Delo* z mojim razmišljanjem o hrvaškem jeziku, izvirno napisanem v slovenščini, da bi včeraj v telefonskem pogovoru z nekaterimi uredniki izvedel, kako so me ves čas vlekli za nos, ker moj tekst v resnici ne želijo objaviti. Mar samo zaradi tega, ker gre v njem za pričevanje z leve strani Sotle, pričevanje, ki ni zaželeno in sprejemljivo od strani slovenske politike?

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Sotla je skozi stoletja bila, in bo najbrž tudi v prihodnje, meja med dvema državama, ne pa meja med človeškimi lepotami in velikimi ljudmi. Prepričan sem, da so jo tako pojmovali grofje Celjski, ko so odhajali v hrvaške kraje, da jo je tako pojmoval grof Peter Zrinski, ko je odkril vrelec mineralne vode v Rogaški Slatini, da so jo tako pojmovali grofje Ratkaji z legendarno Veroniko Desiniško, da jo je tako pojmoval Anton Aškerc za časa svoje duhovniško-pastirske službe v Podsredi, ob branju Gundulića in Mažuranića v izvirni hrvaščini. Tako jo dobesedno pojmujem tudi jaz v tem svojem Obsotelju, srečen že zaradi samega dejstva, da sem na ta svet prijokal na sončnem hribu z leve, hrvaške strani Sotle. Po končanem študiju teologije v Zagrebu in filozofije v Beogradu sem se zaposlil kot prevajalec in urednik delavskega mesečnika v domači tovarni stekla. S tem pa se je začelo zelo zanimivo obdobje mojega življenja glede spoznavanja neusmiljene resnice, kako je jugoslavanska indoktrinacija bratstva in enotnosti v gospodarstvu in politiki pravzaprav oddaljevala in odtujevala Hrvate in Slovence. Namreč, Slovenci so se v višjih razredih osnovne šole učili srbohrvaščino, katero so potem pri vojakih v jugoslovanski armadi samo utrdili. Zato so se na srečanjih gospodarstvenikov, še bolj pa politikov in znanstvenikov, vse do osamostalitve s svojimi hrvaškimi partnerji pogovarjali ali po slovensko ali po srbsko, nikakor pa ne po hrvaško! To so dejstva, o katerih sem osebno pričeval dobrih dvanajst let, žalostna dejstva za vsakega dokaj zavednega in poštenega Hrvata. Po osamostalitvi so se slovenski gospodarstveniki, politiki in znanstveniki kar naenkrat znašli v hudi zadregi zaradi svoje srbohrvaščine. Velikokrat sem imel priložnost videti, kako se slovenski sobesedniki mučijo s hrvaškim jezikom, videti in poslušati njihovo nerodno opravičevanje zaradi globoko vsajene srbske ekavčine. Ta opravičevanja bi po navadi končala z obremenjenim molkom, ki sem ga vsakič na lep način poskušal prekiniti s spominjanjem na Franceta Prešerna in njegov stavek iz pisma Stanku Vrazu: „Združitev vseh Slovanov v en knjižni jezik bo ostala najbrž pobožna želja“. Čast in slava dr. Francetu Prešernu! On je prižgal luč slovenskega jezika in slovenskega naroda, luč, katero ni uspela ugasniti nobena politična sila. Pri nas

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Hrvatih je, žal, luč hrvaškega jezika, od Marka Marulića do naših dñi, bila večkrat popolnoma ugasnjena ali pa je le mrlisko plapolala. Politika je delala po svoje – najprej s hrvaškim jezikom, potem pa tudi s hrvaškim narodom, kateremu so Srbi v zagrebškem časopisu *Srbobran* na začetku dvajsetega stoletja napovedali končno iztrebitev. Toda, vsak narod je neuničljiv, dokler se zaveda svoje zgodovinske utemeljenosti, svojega jezika in literature. Moje izkušnje, srečanja in doživetja v tej sotelski dolini, me iz leta v leto vse globlje prepričujejo, da v prihodnje Hrvate in Slovence ne morejo več zbliževati nikakršne parole o bratstvu in enotnosti, pač pa predvsem in nadvse le resnica in resnične vrednote naših narodov in držav na vseh področjih človekovega življenja, ustvarjalnosti in počlovečevanja sveta.

Opozorilne sanje

16. marec 1996

Sanjalo se mi je, da sem se znašel v skupini „gastarabajterjev“, poslušal, kako se kregata dva Bosanca; prvi se sklicuje na poštenje, drugi pa na bogastvo. Naenkrat smo prispeli med razvaline sodobnega mesta, pa ni bilo Sarajevo, pač pa Ljubljana, sodeč po velikem zelenem zmaju na ograji mosta. Želimo si, da bi čimprej pobegnili iz mesta. Plazim se tako z neznanimi ljudmi skozi ruševine, gledam porušene nadvoze, zoglenele konje, zaprežene v vozove, s plevelom obrasle lokomotive, vagone, cisterne, avtomobile. Preskakujemo zidove, pomikamo se skozi goščavo, med grmovjem opazim pozelenelo strjene kače in

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

plazilce; morda je še kaj živih med njimi, pomislil z oledenelim srcem v prsih. Hodili smo za podolgovatim mladeničem kodrastih črnih las, slišal sem, kako nekdo šepeta: „Ja, sedaj je samo še Ljubljana ostala v njihovih rokah“. Naenkrat je zraven podolgovatega mladeniča poskočil vojak v zeleni uniformi in mu se maščevalno režal. Vržem se na tla kljub kačam in plazilcem, z koncem očesa opazim izza kamnite gomile senco človeka, slišim dva zamolkla strela iz puške, pogledam predse in glej, kot pokošena padeta na tla podolgovati mladenič in vojak. Pokrijem glavo z rokami, pripravljen na najhujše. Prepričan, da ni rešitve zame, zavpijem v sanjah samemu sebi: „Ni izhoda, zbudi se!“ In tako sem dobesedno pobegnil v življenje. Vstal sem iz postelje, obudil v spominu strašen prizor, pogledal na uro, bila je komaj poldruga ura po polnoči. Vrnem se v posteljo in z vso hvaležnostjo sem si priznal, da se res lahko počutim srečnega zaradi tega ker mi je dano pobegniti v življenje, kar pa seveda ni bilo mogoče tolikim nedolžnim ljudem v tej krvavi vojni za obrambo hrvaške domovine.

Pod močnim vplivom Fichteja

27. marec 1996

To noč sem se večkrat prebujal zaradi odrevenelosti prstov na obeh rokah. Me to morda roke opozarjajo na nepravilno cirkulacijo, na zmanjšano pretočnost telesa? Ali pa je to mogoče posledica včerašnjega celodnevnega striženja žive meje? Želim si, da bi bilo slednje. Kaj pa je s politiki, kaj iščejo najvišji predstavniki države v mojih sanjah? Iščejo mojo predanost vsakdanjem delu in literarnemu ustvarjanju? Edino to je lahko, ne preostane mi nič drugega. Vedno bolj učinkovito moram izpolnjevati svoje bivanje

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

in delo v občinski knjižnici, svojo vlogo v družini, svoje uživanje pri urejanju dvorišča okrog hiše, vrta in sadovnjaka.

Za pisalno mizo delam na poglabljanju in dopolnjevanju eseja o Johannu Gottliebu Fichteu, ki je v središče svojega filozofskega sistema je postavil individualni *Jaz* kot umno bitje, ki skozi samozavedanje postavlja nasproti sebi *ne-Jaz*, ki ga v končni instanci doume in zatorej tudi obvlada, kar utrjuje njegovo svobodo. Preučevanje njegove filozofije se je ponovno uveljavilo šele od kritične izdaje njegovih del, ki so pod okriljem Bavarske akademije znanosti izhajala za časa mojega študija v Münchenu. Fichteu je bilo namenjeno, da bi se izšolal za duhovnika. Končal je študij teologije, vendar se ni čutil poklicanega za duhovnika. Finančno se je reševal z opravljanjem službe domačega učitelja, dokler ni svoj končni iziv našel v filozofiji. Njegovo delo *Poskus kritike vsega razodetja* je izšlo anonimno in je javnost mislila, da gre za Kantovo delo. Fichtejeva predavanja so bila zelo popularna, saj so jih med ostalimi obiskovali Schlegel, Novalis, Hölderlin in Schelling. Kot študent sem bil navdušen nad njegovimi deli *Poslanstvo človeka, Značilnosti naše dobe* in *Govori nemškemu narodu*.

Ali obstaja Bog?

5. april 1996

V knjigi *Ali obstaja Bog?* sem mimogrede prebral poglavje o nihilizmu. Avtor knjige Hans Küng je profesor ekumenske teologije v Tübingenu in zagovornik dialoga med religijami. Nihilizem Friedricha Nietzschea izhaja iz polnosti življenja in se konča v njegovi ničevosti, oziramo v razvrednotenju starih vrednot. Razvrednotenju nujno sledi preverjanje, za kakšne nove vrednote in ideale bi naj šlo. V vsakem

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

primeru ne za metafizične, moralne, verske vrednote, ki so sovražne do življenja, ampak za vrednote, ki niso tako naravnane, predvsem gre za ustvarjalno življenje. Nietzsche se nihilizmu zoperstavlja z naukom o večnem vračanju. Toda tak odgovor ni zadovoljiv. To je pravzaprav pobeg, pri katerem človek na koncu pristane v slepi ulici. Njegov odgovor se glasi: „Preverjanje življenja je v njegovih najbolj nenavadnih in najbolj zahtevnih problemih, v volji do življenja, v pripravljenosti na najbolj dragoceno žrtev, človek se mora zavedati večne radosti obstoja – mora se zavedati veselja, ki vključuje veselje do popolnega uničenja“.

Ta stavek iz Nietzschejeve zapuščine pomeni zame slovo od filozofa, kateremu ogromno dolgujem, katerega sem zelo simpatiziral. Na marginah njegovega nauka ga zapuščam, ker ne morem razumeti, čemu sploh volja do uničenja v večnem vračanju, čemu sploh radost in veselje nad popolnim uničenjem človeka.

Prečiščen z mislio Hansa Künga se raje враčам Fichteu, Bogu kot moralnemu redu, ki se kaže v moji zavesti, v umnem zavedanju svoje vere, kulture in zgodovine. Ne pritegne me več Nietzschejeva volja za moč kot nekaj slepega, nagonskega in ustvarjalno uničujočega. Veliko bližji so mi pogumna izkušnja življenja, občutek lepote, resnice in miru v ustvarjalno napornem pričevanju o sebi samem in svojem početju.

Občutljivost glede nacionalne identitete

11. april 1996

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Ob devetih dopoldne me je poklicala tajnica občine Rogatec in me obvestila, da bodo v kratkem času vsi župani občin Rogatec, Rogaška Slatina, Podčetrtek in Kozje imeli skupni sestanek glede mojega dopisa, v katerem jih prosim za podatke o Hrvatih, ki živijo v njihovih občinah. Dodala je, da gre za podatke, ki imajo določeno politično težo. Pol ure kasneje me je poklical Andrej Grobelnik, nadžupnik iz Rogatca, in me prosil, naj bi za danes napovedan sestanek preložila vsaj za teden dni.

To so vsekakor značilna reagiranja iz sosednje slovenske občine in nadžupnijskega urada. Samo tisti, ki nekaj takega res doživi, more odgovorno govoriti o občutljivosti Slovencev za svojo narodno identiteto, občutljivosti, ki se proti hrvaškemu narodu in državi skorajda manifestira kot preobčutljivost na meji narodne ogroženosti. Kakšna pa je naša občutljivost glede nacionalne identitete hrvaškega človeka in hrvaškega ozemlja? Gotovo se ne moremo meriti s Prešernovimi Kranjci. Hrvati se preveč razvnemamo in premalo zavzemamo za nacionalno identiteto, za svoj jezik in kulturo.

Moja novela, objavljena pred dobrima dvema mesecema v zagrebškem *Večernjem listu*, opisuje družinsko idilo in hišne ljubljence, mačko Kity, ki je nastrandala pod kolesi avtomobila, in psa Vučka, ki je žrl sosedove kokoši in zaradi tega bil obsojen na smrtno obsodbo. Gospod Stipe Šuvar je zgodbo interpretiral na svoj način, predvsem kot napad na Vučka, uradno maskoto sarajevske zimske olimpijade, ter v mesečniku *Hrvatska ljevica* z vso zajedljivostjo partijskega prvoborca obračunal z mano.

Prometejsko delo prevajanja

1. junij 1996

V začetku maja sem sprejel od zagrebškega založnika prometejsko delo prevajanja *Religijskega leksikona* iz nemščine v hrvaščino. Naloga je tako velika, da včasih ne morem ponoči mirno spati. Sprašujem se, ali sem res zmožen to delo dokončati do konca poletja. Nič drugega ne pride v poštev. Leksikon zajema svetovne religije v celoti (od animizma, šamanizma, preko velikih monoteističnih religij in vzhodnoazijskih verstev, do sodobnih ezoteričnih in alternativnih verovanj), pojasnjuje temeljna mitološka imena božanstev, verske obrede, religijske realije in pojave vsakdanje sakralnosti (praznike, liturgijo, cerkveno posodje, oblačila, romanja). Prav tako zajema tisti del umetnosti, kjer je navzoča duhovna in sakralna komponenta in pa biografije posameznikov, ki so zaznamovali cerkveno zgodovino in duhovnost človeštva od začetkov do današnjih dni. Besedila dopolnjujejo fotografije, risbe in zemljevidi. Religijski leksikon bo hrvaškemu bralstvu ponudil tako rekoč vse, kar bi naj bilo zaželeno vedeti o svetovnih religijah, njihovem pomenu v zgodovini in vplivu na vsa področja človekovega življenja.

Predvčerajšnjim me je, ko sem se vračal z dela, obšlo malodušje s telesno oslabelostjo in močnim znojenjem, najbrž zaradi prevelike utrujenosti. Danes zjutraj se mi je spet zgodilo nekaj podobnega, kar me malce skrbi. Saj ni čudno, ker zadnje dni ves čas delam samo z računalnikom. Bojim se za shranjena besedila. Dokler ne bom imel kompleten prevod na papirju, posnetega na disketo in prepisanega, ne morem vedeti, ali je delo dobro opravljeno.

22. junij 1996

Pretekla dva dni sem v Zagrebu sodeloval kot udeleženec znanstvene konference „Hrvati v Sloveniji“.

Organizator konference je bil Zavod za migracije v sodelovanju z Ministrstvom za zunanje zadeve.

Sodelovalo je več kot petdeset znanstvenikov iz Hrvaške in Slovenije. Med številnimi zanimivimi temami posebno pozornost zaslužijo predavanja Ante Laušića in Mate Šimundića o hrvaških grobovih v Sloveniji, frančiškana Marka Prpe o pastoralnem delu med hrvaškimi katoliki v Sloveniji in dr. Šime Ivanjka o položaju in organizaciji Hrvatov v Sloveniji. Glede na popis iz leta 1991 živi v Sloveniji 53.600 Hrvatov ali malo manj kot tri odstotke celotnega prebivalstva. Žal pa se Hrvati v slovenski ustavi sploh ne omenjajo, kar pomeni, da so manjvredni od Romov in da kot etnična skupina nimajo kulturnih in drugih pravic.

Moje predavanje se je nanašalo na sožitje Hrvatov in Slovencev v sotelskih obmejnih občinah Rogatec, Rogaška Slatina in Podčetrtek, v katerih živi 2.300 Hrvatov, več kot tisoč Hrvatov pa se vsak dan vozi tja na delo iz sosednjih hrvaških občin. Torej so Hrvati v teh občinah eden glavnih manjšinskih segmentov v Sloveniji.

Verjamem, da bo ta konferenca in predavanja, natisnjena v zasebnem Zborniku, ki ga Zavod za migracije namerava izdati do septembra, pomenila velik prispevek k najnovejši razlagi temeljnih mednarodnih dokumentov na področju varstva pravic manjšin in bo za Hrvate v Sloveniji obrodila upravičeno pričakovani ustavni status narodne manjšine.

Prisrčno srečanje

5. julij 1996

Pred kratkim sem v Rogaški Slatini doživel prisrčno srečanje z mlado profesorico nemškega jezika Vlasto Kučiš i njenim prijateljem Mariom Plenkovićem, doktorjem informacijskih in organizacijskih ved. Vlasta je hčerka mojega starega znanca iz humske tovarne stekla, kratek čas je delala kot prevajalka v tovarni, sedaj pa je predavateljica na Filozofski fakulteti v Zadru. Mario mi je podaril svojo knjigo *Komunikologija masovnih medija*, se pohvalil kako me dobro pozna kot pesnika in pisatelja, zato je še posebej vesel, da sva se danes srečala in tudi osebno spoznala. Pogovarjali smo se o poslovnem komuniciranju v pluralistični družbi, o komunikoloških aspektih novinarstva ter o kulturi dialoškega komuniciranja. Posledica tega srečanja je uradni poziv, ki sem ga danes dobil. Dr. Plenković me vabi v imenu organizatorja na mednarodno znanstveno konferenco „Novinarstvo in demokracija“, ki bo oktobra v Zadru. Seveda se bom pozivu rad odzval in sodeloval na konferenci.

Vsa moja prizadevanja, da zmanjšam finančne težave, me zelo utrujajo in vnašajo nemir v moje utrujeno telo. Čeprav sem nadčloveško garal celo poletje, si bom moral spet sposoditi denar, kajti honorar ne bo tako kmalu nakazan. Ko bi že vsaj enkrat zlezel na zeleno vejo! Da mi ne bi bilo treba nenehno razmišljati o dolgovih, da bi si lahko privoščil vsaj malo turističnega popotovanja... Vse ob svojem času, se tolažim. Samo da sem zdrav in imam voljo za delo, ki me ohranja trdno na nogah.

Na mednarodni konferenci v Zadru

13. oktober 1996

Ob petih zjutraj sem šel od doma. V Zagrebu sem opravil jutranji sprehod od avtobusne postaje do Trga bana Jelačića in nazaj, nekaj časa sem premišljeval v katedrali, se vrnil na avtobusno postajo in nadaljeval vožnjo z avtobusom proti Zadru, kjer nameravam na mednarodni konferenci prebrati svoj referat z naslovom „Tabloid, sramežljivost in demokracija“. V mestih nedaleč od Karlovca so še vedno vidne brazgotine vojne. Radovedno sem skozi okno opazoval Gračac, Obrovac in Maslenico.

V Zadru sem takoj našel pravo ulico in se peš podal proti hotelu Kolovare. Tukaj je vse bilo pripravljeno na nivoju; hostesa mi je izročila mapo s propagandnim materialom, receptorka ključ od sobe na drugem nadstropju, od koder sem se lahko čudil lepoti morja in bližnjih otokov.

Ob šestih zvečer smo vsi bili na kulturni prireditvi v mestni loži in poslušali Zadarske madrigaliste. Dve uri pozneje se je druženje nadaljevalo v sali hotela Kolovare. Našo pozornost je pritegnil politik Zdravko Tomac, ki nam je dokaj skesan odpiral svoje srce. Vsi smo v glavnem sočutno poslušali, kako je od pohlevnega katoličana postal ateist in komunist, kako je kot eden najbolj perspektivnih in doslednih partijskih kadrov padel v oči zelo vplivnim tovarišicam - Pepci Kardelj in Mariji Bakarić, kako se je s Franjom Tuđmanom ure in ure sprehajal po kopenhagenskem parku in sta analizirala politične razmere v domovini, kako ga je Tuđman vabil, naj se včlani v njegovo stranko, toda on je ostal zvest Ivici Račanu.

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Sedaj je zastopnik v obeh domovih Hrvaškega sabora in predsednik mestnega sveta Zagreba. Sprašujem se, kako le zmore vse te dolžnosti pravočasno in odgovorno opravljati?

In memoriam dr. Antonu Trstenjaku

5. december 1996

Knjižničarka v Rogaški Slatini mi je včeraj fotokopirala *In memoriam* dr. Antonu Trstenjaku, filozofskemu antropologu, psihologu in teologu, ki je umrl 29. septembra letos v devetdesetem letu življenja. Predaval mi je na Teološki fakulteti v Ljubljani zgodovino filozofije in psihologije. Kot izvrsten grafolog je na izpitu izkoriščal priložnost, da se je vsaj malo zamislil nad rokopisom študenta, ki je pristopil k izpitu. Spominjam se, kako me je sočutno pogledal in vprašal, kaj pravzaprav iščem med bogoslovci? Ko je slišal, da prihajam s hrvaške strani Obsotelja, me je še bolj predorno pogledal, se nasmehnil in mi zatrdil, da na svoji poti ne smem omahniti. Tedaj njegove besede nisem jemal resno, nisem razumel njegovega poročila, toda z današnjega vidika, ko se ozrem na prehodeno pot, moram velikemu slovenskemu psihologu in nepozabnemu profesorju izraziti globoko hvaležnost in spoštovanje.

Vsebinska razsežnost njegovih del se razteza od pastoralne psihologije do psihologije umetniškega ustvarjanja, od grafologije do filozofske antropologije in logoterapije. Poleg znanstvenega preučevanja, univerzitetnih predavanj in publiciranja številnih knjig je treba posebej poudariti njegovo svetovalsko in terapevtsko delo s posamezniki. Spominjam se, kako sem s prikritim občudovanjem in bogaboječo spoštljivostjo štiri semestre hodil mimo njegove kurije in njenih zastrtih oken na ljubljanski Resljevi cesti.

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

V njej je skromen duhovnik in velik človek z vsem srcem in dušo delal za duševno zdravje svojih sodobnikov in njihovih potomcev.

Nova razsežnost duhovnosti

15. december 1996

Ljubljansko *Delo* – samostojne novice za samostojno Slovenijo – je začelo v svoji prilogi *Književni listi* objavljati vrsto prispevkov pod skupnim naslovom „Srbohrvaški jezik“. Avtor Janez Rotar poskuša v tem obširnem gradivu biti vsaj s slovenskega aspekta temeljit, objektiven, dosleden in predvsem zaslužen za slovensko samostojnost. Toda sam naslov gradiva drži vse slovenske bralce v zablodi, da ni razlike med hrvaškim in srbskim jezikom, da je to pravzaprav eno in isto tam doli na Balkanu!

To nikakor ne odobravam, moram pa pohvaliti avtorjevo razlago kulturno-antropoloških razlik med Hrvati in Srbi. Dokler so se Hrvati navduševali z idejami, so jim Srbi dokaj dobro odtujevali duhovna in materialna bogastva. Žalostno, toda resnično!

Direktor založbe iz Đakova, dr. Ivan Zirdum, me prosi, naj bi mu čimprej prevedel zanimivo knjigo *Skozi prizmo besed* dr. Antona Trstenjaka, ki je izšla pri Matici slovenski pred osmimi leti. V prvem delu avtor obravnava fenomenologijo besed, oziroma odnos med človekom in besedo, med besedo in osebnostjo ter med osebnostjo in kulturo. Drugi del govori o človeku kot zgodovinskem bitju, o krizi in razmahu

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

znanosti ter o vzponih in prepadih kulture. Meni je vsekakor najbolj zanimiv tretji ali zaključni del, ki vsebuje razmišljanja o človeku kot bitju vrednot in upanja, o človeku pred ugankami sveta, pred izgubo smisla za življenje, in ne nazadnje, o človeku, zagledanem v prihodnost, v čudež vesolja in usodo človeštva. Globoko sem prepričan, da bo hrvaška kultura s tem celovitim delom postala bogatejša za novo razsežnost duhovnosti.

Med nagrajeni ministrstva za kulturo

31. januar 1997

Ob desetih dopoldne se je na Ministrstvu za kulturo začela slovesnost podelitve visoke nagrade *RED DANICE HRVATSKE S LIKOM MARKA MARULIĆA* za izredne zasluge na področju kulture. V preddverju ministrovega kabineta me je toplo pozdravil sekretar Tomislav Stojak in se opravičeval zaradi napake v priimku. Obljubil mi je, da bodo dokument takoj po podelitvi zamenjali in mi po pošti poslali novega. V kabinetu ministra Bože Biškupića se je zbralokrog trideset meni več ali manj znanih oseb. Po končani ceremoniji sem pozdravil Božidarja Petrača, urednika pri zagrebški založbi Alfa, Marka Matića, publicista in pravnika, ter Javora Novaka, publicista in pisatelja, sina veliko bolj znanega Slobodana Novaka, avtorja knjige *Dišave, zlato in kadilo*, ki bo v slovenskem prevodu izšla letos pri Mladinski knjigi, žal v zbirk sodobnih jugoslovanskih, ne pa hrvaških pisateljev. Skupaj z njimi in s svojimi starimi znanci Miletom Maslaćem, Dubravkom Horvatićem in Stjepanom Šešeljem smo v prvem lokalnu sosednje ulice spili eno ali dve travarici, potem se pa v dalmatinski konobi na začetku llice pogostili z gircami in črno rižoto.

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

V skromnem uradu zagrebške založbe Hena sem imel dolg pogovor z direktorjem in urednikom Uzeirom

Huskovićem. Obljubil mi je, da bo po vsej verjetnosti letos objavil mojo slikanico *Zgodba o Esteri*.

Napisana je na podlagi starozavezne Esterine knjige s prilagojenim sporočilom za današnje dni. Za gotovo mi bo povedal šele čez štirinajst dni, ko bo dobil pismene ocene Josipa Baričevića, predstojnika Katehetskega inštituta, in Ane Gabrijele Šabić, profesorice verskega, literarnega in jezikovnega izobraževanja, po rodu iz Tavankuta v Bački.

Življenje je dar

15. marec 1997

V zadnjih tednih se nikakor ne morem znebiti predsodka, da so dolgo najbolj pomembna stvar v življenju. In kaj je življenje? Dar, katerega ne znamo ceniti. Na to me opozarjajo tri smrti v manj kot dveh dneh. Mlada mati je peljala sina in hčerko na tenis. Prehitro je pripeljala v ovinek, šestletna hčerka je padla iz avta in umrla na kraju nesreče. Tako je bil izgubljen najbolj dragocen dar - življenje. Dan poprej je štiriinpetdesetletni upokojenec podiral drevesa v gozdu in drevo je padlo nanj, mu razpočilo lobanje in čez nekaj ur je umrl v zagrebški bolnišnici. V sosednji vasi je huda bolezen izročila smrti ženo in mater v štiridesetem letu ...

In tako, iz dneva v dan, poslušam, kako se zapravlja neprecenjeni darovi - življenja. Ljudje ne znajo več živeti. Kaj pa jaz? Srce mi veselo tolče, nočna tišina zamira nekje v vesolju, jutranja zarja me zapeljivo pozdravlja. Veselim se novemu jutru in nežnemu žvrgolenju ptičic, razcvetenim narcisam, regratu v

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

sadovnjaku in večerni solati, mladim koprivam, ki imajo poleg železa v sebi tudi veliko kalcija in jih zaradi tega ne bomo odstranili, pač pa jih bomo redno nabirali in pripravljali izbrane jedi.

Premalo pišem, preporedko kaj objavim. Je to morda lenobnost ali pa samo zanemarjanje pisateljskega poklica? Kar naprej nekaj počenjam, ne storim pa skoraj ničesar. Veliko berem, toda nikakor ne morem razpihati utvarjalni žar in vnemo v sebi. Čutnemu zaznavanju praznine v sebi pogojujejo tudi vremenske napovedi. Ves teden prevladujejo zimske temperature in občasno sneži. Žal mi je mladih sadnih dreves, ki zaradi grdega vremena žalostno cvetijo.

Sirimavo Bandaranaike

21. april 1997

V sanjah sem se naenkrat znašel z velikim paketom svojih knjig v mogočni stavbi, na vrhu katere je urad Sirimavo Bandaranaike, predsednice Šrilanke. In ko sem razmišljal o tem, kaj ji pravzaprav želim povedati, se naenkrat znajdem sredi velike dvorane in zagledam pred sabo lepo žensko, ki se je ljubeznivo poslavljala s svojo sogovornico. Pogledala me je z usmiljenim pogledom in mi pomežiknila, naj pristopim. „Ich komme aus Kroatien in Europa, my prasident is Franjo Tuđman.“ Z globokim naklonom mi je pokazala stopnice. Šel sem pred njo v veliko dvorano za sprejeme. Za polkrožno mizo sta sedela dva močna čuvaja. Precej zmeden sem odprl paket s knjigami in poskušal z nemško-angleškim jecljanjem obrazložiti pomen naslova svoje knjige. Ne vem, če sem uspel, zagotovo pa vem, da sem se prebudil sredi noči v blaženem sijaju nadzemeljske podobe.

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Sirimavo Bandaranaike, Sirimavo Bandaranaike! sem nekajkrat ponovil ime in priimek, vstal iz postelje, šel v svojo delavno sobo, odprl splošni leksikon in se prepričal o pravilnosti izgovorjenih besed. Gre za žensko, ki je bila vzgojena v katoliškem samostanu in se ni nikoli želela ukvarjati s politiko. Šele ko je njenega moža ubil zmešan budistični duhovnik, se je leta 1960 oprijela politike. Žal mi je, da je od lepih sanj ostala le okrnjena podoba. Kaj se je dogajalo pred samim srečanjem s predsednico? Od kod in kako sem sploh prispev v mogočno stavbo? Kakšno sporočilo mi v sanjah pošilja nebeško ozarjen obraz iz tako oddaljene Šrilanke?

Sanjski prizori

5. maj 1997

Spomnim se scene iz sanj, kako sem popil smrtonosno tabletko in se nekaj časa sprehajal skupaj z dvema neznancema, potem pa izgubljen, sam, v neposredni bližini svoje družine in sosedov, nisem videl nikogar. V mislih sem po tihem prosil Boga in vse žive ljudi za odpuščanje. Ob spoznanju, da tabletka ne deluje, sem pohitel proti zgradbi v spodnjem delu vasi. V blatnem klancu sem srečaval ljudi, katerim se je nekam hudo mudilo. S tremi ročnimi bombami v desnem žepi sem se naenkrat znašel v preddverju stavbe, slišal izza priprtih vrat Vlada Gotovca, nadarjenega govornika, pesnika, misleca in politika, kako z

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

vso gorečnostjo govorji o dostojanstvu vsakega posameznega človeka. Potem sem se izgubil v gruči množice akreditiranih novinarjev in višjih vladnih uradnikov, ki so me začudeno gledali, se spotikali vame in delali norca iz mene...

Spomnim se tudi, kako sem prispel na neko gradbišče, pogledal v napol odprto barako in obstal presenečen, ko sem za mizo zagledal znanega parlamentarca. Pričakoval sem, da me pokliče in se pogovori z mano, toda bil je popolnoma zmeden in je samo začudeno strmel vame ... Hotel sem pobegniti iz političnega prizorišča, zato ker enostavno nisem mogel gledati pohabljenca brez rok in nog, vendar s tranzistorjem na prsih in s slušalkami v ušesih. Zbežal sem v somrak po nekakšni navpični stezi in se zatekel pred državni svinjak, kjer je uboga, skoraj do tal upognjena stara nameravala iz vzidanega kotla ukrasti kanto ali dve pripravljene hrane za državne prašiče. Pomagal sem ji, da bi čim več zajela, nato pa sem poskušal pobegniti, vendar me je pri vratih osvetila močna svetloba in sem se dokončno prebudil v sončno jutro.

Volitve za predsednika države

15. junij 1997

V budno stanje sem pobegnil naravnost iz neke brezizhodne scene. Gradbeni inšpektor, lepo oblečen, je prišel, da vidi, če imam streho nad glavo. Našel me je nagega od pete do glave. Hodila sva po blatni cesti, med skedenji in drvarnicami, med potjo sva se pogovarjala o osnovni šoli in novi ravnateljici, ki po njegovem mnenju nima najbolj primerno politično stališče. Prehodila sva velik park, srečevala v njem številne zaljubljence in politične izgubljence ter se

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

naposled približala mogočni stavbi semeniča na Šalati. Še vedno sem bil nag od pete do glave, z rokami sem prekrival genitalije, da ne bi užalil mimoidočih. Stavba je pripadala političnemu vrhu, moja soba pa bi se naj nahajala nekje v podstrešju. Inšpektorja sem pustil v pritličju in stekel v klet, da bi se po stranskih stenah in žlebovih povzpel na podstrešje. Z veliko težavo sem prišel le do prvega nadstropja. Znašel sem se v brezupno majhnem prostoru, od koder sem se edino lahko vrnil nazaj v klet. In v tistem hipu se zbudim, nekje proti jutru, na praznik mučenca svetega Vida.

Po pripovedovanju naj bi se njegovo mučeništvo zgodilo v začetku Dioklecijanovega preganjanja in sicer tako, da so ga po običajnem mučenju vrgli v kotel z vrelim oljem. Sodi med najbolj češcene svetnike na Hrvaškem in Slovenskem. Je zaščitnik lekarnarjev, gostilničarjev, pivovarjev, vinogradnikov, bakrorezcev, plesalcev in igralcev. Naj mi bo danas v pomoč na volitvah za predsednika hrvaške države za naslednjih pet let.

Pri patru Rikardu

1. julij 1997

Letni dopust sem začel pred štirimi dnevi s srečanjem starih prijateljev iz študentskih dni v Beogradu. Okrog sebe nas je zbral pater frančiškan Rikard Patafta, svojčas gvardijan frančiškanskega samostana v Zemunu, kjer je bil tudi sedež rimokatoliške župnije Novi Beograd, danes pa je župnik župnije sv. Jožefa v

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Đurđenovcu, opčinskem središču v spodnji Podravini, približno šestdeset kilometrov zahodno od Osijeka.

Zbrallo se nas je skoraj vseh enajst: Vlado Budinski, knjižničar na Teološki fakulteti v Zagrebu, Miroslav Mađur, vodja prodaje mesne industrije Gavrilović v Petrinji, Petar Tadić, srednješolski profesor v Sesvetah pri Zagrebu, Ivan Jurić, specialist v bolnišnici Osijek, Vlatko Majić, pesnik in ravnatelj šole v mestu Pag na istoimenem otoku, Stjepan Trbuk, ravnatelj osnovne šole v Skradinu pri Šibeniku, Ante Matić, publicist iz Zagreb in drugi meni manj znani gospodje. Po prisrčnem pozdravu so nam ljubeznive domačinke ponudile domačo specijaliteto – čobanac, oziroma pastirac - z več vrstami mesa, oče Rikard pa nam je napolnil kozarce z mašnim vinom. Drugi dan so bile na sporedu športne prireditve v kegljanju in namiznem tenisu. Na svoje veliko presenečenje sem uspel podreti največje število kegljev in so me fantje nosili na rokah. V večernih urah smo imeli literarni večer v osnovni šoli. Vodil ga je Miroslav Mađur, zbralpa pa se je okrog sedemdeset prebivalcev z županom in ostalimi ugledneži. Tretji dan, v nedeljo, smo sodelovali pri slovesni sveti maši, nadaljevali s kegljanjem, ob poslovilnem kosilu pa smo patru Rikardu hvaležno zapeli znano hrvaško zdravljico „Živio, oj, živio!“.

V letalu za Dubrovnik

21. september 1997

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Isadora Wing, glavna junakinja romana *Strah pred letenjem*, se boji svobode, neodvisnosti in seksa. Boji se pravzaprav življenja, ker ga ne obvladuje. Svobodo, neodvisnost in samozavest je zamenjala za varnost, saj je poročena s psihiatrom, s katerim je odpotovala na kongres v Evropo...

Tako nekako sem premišljeval v letalu od Zagreba do Dubrovnika. In pristal sem na letališču Čilipi, od tam pa z avtobusom skozi kamnite soteske, nad morskimi zalivi in hoteli, ob sledovih groznih vojaških dejstev, do mestnih vrat na Pilah. V poznih večernih urah sem opazil samo enega sprehajalca na ulici, tri nosače prtljage na avtobusni postaji, žensko v črnem, ki me je nagovorila, kot da bi vedela, v katerem hotelu imam rezervirano prenočišče. Tukaj sem na obisku pri sv. Blažu, oziroma pri sv. Vlahu, ki v roki drži najlepše mesto na Jadranskem morju. Strmim v sive, hladne zidove, v zaprta polkna, stare strehe, v trdnjave z gospokimi palačami, poljubi in trpljenjem, v zvonike morskih daljav, molitev in iluzij. Tukaj sem, sem hotel spregovoriti z žensko v črnini, toda nenadoma sem se počutil, kot da se nočni taksisti obračajo vstran od mene in me preklinjajo, zato ker nimam potovalne torbe in vsaj malo dobre volje.



Veličastno presenečenje

22. september 1997

Zgodaj zjutraj sem se sprehodil od hotela Imperial do cerkve Matere milosti na Dančah, dvesto metrov od starega mestnega jedra Dubrovnika. V njej se nahajajo najlepše slike dubrovniških starih mojstrov Lovere Dobričeviča in Nikole Božidarevića. Zraven cerkve je samostanski kompleks in ostanki lazareta, neke vrste bolnišnice za okužene z gobavostjo in kugo. Na poti nazaj sem spotoma kupil glavnik, se počesal in nadaljeval s sprehodom po Stradunu, preden sem se podal na Interuniverzitetni center v ulici Frane Bulića. Pred kavarno „Dante“ sem zagledal ploščo posvečeno Franetu Ćali, znanemu hrvaškemu danteologu.

Predstavil sem se in se pozdravil z udeleženci konference. Skupaj smo pili kavo. Točno ob enajstih se je začela otvoritvena slovesnost in snemanje za televizijo. Namesto kosila je ravnateljica organizirala švedsko mizo s sendviči, napolnjenimi z lososom in kaviarjem. Popoldanska predavanja so trajala do pete ure. Poslušal sem ugledne doktorje znanosti in se spraševal, zakaj me beseda komunikologija spominja na komunizem. „Ne verjamem, da res tako mislite, še manj pa, da imate dejansko tak občutek, vi se samo šalite, čeprav neslano, vendar je to samo hec“, mi je dejala užaljena kolegica iz Skopja. „Ne šalim se, žal mi je,“ sem ji odvrnil namesto globokega poklona in poljuba na roko, nakar se je ona interkulturnalno odmagnila in me za vedno odpihnila.

Odšel sem na pokopališče Boninovo, se ustavil pred spomenikom padlim žrtvam za obrambo Dubrovnika, potem pa si ogledal nekaj izjemno oblikovanih spomenikov. Na avtobusni postaji sem kupil karto za Reko, toda kmalu sem se premislil, ko sem v pristanišču Gruž opazil največjo potniško ladjo Marko Polo, ki pluje v floti Jadrolinije. Vrnil sem avtobusno karto in v Jadrolinijini poslovalnici kupil karto za ladjo. Bil sem prav vesel dejanja, s katerim sem presenetil samega sebe. S karto v žepu sem se vrnil v

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

hotel na tuširanje. Večerja je bila napovedana za dvajseto uro v vrtu hotela. Ni pa to bila navadna večerja. Bilo je še eno veličastno presenečenje zame. Pred večerjo je dr. Mario Plenković vse navzoče lepo pozdravil in nam zaželel lep literarni večer, posvečen moji najnovejši knjigi *Podeželsko veselje do življenja*. Promotor knjige je bil njegov brat dr. Juraj Plenković, profesor na univerzi v Reki, ki je malo pretiraval s pohvalami, je pa zelo prepričljivo prebral nekaj odlomkov iz knjige. Po večerji sem navzočim prebral pesem, napisano v kajkavščini z naslovom *Nisu bormeš dobri cajti* in požel velik aplavz. Bil je to pravzaprav moj večer. Malo po polnoči sem prezadovoljen legel v posteljo.

Res je krasna ta naša dežela

23. september 1997

Prespal sem četrtno dopoldanskih predavanj v Interuniverzitetnem centru Dubrovnik. Točno opoldan smo bili povabljeni na pražene sardele v restavraciji Orhan pod trdnjavo Lovrijenac. Jedli smo na terasi s pogledom na trdnjavo Bokar in odprto morje. Sardele smo zalivali s črnim vinom. Ob drugem ali tretjem kozarcu mi je novinar Milan Puljiz razgalil svojo dušo. »Iskanje resnice me je hudičeve draga stalo, pa vendar nisem omahnil. Izbral sem najtežjo pot, toda najbolj časten izhod. Z resnico se ne dobivajo prijatelji, zato sem najbrž ostal prikrajšan za številna prijateljstva. Imam pa zato čist obraz, kot novinar nisem nikoli napisal lažnivo besedo.“ Prepričeval me je o tem, kako človek v novinarstvu lahko obstane samo zahvaljujoč strokovnemu znanju, morali in hrbtenici. Se mar tudi sam lahko pohvalim s takšnimi vrlinami?

V popoldanskem delu simpozija sem bil prvi na vrsti s svojim referatom. Prebral sem ga in se na tihem poslovil z Vlasto in Marijem. Med pavzo sem pohitel v hotel Imperial, pobral svoje stvari, na recepciji poravnal vse račune za telefon in se odpeljal v pristanišče Gruž, kjer me je že čakala ladja-hotel Marko

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Polo. Spotoma sem na gružki tržnici kupil kilo sladkega grozinja, da se ga nazobljem na palubi ladje. V štiriposteljni kabini sem bil sam. Opral sem velik grozd in se povzpel na palubo. Škoda, da vreme ni bilo bolj jasno in sončno v predvečernih urah. Do Korčule sem sedel za mizo na palubi in sladke grozdne jagode zalival z dalmatinskim žganjem, tako imenovano lozovačo. Res je krasna ta naša dežela Hrvaška! Z morjem, po katerem se lahko voziš z ladjo celo noč in poldruži dan med številnimi otoki in otočki.

Na mednarodnem srečanju v Lovranu

24. september 1997

Zbudil sem se nekje na modrem Jadranskem morju, v štiriposteljni kabini, pogledal skozi okence in se vzdramil ob komaj zaznavnem valovanju. Vstal sem iz postelje, se umil, opral drugi velik grozd in se povzpel na palubo, kjer sem grozd ob pričakovanju sončnega vzhoda z užitkom zobal. Opazoval sem in občudoval otoke in pristanišča z ene in druge strani ladje. Plujemo proti Reki. Zajtrkoval sem v jedilnici in se spet vrnil na palubo.

V Reko smo prispeli okoli pol desete ure. Napotil sem se proti železniški postaji in se ustavil na avtobusni, kjer sem pustil torbo v garderobi, in praznih rok odšel v kapucinsko cerkev, v spomin na otroško romanje s pokojnim očetom. Temeljito sem si ogledal spodnjo in zgornjo cerkev, oddahnil sem si na terasi s prekrasnim pogledom na morje, nato pa se z mestnim avtobusom odpeljal v eno največjih Marijinih hrvaških svetišč, v svetišče Matere Milosti na Trsatu. V svetišču sem se zahvalil Bogu za dejstvo,

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

da sem edini iz očetovega in materinega rodu, ki ima možnost uživanja tolikšne lepote in dobre stvari na tem svetu. Prežet s hvaležnostjo in prošnjo za zdravje, ljubezen in mir v naši družini sem si ogledal dvorano z zahvalnimi darili romarjev, ki so Gospo Trsatsko častili kot močno zaščitnico in zagovornico. Sledil je kratek ogled frankopanskega gradu in vračanje v mesto po znamenitih stopnicah, poimenovanih po generalu Petru Kružiču, hrvaškem knezu, ki se je kot kapetan Klisa in Senja boril proti Turkom. Sprehodil sem se po reškem korzu do crkve sv. Vida in jezuitske gimnazije, se ustavil pred stavbo Narodnega gledališča Ivana plemenitega Zajca, pogledal sem v mestno knjižnico in si naposled v zakajeni restavraciji in pivnici Dvori Velebitski privoščil domače klobase in dve pivi.

Ob petih popoldne sem se z avtobusom odpeljal v Lovran. Pred hotelom Ambasador nas je pričakala in pozdravila predstavnica organizatorja in koordinatorica mednarodnega srečanja „Narodne knjižnice izzivi za spremembe“ Marija Šegota-Novak. Vsakemu je osebno izročila komplet pripravljenega materiala in nam zaželeta prisrčno dobrodošlico. Na recepciji me je čakal ključ in takoj sem se z liftom povzpel na sedmo nadstropje. Soba je enkratna, z barvnim televizorjem in pogledom na Učko. Po tuširanju sem pregledal ves material in se podal na večerjo. V jedilnici je za mizami sedelo že okrog petdeset udeležencev seminarja, ljubezniv natakar mi je ponudil stol pri mizi, za katero so sedele udeleženke iz Zagreba, preveč fine in umetelne, „purgerski“ kičaste. Morda sem ravno zaradi tega bil med pogovorom malce predrzen v ocenjevanju političnih in gospodarskih dogajanj, katera so te dame navajale kot nekaj izrednega. Odkrito sem jim povedal vse, kar mislim o privatizaciji, da gre za največjo prevaro poštenih hrvaških delavcev. Imel sem občutek, da mi je samo ena od njih na tihem prikimavala, oziroma ni uspela zadržati prejšnjo umetelnost in finost.

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910
Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland
E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Industrija dolgčasa

25. sebtember 1997

Mednarodni seminar v Lovranu je organizirala in pripravila Mestna knjižnica na Reki v sodelovanju z Hrvaškim knjižničnim društvom pod pokroviteljstvom Ministrstva za kulturo. Zelo zanimiva predavanja so imeli Zdenka Sviben, koordinatorka informativno-posojilnega oddelka v mestni knjižnici Zagreba, Ilija

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Pejić iz Narodne knjižnice Petar Preradović v Bjelovaru ter Josip Stipanov, dolgoletni voditelj Službe za razvoj in napredok knjižničarstva, sedaj pa ravnatelj Nacionalne in univerzitetne knjižnice v Zagrebu, moj znanec iz sedemdesetih let, iz časa, ko se je v cerkvenih krogih zelo ostro in razburljivo diskutiralo o pokoncilski reformacijski euforiji in holandskem katekizmu. Izmenjala sva nekaj prisrčnih besed, nakar me je povabil, da ga moram čimprej obiskati v Zagrebu.

Iz mnogih predavanj in debat dobivam vtis, da bo v prihodnje ljudske knjižnice zamenjala industrija dolgčasa, elektronska sporočila, voščila z eno edino cvetlico na vseobsežnem in vsemogočem internetu. Važen bo edino pristop informaciji, odpiranje okenc in podobic, zbiranje podatkov in sistemov. Važna bo le ptičica na ekranu osebnega računalnika. Poslušal sem in se enostavno prepuščal odvečnemu besedičenju. Predavanja in referati bodo objavljeni v posebnem zborniku, paralelno v hrvaščini in angleščini.

V novi stavbi Nacionalne in univerzitetne knjižnice

10. oktober 1997

Včeraj sem bil prvič v novi stavbi zagrebške Nacionalne in univerzitetne knjižnice, na pogovoru z Josipom Stipanovim, filozofom in knjižničarjem, po rodu z Dugega otoka pri Zadru. Objavil je veliko število znanstvenih prispevkov v domačih in tujih strokovnih revijah in časopisih. Govorila sva o sodelovanju glede komunikacijske tehnologije in povezovanju hrvaških ljudskih knjižnic z osrednjo knjižnico v Zagrebu. Potem mi je z veliko ljubeznivostjo pokazal zbirko rokopisov in starih knjig, zbirko zemljevidov, zbirko hrvaškega knjižničarstva, internacionalno razstavo publikacij, čitalnico periodike in profesorsko čitalnico.

Iz nacionalnega hrama knjig sem se odpeljal v Primorsko ulico, od tam pa nadeljaval peš na Trg maršala Tita, kjer me je čakal ilustrator Ivica Antolčič, slikarski doajen, dobitnik številnih priznanj in nagrad. Fasciniral me je s svojo enostavnostjo in živahnostjo. V gledališki kleti sva spila kavo. Obljubil mi je, da bo z veseljem prebral moje besedilo slikanice *Zgodba o Esteri* in naredil zanj ilustracije. Vse je bilo dogovorjeno v dvajsetih minutah, ostalo mi je dovolj časa za peš hojo do muzeja Mimara na predstavitev zbornika *Hrvati v Sloveniji*, v katerem je natisnjen tudi moj prispevek. Ob priložnostnem druženju sem se mimogrede pozdravil z dr. Mariom Plenkovićem, hrvaškim komunikologom, Matijom Malešičem, slovenskim veleposlanikom v Zagrebu in z Ivico Maštrukom, hrvaškim veleposlanikom v Ljubljani. Nekje v ozadju sem opazil Miljenka Žagarja, nekoč glavnega tajnika Hrvaške demokratske skupnosti, danes pa žal odvrženega politika, s katerim delno sočustvujem; zadovoljen sem s svojim statusom političnega autsajderja in pisatelja, ki se najraje vrača na svoj rojstni hrib v obmejni občini Hum na Sutli.

Demoni med nami

29. oktober 1997

Včeraj sem prvič bil v novi stavbi Hrvaške televizije na zagrebškem Prisavlju. Na vhodu me je pričakal in odpeljal v studio Tretjega radijskega programa urednik Boris Hrovat, priznan pisatelj, prevajalec, gledališki kritik, dramatik in dramaturg. Z menoj je opravil intervju; z njim bo napovedal dve zaporedni oddaji mojih romarskih zgodb, ki bodo na sporedu v prazničnih dnevih med božičem in novim letom. Spotoma sem obiskal Branimira Bošnjaka, urednika dramskega programa, in mu izročil rokopis svojih radijskih iger. Tako sem opazil, da ni preveč navdušen nad mojim obiskom, da mu ni do pogovora z mano, kar verjetno pomeni, da mi ni treba pričakovati njegovo uredniško zavzemanje za moje igre in njihovo uvrščanje v oddajo.

Mesec oktober sem zapravil s prevajanjem knjige *Demoni med nami? Ekzorcizem danes*. Globoko me je prizadela življenjska zavozlanost in tragedija mladega nemškega dekleta, ki je pred dvajsetimi leti umrlo kot žrtev ekzorcizma, oziroma kot žrtev enostranskega pristopa ranjeni osebnosti. Dneve in dneve se nisem mogel znebiti vtisa grozljive pobožnosti. V sanjah sem gledal redovnike, kako izganjajo hudiča in zle duhove iz človeka, kako mu zabijajo žeblje v srce in razširjene roke. Poslušal sem litanije vseh svetnikov in se bal strele z jasnega. Ta svet je naelektriziran s preveč gorja. Kaj pa elektronika? Moj Bog, kako zahtevna in odgovorna je naloga - poznavanje človeka!

Slavila sva abrahama

14. november 1997

V slovesno okrašeni dvorani kulturnega doma v Humu na Sutli sva nocoj slavila abrahama, petdesetletnico življenja. Patriarh Abraham, tako je pač zapisano v Bibliji, je šele v drugih petdesetih letih doživel nekaj najlepšega v svojem življenju. Jubilej je skupaj z menoj slavil moj stari prijatel, dr. Mile Babić, iz Sarajeva. Zbral se je kar lepo število rojakov, znancev in sodelavcev. Ob bogati večerji sem vsem navzočim veselo nazdravil in prebral hvalnico življenju.

V prvem polstoletju sem preživel veliko dobrega, veliko hudega. Toda živeti po peddesetih, to je vendar velika zmaga! Moj prijatelj Mile mi je že zdavnaj povedal resnico: ljubezen, edino ljubezen v življenju nekaj velja, če svoje srce posvetiš z ljubeznijo, imel boš Božji blagoslov in svet bo zate vedno nov! V neomajnjem upanju in ljubezni sem podal roko ženi nad ženami. Zato mi je Vsemogoči Bog pomagal povzdigniti se do najvišjih vrednot: vzorne žene in soproge, bistroumnih otrok, sladkega vinca in čiste vesti. Naj tako ostane tudi v drugem, abrahamovem polstoletju! Nazdravje vsej zbrani družbi!

Zabaval nas je orkester mojih bratrancev. Veselili smo se, prepevali in plesali do zgodnjih jutranjih ur. O slavju bodo pričevale posnete fotografije in videokasete, pred mano pa so sedaj Abrahamova leta zrelosti – obdobje, v katerem bom, vsaj tako upam, mirno in lepo živel, ter prepričljivo in nevsiljivo pisal. Brez prevelikega zanašanja in častiželnosti. Zavedam se svojih možnosti, vsakdanje politične zapeljivosti, vem kaj pomeni izguba časa zaradi človeškega pohajkovanja in norčevanja.

Zdravila za dušo in telo

4. januar 1998

V novo leto sem stopil z veliko prevajalsko nalogu. Prevajam knjigo *Sto domačih zdravil za dušo in telo* dr. Jožeta Ramovša, predstojnika Inštituta Antona Trstenjaka v Ljubljani. Avtor je socijalni delavec in doktor antropologije, ki zadnja leta posveča svojo znanstveno in akcijsko pozornost predvsem medgeneracijski solidarnosti. Zraven te knjige me na pisalni mizi čaka nedokončani rokopis. Dve zgodbici bi še moral napisati. Upam da mi bo to uspelo v naslednjih dneh.

Sinoči sem pred polno dvorano krapinske Delavske univerze govoril na promociji izbranih pesmi Side Košutić. Knjigo je uredil in spremno besedo napisal Božidar Petrač. Za Sido Košutić sem slišal že v cerkveni gimnaziji od profesorja Ivana Cesarja, ki je z velikim navdušenjem omenjal tiste hrvaške pisatelje, o katerih se v javnosti ni smelo govoriti samo zato, ker so odkrito zagovarjali ljubezen do svoje in naše hrvaške domovine. Po devetdesetih letih mi je o Sidi Košutić veliko pripovedoval prijatelj Ivan Cesarec, ki me je seznanil z njenimi neobjavljenimi rokopisi, med drugimi tudi z romanom *Velik molk* in me prosil za recenzijo. Tako sem prišel v stik s Kulturno izobraževalno družbo Sida Košutić v Radoboju, z učiteljicami Antonijo Tušek in Dubravko Habjanec; obe se z veliko vnemo zavzemata za preučevanje in predstavitev literarnih del Side Košutić, pisateljice pesniških zbirk, romanov in hagiografij, v katerih se zrcali iskrena in sočutna duša hrvaškega naroda. Bila je mistična vernica, globoko misleča in nadarjena

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910
Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland
E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>
umetnica, ki je v svojem življenju in svojih rokopisih hrepenela po močnem vzponu in vzgajanju svoje
duše za večnost.

Na pogrebu dragega frančiškana

15. marec 1998

Pretekli dnevi so bili zelo zahtevni, zanimivi in žalostni. Pred enim tednom sem z ženo in mlajšo hčerko bil v Kraljevi Sutjeski, v srednji Bosni, na pogrebu dragega frančiškana, patra Antona Antunovića. Umrl je nenadoma od srčnega napada, v oseminpadesetem letu življenja, kot gvardijan in pastoralni delavec samostana Rama Ščit. Njegova življenska nasmejanost in dobrota so na zadnje slovo pritegnile veliko število priateljev, vernikov, redovniških bratov in sester, pa tudi škofijskih duhovnikov. Mašo za pokojnega sobrata je vodil pomožni sarajevski škof Pero Sudar. Škof in bratje frančiškani so pripravili prijazno in toplo slovo ob grobu. Na pogrebu sem pozdravil Ante Jelića, ekonoma sarajevske nadškofije, s katerim sem na začetku sedemdesetih let dva semestra prijateljeval v majhnem bavarskem mestu Eichstätt.

Iz Kraljeve Sutjeske nas je naš voznik, fra Pero iz Podsuseda pri Zagrebu, odpeljal v Tolisu in Orašje, kjer se je rodil in kjer je leta in leta služboval kot kaplan in župnik. Tu smo prenočili in naslednji dan na trajektu prečkali Savo in se vrnili v Hrvaško. Med vožnjo proti Zagrebu me je začela tresti mrzlica, tako da sem potovanje končal pri zdravniku in z bolniškim dopustom zaradi hudega prehlada in gripe. Pa vendarle nisem obležal v postelji, pač pa sem z vso vnemo začel korigirati rokopis prevoda, ki obsega nad

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

petsto strani. Da pa ne bi bil preveč zadovoljen s svojim delom, je poskrbelo Ministrstvo za kulturo, ki mi je vrnilo rokopis radijske igre brez pričakovane nagrade. Letos so bile podeljene samo prva in tretja nagrada. Verjetno drugo nagrado niso dodelili samo zato, ker bi pripadla meni, sodeč po dejstvu, da sem leta 1971 dobil drugo nagrado za poezijo. Od svojih dramskih del res ne pričakujem več ničesar, čeprav sem še dalje trdno prepričan, da je njihovo izvajanje možno in bo nekoga dne tudi zaželeno.

Odpiram se velikonočni nedelji

12. april 1998

Globoko me je pretresla televizijska drama o zdravniku Malcomu Sayeru in bolnikih, ki so že več desetletij v popolni komi. Ob neki priliki mu je uspelo zbuditi dvajset bolnikov s encefalitom, vendar le za kratek čas. Najglobje me je pretresla usoda bolnika Leonarda, ki je s to bolezni prespal več kot trideset let. Sedaj se je zbulil, zahvaljujoč čudežnem zdravilu, ki ga je zdravnik Sayer testiral na njem in Leonard je naenkrat postal skoraj neodvisna, odgovorna oseba. Prosil je, naj bi ga pustili domov iz bolnišnice, vendar je njegova prošnja bila zavrnjena, zaradi česar se je njegovo zdravstveno stanje poslabšalo. Sprašujem se, kaj pomeni živeti do dvajsetega leta, potem pa zaspis in se zbuliš šele v petdesetem letu? Se zavedam dragocenosti življenja dovolj hvaležno? Veselim se življenja in se zahvaljujem Stvarniku za ta dar, katerega prepogosto ne znamo dovolj ceniti, vse dokler nas ne zadene kakšna nesreča.

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Dolgo nisem mogel zaspati, ni bilo več trdnega spanca. Razmišljal sem o hudi bolezni in v bežnih sanjah zasledoval literarne kritike, ki so pripovedovali, kako je vsak rokopis mogoče dodelati in zboljšati, vsak je lahko nagrajen, toda moj je preveč obremenjen z večnimi vprašanji in je zato ostal brez nagrade.

Imam vse, kar potrebujemo za praznovanje Zadnje večerje na Veliki četrtek, odzval sem se obredu pranja nog, sprejel nase ponижevanje in obsojanje. Odpiram se velikonočni nedelji skupaj z razcveteno staro jablano pod mojim balkonom, na katerem berem *Hadrijanove zapise*, hvaležen Marguerite Yourcenar za spoznanje in pričevanje, ki ga z vsem svojim bitjem sopodpišem: „Jaz Boga pojmujem kot nekaj, kar je najgloblje v nas in najbolj oddaljeno od naših pomanjkljivosti in napak“.

Daleč od zdrave demokracije

30. april 1998

Danes je dan spomina smrti hrvaških plemičev in zarotnikov Petra Zrinskega in Frana Krsta Frankopana, ki so poskušali preprečiti uvedbo avstrijskega centralizma in absolutizma na hrvaško ozemlje. Posebno sodišče je obtožilo Petra krivde rovarjenja proti Habsburžanov in želje za prevzem oblasti v hrvaških deželah, Frana pa krivde spodbujanja Hrvatov na vstajo. Bila sta obsojena na smrt tako, da so jima odsekali glave in roke v Wiener Neustadt. Tik pred izvršitvijo kazni je rimsко-nemški cesar in ogrsko-hrvaški kralj delno sprejel pritožbo, naj bi jim rok ne odsekali, pač pa samo glave.

Kakšno hinavsko usmiljenje cesarja in kralja Svetega rimskega cesarstva!

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Hrvaški domoljubi so njihove zemeljske ostanke prenesli in položili v grobničo zagrebške stolnice pod marmorno ploščo z vklesanimi verzi: „Navek živi človek, ki zgine pošteno“.

V mislih imam vse velike ljudi, ki so žrtvovali svoja življenja za Hrvaško. Zato me toliko bolj prizadene in boli dejstvo, da je še vedno veliko število Hrvatov nehvaležnih, da je danes preveč Hrvatov ki se šopirijo in bahajo s hrvatstvom in na tak način prikrivajo resnico o neupravičeno pridobljenem bogastvu.

Boli me dejstvo, da imamo iz dneva v dan vse več ničvrednih politikov in bogatašev, tatov in roparjev. Boli me dejstvo, da smo še vedno daleč od močne pravne države in zdrave evropske demokracije.

Trpljenje razseljenih oseb

4. maja 1998

Prvomajske počitnice smo preživeli v Solinu in Drvarju. V Solin smo prispeli prek Knina, Sinja, Vrlike in Klisa ob osmih zjutraj. Pri velikem spomeniku Jezusu Kristusu nas je čakal svak Stjepan, ki s svojo ženo Marijo že sedmo leto preživila v lesenih barakah za izgnance. On je že dolga leta bolan na srcu, ona pa obremenjena z različnimi vrstami bolečin. Živijo v groznih pogojih, v nekdanjih delavskih barakah, v majhni sobici štirih kvadratnih metrov brez vode, z možnostjo uporabe skupne kopalnice in stranišča. A imeli so v bosanskem mestecu Vareš lepo opremljeno enosobno stanovanje z balkonom in s pogledom

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

na glavno nakupovalno ulico. Vse pohištvo so jim pobrali in do konca uničili muslimani. Toda ti naši dve siroti živijo vsakodnevno v upanju, da se vrnejo in stalno prosijo Boga, naj jim pomaga, da bi se njihovo upanje realiziralo v najkrajšem možnem času. Marija, čeprav težko bolna, se je potrudila in nam pripravila v tej utesnjeni sobici bogato kosilo, nič manj sladko od tistih, ki jih je leta nazaj znala pripravljati v Varešu. Po kosilu smo se odpravili nazaj po isti poti, se ustavili na obali jezera Peruća, v Sinju obiskali svetišče Gospe Sinjske in novo pokopališče hrvaških braniteljev, v Kninu pa sem z glavne ceste zavil v smeri Drvarja. Za gotovo nam bo ostala v spominu dolga nepozabna vožnja do mejnega prehoda Strmica in dalje proti Bosanskem Grahovem. Mestece je dobesedno porušeno do tal, vse zažgano in uničeno, nikjer žive duše, samo zarjavela ogrodja avtomobilov, topov, havbic, tankov in cistern, groza in teror, nikoli več sožitja uničevalcev in razseljenih oseb.

V Drvarju nas je prav tako pričakala grozljiva podoba uničenja, oklepna vozila in patrolni helikopterji nad mestom. Srbski domovi so naseljeni z izgnanimi Hrvati iz Vareša in Kaknja. Vse je tukaj neregularno in prepričeno veliki negotovosti. V eni takih hiš živita Jozo in Božica, drugi svak in svakinja, s hčerkko Ivano in sinom Draženom. Pravijo, da živijo bolj dostojno kot so živelji prejšnja leta v Kaštelih pri Splitu in na otoku Visu. Rekli so nam, da se je pred desetimi dnevi hotela v mesto vrniti skupina srbskega prebivalstva, toda Hrvati so ostro protestirali, zažgali nekaj oklepnih vozil in okrog dvesto Srbov se je morallo vrniti v Banja Loko. Sprehodili smo se po mestu in videli v celoti ohranjeno pravoslavno cerkev, na obrazih hrvaških prebivalcev pa opazili veliko preživetega trpljenja razseljenih oseb. Vse bolj sem prepričan, da od Bosne in Hercegovine kot države zaenkrat obstaja samo utopija in velika balkanska klavnica. Morda bi res bilo najbolje do konca izvesti etnično čiščenje in ozemlje razdeliti Hrvatom, Srbom in Bošnjakom, čeprav so slednji dejansko samo verska veja hrvaškega naroda iz časa Osmanskega cesarstva.

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910
Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland
E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

NEKOPIRATI

21. maj 1998

Danes je Vnebohod. Spominjamo se dogodka, ko je od mrtvih vstali Kristus dopolnil zemeljsko življenje in odšel v nebo. Pri nas je za ta praznik bolj priljubljena beseda Križevo. Križ, sotočje zemlje in neba, človeka in sveta, prostora in časa. Križ kot razpelo, križ na čelu, križ na ramenih. Križ, ki nas ohranja pri življenju. Beljakovine, iz katerih so sestavljeni vsi substrati naših notranjih organov, imajo baje obliko križa. Znanstveniki trdijo, da brez neznanske množice teh malih križev človek ne bi imel svoje telesne integritete, ne bi fizično bil sposoben živeti. Torej vsak od nas, vernik ali nevernik, nosi v sebi ta molekularni križ kot čudovito simboliko duhovnega, Jezusovega križa.

Prejšnji teden nas je po dvanajstih letih obiskal dr. Ivan Golub, teolog, pesnik, zgodovinar in akademik. Našo družino je obsijala miloba človeka, enostavnega in prijetnega Podravca, ki izžareva mir, odločnost, veselje in dobroto okoli sebe. Pogovarjali smo se o duhovni poeziji, o njegovi pesniški zbirki, ki je lani bila uvrščena v najožjo izbiro mednarodnega natečaja duhovne lirike v Madridu. Spomnil sem ga na najine pesniške pogovore v sedemdesetih letih, ko je bil dva semestra rektor zagrebških bogoslovcev in je odprtega srca prebral moje precej nerazumljive verze, ter me prosil, naj mu jih poskušam razložiti z bolj preprostimi besedami. V tistem času, imel je okrog štirideset let, je tudi sam začel pisati poezijo. Osem let pozneje je s svojo zbirko na podravski kajkavščini *Kalnovečki razgovori* zavzel visoko mesto v sodobni hrvaški literaturi. Naš dragi romar je veliko let nazaj rad prihajal v Hum Sutli, z vlakom ali avtobusom, v samostan karmeličank na Poredju. Danes ga je v naš kraj pripeljal z osebnim avtomobilom njegov asistent, dr. Vlado Košić, rojen v Varaždinu. Za časa domovinske vojne je preživel kot dušni pastir v župnijah Hrastovica in Petrinja na Baniji. Ima zelo milozvočen glas, pokončno postavo in osebnostni izraz strokovnjaka dogmatične teologije. Sodeč po teh lastnostih, bo v cerkveni hierarhiji dosegel veliko višje časti od svojega vzornika, pod čigar vodstvom je magistriral z nalogo „O svobodi presojanja in milosti

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Ivana Patrišića“ in doktoriral z disertacijo "Teolog Franjo Ksaver Pejačević". Mladi asistent je pokazal veliko zanimanje za moje prijateljevanje in pisateljsko druženje z Edvardom Kocbekom, slovenskim pesnikom krščansko socijalne tematike. Čestital mi je na prevajanju knjige dr. Franca Rodeta, ljubljanskega nadškofa, in me pohvalil za spodbujanje enotnosti med sosednjimi narodi in državami, kljub politični napetosti med Ljubljano in Zagrebom.

NEKOPIRATI

Usoda in ustvarjalnost

29. junij 1998

Poletna sparina, dež in nevihta. Zeham v zavetju družine. Starejša hčerka je maturirala, sedaj obiskuje tečaj za vpis na fakulteto. Zelo nas je razveselila in ji želimo veliko uspehov. Ravno na današnji dan pred dvajsetimi leti sem diplomiral na beograjski Filozofski fakulteti. Spominjam se Dragana M. Jeremića, predsednika komisije, spominjam se tudi Mirka Zurovca, toda nikakor se ne morem spomniti tretjega člana. Branil sem diplomsko nalogu z naslovom „Usoda in ustvarjanje v Nietzschejevem pojmovanju umetniškega življenja“. In jo obranil pod gesлом: „Na tem svetu obstaja samo ena edina pot, po kateri ne more nihče drug hoditi, razen tebe; ne sprašuj, kam vodi, ampak pojdi po tej poti!“

Sinoči smo z družino proslavljeni zmago hrvaške nogometne reprezentance na svetovnem prvenstvu v Parizu. Naši fantje so res hvalevredno igrali in na najbolj dosten način razširili glas o Hrvatih po vsem svetu – s prvorstno nogometno igro, domoljubnostjo in zmago! V tujem svetu se bolj prepričljivo dokazujemo s športom, kulturo in znanostjo kot pa s politiko, kar pa vendarle vzbuja v meni upanje, da bomo na takšnih temeljih kaj kmalu zgradili tudi zdravo politiko koristi in dobrobiti za vse hrvaške

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

državljane. Moramo skrbno preučevati nepravilnosti in zakonito kaznovati glavne krivce, ter nenehno izboljševati posamezne postavke, kako bi vse, kar smo v civilizaciji, zgodovini in kulturi pridobili, postalno stalni vir bogastva in blaginje.

Deset dni na morju

20. avgust 1998

V prvi polovici meseca smo bili deset dni na počitnicah v Dugi Uvali, nedaleč od Pule. Verjetno je bil to najlepši dopust z vso družino. Nikoli v mojem življenju nisem bil tako globoko povezan z morjem in nebesi kot v teh desetih dneh, ko sem se poleg plavanja naučil tudi hrbtno lebdati na vodi, počivati in pravilno dihati. Ob vrnitvi domov smo z avtomobilom namenoma šli skozi Gorski Kotar in Liko, da bi se na lastne oči prepričali v nešteto novih hiš od Plaškega do Saborskega, Plitviških jezer, Rakovice, Slunja, vse do Turnja pri Karlovcu. Hrvaška je res v veliki meri obnovljena .

Po vrnitvi domov sem se lotil pisanja zgodb in branja izbranih del Ivana Slamniga, ki me navdušuje s svojo iskrenostjo, prebrisanoščjo in doslednostjo. Zanj je značilna duhovita igrivost besed in z ironijo intonirano obravnava sodobno družbeno problematiko. Prav prijetno me je presenetil njegov roman *Boljša polovica poguma*, v katerem s postmodernistično prepričljivostjo obravnava razmerje med literaturo in resničnostjo. Spomnil sem se nepozabnega pogovora s pisateljem Slamnigom v prostorih

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Kajkavskega spravišča v zagrebški Ilici, ko je odkrito priznal, da mu je roman bilo mogoče napisati samo zato, ker ni imel nobenih eksistencialnih skrbi. Namreč, Zlatko Crnković, urednik znamenite knjižnice Hit v založbi Znanje, mu je vnaprej nakazal akontacijski znesek honorarja, s katerim je bil več kot zadovoljen, in tako je začel pisati svoj prvi in zadnji roman.

V prihodnjih tednih me čakajo zanimivi nastopi, promocija antologije domoljubne poezije v Krapini, branje referata na znanstvenem srečanju v Dubrovniku, potem pa še nekaj literarnih večerov v ljudskih knjižnicah Hrvaškega Zagorja.

Ljubezen se plača z ljubeznijo

25. sebember 1998

V preddverju Interuniverzitetnega centra v Dubrovniku sem se pozdravil s vsemi udeleženci in v dopoldanskem delu simpozija prebral svoj referat, ki so ga navzoči pozdravili z glasnim ploskanjem. Po kosilu sem odšel na Lapad in v domu za onemogle in starejše ljudi obiskal Josipa Serdarušića, slabovidnega duhovnika na vozičku, ki sploh ne čuti svojih nog, s katerim sem pred četrt stoletja študiral v nemškem mestecu Eichstättu. Don Josip me ni takoj prepoznał, ker sem za časa študija nosil brado in me je ravno on takega „ovekovečil“ na portretu, ki še vedno visi v moji delovni sobi. Zaradi slabega zdravja je moral opustiti pastoralno delo na Bavarskem. Upokojen je bil na dan Terezije od Deteta Jezusa pred štirinajstimi leti. Njej v počastitev je napisal in letos spomladi izdal knjižico *Ljubezen se plača samo z ljubeznijo*. Pogovarjala sva se več kot dve uri, obujala spomine in pripovedovala drug drugemu neverjetne življenske dogodivščine.

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

V dopoldanskih urah sem sodeloval pri okrogle mizi, popoldan pa bil na sprehodu. Ogledoval sem si kulturne znamenitosti Dubrovnika in se zadrževal v cerkvah Dubrovnika, zlasti v minoritski cerkvi sv. Frančiška, kjer je grob velikega in slavnega pesnika Ivana Gundulića. Toda bolj ko o poeziji sem razmišljal o tem kaj mi po izstopu iz stranke na oblasti treba storiti, kateri stranki se pridružiti in biti politično aktivnen s čutom hvaležnosti in osebnega dolga do domovine.

Zaustavljeni David

4. oktober 1998

Zadnjih nekaj dni je bilo prežeto s slovesnim pričakovanjem in vzvišenim doživljjanjem drugega obiska Papeža Janeza Pavla II. v naši državi, v Zagrebu, Mariji Bistrici, Splitu in v Solinu. Tej vzvišenosti se je pridružil še eden nadvse svečani *Memento mori*.

Pred nekaj dnevi sem bil povabljen na promocijo knjige *Zaustavljeni David*, knjige o življenju in delu prezgodnjega umrlega slovenskega duhovnika in publicista Frančeka Križnika, mojega nepozabnega

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

življenjskega spremiščevalca. Tako sem poiskal ohranljeno številko *Ljubljanske Študentske tribune*, v kateri je leta 1968 objavljena moja pesem, posvečena njemu, poiskal pa sem tudi morda še edini ohranjeni izvod zaplenjenega intervjua z njim iz leta 1974 v ediciji *Pričevanja* zagrebške založbe Krščanska sadašnjost. Napisal sem v slovenščini posebno besedilo za promocijo, v katerem sem posebej poudaril Križnikove besede o kardinalu Stepincu, ki ga Janez Pavel II. namerava med svojim obiskom razglasiti za blaženega na Mariji Bistrici, zaradi katerih je omenjeni intervju pred štiriindvajsetimi leti bil zaplenjen. Svoje besedilo sem prebral pred polno dvorano kulturnega doma v Šmarju pri Jelšah natančno ob isti uri, ko je Sveti oče prispel z letalom na zagrebško letališče in bil dočakan z burnim ploskanjem.

Včeraj sem ves dan prebiral lepo urejeno knjigo o Križniku, njegova avtorska dela ter številne spomine nanj. Enostavno ne morem verjeti, da je svoje burno kratko življenje živel tako celovito in zaokroženo. Seveda se tega nismo zavedali mi, ki smo se družili z njim, ne on, ki je vedno imel časa za druženje z nami. To mi je postalo jasno šele, ko sem prebral njegovo zadnje predavanje z naslovom „Poslednje presenečenje“. Tako sem poiskal vsa Križnikova pisma, ponoči pa se je v meni porodila zamisel, s katero sem se zbudil danes zgodaj zjutraj. Zamisel nove knjige v slovenščini z naslovom *Moje slovenske izkušnje*. V prvem delu bom objavil dnevniške zapiske iz svojega ljubljanskega obdobja, v drugem svoje pesmi, izvirno pisane v slovenščini, v tretjem eseje o doživljaju slovenskega jezika in duše, podnebja in kulturnega vzdušja, prijateljevanja z zanimi in velikimi Slovenci, kot so Edvard Kocbek, Janez Gradišnik, Franček Križnik, Franc Rodé, Anton Stres, Franci Zagoričnik, Veno Taufer in drugi. Rokopis bom ponudil Mohorjevi družbi v Celju. Na ta način se želim ustvarjalno oddolžiti slovenski kulturi in osebno prispevati vspostavitvi in utrjevanju dobrih sosedskih odnosov dveh narodov, ki se ne smeta drug drugega onemogočati, pač pa se morata dopolnjevati z obilico lepote in miru.

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910
Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland
E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

NEKOPIRATI

Pomen knjige za polnost življenja

12. oktober 1998

Ob tretji uri zjutraj sem sedel za mizo z namenom, da napišem kolumno o knjigi in polnosti življenja ob Mesecu hrvaške knjige. Preveril sem biblijsko pojmovanje življenja kot najvišje vrednote, ki ima pomen dara. Potem sem v *Religijskem leksikonu* hotel preveriti zvezo „ljubezen do življenja“, pa ga žal nisem zasledil. V zamenjavo sem prebral priložnostne napise o Edith Stein, ki je bila včeraj v Vatikanu razglašena za svetnico, ob enem pa tudi napise o kardinalu Alojziju Stevincu, ki ga je papež Janez Pavel II. pred štirinajstimi dnevi na Mariji Bistrici razglasil za blaženega. Niti svetnica niti blaženi me ne navdušujeta s svojim zagonom in pesniško širino, vendar pa si zaslужita moje globoko spoštovanje kot mučenca in pričevalca vere, s katero sta dosledno živila do mučeniške smrti in oznanjala vero ravno s svojo smrtno.

Potem sem v roke vzel knjigo dr. Franceta Vrega. Njegova dela so prevedena v hrvaščino pod skupnim naslovom *Humana komunikologija*. Knjigo je objavilo Hrvatsko komunikološko društvo, predsednik društva Mario Plenković pa me je pred kratkim v Dubrovniku prosil, naj bi o tej knjigi napisal mnenje za tednik Hrvatsko slovo. Profesorja Vrega sem imel priložnost dvakrat poslušati in takoj mi je bilo povsem jasno, da pripada humanističnim predavateljem iz časa Edvarda Kardelja. Svojo nezmogljivost in zmedenost pred novo socialno in politično realnostjo poskuša prikriti z etološkim znanjem o razumevanju in obnašanju živih bitij. Zlasti mu je pri srcu etologija Konrada Lorenza kot znanost, ki odpira problem lastne zavesti živih bitij, geneze osebnosti, miselnega sveta in inteligence. Profesor Vreg piše počez in povprek o motivaciji in akcijski pripravljenosti, o interakcijskem komuniciranju, o skrivnostnem svetu sporazumevanja, o intelektualnem in čustvenem življenju, o živih bitjih „z vgrajenimi načrti“. Toda nikjev v knjigi ne zasledim odgovora, zakaj smo bitja z vgrajenimi načrti, odkod neizmerna želja po kreativnosti, čemu sploh filter, skozi katerega se iz kaosa podatkov v zavest izločajo samo bistvene podrobnosti, zakaj smo obsojeni na to, da kar naprej skušamo predreti v nove skrivnosti narave in njenega čudovitega laboratorija, v katerem kemija in fizika oživljata nova stvarstva. Avtorja

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

zadovoljuje teško sprejemljiva in dokaj poteptana humanistična trditev: „Morda je edino resnično spoznanje le to, da nismo sposobni razumeti duhovni in materialni svet, v katerem živimo in smisel življenja živilih bitij.“ Temu končnemu stavku sem s peresom dopisal: zadnji stavek me prepričuje, da knjiga ni bila vredna branja.

NEKOPIRATI

Vprašanja moralne teologije danes

20. oktober 1998

Pred štirimi dnevi je zagrebški kulturni tednik *Hrvatsko slovo* objavil na naslovniči moj uvodnik *S knjigo do življenjskega veselja*, zvečer istega dne pa je v Donji Stubici na to temo potekal literarni večer, ki ga je spremjal oktet Kaj in recitatorska sekcija Kulturnega društva Rikard Jorgovanić iz Huma na Sutli. Kulturno prireditev je vodila knjižničarka Višnja Škudar in vse bi ostalo v lepem spominu, da se je zbralo vsaj nekaj več poslušalcev. Tako pa se je v hladni soc-realistični dvorani zbralo le okoli trideset ljubiteljev lepe besede, ki jim vjerjetno ni bilo žal, da so prišli na prireditev.

Danes mi je založnik iz Đakova poslal novo knjigo *Vprašanja moralne teologije danes* Andreasa Launa, avstrijskega teologa in pomožnega škofa v Salzburgu. Poglavlja v knjigi obravnavajo problem splava, etično razmišljanje o vojni, evtanaziji in neonatalnimi boleznimi, posebej pa o svobodi vesti po drugem vatikanskem koncilu. Gotovo bo zanimivo prevajati razprave o bistveno različnih posameznikih, kot so Dietrich von Hildebrand, nemški filozof in predstavnik realistične fenomenologije, in Eugen Drewermann, nemški analitični psiholog, ki na poseben način vrednoti človekovou notranjo naravo. Po njegovem mnenju ima edino notranjost pomen zveličanja; edino človekova notranjost odraža moč Boga. Krščanstvo se je žal oddaljilo od človekove notranjosti in je postalo religija doživljanja krivde, greha, tabujev, depresije, omejitev in skepticizma do notranjosti.

Častitljive knjige modrosti

7. december 1998

Prejšnji teden sem imel dopust, ki sem ga izkoristil za prevajanje. Po resnici povedano, z izredno voljo in telesno držo sem prevajal noč in dan; uspelo mi je prevesti debelo knjigo Andreasa Launa o aktualnih vprašanjih moralne teologije, toda včeraj se mi je računalnik pokvaril in danes moram poiskati mojstra, ki mi bo omogočil dostop do shranjenih dokumentov. Napaka na računalniku me je močno vznemirila, finančna kriza se je v moji zavesti še bolj zaostrila in me pripeljala skoraj na rob obupa, daleč stran od poezije in filozofije.

V takih življenjskih težavah se zatečem k Bibliji in drugim častitljivim knjigam modrosti. Poleg judovskih in številnih krščanskih knjig me najbolj privlačijo kitajske knjige o spremembah, potovanju in vrlinah. Zanimivo je, kako so modreci iz celega sveta prišli do podobnega spoznanja o poti, resnici in življenju, ki je zadobilo najbolj primeren izraz v evangeliu ali veselemu oznanilu Jezusa, Boga in Človeka iz Nazareta. Najbrž ni mogoče najti knjigo starodavne modrosti, ki ne bi človeka nagovarjala na izbiro srednje poti in raziskovanje notranjega sveta z neizmerno lepoto, mirom in veseljem do življenja. Ne gre za nikakšne zapovedi, pač pa za zdravo pamet, preprosta navodila, ki jih lahko vsakdo preveri na lastni koži v

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

vsakdanjem življenju in se prepriča, ali imajo smisla. Leta in leta občudujem preprosto modrost in sem vse bolj prepričan, da je po njenih navodilih najtežje živeti. Oh, kako pogosto sem, manj ali bolj sebično, preskakoval odgovore, ki mi niso bili všeč, zaradi katerih pa sem potem moral mesece in leta po pravici trpeti. Bom vendarle to preprosto modrost v svojem šestem desetletju uspeval bolj ponižno in globlje razumevati in sprejemati?

Prakrščanska šola življenja

3. januar 1999

V prvih treh dneh novega leta sem bral in prelistaval knjigo *Prakrščanska šola življenja*, katero mi je pred dvema tednoma zapustil Moris Hoblaj, znanec iz študijskih let v Münchenu, ki je pred kratkim postal navdušeni član sekte samooklicane prerokinje Gabrielle Wittek iz Vürzburga. Prakrščanska šola življenja se začne s sedemmesečnim tečajem samozavedanja, poglabljanja ter osredotočenja svojih misli in čustev na večnega Boga. Usklajevanje duše in telesa se doseže z lahkimi pregibi telesa ob ustreznih duhovnih glasbi. Potem je na sporedu drugi, devetmesečni tečaj priprave za notranje potovanje. S potopitvijo v notranjost se človek približuje svojemu izvirnemu bistvu. Notranja pot ali visoka šola duha pozna štiri osnovne ravni: red, voljo, modrost in resnost. Na ravni reda se človek uči zbirati svoje misli, omejevati svoj govor in ostriti svoja čutila. Na ravni volje postane človek bolj občutljiv, lahek in pretočen za duhovne moči. Na ravni modrosti se nadaljuje proces zorenja duha in telesa z realizacijo nesebične

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

ljubezni. Na ravni resnosti je človek popolnoma osredotočen na božje, vidi vse pomembno in bistveno, gleda pozitivno na stvari in tako tudi deluje.

Prebrana knjiga mi daje vtis, da gre za težko mešanico ezoteričnih naukov, za pretirano poudarjanje mistike in sovraštva do racionalnega mišljenja, za enostransko gledanje na osebnost, za podcenjevanje človečnosti, predvsem pa za zelo površno, če ne celo prevzetno „polaščanje“ Jezusa Kristusa.

Biti in obstati

16. februar 1999

Za založbo Krščanska sadašnjost iz Zagreba prevajam izbrana dela dr. Franca Rodeta, ljubljanskega nadškofa in metropolita. Prvi zvezek vsebuje avtorjeva razmišljanja o krščanstvu, demokraciji in kulturi, drugi pa razmišljanja o zgodovini, domoljubju in Evropi. Franc Rode je otroštvo preživel v vasi Rodica pri Domžalah, iz katere je po drugi svetovni vojni s starši, brati in sestrami pobegnil pred partizanskimi enotami prek Ljubelja v Avstrijo. Z druge strani meje je preživel tri leta v begunskih taboriščih Lienz, Spittal in Judenburg, dokler se družina ni preselila med slovenske priseljence v oddaljeni Argentini. V

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Buenos Airesu je končal srednjo šolo, vstopil je v misijonsko družbo lazaristov, začel študirati teologijo in po četrtem semestru je nadaljeval študij v Rimu in Parizu. Po končanem študiju se je vrnil v Slovenijo in bil zelo znan predavatelj na Teološki fakulteti v Ljubljani ter na različnih srečanjih, konferencah in tečajih po vsej Sloveniji in širnem svetu.

Nocoj sem v kulturnem domu sosednje občine Rogatec užival na literarnem večeru Toneta Partljiča, zelo prijaznega in iskrenega pisatelja, ki je prebral eno žalostno zgodbo o svoji materi in eno duhovito o sebi. Enostavno in prepričljivo je govoril o knjigi, politiki in pomenu Prešerna glede slovenske identitete. Po končani slovesnosti in kulturnem programu sem osebno pozdravil spoštovanega pisatelja, ki je bil nenavadno vesel srečanja z mano. Povedal mi je, da ima dve moje knjige in je resnično vesel, saj je njegova žena Milica rojena v Humu na Sutli. Izkazalo se je, da je njegova žena nečakinja znamenitega Humčana, dr. Janka Oberškega, biblicista in zagrebškega kanonika. Torej še eno spoznanje več o Humu na Sutli kot povezajočem mestu Hrvaške in Slovenije!

Stvarnost, katere ne morem dojeti

8. marec 1999

Zbudil me je strašen prizor iz sanj: čakal sem v dolgem redu na peronu neke železniške postaje, s katere vozijo vlaki v treh smereh; čakal sem na vlak, ki so mu dodajali tovorne vagone, kajti nikoli ni bilo na postaji toliko ljudi; naenkrat zagledam na cesti, nedaleč od proge, kako neki ubogi človek prosi postavnega gospoda, naj ga odnese v hišo skupaj z njegovo prtljago; gospod mu prisluhne in vzame v eno roko človečka, v drugo pa prtljago; pred vhodom v hišo je vidno onemogel, oziral se je okrog, morda

je klical na pomoč; videl sem kako mu prtljaga drsi in pada na tla, medtem ko se človeček vse močneje oklepa njegovega vratu; skočil sem iz svoje vrste, da bi jima pomagal, ampak za trnovim grmom ni bilo več ne gospoda ne človečka, pač pa samo lutka, kakšne uporabljajo učitelji prve pomoči; primem jo v objem, a je ne morem dvigniti; obšel me je čuden strah in k sreči sem imel možnost pobegniti iz sanj.

Včeraj nas je pri kosilu obiskal Jože Topolovec, duhovnik in pisatelj, urednik *Oznanjenja*, družinske revije za krščansko kulturo in umetnost. Prinesel mi je najnovejšo številko in dve svoje knjižici. Ljubeznivost tega človeka je nekaj nenavadnega, posebej pa njegov hvalospev mojemu načinu izražanja. Rekel je, da bi rad objavil v nasljednji številki moj esej o Kocbeku in ciklus mojih pesmi, pisanih v slovenskem jeziku. Seveda sem mu eno in drugo takoj posnel na disketo, ki jo je ves srečen dal v svojo aktovko.

Kakšna je podobnost med realnostjo in sanjami? Kaj ni morda ta dober človek in duhovnik bil pripravljen odnesti človečka s malce nenavadno prtljago? Uspelo mu je odnesti človečka, moji pripravljenosti pa je pustil neko čudno breme, ki me je pognalo iz sanj. Za kakšno breme bi naj šlo? Predvsem gre za grozo in čudenje, za dvom in pričevanje. Vse je to na nek način povezano z napornim prevajanjem Rodétovih predavanj o Bogu, demokraciji in kulturi. Pri gospodu nadškofu ne zasledim nobenega dvoma in moram priznati, da me njegova veličastnost samo delno navdušuje. Del dvoma sem opazil pri Topolovcu, ki pa mu očitno primanjkuje izvirne ustvarjalnosti. Morda pa obema zavidam na lahkonosti pisanja, ali mogoče na veljavnosti življenja? Saj ni tako, nikomur ne zavidam. Zmeden sem le s težo igrače, ki me je pognala iz sanj. Verujem v stvarnost, katere ne morem dojet. Ne verujem v sanje in iluzije, pač pa v stvarnost, ki je v sanjah grozna, v življenju pa dokaj pogumna.

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910
Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland
E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

NEKOPIRATI

Kristjan in haiku poezija

5. junij 1999

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Včeraj zjutraj sem imel zelo prisrčen pogovor z likovno umetnico Ivanko Kveton iz Krapine. Pogovarjala sva se v njenem ateljeju. Bila je navdušena nad mojo najnovejšo pesniško zbirko in z veseljem je pripravljena ilustrirati naslednjo knjigo pesmi, če le najdem založnika. Potem sem v Krapini sodeloval na literarni manifestaciji „Haiku dnevi Dubravka Ivančana“. Akademik Vladimir Devidé je imel zelo zanimivo predavanje o zen budizmu. Drugi govorniki me niso preveč navdušili. Haiku je v glavnem igrivost oblike in dovtipa, pisanje na dano temo in po internetu, kar je posebej poudarjala Višnja McMaster, predsednica hrvaškega društva haiku pesnikov in urednica njihove revije. Osebno vsekakor zagovarjam kratko obliko, s te strani zagovarjam tudi haiku, toda ne kot dovtipnost, pač pa kot padli kamen od srca. Ni morda haiku neka vrsta zablode? Ni morda to le nakakšno pesniško poigravanje v hrvaškem podnebju, kjer človek po katoliško diha in diši? V takšnem ozračju je človek posrednik med Bogom in naravo; kot tak se je že zdavnaj dvignil nad floro in favno. Začel se je dvigati do babilonskega stolpa, do Sodome in Gomore, do svetovne razuzdanosti in nihilizma. Kako bi, na primer, Dragutin Tadijanović mogel biti haiku pesnik s svojim zelo individualnim pristopom k pisanju, ki z vsakim svojim verzom, korakom in pozdravom ustvarja pravzaprav literarni mit o samemu sebi? Je človek lahko kristjan in haiku pesnik? Če to ni mogoče, potem je večina hrvaške haiku poezije čisto pretvarjanje, ali pa lucidno poigravanje. Takšnemu razsvetljenemu in posvečajočemu poigravanju sodijo tudi Ivančanovi haikui, ki so nastajali kot ornamentika ali okraski njegovih, s krščanstvom in evropsko filozofijo, inspiriranih pesniških zbirk *Svobodna noč, Amor in Otroštvo ob Krapinčici*.

Kruh samote

28. julij 1999

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Včeraj in danes sem prebral *Kruh samote*, izbrana dela pesnika Viktora Vide. Gre za nekaj katoliško pretresljivega pri tem pesniku, bokeljskem Hrvatu, ki je bil rojen v Kotoru leta 1913, hrvaškem emigrantu, ki je leta 1960 storil samomor v glavnem mestu Argentine, Buenos Airesu. Globoko me je prizadel zlom, ki ga je doživel v poletju 1947, torej v letu mojega rojstva, ko je v Rimu, v italijanskem jeziku, napisal naslednje verze:

Zdaj zamišljen hodim med ljudmi in stvarmi,

nedosegljiv kot predmet kateri ni

od zemeljske snovi.

Samo en glas,

ki prihaja iz kdo ve kakšne daljave,

me včasih spominja da obstajam

v svetu, ki ga najbrž ni.

To je pričevanje resnične vere, pradavnosti v samem sebi, občudovanja, močnejšega od smrti, oziroma čudenja, za katero se splača živeti. To svoje čudenje je Vida oplemenil z religioznim navdihom še v naslednjih trinajstih letih, v glavnem z otožnimi spomini in vse bolj pobožnim sklicevanjem na Boga: „Reši me, Večni Oče, in prejmi v skrivnostni dom svojega srca, tam bom sanjal, ker sem zdrobljen zaradi težkega boja z zlom“. Slava Viktorju Vidi, enemu od najpomembnejših hrvaških pesnikov v izgnanstvu!

Spopad s samim seboj

1. avgust 1999

Prekrasno sončno jutro. Zgodaj smo zlezli iz postelje in na terasi pili kavo ob cvetenju rosno blešečih vrtnic. Potem sva z ženo šla vsak na svojo stran, ona na vrt, jaz pa v podstrešno delovno sobo. Sinoč sem z velikim veseljem prebral intervju z Josipom Botterijem Dinijem, splitksim umetnikom, čigar moto je: „O, moj Bog, reši me malomarnosti in mi daj Svoj navdih!“ V letnih mesecih manj pišem, zato pa veliko več berem, večinoma uspešnice, kot so *Dragi moj Petrović* srbskega pisatelja Milovana Danojlića, *Škofova soba* italijanskega pisatelja Piera Chiare in *Kača v pesti* francoskega akademika Harvea Bazina. Zdi se mi, da vsi trije pišejo z meni neznano lahkoto. Danojlić kar naprej klepetata, včasih zelo zanimivo in sentimentalno, vendar ostaja na ravni klepetanja. Chiara prioveduje zgodbo, dobro premišljeno, včasih preveč raztegnjeno in dolgočasno. Bazinov avtobiografski roman o otroštvu in sprtimi stranmi v družini mi je morda vsebinsko najbližji, ne pa po načinu izražanja in pisanja. Svoj način izražanja in pisanja ne smem spremenjati, pač pa ga moram nenehno izboljševati.

Končujem delo na rokopisu beograjskih zgodb. Spotikam se in dvomim. Včeraj sem prebral vse po vrsti, kar jih je bilo napisanih. Najraje bi vse skupaj vrgel v koš za smeti. Ustvarjalni napuh me spet vabi v skušnjavo, da bi to, kar počnem, imel za nekaj izredno pomembnega. Gre za spopad s samim seboj. Moram iti do konca, treba preseči obtoževanja in očitke, narediti nekaj, kar se trenutno zdi nemogoče. To je perspektiva za katero živijo samo resni pisatelji. To je moja izbira, moja moč, tolažba in nagrada.

Z veseljem sladko vince piti

22. sebember 1999

Ob razglasitvi slovenskega preporoditelja, Prešernovega vrstnika, vzgojitelja, pesnika in mariborskega škofa, Antona Martina Slomška, za blaženega na slovesnosti, ki jo je prejšnjo nedeljo v Mariboru vodil papež Janez Pavel II., sem z amaterskimi društvji iz Huma na Sutli in sosednjega Rogatca pripravil celovečerno kulturno prireditev, poimenovano po Slomškovih verzih „Z veseljem sladko vince piti“.

Anton Martin Slomšek me prav posebej privlači s svojo domoljubnostjo. Na liceju filozofije v Ljubljani se je srečal z Francetom Prešernom, do katerega je celo življenje negoval primerno spoštovanje. Kratek čas je obiskoval licej v hrvaškem primorskem mestecu Senju, kjer se je naučil hrvaščino, se seznanil s hrvaško zgodovino in se navduševal z idejami hrvaških preporoditeljev, prav posebej pa z naravnimi lepotami hrvaškega primorja.

Kot duhovnik ni skrbel samo za duh pobožnosti med bogoslovci, temveč je za bodoče slovenske duhovnike vodil tečaje slovenskega jezika in spodbujal veselje do branja in prevajanja. Bil je kanonik in šolski nadzornik. Izdal je tri molitvenike z veliko izbiro (tudi svojih) pesemi. Bil je pobudnik in prvi urednik *Drobtinic*, letopisa za učitelje, starše in vzgojitelje. Objavljanje njegovih pastirskih poslanic v slovenščini

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

je bilo duhovnikom v veliko pomoč. Narodno zavest je širil tudi z ustanavljanjem različnih društev in bratovščin. Močno je podpiral vključevanje duhovnikov v slovensko narodno prebujanje, saj je tudi sam bil član Slovenskega društva v Ljubljani. Napisal je veliko število člankov, pridig in pastirskih pisem: „Bog nas varuj samomorstva“, „Zakaj sveta vera v naših šolah umira“, „Lepo petje, lepo srce“, „Narodnost – znamenje naše dobe“, „Ljubezen do domovine“, „Dolžnost svoj jezik spoštovati“, „Pomislite, koga boste izvolili“, „Pastirsko pismo o žganju“... Čeprav se kot pesnik ni povzpel na najvišjo umetniško raven, kakor je to uspelo Prešernu, se njegove pesmi o vinu in lepotah štajerskega podeželja rade pojejo ne samo po štajerskih hribih in hribčkih, pač pa tudi s hrvaške strani Sotle. Ljudje jih največkrat sploh ne razlikujejo od ljudskih pesmi.

Upoštevajoč Slomškovo misel, objavljeno v letopisu Drobtinice leta 1862, ki se glasi: „Častimo naše slavne predhodnike, zveste rodoljube in obnavljajmo spomin na njih, tako da bomo sledili njihove slavne primere“ smo s to medobčinsko in meddržavno kulturno prireditvijo naredili zelo konkreten korak v kulturnem in verskem zbliževanju in doseganju najboljših odnosov hrvaškega in slovenskega naroda in njihovih samostojnih držav.

Ne vidim nasmejanih ljudi

11. november 1999

Na letičnjem Interliberu, sejmu knjig in informatike v Zagrebu, sem najprej obiskal založnika Vladimirja Vučura, ki mi je izročil avtorski izvod *Religijskega leksikona*. Resnično velika in dragocena knjiga za šolske in ljudske knjižnice. Hitro sem obhodil druge stojnice, se spotoma pozdravil z nekaterimi uredniki in pisatelji. Zavil sem v paviljon računalnikov, kjer sem se prepričal o izredno veliki gneči učencev in študentov, pa tudi o lastnem pomanjkanju razumevanja zame popolnoma vsiljive elektronike.

Z velesajma sem se s tramvajem odpeljal v študentski dom Stjepana Radića na Savi, da vidim, kako starejša hčerka preživlja študentske dneve. Navdušen z visokim standardom študentskega naselja sem s tramvajem nadaljeval vožnjo na Kvaternikov trg. Sprehodil sem se po mestni tržnici, stoje pojedel burek

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

z mesom, potem pa s hitro hojo nadaljeval po Vlaški ulici do Iblerjevega trga in si ogledal najnovejši nakupovalni center Galerijo Importane.

Zdi se mi, da Zagreb postaja metropola na račun prvotne toplote, izgubljenega kapitala vseh Hrvatov. Na žalost, veliko Hrvatov v svoji prestolnici doživlja sestradanost in prekletstvo, ne vidim nasmejanih ljudi, veselih obrazov na ulici, vsi so nekam hladni in zlovoljni, slišim samo odmev kletvic in mrmranja. Pot sem nadaljeval preko Trga hrvaških velikanov, oziroma nekdanjega Trga žrtev fašizma, žalosten in razočaran sem se ozrl na stavbo, v kateri ima sedež stranka Hrvaške demokratske skupnosti, na klopi v parku sem z leve strani Umetniškega paviljona opazil zavrnjene čevlje v plastični vrečki, pred starcem, ki peče kostanje, sem postal in se ogrel ob prijetnem vonju.

Problemi z avtom

18. november 1999

Včeraj je sneg pobelil travnike, polja in gozdove. Danes zjutraj sem nakupil vse potrebne sestavine za sarmo, ki se v naši hiši obvezno kuha v pozdrav prvim snežinkam. Pri domačem mesarju sem spotoma vzel dva kolobarja podimjenih mesenih klobas, ki jih bo treba nekaj tednov sušiti, da bi se potem v zimskem času našle pri roki.

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Okrog devete ure sem se odpeljal z avtom v Zagreb. Na toplem sem med vožnjo užival vse do zahodnega vhoda v mesto, ko sem opazil, da je kazalec ogrevanja motorja čisto pri dnu; motor je začel kašljati, motil sem druge v prometu in se začel bati, kaj bo. Na srečo se je kazalec, verjetno zaradi semaforjev, začel vračati navzgor, tako da nisem imel večjih težav vse do parkirnega prostora v ulici Nova Ves. Na parkirišču sem ves srečen zaloputnil z vrati avtomobila, ki so se avtomatično zaklenila. Šele po opravljenem uradnem pogovoru, ko sem se vračal nazaj proti avtu, sem spoznal, kakšno neumnost sem napravil. Ključ je namreč ostal v avtu. Oh, mati! Kaj zdaj? Pomislil sem na najhujšo rešitev, da razbijem šipo, toda naenkrat me prešine misel, morda pa prtljažnik ni zaklenjen, na kar so me velikokrat znali opozarjati otroci. In res, moja velika pomanjkljivost se je tokrat dejansko izkazala kot čudežna rešitev. Odprl sem prtljažnik in zlezel v avto, da odprem zadnja vrata. Kakšen čudovit vdor v svoj lastni avtomobil! Med vožnjo domov nisem imel nobenih težav, ne v mestu ne v predmestju, kazalec temperature v motorju se je šele nekje pred Zabokom začel zopet spuščati nižje. Ker je vedno bolj snežilo, avto pa vse resneje kašljal, sem bil vesel, ko sem končno prispepel domov, prevzet s strahom in hvaležen, da se je vse dobro končalo. Prevzel me je prijeten vonj kuhane sarme.

Smrt prvega hrvaškega predsednika

12. december 1999

Umrl je prvi hrvaški predsednik, dr. Franjo Tuđman. Ta novica je sicer že dneve in dneve visela v zraku, kljub temu pa me je globoko prizadela. Čez dan sem gledal in poslušal akademika Vlatka Pavletića, predsednika hrvaškega parlamenta, ki je na zaslonih hrvaške televizije in na valovih hrvaškega radija

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

nagovoril vse državljane in jim povedal, da je prenehalo biti veliko srce državnika in državotvorca, prvega predsednika sodobne, neodvisne, suverene, demokratične Republike Hrvaške. Predsednik vlade, Zlatko Mateša, je dejal, da smo izgubili predsednika, ki je svoje življenje posvetil vzpostavitvi hrvaške države, in Bog mu je dal, da doživi realizacijo in aktualizacijo svoje zamisli; izgubili smo človeka, ki ni bil le velik državnik, ampak tudi humanist, bil pa je tudi ljubi oče in dedek v svoji družini. Poslušal sem izjave Mate Granića, Ivice Kostovića, Ivice Račana, Zlatka Tomčića, Đurđe Adlešić in drugih strankarskih uglednežev. Poslušal sem, kako so to novico sprejemale in naznajale mednarodne agencije, v glavnem zelo na kratko in suhoporno. Sedaj bo začasno vršilec dolžnosti predsednika države predsednik hrvaškega parlamenta, v dveh mesecih pa bo treba razpisati predsedniške volitve. Franjo Tuđman ostaja velik in pogumen človek, simbol hrvaškega tveganja (in trme), vodja nacionalnega gibanja in oče Domovine, prelep naše Republike Hrvaške. Naj mu bo večna hvala in slava!

Živimo v znamenju sočutja z vsemi Hrvati. Gledamo program hrvaške televizije, pogovarjamo se o pokojnem predsedniku, ponoči smo prižgali svečo na oknu. Starejša hčerka je s prijateljicami odšla na Pantovčak in v knjigo žalosti zapisala: „Dragi predsednik Franjo Tuđman, tvoja odločnost, marljivost in zmage v neurju zgodovinskih brezpotij ostanejo resnično zagotovilo obstoja svobodne hrvaške države, hrvaške pomlad in večnega svitanja!“

Danes je žalosten, deževen dan. Deževalo je vso noč, tako da je reka ljudi od Britanskega trga do predsedniške palače na Pantovčaku bila dobro premočena, ko je po sedem ur čakala, da pride na vrsto in se poslovi od prvega hrvaškega predsednika. Pogrebna slovesnost je trajala pet ur. Od tujih državnikov je bil navzoč le Sulejmana Demirel, predsednik Republike Turčije, kar me je precej razočaralo, čeprav nisem pričakoval posebno velikega števila tujih državnikov. Svet ga je torej že zdavnaj odpisal. Ga je odpisal po pravici? Mar niso na tisoče in tisoče domačih občudovalcev in veličasten pogreb pokazali svetu, da ni pravičen glede spoštovanja do tega hrvaškega velikana? Za Hrvaško ima Franjo Tuđman veliko večji

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

pomen, kot ga imajo vse svetovne sile. Zelo lepo je na pogrebu govoril zagrebški nadškofa Josip Bozanić, ki je poudaril prednosti in pomanjkljivosti umrlega, ene in druge nas zavezujejo k etičnosti in poštenosti, katerih je v Tuđmanovi eri očitno primanjkovalo. Preveč ljudi je v njegovi stranki, ki bi ne smeli biti na pogrebu in se sklicevati na pokojnega predsednika, saj so mu preveč hudega storili in krnili ugled stranke na oblasti. Ravno zaradi njih mu najbrž za časa življenja ni uspelo izpolniti obljube, ki jo je dal hrvaškemu narodu takoj po prvih predsedniških volitvah – oblubo mirnega, veselega in bogatega življenja. Zaradi prebogatega življenja posameznikov je ostala oškodovana večina hrvaškega naroda. Naj vsaj njegova smrt obrodi sadove: poštenje in pravično življenje za vse državljanе.

Razkrivanje

11. januar 2000

François Mauriac v eseju o romanu samo potrjuje mojo privrženost pisateljevanju. „Mi delamo na tem, da osvetlimo najbolj individualno stran srca, kar je v njem najbolj osebnega, najbolj različnega ...

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Povezovati izredno drznost z izredno skromnostjo, to je vprašanje stila ... Kdo je navsezadnje kristjan? To je človek, ki obstaja kot posameznik, ki se zaveda samega sebe.“ V semeniču in na bogoslovju so me Mauriacova dela odvračala samo zaradi tega, ker so nam ga preveč goreče priporočali vzgojitelji in profesorji, z druge strani pa morda zaradi strahu, da z njegovim branjem ne izgubim življenjsko vznemirjenost v sebi in prenehamb z iskanjem samega sebe.

Sinoči sem drugič gledal odličen film Barrya Lewinsona, dramo o uspešnem družinskem človeku in računalniškem strokovnjaku, ki pričakuje velik vzpon v karieri, zato ga je tembolj presenetila novica, da je na pričakovano visoko mesto v podjetju imenovana njegova bivša punca, zelo ambiciozna in seksi ženska. Zaradi tega je rahlo razočaran, a kmalu spozna, da še vedno privlači svojo bivšo. Ona ga nekoga večera, nekaj ur po končanem delovnem času, povabi v svojo pisarno in poskuša nagovoriti na seks, toda on se kljub močni skušnjavi uspe temu upreti. Ženska postane besna in naslednji dan obdolži Toma, da jo je poskušal spolno zlorabiti. In tu se začne *Razkrivanje*, kot je naslov filma, razkrivanje psiholoških vrzeli, družinske vernosti, ljubezni do žene in otrok, odpuščanja iz ljubezni, pa tudi najbolj ogabne maščevalnosti, bodisi zaradi prikrajšanega penisa bodisi zaradi skrivnostnih informacij.

Pričakovanje in garanje

28. januar 2000

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Zunaj je napadalo nekaj centimetrov novega snega in še močnejše se je ohladilo. Ne preostane nič drugega, kot nadaljevati s prevajanjem Trstenjakove knjige *Umrješ, da živiš*. Moral bom noč in dan prevajati, če hočem na koncu meseca poravnati vse terjatve. Treba bo resnično garati za preživetje in le tu pa tam bežno pričakovati politično zadoščenje na okrožni ravni, recimo zaposlitev na mestu namestnika za kulturo, kar je sinoči omenila zagreta politična delavka, ko je z vso svojo prepričljivostjo napovedovala zmago Mate Graniča na današnjih volitvah.

Včeraj mi je hčerka prinesla iz Zagreba avtorski izvod prevedene knjige ljubljanskega nadškofa, dr. Franca Rodeta. Knjigo sem lani z veseljem prevajal. Bilo mi je to v veliko zadovoljstvo, saj sem se na ta način najprimernejše oddolžil žlahtnemu človeku, ki mi je bil prijatelj in rektor prve štiri semestre bogoslovja pri ljubljanskih lazarištih. Zadovoljstvo in veselje bi zagotovo bili veliko večje, da je knjiga izšla v večjem formatu s trdnimi platnicami, česar si njena vsebina prav gotovo zaslужi. Žalostno je, da tudi krščanski založniki nimajo razumevanja za močno besedo odrešenjskega oznanjevanja in življenjske prepričljivosti. Žalosten sem, ko vidim, kako se številne knjige s pomanjkljivo, skoraj prazno vsebino, luksuzno objavljujo, resnična pričevanja pa objekujejo svoj dan objave v založniških ostankih ali cunjah.

Na poročilih prvega radijskega programa sem izvedel, da je Stipe Mesić izbran za predsednika Republike Hrvaške. Zdi se mi najbolj logično, da po Tuđmanovi smrti dolžnost predsednika prevzame ravno politik, ki se je s prvim predsednikom razšel zaradi osebnega prepričanja, da ta ne dela za splošno dobro Hrvaške.

Srečanje z Alojzom Rebulom

13. marec 2000

Teden, ki je za nami, sem v glavnem namenil urejanju cvetličnjaka, vrta in sadovnjaka, pospravljanju in sežiganju nepotrebnih stvari, pograbljenih vej in suhe trave, zalivanju na novo posajenih drevesc (dve breskvi in dve marelici) ter nabiranju regrata za večerno solato.

Sinoči je na literarnem večeru v Rogaški Slatini nastopil družinski in pisateljski par - Alojz Rebula in Zora Tavčar. Gospod Rebula je danes gotovo eden najpomembnejših sodobnih slovenskih avtorjev, filozofsko navdihnen realistični pisatelj proznih knjig z elementi simbolizma in ekspresionizma. Njegovo pisanje je prežeto s premišljanjem o narodu, človečnosti, ljubezni, umetnosti in ustvarjalnosti. Gospa Tavčarjeva je znana eseistka, pedagoginja in prevajalka. Ves srečen sem se po uradnem delu približal slavnemu paru, se predstavil in častitljivemu umetniku omenil najino prvo srečanje pred več kot trideset leti v njegovem stanovanju v Občini (Opicina) nad Trstom. Na moje veliko presenečenje se je štiriinsedemdesetletni, zelo živahen i bister intelektualec, spomnil, kako me je takrat nahrulil zaradi mojega navduševanja z verzi Baudelairea in Rimbauda. Nadaljevala sva prijateljski pogovor o Miroslavu Krleži, Edvardu Kocbeku i Frančku Križniku, o odpiranju Hrvaške proti zunanjem svetu, o zagrebškem nadškofu Josipu Bozaniću, o pesniku in politiku Vladi Gotovcu in pisatelju Predragu Matvejeviću. Na koncu sem ga hvaležno zaprosil za pomoč, če bi hotel prebrati in oceniti moj rokopis v slovenščini, ki ga pripravljam za Mohorjevo družbo. Tudi njegova ljubezna družica Zora mi je obljudila pogledati to besedilo in se zavzeti za tiskanje.

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Obletnica orglarske delavnice Škrabl

29. april 2000

Včeraj sem skupaj z ženo ves dan sodeloval na proslavi desete obletnice orglarske delavnice Antona Škrabla na Brestovcu pri Rogaški Slatini. Lep sončen in topel dan, nad dvesto udeležencev iz Slovenije, Hrvaške, Nemčije, Avstrije, Mađarske in Belgije, zaljubljencev v orgle, ki slovio za kraljico vseh inštrumentov.

Mojster Tone i njegova soproga Zorka sta pred vhodom v delavnico čakala goste. Vsak gost je dobil v dar bogato monografijo, CD s posnetimi Bachovimi deli za orgle in kristalni spominček. Proslava se je začela z recitacijo moje pesmi v slovenskem, hrvaškem in nemškem jeziku, ki je natisnjena na začetku monografije. Napisal sem jo navdihnen z nenavadno prijetnim človekom, njegovo ljubeznijo do orgel in psloh do življenske harmonije. Po uvodnih pozdravnih besedah in blagoslovu koprskega škofa Metoda Piriha je sledil koncert na najnovejših orglah. Prvi del proslave se je končal s švedsko mizo pod šotorom in razgledovanjem delavnice. Drugi del pa se je nadaljeval ob petih popoldan v kristalni dvorani Zdravilišča Rogaška Slatina s kulturno prireditvijo folklorne skupine, mešanega pevskega zbora, vokalne skupine, s slavnostnimi govorji in pozdravi ter z nadvse bogato večerjo.

Danes sem podpisal pogodbo o prevajanju knjige *Svoboda in nujnost* slovenskega teologa in filozofa dr. Antona Stresa, prijatelja iz gimnazijskih dni, katerega je pred kratkim papež Janez Pavel II. imenoval za novega slovenskega škofa, kar me je še posebej razveselilo. Njegovo knjigo prevajam za založbo Krščanska sadašnjost v Zagrebu in poskušal bom to čimprej narediti.

Škofovsko posvečenje

25. junij 2000

Še vedno sem otroče naiven, ko se veselim nečemu, kar se nikakor ne more zgoditi tako, kot si zamišljam. Včeraj sem se ves dopoldan navduševal s srečanjem v Mariboru, pripravil sem lepo aranžirano darilo dveh knjig, napisal posvetilo in se naučil na pamet Zdravljico, ki sem jo nameraval recitirati na svečanosti. Morda pa se to ni moglo uresničiti samo zato, ker je v vsem tem bilo preveč individualne, sebične radosti, zato ker želim veliko več, kot pa v resnici zaslužim.

Torej, včeraj popoldne sem bil z ženo in mlajšo hčerko v Mariboru na škofovskem posvečenju dr. Antona Stresa, priatelja iz mladosti, danes pa znanega katoliškega profesorja, filozofa in teologa, avtorja številnih knjig, dekana Teološke fakultete v Ljubljani in Mariboru, predsednika slovenske in evropske komisije *Justitia et pax*, od danes naprej pa tudi pomožnega mariborskega škofa. V Maribor smo prišli uro pred začetkom posvečenja. Zanimivo je, da sem kljub dokaj slabemu poznavanju mesta prispel z avtom tik pred katedralo in našel parkirni prostor pred škofijo. Nadžupnik iz Rogatca, gospod Andrej Grobelnik, nas je takoj opazil in odpeljal v četrto klop pred glavnim oltarjem, ker je vedel, da imamo vabilo. Tako smo mogli čisto od blizu videti obred posvečenja. Počutil sem se dokaj razneženo v srednjeveški katedrali sv. Janeza Krstnika, lepo okrašeni in nabito polni z verniki. S posebno nestrnostjo sem pričakoval ljubljanskega nadškofa, dr. Franca Rodéta, beograjskega nadškofa, dr. Franca Perka, svoje nekdanje profesorje na ljubljanski fakulteti. Med številnimi duhovniki, redovnicami in redovniki sem v prvi vrsti opazil predsednika slovenske vlade, dr. Andreja Bajuka, ministra Janeza Janšo in še nekaj drugih ministrov. Užival sem v orgelskem igranju in večglasnem petju, pa tudi v posameznih delih

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

obreda. Po končani slovesnosti v katedrali smo se nekaj časa mudili na Slomškovem trgu, kjer smo se pozdravili z misijonarji iz Celja in zagrebškim pomožnim škofovom, dr. Vladom Košičem. Potem smo šli v Slomškov atrij, kjer je bilo pripravljeno lepo število švedskih miz s hrano in pijačo. Zaužili smo nekaj hrane, mimogrede sem pozdravil pisatelja Alojza Rebulo in se mu zahvalil za obširno pismo. Potem smo poiskali novoposvečenega škofa Stresa, ki je bil zelo vesel naše udeležbe in se mi je posebej zahvalil za prevajanje njegove knjige *Pravičnost in svoboda*. Približali smo se tudi nadškofu Rodétu, ki je pravkar končal pogovor v francoskem jeziku z nekim črncem iz Južne Afrike. Malo sem počakal, potem pa sem se predstavil, nakar me je nadškof prisrčno objel. Izrazil je svoje zadovoljstvo s prevodom njegovih izbranih del, ne pa z dejstvom, da v Zagrebu ni organizirana promocija njegovih knjig, kar seveda tudi meni, kot prevajalcu, ne more biti vseeno.

Personalizem in njegovi odmevi

7. julij 2000

Na poti v Gradec me je včeraj v Gersdorfu pri Lipnici ustavil tehnični nadzor prometa. Po temeljitem pregledu avtomobila so našli nekaj napak; ugotovili so, da predstavljam nevarnost na cesti in mi določili kazen dva tisoč avstrijskih šilingov, ki bi jo moral plačati na kraju samem. Rekel sem, da nimam več kot tisoč šilingov, in glej, vljuden policist mi je na koncu zaračunal kazen v tem znesku, namenjenem sicer za nakup električnih škarij za obrezovanje žive meje. V Gradcu sem plačal obrok kredita in se kot „cerkvena miš“ sprehajal po Gosposki ulici, dokler si je starejša hčerka ogledovala stvari v trgovinah. Graz ali Gradec, to graciozno kulturno mesto, je vse polno črnih, rumenih in napol belih sprehajalcev, le tu pa tam lahko naletiš na kakšnega „purgerja“ ali avtohtonega prebivalca mesta, ki se na ulici pogovarja sam s seboj, kar je več kot očiten znak propadlosti avstroogrskega cesarstva.

Po vrnitvi iz Gradca sem vse popoldne prelistaval in prebiral knjigo *Personalizem in njegovi odmevi na Slovenskem*. Ta knjiga me je predvsem razveselila z dejstvom, da jo je uredil Peter Kovačič Peršin, katerega se zelo dobro spominjam iz študentskih dni v Ljubljani, ko je zbiral okrog sebe intelektualno skupino mladih kristjanov in so začeli izdajati krščansko revijo 2000. Zlasti se rad spominjam srečanja v

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Bohinju s posebno milino mladih ženskih teles in moje prismuknjene izoliranosti. Šele danes se vse bolj zavedam, da sem se skozi življenje prerival kot ljubimec usode.

Lahko sem res vesel, da sem v življenju imel srečo osebno poznati in se pogovarjati z najbolj pomembnimi slovenskimi osebnostmi personalističnega pojmovanja življenja: Edvardom Kocbekom, Ivanom Mrakom, Antonom Trstenjakom, Francem Rodétom. Pozorno sem prebral Trstenjakovo prilogo o Romanu Guardiniju, čigar knjigo *Gospod* sem to poletje prevedel v hrvaščino. Izvedel sem, da je Guardini doktoriral na Bonaventurinem nauku o odrešenju, da je bil duhovnik, oznanjevalec, vzgojitelj in učitelj. Zanimiva je Trstenjakova trditev da Guardini „nikjer ni prav našel samega sebe in svojega mesta v svetu ... , da si je kot novomašnik dal na podobico zapisati Jezusove besede – Prišel sem, da vržem na zemljo ogenj“. Sedaj mi je ta velik mislec, ki mu ob soočanju s drugimi avtorji ni šlo nikoli za „boj“ proti nasprotniku, marveč vselej le za „sintezo rodovitne napetosti“, postal nenavadno blizu in ga bom zagotovo prevajal z veliko večjo vnemo.

Danes zjutraj sem, takoj po umivanju, prebral odlomek o personalizmu Marjana Rožanca, še enega iz plejade velikih personalistov in iskalcev Boga, katerega sem imel čast osebno poznati in se z njim pogovarjati. Spominjam se, kako me je nekega popoldneva leta 1970 dr. Franc Rodé vzel s sabo na obisk k Rožancu. V spominu mi je ostala prenapolnjena delovna soba, zidovi obloženi s knjigami in Marjan za ogromno pisalno mizo, skoraj napol zastrt s časopisi in revijami. Vedno se rad spominjam njegove nasmejanosti in navdušenosti, s katero je pričeval o slovenskem košarkarju Ivi Danevu. Tedaj še nisem v njem prepoznał velikega pisatelja, zato sem danes veliko bolj ponosen in vesel, ker vem, koliko knjig je napisal, kaj je vse pretrpel in kako modro je živel. Srečen sem, da sem ga imel priložnost v živo slišati in gledati, a šele sedaj, deset let po njegovi smrti, se obvezujem prebrati njegova najpomembnejša dela: novele *Mrtvi in vsi ostali*, roman *Slepko oko gospoda Janka*, avtobiografski *Roman o knjigah*, eseje *Demon Iva Daneva* in dramo *Zadnji čudež tehnične*.

Ob prevajanju Romana Guardinija

20. avgust 2000

Utrujen sem od prevajanja, vendar je prevajanje v tem revnem času edina dejavnost, v katero lahko odgovorno vlagam svoje znanje in sem zato vsaj delno in ob pravem času plačan, kar pa je bistvenega pomena za moj obstoj in preživetje celotne družine.

Guardinijeva premišljevanja mi kažejo Jezusa iz Nazareta podrobno in celovito v luči Nove zaveze. Guardini je pravi mojster v opazovanju in izražanju življenjskih tesnob in konfliktov, v resnici pravi personalist, žal preveč omejen s katekizmom in cerkveno disciplino. Kako pa je z mojo vero? Ali verujem v Jezusa Kristusa, Boga in Človeka, Odrešenika? Verujem v Jezusa, Boga in Človeka, v njegovo zgodovinsko pričevanje, v njegovo smrt na križu, katero je zmagal z vzklikom: „Dopolnjeno je!“ in je nadaljeval na tem svetu delovati po Svetem Duhu kot od mrtvih vstali Gospod, Ljubezen Očetova. Verujem v Jezusa, Boga in Človeka, edino Merilo svobode in ponižnosti, verujem v Skrivnost odrešenja, Skrivnost, katera me z leti vse bolj privlači kot Pravičnost in Poštenost pa tudi kot dokončanje zemeljske

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

usode, priznanje greha, Adamovega in svojega, kot Usmiljenje in Večnost. Verujem v Troedinega Boga - Očeta, Sina in Duha. Pripadam skupnosti vernikov nasplošno, kot svobodna in samostojna oseba, neodvisna od verniških struktur, cerkve in sekt. V zvezi s tem me je Guardini na številnih mestih svoje knjige o Gospodu Jezusu Kristusu rahlo razočaral s cerkvenim omejevanjem svojega duha. Tisto, kar me je zadnje mesece nekajkrat tako temeljito povzdignilo, da sem se počutil kot najlepša pesem, ki jo pa nikakor ne utegnem zapisati, je vsekakor spoznanje Večnega Tkalc in prepoznavanje sebe kod dragocene nitke v šotorskem krilu večnosti.

Moj tabernakelj Besede

14. oktober 2000

V zadnjih štirinajstih dneh sem najbolj užival ob branju knjige *Autobiografski zapisi* Stanka Lasića. Na samem začetku branja me je ugodno presenetil avtorjev iskren pogled navznoter, ki bralca gotovo obogati z novim prepoznanjem o sebi. Pa vendar sem kljub velikemu občudovanju na koncu malce nejevoljen zaradi preobširnega opisovanja in nagajanja s heglovskim ontološkim strukturalizmom. Občudujem Lasićevo visoko izobraženost, izkušnje, trdo delo, osebna razmišljanja, ampak zdi se mi, da je preširok, da je v svoji intelektualni kapaciteti in obilici zapisov zapustil precej slabo sled umetniške ustvarjalnosti. To pa nikakor ne pomeni, da me njegovi zapiski ne zavezujejo kot hrvaškega človeka in intelektualca, ki ponovno namerava kandidirati za župana na prihajajočih volitvah. V svoj dnevnik prepisujem stavke, ki jih moram imeti v mislih ves čas pred volitvami, enako pa tudi ves čas po volitvah.

Dokler so me katolicizem, marksizem in Heglove misli usmerjali na vrednote zunaj mene, me je književnost kar naprej vračala k individualnemu, neuničljivemu in celovitemu v meni. Književnost je zame vedno bila egzaltacija in tesnoba osebnega Jaza.

Ideal naše usmjerjenosti mora biti obramba človeškosti in človekovega dostojanstva, borba zoper nasilje vsake vrste, odgovornost za druge, oplemenjevanje instinktov, ustvarjanje smisla. Književnost mora krepiti voljo za smisel.

Zgodovini sem lahko koristen edino kot pričevalec, ki se ne boji svoje potemnelosti, zgrešenih ocen i človeške slabosti. Najbolj me zaboli neznanje, ki se ima za veliko znanje.

Nadaljujem s prevajanjem Gnilkinih *Prvih kristjanov*, knjige, ki jo nameravam prevesti v mesecu dni. Potem moram dokončati pisanje dveh zgodb, vendar se bojim, da ne bom imel dovolj časa, če se mislim dejavno posvetiti politiki, kar pa seveda resno nameravam. To nameravam zato, ker sem dosegel največ, kar je moč doseči v družini in na delovnem mestu. Moje petletno zavzemanje za širitev, obnovo in sodobno opremljanje občinske knjižnice v Humu na Sutli je obrodilo velik uspeh. Te dni sem nove police napolnil z novimi knjigami, danes pa imam pripravo za slovesnost odprtja s kulturnim programom.

Pripadam tistim pisateljem, ki jih k pisanju ne preganja želja, da bi napisali čim več, ampak želja, da svoje dojemanje realnosti in sanj izrazijo na najbolj izviren način. Vedno so mi bili ljubši vzori z manjšim številom knjig, najljubši pa mi je vsekakor Janko Leskovar, avtor psihološko zanimivih ljubezenskih povesti, ki se dogajajo v Hrvaškem Zagorju. Neposreden dotik s knjigami, ne samo, ko jih berem, pač pa tudi v knjižnici, kjer sem jih na tisoče in tisoče pobožal s svojimi rokami in večkrat s precej otožnim

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

pogledom, je pognal v meni posebno zanimanje za lepo oblikovane knjige s trdimi platnicami. Ker pa se prav posebej zavedam napora in navdušenja, s katerim so moja dela nastajala, je zame kot avtorja najbolj važno, da rokopis izide v knjigi, katera bo bralca privabila s svojo zunanjostjo in z vabljivo oblikovano pisavo, kot jo ponavadi imajo svete knjige. Saj je objavljena knjiga pač moja svetinja, moj tabernakelj Besede, šotor božanske svetlobe na poti do večnosti.

Nikar zavajati volilce

21. oktober 2000

Zbudil sem se iz čudežnih sanjskih prizorov uživanja v alpskih višinah, v veličastno zgrajenih samostanih in cerkvah z visokimi zvoniki. Izpred nekega svetišča sem si ogledoval oder in gledališče, nikjer nisem opazil nobenega oltarja. Prijatelj iz bogoslovja mi je priznal svojo slabost do moških, moral mi je to priznati, pravi, moral je s tem na dan in upa, da ne bo izdan. Spominjam se prizora iz tovarne, v kateri smo slavnostno obeležili neko delovno zmago. Spomnim se pijančevanja, visokega snega in zmrzali, velikih buldožerjev, ki so šli naravnost name, toda pravočasno sem se uspel umakniti in se naposled

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

zbudil s stavkom: „Ne vem, če je še kdo drug preživel strankarski pekel od znotraj; če je, potem boste razumeli mojo trditev, da človeka od tega pekla ni moglo rešiti ničesar razen poštenosti in osebne odgovornosti“. S tem sporočilom bo treba sodelovati v predvolilni kampanji. Ne smem pozabiti nekaterih stvari, ki sem jih doživel po devetdesetih letih. Moram se zavedati, koliko sem trpel, koliko nevšečnosti sem doživel. To me zavezuje na dosledno in pošteno politično aktivnost. Toda v politiki ni poštenja! bodo pripomnili strankarski kolegi. V politiki ga res ni treba biti, vendar mora biti v človeku! Eno je narediti kakšno napako v pravičnosti, vse kaj drugega pa je namerno zavajanje in goljufanje volilcev.

V večernih urah je na odru naše kinodvorane nastopil Dramski studio slepih „Novo življenje“ iz Zagreba s komedijo Vojina Perića *Kupujte hrvaško*. Komedija je polna sočnih in manj sočnih šal, črnega humorja, toda brez napetosti, zapleta in pravega razpleta. Kljub temu je predstava bila dobro obiskana, zame pa je vsekakor najpomembnejše, da sem dragemu prijatelju Antonu Lastriću, ustanovitelju in ravnatelju gledališkega ansambla slepih oseb, omogočil ponovni nastop v Humu na Sutli. Po predstavi sem jih povabil na večerjo v bližnjo restavracijo in se z njimi veselo družil skoraj do polnoči. Opazoval sem dragega, najbrž precej utrujenega profesorja Lastrića, kako je sladko zaspal za mizo, medtem ko smo mi veselo prepevali. Zanj verjetno ne more biti nič lepšega, kot da je s svojim ansamblom, kateremu je, skoraj popolnoma slep, posvetil kot organizator, igralec in režiser več kot pol stoletja neutrudnega ustvarjalnega dela. V veselem razpoloženju me je na trenutke stresala misel na dejstvo, da večina teh dragih oseb pravzaprav ne vidi; kako se mi „zdravi“ še zdaleč ne znamo tako razvedriti in veseliti in smo pravzaprav zelo nehvaležni za svoje zdravje in spoznanje, da nam ničesar bistvenega ne primanjkuje.

Precej sem potrt v duhu svojega hrvaškega naroda, ki je dobil svojo državo in neodvisnost, ni pa dobil dobrega počutja. Velika večina ljudi je, na žalost, na lastnem primeru preiskusila prekletstvo Petra Svačića, izdajo in nepravično razdelitev nacionalnega bogastva, pokvarjenost, veliko hinavščino, splošen

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

padec življenjskega standarda in najvišjo brezposelnost v zadnjih petih desetletjih. Potrstost je opravičena, vendar ni to v nobenem primeru moj osebni poraz. Potrstost doživljam kot čiščenje svojega svetovnega nazora, kot poživitev prizadevanja za pravičnost in svobodo. Globoko v sebi čutim veliko hvaležnost za vse, kar se mi je v življenju zgodilo.

Umrl je velikan hrvaškega gledališča

3. januar 2001

Ob zori prvega januarja, na praznični dan novega leta, je umrl velikan hrvaškega gledališča, Fabijan Šovagović. Za sabo je zapustil nepozabne vloge in zapise. Poslušam spominsko oddajo o njem in ostajam začuden, kako enostavno in neponovljivo je izgovarjal pesniške besede Antuna Branka Šimića in drugih

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

hrvaških pesnikov, prav posebej pa besedilo monodrame *Đuka Begović*. S to monodramo je pred leti gostoval v Humu na Sutli ob svečani otvoritvi ljudske knjižnice. Ostal je dolgo v noč ob kozarčku vina in v nepozabnem pogovoru. Pogovarjali smo se največ o književnosti in politiki, vendar nihče od njegovih sogovornikov ni ves večer mogel vedeti, ali se on to samo šali na račun književnosti in umetnosti ali pa misli resno.

Politične razmere v Hrvaški so te dni v popolnem v navzkrižju s političnimi ideali, skregane z zdravo pametjo. Težko je reči, kdo dela večje napake v korakih, stranke na oblasti ali opozicija. Prve so pred dvema mesecema sprejele ustavne spremembe, sedaj bi pa zopet spreminjale ustavo samo zaradi tega, da odpravijo spodnji ali županijski dom v hrvaškem parlamentu. Seveda se je na to smešno nepremišljenost odzvala opozicija in se zoperstavila legitimni odločitvi sodišča o arretiranju generala Mirka Norca. Vsa čast in hvaležnost vsem tistim, ki so branili domovino; sprašujem se le, čemu sedaj ta hrvaška gnušoba, zakaj se za pogumnimi in junaškimi generali skrivajo najtemnejše sile, ljudje, ki so vojno izkoristili predvsem zase, za svojo promocijo in obogatitev. Z gobeždanjem o obrambi generalov si opozicija želi ponovno nasilnega prevzema oblasti. Navsezadnje se vse vrti okrog najhujše oblike boja za oblast.

Počutim se kot jutranja zarja

21. februar 2001

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Vse manj sem navdušen s psihiatrijsko panogo Viktorja Frankla, čigar knjigo *Volja do smisla* sem prebral

in prevedel v hrvaščino pred dvemi leti. Kaj je z mojim smislom? Še vedno se počutim kot jutranja zarja.

Pripravljen za razpisane volitve, čeprav se v lokalnem vrhu naše stranke pričakuje velik direndaj in podkupljivost. Torej, zraven prevajanja se bo treba znova posvetiti branju političnih govorov. Nikar ne smem pozabiti na preverjeno taktiko, da moram nastopati med zadnjimi in odločno, nikar na oster način, vedno kulturno in pošteno proti sebi in drugim. Biti prvi v občini in med prvaki v regiji. Pri tem pa ne smem pozabiti, da moram pravočasno končati s prevajanjem in pisanjem romana. Čaka me torej bogata pomlad in upam, da ne bom potepatal nobene cvetlice.

Danes je uradno objavljeno, da bodo lokalne volitve drugo nedeljo v mesecu maju. Volitev se nenavadno veselim. Bom na volitvah uspel? Sem sposoben svoje veselje premišljeno obvladovati? Prosim Vsemogočnega, da mi podari milost obvladovanja samega sebe, milost poslušanja in odpuščanja, milost notranjega spreobračanja. To mi na poseben način nalagajo moji koraki, ki so me pripeljali v objem politike. Včeraj mi je žena rekla: »Ti bo morda kjerkoli druge lepše kot v knjižnici?“ Morda ne bo nikjer lepše, ampak ravno zaradi tega moram ven iz knjižnice, da ne bi lepota zadobila vonj po postanosti in gnilobi. Mislim predvsem na lepoto življenja, na lepoto napisanih pesmi, zgodb, romanov, esejev, govorov, predavanj, družinskih pogоворov vse tja do političnih odločitev v korist čim večjega števila državljanov.

Ne smem se poceni razdajati

16. marec 2001

Zadnje čase se mi pogosto dogaja, da se povsem nepričakovano razburjam zaradi nekakšne podrobnosti, s katero si nisem na jasnem. Najbrž se to razburja pesnik v meni, ki nima o čem pisati, dokler mu nič ne manjka. Moram se temeljito posvetiti sebi - nepesniku. Seveda ne v smislu povzročanja tesnobnega stanja in vohunskega zasledovanja pesnika v sebi, pač pa v smislu iskrenega doživljjanja in lepega izražanja. To izražanje mora priti na dan tudi v pisanju strankarskega programa in predvolilne propagande. Mora izžarevati iz mene v obnašanju do drugih ljudi, kar se da molčeče in poglobljeno.

Z velikim navdušenjem in pričakovanjem živim v teh predvolilnih in velikonočnih dneh. Prebral sem politične spise Stjepana Radića, ki je zahteval kmečko hrvaško republiko in nasprotoval centralistični in unitaristični politiki Beograda. Precej zbrano sem prebiral *Spomine Vladka Mačeka*, ki je dvakrat bil nosilec volilne liste opozicije, pred drugo svetovno vojno pa je postal podpredsednik vlade in sklenil sporazum o ustanovitvi Banovine Hrvaške. Zraven vsakodnevnih političnih zadev mi je uspelo prevesti iz nemščine knjigo *Moje izkušnje s cerkvijo* velikega nemškega teologa Bernharda Häringa. Prevod ne sovpada najbolje s predvolilnim vzdušjem, zato pa toliko bolje z mirom moje duše.

Danes se začne uradna kampanja. Sem nosilec volilne liste za občinski svet. V regionalnem volilnem štabu opravljam dolžnost predsednika odbora za propagando. V pogovoru z ljudmi se ne smem poceni razdajati. Moram vedeti, da politika ni poezija, ne molitev, zato pa moram storiti vse, da ne postane in ostane kurba. Želim, da mi politika postane čar ljubezni, s katerim bom postal volivcem ljubezniv in zanesljiv.

Pesniško srečanje

7. april 2001

Odzval sem se in bil prisoten na prvemu srečanju pesnikov Hrvaškega Zagorja v Zelenjaku pri Kumrovcu, v bližini spomenika hrvaški himni. Pokrovitelj srečanja je bila Zagorska demokratska stranka, ki je v Kumrovcu imela predvolilni politični zbor. Zbralo se je okrog dvajset pesnikov. Najprej smo odnesli venec na grob Antuna Mihanovića, avtorja hrvaške himne, potem pa smo pred spomenikom z recitalom svojih pesmi izkazali resnično ljubezen do rodne zemlje in naše domovine. Po recitalu smo v mali dvorani restavracije Branka Grebličkega Venteka, znanega glasbenika in pevca, imenovali iniciativni odbor za ustanovitev Združenja pesnikov Hrvaškega Zagorja. Izvoljen sem za člana operativnega predsestva. Vsi navzoči smo potem bili povabljeni na kosilo s člani Zagorske demokratske stranke. Pozdravil sem se s predsednikom stranke, dr. Stankom Belinom, in njegovim namestnikom, Petrom Grličem, med množico strankarskih pripadnikov pa sem opazil, kako me začudeno pogleduje sosed iz moje vasi, ki očitno ni mogel razumeti, kaj sem iskal v njihovi stranki. Važno je biti vsakemu dostopen, vendar na primerni razdalji.

Sprašujem se, odkod na političnih sestankih tolikšna zavist, nevoščljivost in zlobnost. Vsi bi hoteli biti na vrhu liste kandidatov, pri tem pa se le redki sprašujejo, ali so zmožni služiti volivcem po svoji vesti. Zakaj smo tako obsedeni s svojo velikostjo? Zakaj na pekoče rane naših volivcev - namesto mazila dobrote – nanašamostrup sebičnosti, priliznjenosti in hinavščine? Zakaj so nam igre v ozadju in nizki udarci bolj pri srcu od odprte razprave? Zakaj nam je umazano perilo ljubše od čistih kmečkih srajc? Ali ne vemo - ali pa nočemo vedeti - da črnogledost in ogorčenost pogojujejo le nasilje in delitve?

Preroki nove dobe

10. junij 2001

Včeraj sem začel, danes pa končal, branje knjige *Preroki nove dobe* Josipa Blaževiča, frančiškana minorita, novopečenega doktorja teologije. Zelo zanimiva knjiga, v kateri se avtor katoliško spoprijema z literarnimi deli Paula Coelha, brazilskega pisatelja svojevrstne alkimistične duhovnosti, Jamesa Redfielda, avtorja *Celestinske prerokbe*, ki temelji na modrosti starodavnega Peruja, Joanne Rawling, avtorice romanov o Harryju Potterju, Neala Donalda Walscha, ameriškega pisatelja cele vrste knjig *Pogovori z Bogom* o pomenu življenja in namenu obstoja, Gerde Johst, samooklicane vizionarke, ki v svojih delih prinaša sporočila najvišjih duhovnih bitij ter Lysse Royal, ameriške avtorice duhovne priprave na prihajajoče spremembe. Navdušuje me avtorjeva razgledanost in analitičnost, moti pa malce pretirano katekizemsко obrambno stališče, kot da katolištvo ne bi smelo biti vprašljivo. Verjetno me posebej moti zaradi tega, ker sem še vedno pod močnim vtisom prevajanja knjige o prvih kristjanih, pod vtisom številnih vprašanj, na katera nisem dobil odgovorov.

V zadnjih treh desetletjih prevladuje v zahodnem civilizacijskem krogu cela vrsta socialnih in družabnih tokov pod imenom „nova doba“ ali „new age“. Zanimivo je, da sem od bogoslovnih dni naprej bil pogosto duhovno blizu predstavnikom new ega, čeprav o nobenem od njih nisem vedel ničesar pa tudi prebral nisem ničesar. Verjetno sem jim bil blizu po pozitivni vibraciji duhovne energije ali milosti Boga Stvarnika, Posvetitelja, oziroma Boga Očeta, Sina in Svetega Duha. Z new egom me povezuje tudi bogastvo sanj, preraščanje institucionalne omejenosti in autoritarne ozkosrčnosti. Najgloblje me pa vsekakor povezuje z „novo dobo“ želja po enotnosti z duhovno sorodnimi bitji, enotnosti v popolnem sijaju večne ljubezni in lepote.

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910
Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland
E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

NEKOPRATI

III. del

Plemenitenje življenja

Ponovno izbran za župana

21. julij 2001

Na nedavni konstitutivni seji občinskega sveta sem ponovno izbran za župana z dvetretjinsko večino. Bil sem ugodno presenečen s podporo vseh koalicijskih partnerjev. Sedaj bo treba delovati z ljubeznijo, mehko, ob pravem času in preudarno, z velikim razumevanjem do vseh svetnikov, tako onih, ki me podpirajo, kakor tudi onih, ki so v opoziciji, vse to pa predvsem za splošno in osebno dobrobit vseh prebivalcev v osemanjstih vaseh, razmetanih po prelepem hribovju obmejne občine Hum na Sutli.

V mislih imam arhitekta Viktorja Kovačiča. Njegov sodobnik, slikar Ljubo Babić, je o njem zapisal: „Redki so ga imeli radi. Bilo je precej onih, ki so ga tolerirali, največ pa onih, ki so ga z antipatijo srečavali. Je pa z njim bilo res težko: občutljiv, trdoglav, prepotenten; do slabših od sebe grob in osoren, do močnejših od

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

sebe pa prikupen, mil, indolenten, neprijeten. Pojavljal se je med ljudmi kot velik gospod ... Izoliran je postal čudak, boem, ki je predstavljal aristokrata. Takšen je ostal v spominu večine. Tisti, ki so ga imeli radi, so si ga zapomnili kot dovtipnega in duhovitega šaljivca ... Tisti maloštevilni, ki so ga zares imeli radi, so vedeli, da se v njem skriva človek umetnik, človek osebnih vrednot, skeptik do vsega, največ pa do sebe samega, človek mučenik, ranjen in zmrcvarjen od okolja. Vedeli so, da je v njem nekje globoko skrita težnja za drugim, lepšim in bolj skladnim svetom ... Vedeli so, da v svoji mansardi riše na svoje papirje navdušenje in sanje o izhodu iz vsega grdega, kaotičnega in umazanega, da se v svoji domišljiji tolaži z iluzijo svobode, da sanja o kristalnih arhitekturah, o novih lepotah."

Moja želja je, da v naslednjem mandatu organiziram znanstveni simpozij o tem velikanu hrvaške arhitekture in dizajna. Dolžan sem to storiti v spomin človeku in umetniku, ki se je vse svoje življenje moral boriti z vrsto primitivcev, nasprotnikov in eklektikov, ki je vedno znova poudarjal potrebo po spoštovanju tradicije in uporabo elementov avtohtone hrvaške arhitekture in izvirne ustvarjalne prepoznavnosti.

Ob prazniku svete Ane sem bil danes prisoten na svečani proslavi Dneva občine Rogaška Slatina. Stisnil sem roko Borutu Pahorju, predsedniku slovenskega parlamenta, Franciju Butu, slovenskemu ministru kmetijstva in predsedniku stranke Krščanski demokrati Slovenije, domačemu županu Branku Kidriču in sosednjim županom Martinu Mikoliču iz Rogatca in Marjanu Drofeniku iz Podčetrtek. Za svečano mizo sem sedel skupaj z Jožetom Čakšem, županom opčine Šmarje pri Jelšah, starim znancem in kulturnim sodelavcem, ki je bil in je še vedno ravnatelj knjižnice. Svoj pozdrav in željo po sodelovanju na mednarodni lokalni ravni sem izrekel v uradnem hrvaškem jeziku. Franciju Butu sem se pri večerji predstavil kot predsednik občinske organizacije Hrvaške kmečke stranke, ki je pravzaprav sestrinska stranka Krščanskih demokratov Slovenije, nato pa sva veselo nazdravila drug drugemu in pokramljala o pomenu naših strank v političnem življenju dveh sosednjih držav. Bilo je zelo lepo in prijazno srečanje, ki

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

me vsekakor spodbuja, da obnovim in učvrstим svoje vezi s slovensko kulturo. Na poti domov sem se za trenutek ustavil pri vhodu v kristalno dvorano Zdravilišča, kajti nad vhodom so dogorevale bakle, v dvorani pa je potekal tradicionalni Anin ples za visoke elitne goste iz Slovenije, Italije in Avstrije.

Sotelsko jezero

9. avgust 2001

Zadnji teden sem bil politično angažiran z organiziranjem protestnih shodov v naši občini, predvsem zaradi parafirane sporazuma o meji Drnovšek-Račan, po katerem bi naj celo Sotelsko jezero pripadlo Sloveniji. Jezero je v začetku sedemdesetih let prejšnjega stoletja bilo zgrajeno s skupnimi močmi Slovenije in Hrvaške in z namenom, da obvaruje Atomske toplice, Podčetrtek, Kozjansko in Kumrovec pred poplavami ob hujših neurjih. Dvainpetdeset odstotkov akumulacije pripada Soveniji, osemintirideset pa Hrvaški. S hrvaškega dela je pred gradnjo akumulacije bilo izseljeno okrog dvajset družin. Zaradi teh dejstev smo dolžni napraviti vse, da ta sporazum ne bo ratificiran v Hrvaškem saboru.

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Moje izjave in stališča se že nekaj dni vrtijo v oddajah lokalnih radijskih postaj i na straneh lokalnega tiska.

Včeraj me je strankarska kolegica opozorila na morebitne spodrljaje v političnem korakanju in poudarila, da ne smem javno napadati vlado, v kateri je naša stranka koalicijski partner. Dodala je še, da nikakor ni dobro pozivati opozicijske člane županijske skupščine na občinsko konferenco za tisk. Torej, ne gre samo za čvrst dokaz na podlagi argumentov, v politiki je očitno najbolj važna pazljivost pri javnih nastopih. Te lekcije se je takoj naučila nova, do včeraj takorekoč povsem apolitična županja, jaz pa še vedno nimam tega pred očmi, čeprav že preko dvajset let stopicam v lokalnem političnem močvirju.

Atomske toplice

17. avgust 2001

Včeraj je na dveh straneh zagrebškega tednika *Fokus* izšla ekskluzivna reportaža o Humu na Sutli in Sotelskem jezeru z nekaj slikami in z debelo okvirjenim citatom iz mojega govora novinarjem: «Zavračamo neprimerno grozeč ton bivšega poslanca v Županijskem domu Hrvaškega sabora, s katerim je pozival meščane na civilno neposlušnost. Mi jih, govorim v imenu občinske oblasti, pozivamo na življenjsko modrost in potrpežljivost, pogajalce s hrvaške strani in hrvaško vlado pa opozarjam na

previdnost glede meje na Sotelskem jezeru, ki bi morala iti po strugi reke Sotle, kot je to veljalo dolga stoletja nazaj. Kdor koli se je v imenu hrvaške vlade pogajal s predstavniki slovenske vlade, je to dejstvo spregledal namerno ali pa zaradi nepoznavanja zgodovine, kar je še huje. Za to veliko napako bi moral biti primerno kaznovan, hrvaška vlada pa mora to napako čimprej popraviti. Sedem kilometrov državne meje po sredini jezera je za opčino Hum na Sutli razvojno dolgoročnega pomena, saj se že desetletja veselimo, da jezero ostane in bo pomenilo naše kontinentalno morje. Zato se opravičeno pritožujemo in protestiramo.“ Citat bo zagotovo izval ostro kritiko koalicijskih strank v hrvaški vladi. Pa kaj zato, ko vendarle gre za mojo in našo občino!

Resnica o zdravilni topli vodi in nastanku Atomskih toplic v slovenski občini Podčetrtek (danes Terme Olimia s termalnim parkom Aqualuna) nam lepo pokaže eno številnih zgodovinsko ideoloških zaslepljenosti hrvaške politike. Prvotni vrelec tople zdravilne vode se je namreč vse do šestdesetih let prejšnjega stoletja nahajal v gozdčku nad vasico Harina Zlaka s hrvaške strani Sotle. Leta 1952 je Miroslav Sternad, župnik v Podčetrku, povabil k sebi gospoda Matu Vukčevića iz Klanjca, inženirja varstva okolja in komunale, in mu sugeriral, naj odnese vzorec vode iz Harine Zlake na analizo v Zagreb. Analiza je pokazala, da gre za izredno zdravilno toplo vodo. Toda samo zato, ker je iniciativa prišla od katoliškega duhovnika, “črne ovce in strankarskega sovražnika”, so dnevni časopisi in tedniki v Zagrebu tedne in mesece negativno pisali o zdravilni topli vodi v Harini Zlaki in prepričevali bralce, da gre tukaj za cerkveno prevaro, zaroto ali navadno manipulacijo od strani katoliškega duhovnika, ki bi iz termalnega vrelca v Harini Zlaki „hotel storiti nekakšen Lurd v socialistični Jugoslaviji“. Tako smo torej, ideološko zaslepljeni Hrvati, prepustili to nadvse dragoceno zdraviliško in turistično priložnost župniku Sternadu, za katerga pa je takrat “bratska” republika Slovenija imela veliko več razumevanja, čeprav se je nahajala v isti Titovi Jugoslaviji! Leta 1956 sta dva podjetnika iz Trbovelj zgradila in uredila v Harini Zlaki mali bazen, v katerem se je kopalo okrog tisoč kopalcev dnevno. Kopalcev je iz meseca v mesec bilo vse več in mnogi

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

od njih niso mogli priti na vrsto za kopanje. Zato je župnik Sternad za razširitev kopalnih možnosti in zdravljenja predlagal slovenskim oblastem v Celju in Ljubljani primernejšo lokacijo na slovenski strani Sotle. Po nekaj mesecih so izvajalci začeli z vrtanjem do podzemnega bazena zdravilne tople vode, kar se je zelo uspešno končalo. Slovenci so tik ob Sotli zgradili Atomske toplice, pozneje preimenovane v termalni park Aqualuna in Terme Olimia. Danes je to eden najlepših rekreacijsko-zdraviliških kompleksov, biser slovenskega turizma, ki sodi v sam vrh evropske turistične ponudbe. Na tem zgodovinskem in termalnem dobičku sosedom Slovencem niti malo ne zavidam. Obžalujem le hrvaško ideološko zaslepljenost v času polpreteklega stoletja. Pozdravljam in veselim se vsakemu pogovoru o Sotelskem jezeru, ki bo v prihodnosti turistično povezovalo Podčetrtek in Rogaško Slatino s slovenske ter Hum na Sutli, Zagorska Sela in Kumrovec s hrvaške strani.

Čezmejna turistična cona

31. avgust 2001

Skupaj z župani Kumrovca in Tuhlja sem v Podčetrtku sodeloval na skupnem sestanku o meji in usodi Sotelskega jezera. Sogovorniki s slovenske strani so bili župan občine Podčetrtek, Marjan Drofenik, in direktor Term Olimia, Zdravko Počivalšek. Prebral sem svoj prispevek k razpravi in pritegnil veliko pozornost navzočih. Zavzemam se za čezmejno turistično cono z ene in druge strani Sotle. Vse, kar so Slovenci v nekaj desetletij naredili iz Atomskeh toplic, je vsekakor vredno občudovanja. Imam občutek, da se nahajam nekje zelo daleč, ne pa v neposrednem sosedstvu. Med toplicami Hrvaškega Zagorja in

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Termami Olimia obstaja globok prepad, ki bi ga lahko najprej in najbolj uspešno premagali na način, da Terme Olimia kupijo Tuheljske toplice in v prihodnosti prevzamejo upravo nad Sotelskim jezerom. Slovenski sogovorniki so izrazili veliko pripravljenost, strinjajo se s tem, da bi naj državna meja potekala po strugi reke Sotle. Kosilo je bilo pripravljeno v restavraciji Lipa, po kosilu pa smo vsi skupaj odšli na spodnjo brano Sotelskega jezera, kjer smo dali uradne izjave za hrvaško in slovensko televizijo in časopise. Od tam smo skupaj prešli na hrvaško stran in se napotili proti turistični kmetiji Masnec, ki se nahaja na visokem hribu Sutlanske poljane, od koder se odpira krasen pogled na Terme Olimia in Harino Zlako. Ta pogled me je napolnil z neko čudno otožnostjo zaradi vsega lepega, kar je narava Hrvatom podarila, pa ne znamo izkoristiti.

Pobratenje obrazov v vesolju

3. september 2001

Pred letom dni sem z velikim navdušenjem in vznemirjenostjo bral *Autobiografske zapise* dr Stanka Lasića. Želel bi se sestati s tem človekom, sem takrat govoril sam sebi, danes pa je v mojo pisarno stopila prijazna in odprta gospa Jelena Očak, se predstavila kot avtorica monografije o Antunu Mihanoviću in mi pripovedovala o tem, da je njihova hčerka Lea napisala diplomsko nalogu o Viktoru Kovačiću. Tako navdušeno je govorila o Kovačiću in nedavni tv-oddaji o Humu na Sutli, da je pozabila omeniti svojega moža Stanka Lasića, ki jo je čakal v avtu. O njem sem gotovo kaj slišal, morda pa celo prebral katero

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

njegovih knjig, je nagajivo dodala in se navidez opravičevala. Takoj sem izrazil pripravljenost, da grem z njimi v Rogaško Slatino, kamor so bili namenjeni, da na terasi restavracije Bellevue spijemo kavo in se v miru pogovorimo. Gospod Lasić me je povsem nepričakovano presenetil s svojim videzom puščavnško preprostega človeka, ki je z velikim zanimanjem poslušal moje priovedovanje o prehojeni poti življenja, o politiki in literaturi. Pripomnil je, da nikakor ne bi bilo dobro žrtvovati literaturo politiki. Ko sem zatrdil, da to ne želim storiti, da imam za tisk pripravljenata dva romana, knjigo potopisov in esejev, da intenzivno prevajam v hrvaščino knjige iz nemškega in slovenskega jezika, da se tudi vnaprej nameravam ukvarjati s pisanjem in prevajanjem, se je pritrdilno nasmehnil s hvaležnostjo, ki se je zrcalila v njegovih očeh. Pogovarjali smo se tako odkrito in prisrčno, kot da se poznamo že leta in leta. In ravno v tem vidim vso lepoto in vzvišenost življenja, v tem pobratenu obrazov v vesolju, v tem duhovnem sorodstvu in navezanosti, ki nam zagotavlja večnost z vso lepoto vesolja, toploto človeške govorce in sproščenostjo bivanja.

Sodoma in Gomora

11. september 2001

Z velikim zadovoljstvom sem danes obvestil vsa podjetja, ustanove, društva in združenja na področju naše občine, da smo na posvetovanju s strokovnjaki za heraldiko pri Državnem arhivu v Zagrebu sprejeli ponujen znak občinskega grba in zastave – steklenico, ki je najbolj prepoznaven simbol edine občine v naši državi z najdaljšo tradicijo steklarstva. Direktorju tovarne stekla Vetropack-Straža sem predlagal, naj bi prve uradne primerke grba in zastave izročili večinskemu lastniku humske tovarne, gospodu Claudeu

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Cornazu iz Büllacha v Švici, in sicer ob Dnevu občine, ko ga nameravamo razglasiti za častnega meščana naše občine.

Ko pa sem po vrnitvi iz službe domov ob pol štirih popoldan sedel z ženo za družinsko mizo h kosilu, prihiti iz dnevne sobe starejša hčerka in nam vsa iz sebe reče, da so napadli Ameriko, da sta v terorističnem napadu zrušena nebotičnika Svetovnega trgovinskega centra v New Yorku na Manhattnu. Ure in ure smo zgroženi gledali Sodomo in Gomoro, kako se je, kot pri eksploziji atomske bombe, rušil stodesetnadstropni nebotičnik, takoj za njim pa njegov dvojček. Terorizem dobiva razmere nedojemljivih bibličnih skravnosti. O številu mrtvih in ranjenih še zaenkrat samo ugibajo. Svet je pretresen do samih temeljev smiselnega življenja. Dve ugrabljeni letali s potniki se zaletita v stavbi Svetovnega trgovinskega centra in povzročita peklenski ogenj in dim. To so prav zares apokaliptični prizori. Pa verjetno ne pomenijo začetek sodnega dne?

Izredno doživetje v Gradcu

21. septembra 2001

Danes sem ves dan preživel v Gradcu. Pripeljal sem se z avtobusom iz Rogaške Slatine, ki je brez zamud ali problemov na meji prispel v metropolo avstrijske Štajerske ob pol desetih. Na končni postaji mi je namesto „hauptbahofa“ dobrodošlico zaželelo ogromno gradbišče z žerjavi. Popolnoma brezbrižno sem

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

grenil prek Europaplatza proti hotelu Europa, se po tekočih stopnicah spustil v trgovinski center in se na drugem koncu zopet po tekočih stopnicah dvignil na pločnik v Annenstrasse. Nadaljeval sem z luhkimi koraki proti središču mesta, kjer me je čakal razkopani Hauptplatz in neka poroka se je dogajala na otprtem. Moja pozornost je privabila visoka nevesta v rdečem s prižgano cigareto. Pohitel sem dalje do trga An eisernem Tor, kjer sem v Austriabank plačal trimesečno anuiteto kredita. Ostalo mi je le kakih tristo šilingov in polnih pet ur svobodnega časa. Na Jakominiplatu sem pojedel porcijo „leberkäse“ s koruznim hlebčkom. Krenil sem proti južnemu delu mesta, na uličnem pultu knjigarne, ki prodaja izključno katoliške in evangeličanske knjige, sem vzel brezplačen katalog in nadaljeval proti cerkvi Srca Jezusovega, v kateri sem prebral program katoliške visokošolske mladine v zimskem semestru. Nadaljeval sem proti Univerzi glasbe in uporabnih umetnosti, se nekaj časa zadržal v univerzitetni cerkvici iz dvanajstega stoletja in se spomnil številnih hrvaških študentov, ki so v Gradcu priskrbeli sebi visoko izobrazbo. Potem sem poiskal senco v bližnjem parku in tako ohlajen v prvi slaščičarni naročil sladoled z okusom gozdnih sadežev. Ohlajen in posladkan sem stopil v Annenkirche, sedel v drugo klop in nadaljeval z branjem knjižnega kataloga. Naenkrat se zraven mene znajde mlado žensko bitje in me s šepetom vpraša, če potrebujem hišno pomočnico. Zgledala je kot lepo oblečena Ciganka. Povedala je, da ima dvoje otrok, da prihaja iz Bosne in da nima nikogar. Žena pri kateri trenutno služi želi, da čimprej najde sebi novo službo. Rekel sem, da ji pri najboljši volji ne morem pomagati in ona se žalostno umakne. Ostal sem še nekaj časa, sedel in razmišljal, ali je to bilo zgolj naključje ali kaj drugega. Ko sem zapuščal srednjeveško svetišče, sem med svečami pred visokim kipom sv. Antona Padovanskega opazil starejšo ženo, kateri se moja sogovornica razočarana pritoževala in ji verjetno pripovedovala, kako je naletela na zgrešenega človeka. Na ulici prikličem v spomin podobo Dragoje Jarnević, pisateljice in učiteljice, ugledne pripadnice hrvaškega narodnega prebujenja, in Ivana Trnskega, obmejnega častnika in pesnika, in njuno romantično srečanje na Schlossbergu. Dragojla je prav tako prišla v Gradec in se

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

tukaj vzdrževala kot guvernanta in vzgojiteljica otrok neke bogate družine. Se mi je morda to v

popoldanski svetlobi Annenkirche prikazalo obličeje pisateljice, znane po svojem *Dnevniku*?

NEKOPIRATI

Quo vadis scientia?

21. november 2001

V dopoldanskih urah me je presenetila novica o sestri Bernardici Juretić, ki je s svojim nesebičnim delom rešila na tisoče odvisnikov in alkoholikov; pred nekaj dnevi je zapustila redovniško družbo sester usmiljenk. O podrobnostih ne želi govoriti. Kot usmiljenka je študirala psihologijo na Papeški salezijanski univerzi v Rimu, diplomirala na temo „Smisel človeškega trpljenja v luči logoterapije“, kmalu potem pa tudi magistrirala z nalogo „Oboleli od AIDS-a iz psihološkega vidika“. Leta 1990 je začela delati na programu zmanjševanja zlorabe drog v Splitu in je ustanovila skupnost Srečanje, leto pozneje pa je odprla posvetovalnico in prvo hišo skupnosti v Cisti Veliki pri Imotskem. Po vsej verjetnosti gre pri tej šarmantni, veseli nuni za dolgo zorenje notranjih postopkov. Verjetno ni več mogla, ali pa ni hotela biti redovniško posvojena z rituali, ki so preveč tuzemski, premalo pa božanski.

Nekje opoldan sem odnesel na pošto pisma s priloženimi besedili na disketah. Eno pismo za dr. Srđana Markovića, urednika zagrebškega mesečnika za družino, drugo pa za Ivana Garića, predsednika Zveze združenj Hrvatov v Sloveniji, znanega poslovneža hrvaškega porekla iz Viteza v Bosni, ki pa se že leta in leta ukvarja z računalniškim projektiranjem v Ljubljani. Tako bodo torej moja dela, zabeležena na disketah, prispeла do številnih urednikov, kritikov in aktivistov, kar mi v vsakem primeru znova in znova daje upanje, da jih bom nekega dne zagledal med knjižnimi novitetami.

Zvečer sem bil na promociji treh knjig pod skupnim naslovom *Quo vadis scinetia?* dr. Ante Simonića v dvorani Hrvaške akademije znanosti in umetnosti na Gornjem gradu v Zagrebu. Avtor je hrvaški kulturi podaril zares dragocene knjige, v katerih zelo pregledno ponazarja zakladnico čoveškega znanja in odpira neskončne vidike, preučuje vsa obdobja naše civilizacije, od samih začetkov do današnjih dni in poudarja nekatera dejstva, ki bi lahko usodno vplivala na kopiranje znanja v prihodnosti. Znanje zelo jasno opredeljuje, v njegov obseg vključuje tudi umetnost in filozofijo, ter zastavlja veliko število vprašanj, na katera pa ne daje končnih odgovorov. V svojem znanstvenem diskurzu Simonić obravnava tudi estetiko

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

ter vse institucionalne in organizacijske oblike znanja. Vse tri knjige so napisane v duhu »kvalitetnega pluralističnega spoznavanja sveta« z namenom splošnega konsenza vseh znanstvenikov i njihovega skupnega preučevanja sveta. Po končani promociji sem avtorju stisnil roko in mu od srca čestital. Žal se nisem uspel pozdraviti z Zlatkom Tomčičem, predsednikom Hrvaškega sabora, ker je bil obkrožen s prevelikim številom svojih spoštovalcev in dolgočasnih klepetalcev, med katerimi nisem mogel zdržati. Sprehodil sem se po Jurjevski in Radićevi ulici do Trga bana Jelačića in se zavlekel v mestni trebuh – na tržnico Dolac, kjer je mogoče najbolj živo občutiti želočne težave in črevesne čire hrvaškega naroda.

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Ob tridesetletnici Hrvaške pomladi

28. november 2001

Sinoči sem na prvem programu zagrebške televizije gledal in poslušal pogovor z Ivanom Zvonimirom Čičkom, Borisom Marunom, Slobodanom Langom in Zdravkom Tomcem, ki so obujali spomine ob trideseti obletnici Hrvaške pomladi. Spomnil sem se mnogih podrobnosti iz tistih časov. Prvemu študentskemu prorektorju Čičku sem se takrat bolj čudil kot protestniku, manj pa kot osebi, vredni spoštovanja, zato ker se je prehitro poenotil z uradno limuzino in prorektorsko titulo. Sinoči so njegove besede prav tako odmevale v protestnem tonu prorektorja in predsednika Helsinškega odbora za človeške pravice. Odmevale in odzvenele v gluho noč... Tomac je bil docela nepreprečljiv... Slobodan Lang je dajal vtis, da še vedno ne more preboleti svoje mesto svetovalca v uradu pokojnega predsednika Franje Tuđmana, pesnik Boris Maruna pa je dajal vtis utrujenega igralca, ki smo ga gledali v nekem skoraj že pozabljenem filmu.

Kaj pa je z mojimi tridesetimi leti? Ponosen sem na njih!

Danes bodo fantje v mojem uradu instalirali osebni in prenosni računalnik in ga priključili na internet. Občudujem nove možnosti in rad bi živel najmanj še pol stoletja v novi dobi globalnega komuniciranja. To dobo narekujejo vse bolj popolni in nedojemljivi informacijsko-komunikacijski procesi. Tehnologije vizualnih komunikacij postajajo sestavni del kulture, gospodarskega in družbenega razvoja na vseh področjih razvojne komunikacije. Medijska digitalizacija bo omogočila vsem ljudem participativno vizualno interakcijsko komuniciranje v globalnem informacijskem in komunikacijskem okolju.

Maloobmejni promet in sodelovanje

20. december 2001

Pred tednom dni je hrvaška vlada imenovala člane in namestnike članov hrvaške delegacije pri Stalni mešani komisiji za realizacijo Sporazuma o maloobmejnem prometu in sodelovanju. Predsednica hrvaške delegacije Olga Kresović-Rogulja je za danes sklicalala v Ministrstvu za zunanje zadeve na zagrebškem Zrinjevcu sestanek hrvaške delegacije. Na sestanku sem predložil, naj bi se obmejni prostor od Huma na Sutli do Kumrovca s hrvaške ter od Rogaške Slatine do Podčetrktka s slovenske strani razglasil za mednarodno cono kontinentalnega turizma. Prepričan sem, da za razglasitev takšne cone obstaja obojni interes. Slovenske obsotelske občine imajo na tem prostoru že evropsko prepozname turistične komplekse (Rogaška Slatina, Terme Olimia s termalnim parkom Aqualuna, Kozjanski park), to se pravi ogromno izkušenj za razliko od hrvaških obsotelskih občin, ki imajo za enkrat edino zelo bogate potenciale (izgradnja apartmajev in rekreacijskih terenov v Donjem Breznu, pokritih in odprtih bazenov in turističnih objektov v občini Zagorska Sela ter v Kumrovcu popolnoma zapuščen Dom socialistične mladine in borcev, skoraj docela uničeno politično šolo Zveze komunistov in vilo Josipa Broza Tita). Omenil sem tudi potrebo, da se podpiše sklep o ekološki zaščiti reke Sotle in Sotelskega jezera; da se v šole znotraj obmejnega področja vpelja fakultativni pouk hrvaškega jezika v slovenskih in slovenskega jezika v hrvaških občinah. Poznavanje sosedovega jezika je velikega pomena za temeljito medsebojno poznavanje in zavzemanje skupnih stališč in jasnih sklepov.

Na božičnem pogovoru

21. december 2001

Na božičnem pogovoru z občinskim uradniki, direktorji, ravnatelji in drugimi gosti sem na kratko spregovoril o najpomembnejših pokazateljih trenutnega stanja in o perspektivah naše samoupravne skupnosti. Posebno sem se zahvalil župniku Marku Cerjancu, ki službuje v župniji Matere Božje Taborske že polnih štirideset let. Gospod Cerjanec je član Združenja hrvaških političnih zapornikov. Namreč, po veliki maturi in vpisu na študij teologije v Zagrebu je bil poklican k vojakom. Zaradi napetih odnosov med tedanjo državo Jugoslavijo in Vatikanom so bogoslovci pri vojakih bili na vse mogoče načine nagovarjani, da zapustijo duhovniški poklic. Tisti, ki to niso bili pripravljeni storiti, so pač svojo doslednost morali plačati z zaporom. Tako je bilo tudi z našim dušnim pastirjem. Služil je vojsko v Prizrenu, Piranu in Umagu. Skupaj z drugimi je prispel na prestajanje kazni v Niš, kjer je služenje vojaškega roka v prevzgojnem zaporu trajalo polna štiri leta. V zaporu je bil skupaj z zanimi duhovniki Antonom Bakovićem, danes urednikom časopisa *Narod* in voditeljem Hrvaškega populacijskega gibanja, Vladimirom Pavliničem, nekdanjim urednikom *Glasa koncila*, danes pa kulturnim delavcem v Londonu. Po prihodu iz zapora je nadeljeval in končal študij teologije, služil kot kaplan v Daruvaru in Gornji

Stubici, pred štiridesetimi leti pa je dobil dekret za župnijo v naši občini in se pri nas zadržal do današnjega dneva. S priložnostnim darilom sem priljubljenemu župniku zaželet, naj še dolgo ostane v naši župnijski skupnosti. Na prvi naslednji seji občinskega sveta bom predlagal, naj bi mu svetniki ob občinskem prazniku podelili listino z nazivom častni občan.

Izzivi in odgovori

27. december 2001

V preteklih dneh sem listal in prebral nekatere zanimive teme v precej debeli knjigi *Izzivi in odgovori* Vekoslava Grmiča, upokojenega mariborskega škofa, ki sem ga kot ljubljanski bogoslovec imel za zelo naprednega, skoraj revolucionarnega za takratni čas. Bil je predstavnik katoliške levice in se je ukvarjal z vprašanjem modernega ateizma. Zavzemal se je za dialog med cerkvijo in državo, za sobivanje ljudi z različnimi stališči in mišljenji. Poudarjal je, da ne more biti pravega iskanja resnice brez spodbudnega, ustvarjalnega dvoma. Najvišje merilo etičnosti in moralnosti je po njegovem mnenju človekova vest. Verske inštitucije vidijo svoj cilj predvsem v zunanji moči, bolj v „vladanju“ kot pa v „služenju“. Zanimivo je, da sta v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja Grmič in Rodé bila najbolj priljubljena pri študentih. V vmesnem času je Rodé postal cerkveno avtoritaren, Grmič pa partizansko legendaren.

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Danes dopoldne sem v uredništvu založbe Matica hrvatska podpisal, skupaj z direktorjem Nikom Vidovićem, pogodbo o izdaji moje knjige *Z druge strani Donave*. Tako je pač moje beograjske zgodbe prekrstil urednik Vinko Brešić, z mojim dovoljenjem se razume. Direktor Vidović je nekaj mesecev obiskoval Šolo za menadžment v Londonu, preden je prišel v založbo, da „reši kar se rešiti da, z željo, da tej ugledni založbi povrne ugled in finančno stabilnost“. Želim mu veliko uspeha v tej smeri, kajti to, kar sva podpisala, zgleda res ubogo. Na podlagi pogodbe mi bodo nakazali akontacijo tri tisoč kun (okrog štiristo evrov), ostalo pa je odvisno od sponzoriranja in same prodaje knjige. Sramotno nizek honorar, toda na to sramoto se v hrvaškem političnem življenju nihče ne ozira.

Sic transit gloria mundi

13. marec 2002

V kongresni dvorani zagrebškega hotela Esplanade sem poslušal predavanje devetdesetletnega nadvojvode Otta von Habsburga, člana Evropskega parlamenta in časnega predsednika Paneuropske unije. Z njim se je dopoldne srečal predsednik Sabora Zlatko Tomčić in se mu zahvalil za podporo, ki jo že več kot desetletje zagotavlja Republiki Hrvaški v svojih prizadevanjih, da kot neodvisna država postane polnopravna članica Evropske unije. Predavanje je organizirala bavarska politična fundacija Hanns Seidel-Stiftung ob peti obletnici delovanja v Zagrebu. Nadvojvoda je v svojem predavanju poudaril, da bi Evropa mogla v kratkem izgledati povsem drugače. Med drugim je odkrito povedal, da Hrvaška premalo in preslabo prezentira svoje naravne, gospodarske in turistične potenciale mednarodni skupnosti. Nujno bi morala bolj agresivno nastopati in poudarjati svoje prednosti v primerjavi z drugimi državami v regiji, posebej zaradi tega, ker ni nobenega dvoma, da po svoji civilizacijski dediščini, zgodovini in kulturi pripada krogu zahodnoevropskih držav. Vsi se moramo zavedati, da Hrvati niso v svetu preveč

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

priljubljeni, to pa predvsem zaradi srbskega lobiranja in propagande, ki nas stalno poriva nekam v senco.

Navdušil me je s svojo vitalnostjo, političnim spominom in jasnovidnostjo. V politiki je treba vedno računati z najtežjimi problemi in biti pripravljen soočiti se z njimi. Po predavanju sem bil na svečani proslavi pete obletnice delovanja bavarske politične fundacije v hrvaški prestolnici. V smaragdni dvorani sem stisnil roko velikemu številu znancev. Opazoval sem bolj po strani Matu Graniča, Ivića Pašalića, Božu Biškupića in druge uglednike, ki ne sodijo več v sam vrh državne politike in potihem ponavljal v sebi: „Sic transit gloria mundi“.

Obmejne prepustnice

25. marec 2002

Pred nekaj dnevi je naše meščane razveselila novica, da je Stalna mešana komisija za mejo dovolila izdajanje obmejnih prepustnic, toda mnogi od njih so mi včeraj in danes prihajali v urad ali me klicali po telefonu in se pritoževali, da prepustnica v Sloveniji stane okrog trideset kun (manj kot štiri evre), pri nas pa okrog dvesto kun (skoraj trideset evrov). Meščani so dodatno razočarani tudi z visoko ceno kmetijskega vložka, ki ga ob prepustnici morajo imeti tisti prebivalci, ki imajo zemljo in jo obdelujejo na slovenski strani. No, pri vsej tej neljubi zgodbi in pritoževanju je vendarle ena dobra stvar. Do sedaj je veliko število prebivalcev zahodnega dela naše občine moralo v Rogaško Slatino hoditi na meddržavni mejni prehod Hum na Sutli-Rogatec in ta relacija je bila dolga dvajset kilometrov, sedaj pa lahko prečkajo mejo na maloobmejnem prehodu Mali Tabor-Rajnkovec, kar celotno pot zmanjšuje na dva kilometra. To me še dodatno obvezuje, da pri pristojnem ministrstvu uradno zahtevam urejanje tega prehoda, na katerem mejna policija sedaj obratuje v kamp- hišicah.

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Z županom občine Rogatec, Martinom Mikoličem, sva podpisala izjavo o podpori dveh čezmejnih projektov: „Celotna prepoznavnost obmejnega področja občine Rogatec, kulturno in gospodarsko sodelovanje s hrvaškima občinama Hum na Sutli in Pregrada“ ter „Turistične dejavnosti občine Rogatec glede vzreje konj, jahalnega športa in rekreacije v sodelovanju s sosednjimi občinami in mesti Hrvaške“. Oba projekta sta zanimiva in dobrodošla za našo občino. Prepričan sem, da nam edino taki projekti lahko pomagajo pri realizaciji hitrejšega okrevanja gospodarstva in turizma, prav tako pa tudi kulturnega povezovanja in plemenitenja slovenskih in hrvaških prebivalcev v obsotelskih občinah.

Priča večnosti v sebi

18. april 2002

Zadnje dni sem ponovno prelistaval in bral izbrana dela meni tako ljubega pesnika in misleca Novalisa, s pravim imenom Georga Friedricha von Hardenberga. Smrt njegove ljubice Sophie von Lühn, ki je v petnajstem letu umrla od tuberkuoze, je dala poseben pečat njegovemu celotnemu ustvarjanju. Res je čudovito po tridesetih letih znovič brati podčrtane verze ali stavke in se prepričati kako me je Novalisova misel nosila vsa pretekla leta.

Nebo je tukaj na na zemlji.

Cvet je ukoreninjen v zemlji, a ima barvo neba – on je simbol zedinjenosti in miru.

Obnova sveta se ne more nikakor zgoditi od zunaj, s pomočjo politične akcije, ona je mogoča edino od znotraj, s pomočjo duhovne preobrazbe.

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910
Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland
E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Pesništvo je pričevanje individuuma.

Srce je ključ sveta in življenja.

Novalis je pesnik mojega navdušenja in duševno-duhovnega svetonazora, čeprav sem v življenju na to velikokrat pozabljal. Važno je imeti svoje vzornike, pa tudi če si jim nezvest, saj te kljub tvoji nezvestobi ne bodo nikoli pustili na cedilu.

Včeraj sem bil na pogrebu Vesne Krklec, učiteljice, ki jo je v triintridesetem letu zadela možganska kap. Zapustila je ta svet kot Jezusova vrstnica, naj ji bo blagoslovljena večnost! Opazoval sem otroke in ženske v solzah, sočustvoval sem s starši in zaročencem, poslušal poslovilne besede in si predstavljal umiranje na Kalvariji. Ali res verujem v vstajenje od mrtvih? Verujem v Jezusa, Boga in Človeka, v večno Ljubezen, ki je morala vстатi od mrtvih, sicer je ne bi bilo. S svojo skromno ustvarjalnostjo, s svojo iskreno ljubeznijo in s svojo še vedno nedozorelo modrostjo sem priča večnosti v sebi in verujem v blaženost in poveličanost po smrti. To je najvišji smisel življenja. Bo ta smisel zagotovilo moje sreče ob življenjskih bolečinah in mukah, ki me nekega dne lahko zadenejo? Prosim Jezusa, Boga in Človeka, naj bi bil z menoj vse dni mojega življenja. To je globoko sporočilo s pogreba mlade učiteljice, vse ostalo je le ritual pokopa, vlijudno izkazovanje sočutja in pobeg iz realnosti umiranja.

Danes sem od založbe Matica hrvatska iz Zagreba dobil deset izvodov svojega romana *Z druge strani Donave*. Knjiga je izšla v mehki, broširani vezavi in v žepnem formatu. Pričakoval sem boljšo opremo, tako da sem sedaj hkrati žalosten in vesel. Urednik Vinko Brešić je na hrbtni strani knjige zapisal: „Konstanta avtorjevega literarnega ustvarjanja je pričevanje o sebi samem, ali pa kot sam pravi, vsaj doslednost v prepoznavanju samega sebe. Njegovi junaki so ponavadi samotarski posamezniki, izpostavljeni izzivom življenja na področjih, ki jih običajno sami ne bi izbrali. Takšen je tudi ta najnovejši

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

roman, neke vrste avtobiografska zgodba, katere dogajanje se odvija okoli trideset let nazaj, na drugi strani Donave v Beogradu. Z zgodbo o študentu, hrvaškemu bogoslovcu, ki mu ni bilo sojeno, da bi bil posvečen za duhovnika, ki ga je usoda doletela v podnjemniškem stanovanju srbske in jugoslovanske metropole; s to zgodbo se prepleta še druga zgodba o dveh svetovih in enem času, v katerem je vera bila prepovedana, zato pa se je dvomilo vsepovprek.“ Pričakujem dober odziv bralcev pa tudi dobre ocene literarne kritike.

Predstavitev v Mariboru

11. junij 2002

Danes se je Hrvaško Zagorje predstavilo v mariborskem hotelu Piramida v mestni občini Maribor. Regionalna županja Vlasta Hubicki je podpisala sporazum o gospodarskem in turističnem sodelovanju. V kongresni sali so predstavljena naša podjetja Vetropack-Straža in Stražoplastika iz Huma na Sutli, Regeneracija iz Zaboka, bolnišnica za kardiovaskularno kirurgijo Magdalena in prvo hrvaško genetično podjetje Genera iz Krapinskih toplic. Turistična skupnost Hrvaškega Zagorja je predstavila svojo bogato ponudbo - viteški turnir, ki se vsako leto prireja v Gornji Stubici, v spomin na Matijo Gubca in kmečki upor, potem pa je sledil kulturni in gastronomski program. Moje pesmi v slovenščini je bral mariborski

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

igralec Bojan Maroševič. V prisrčnem pogovoru sem izvedel, da je že pri štirinajstih letih igral glavno vlogo v prvem jugoslavanskem barvnem filmu *Krik sonca* režiserja Boštjana Hladnika. Premiera filma je izvala burno reakcijo konzervativne kritike, gledalcev, posebej pa nekaterih oblastniških struktur. Pozneje je posnel prek trideset filmov v domači in tudi produkciji. Ljubezen do glasbe in teatra je zedinil v avtorski dramatizaciji Süskindovega dela *Kontrabas*. Obljubil mi je, da bo z veseljem prebral moji dve knjigi, ki jih je dobil s posvetilom, ker mu že prebrane pesmi dajo naslutiti „prvinsko vznemirjenost in ustvarjalno izvirnost“.

O položaju intelektualcev

19. junij 2002

Po zasedanju centralnega odbora Hrvaške kmečke stranke v Zagrebu sem se dobro uro pogovarjal z dr. Markom Tarleom o položaju intelektualcev v hrvaški politični sedanjosti. Pomen besede politik je v glavnem vsem jasen. Politik je človek, ki se spretno izraža ali dosega svojo željo s primernim vedenjem, čeprav pogosto na robovih etike in poštenja. Beseda intelektualec pa ima zelo različen pomen. Na splošno velja, da so intelektualci tolerantni ljudje, osebnosti visoke izobraženosti in socialne občutljivosti, posamezniki, ki jih krasí zalednost in priznana kakovost na številnih področjih, predvsem pa

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

duhovna neodvisnost in nezlomljivost, pokončna hoja skozi življenje. Navadno je vse to povezano s prezirom do bogastva in nezaslišanega bogatenja bogatih. Dr. Tarle pravi, da je zelo malo hrvaških politikov, ki izpolnjujejo vse te pogoje. Našteval je imena Vlade Gotovca, pesnika in bleščečega govornika, Ivana Supeka, fizika, filozofa in pisatelja, Stanka Lasića, teoretika književnosti, Vlatka Silobrčića, zdravnika in pedagoga, Ivana Grubišića, borca za človeške pravice, in še nekatera druga. Zato je po njegovem mnenju pogubno za prihodnost Hrvatov dejstvo, da se množice volivcev ne zavedajo vrednosti resničnega intelektualca. Kreativni intelektualci se ne dolgočasijo na ulici, ni jih mogoče najti na zavodu za zaposlovanje, ni jih mogoče priklicati s dekreti birokracije. Hrvaške množice še vedno ne razumejo, da jih edino intelektualci lahko vodijo po poti do uspešne civilizacije. Vsi mi bi kot narod morali vedeti, da so edino taki posamezniki zmožni širiti okrog sebe ozračje ustvarjalnosti, resnice in poštenosti. Samo resnični intelektualci lahko prispevajo k ozdravitvi naroda od vseh nevšečnih virusov in bakterij, ki trajno uničujejo našo družbo.

Pot svetlobe

11. julij 2002

V poletnem času poskušam z dolgim jutranjim spanjem nadomestiti vso porabljeno energijo ob nočnem prevajjanju v maju in juniju. Sanje me plemenitijo s spoznanjem, da človekova veličina izhaja iz njegovega

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

sožitja z naravo, iz njegovega lastnega prispevka k veličastnosti in lepoti življenja. Sanje so najbolj prepričljiv dokaz, da je človekova veličina mogoča in da obstaja.

Danes je v naši župniji pel novo mašo „domači sin“ Denis Barić, kateremu sem v imenu občinskega vodstva izročil posebno darilo - antologijo hrvaških potopisov – in imel pozdravni govor z napitnico njemu v čast. V govoru sem zlasti poudaril njegovo prizadavnost pri učenju in gorečo pobožnost pri bogoslužju ter mu napovedal velik napredok v cerkveni hierarhiji. Med kosilom sem se pogovarjal z mnogimi starimi znanci iz semeniča, spoznal sem se s profesorjem dr. Ivanom Šaškom, ki je specializiral liturgijo na Papeškem inštitutu v Rimu. Pričoval mi je, kako se zadnje čase v različnih delih sveta razširja pobožna vaja, tako imenovana "via lucis" (pot svetlobe). Za takšno pobožnost želi napisati knjigo, ki bo sestavljena iz štirinajstih razmišljanj ali meditacij o Kristusovem trpljenju in vstajenju, o poti svetlobe, ki vodi od realnosti bolečine do realnosti človekove osvoboditve, veselja in miru.

Počitnice v Bosni

19. julij 2002

Na popotovanju od Huma na Sutli do Vareša smo imeli kaj videti: še vedno popolnoma opustošene vasi od Bosanskega Broda do Doboja. Presenečeni in zgroženi smo bili nad zoglenelimi kosi pohištva in napol zrušenimi, počrnelimi domačijami. Le tu pa tam je mogoče videti kakšno živo dušo. Mestece Vareš v srednji Bosni nas je dočakalo z množico, predvsem mladine, na ulicah in mestnem sejmišču, kajti ravno se je začela tradicionalna občinska manifestacija Vareško poletje, tako da nismo imeli kje parkirati, kar je najboljši znak, da je življenje in sožitje Hrvatov in Muslimanov spet zaživelo ob vznožju prek tisoč metrov visoke planine Zvijezda.

Včeraj smo bili v Olovu. Na vhodu v čudovito bosansko mestece je hčerka Viktorija doživela nekaj nepričakovanega: prvič v življenju je slišala petje mujezina iz bližnjega minareta obnovljene džamije. Izkoristil sem to priložnost in ji pokazal naše katoliško svetišče Matere Božje Olovske, tri ali štiri džamije in dve pravoslavni cerkvi na zelo majhni razdalji, ji poskušal dopovedati, kako gre tukaj za neizpodbiten dokaz, da so v Bosni ljudje skozi dolga stoletja živeli v medsebojnem spoštovanju verskih in nacionalnih opredelitev, da je Bosna edinstvena država s tremi verami in tremi narodi, da bo takšna tudi ostala, kljub velikemu trpljenju in preganjanju v zadnji vojni, ki jo je v tej lepi deželi povzročila predvsem nacionalno sovražna, človeško neprizanesljiva in strahotno uničevalna politika.

Obiskali smo tudi Kraljevo Sutjesko, prižgali svečo na grobu pokojnega frančiškana Ante Antunovića, nepozabnega človeka in prijatelja. V znamenitem frančiškanskem samostanu smo spili kavo v veselem pogоворu z patrom Bonom in sestro Snježano. Iz Kraljeve Sutjeske smo nadaljevali vožnjo proti Sarajevu, kjer nas je pred poslopjem Frančiškanske teologije v mestni četrti Nedžarići pozdravil pater Benedikt, pozno zvečer pa se nam je pridružil naš dragi prijatelj, dr. Mile Babić. Žena in hčerka so takoj po večerji odšle počivat v svoje sobe, jaz pa sem s patrom Babićem ostal dolgo v noč v klepetu o bosanski

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

realnosti, sedanjosti in prihodnosti. Dal mi je svojo knjigo *Milost svobode*, iz katere prepisujem temeljno izhodišče politične demokracije.

Bistvo politične demokracije je vzajemno priznavanje, se pravi medsebojno spoštovanje človekovega dostojanstva. Če naš narod ne zagovarja to medsebojno spoštovanje, potem je z njim nekaj narobe, potem je naš narod usmerjen zoper človeka, zoper človeštvo, zoper človekoljubnost. Če naša vera ne zagovarja to medsebojno spoštovanje, potem se naša vera izneverja svojemu bistvu, postaja malikovanje, kar pomeni, da ne služi več človekovi odrešitvi, ampak človekovemu propadu. Za mnoge ljudi je danes bolj pomembno biti član verske ali narodne skupnosti, kot pa biti človek; kakor da so človeka v njih pojedli hrvatstvo, srbstvo in bošnjaštvo, oziroma katolicizem, pravoslavje in islam.

Danes smo se vse dopoldne zadržali v Sarajevu. Obiskali smo in si ogledali katoliško katedralo, tržnico Merkala, Husrev begovo džamijo, pojedli čevapčiče v enem od najbolj znanih čevabdžinic na Baščaršiji. Nekaj minut čez dvanajsto uro smo nadaljevali popotovanje proti Konjicu, se ustavili na bregu Jablaniškega jezera, nadaljevali proti mestu Jablanica, tam zavili desno proti Prozoru in se ustavili na Ramskem jezeru. Ogledali smo si frančiškansko hišo miru, cerkev in samostan Rama-Ščit, potem pa smo počasi nadaljevali z vožnjo v smeri Mostarja. Ko smo prispeli v hercegovsko prestolnico na reki Neretvi, smo bili zelo presenečeni nad novozgrajenim, enormo visokim, zvonikom katoliške cerkve, še bolj pa s posledicami vojne, z razvalinami nebotičnikov in stanovanjskih blokov na razdelilni črti med zahodnim ali katoliškim in vzhodnim ali muslimanskim delom mesta.

Nepozabno popotovanje

21. julij 2002

Iz Mostarja smo nadaljevali pot proti Čitluku in Međugorju, kamor smo prispeli okoli osme ure zvečer.

Tako smo poiskali prenočišče, odložili svoje stvari in se odpravili v svetišče Kraljice miru. Žena je ostala na večerni pobožnosti, midva z Viktorijo pa sva si ogledala nekaj prodajaln spominkov, srečala veliko mladih ljudi v dokaj nenavadnih oblekah, ki so najbolj zgovorno govorile o tem, da gre za člane novih verskih gibanj v svetu.

Naslednje jutro sem odpeljal ženo in hčerko do vznožja hriba Križevac, od koder so peš nadaljevale križev pot navzgor do vrha, kjer je velikanski kamnit križ. Vsi trije smo se udeležili opoldanske svete maše v hrvaškem jeziku, po maši pa bili na kosilu v restavraciji Dubrovnik, skupaj z mojim starim znancem, hercegovskim pesnikom Krešimirom Šegom in njegovo ženo. Izročil sem mu svoj roman, on pa meni svojo zbirko pesmi in antologijo sodobne hrvaške poezije Bosne in Hercegovine z malce hudomušno pripombo, da zaradi kulturoloških in političnih trenj v antologiji ni hrvaških pesnikov muslimanske veroizpovedi.

Iz Međugorja smo nadaljevali vožnjo v smeri Čapljine, Metkovića in Opuzena, kjer smo obiskali družino Popić, s katero že dolga leta negujemo prijateljske odnose. Domačini Darko in Jadranka so nas pogostili s kosilom, pod večer pa smo se vsi skupaj odpeljali v Klek, kjer je z ženo in dvoje otrok bil na počitnicah stari znanec Stjepan Šešelj. Očitno je bil presenečen zaradi nepričakovanega obiska. Da bi se predstavil v čim boljši luči, me je hotel s svojo ladjico odpeljati do svetilnika-kapele, vendar mu to ni uspelo; motor se je po nekaj metrih izklopil in nikakor ga ni mogel ponovno prižgati, tako da sva se z veslanjem ob parangalu morala vrniti nazaj na obalo.

Prespalji smo pri družini Popić v Opuzenu in naslednje jutro nadaljevali vožnjo proti Metkoviću in po nekaj urah vožnje prispeli v Imotski, kjer so nas čakali in pozdravili hčerka Estera z možem Kristijanom in

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

številnimi sorodniki. Imeli smo kosilo in odšli na ogled utrdbe, romarske kapele Marije od Angela ter simbolov tega dalmatinskega mesta, modrega in rdečega jezera. Spili smo popoldansko kavo pred spomenikom hrvaškega pesnika Tina Ujevića in nadaljevali popotovanje v smeri Baške vode. Na terasi štirinadstropne stanovanjske hiše dragega prijatelja in pesnika Petra Gudelja smo se zadržali kar dobro dve uri; izmenjala sva nekaj svojih novejših knjig in veliko literarnih novic, zvečer pa smo nadaljevali pot do Omiša in Luke Duče, rojstnega mesta pesnika Ivana Šaroliča. Prispeli smo ravno prav; Ivan je s svojo ženo Dragano pravkar začel s svečanim praznovanjem rojstnega dne prvega vnuka. Z dalmatinskim pršutom, domačim sirom in vinom smo zapeli zdravljico srečnim staršem in novorojenčku.

V Luki Duče smo preživeli dva dni, se kopali in sončili. Včeraj dopoldne smo se sprehajali po Trogiru, si ogledovali cerkve in kulturne znamenitosti, se kopali in sončili ob obali Arbanija. Malo čez poldne smo šli naprej in se ustavili v Primoštenu. Sprehodili smo se do cerkve sv. Jurija, pojedli zelo drage sardelle in lignje, se kopali v zalivu Primošten in zvečer nadaljevali v smeri Šibenika. Sprehodili smo se po starem mestu, si ogledali katedralo sv. Jakova, se sprehajali ob obali, si privoščili osvežitev s sladoledom in nadaljevali pot proti Kninu. Prenočili smo v hotelu Mihovil, zunaj mesta, in takoj po zajtrku nadaljevali pot do Plitviških jezer. Od poldneva do štirih popoldne smo se sprehajali in si ogledovali ta enkraten biser hrvaške naravne lepote, uživali v lepih gozdovih, v hrupnih slapovih in vožnji po bistrih jezerih. Tako se je končalo naše desetdnevno, v mnogih pogledih nepozabno popotovanje.

Povzdigniti se nad sebičnost

31. avgust 2002

Sanjal sem nepovezane in raztrgane prizore in se zbudil na prizorišču usmrtitev: nek možakar mi je v podstrešnem prostoru na uho povedal, da je na strehi prikrita oseba, ki nas lahko ubije v katerem koli trenutku, in naenkrat zagledam pištole nad njim, vzkliknem sam pri sebi: „O moj Bog!“ in tako hudo podvomim v ta vzklik, da sem se zbudil. Pri polni zavesti se sprašujem, ali ta vzklik izgovarjam kar tako, iz navade, ali pa so te besede resnično moja eksistencialna opora in zaupanje?

V uradu sem imel na obisku Mirka Zorina, direktorja Podjetniškega centra Rogaška Slatina, v zvezi s turističnim vodičem po slovenskem in hrvaškem Obsotelju. Natisnjen bo v štirih jezikih, tako da me prihodnje dni čaka dopolnitev teksta in prevajanje v hrvaščino.

V današnjem dnevnem časopisu dr. Ante Simonić takole odgovarja na eno od novinarskih vprašanj:
„Politiko doživljjam kot kulturološki projekt dobrega za družbo in naravo nasploh. V hrvaško vlado sem prišel, da bi ostalim članom pomagal povzdigniti se nad politično, strankarsko in osebno sebičnostjo. Zagovarjam strokovno znanje in varovanje javnega dobra kot osnovna načela politike.“

To je najbolj strjen izraz tudi mojega razumevanja in doživljanja politike. V strankarskem kolegu Simoniću in njegovih knjigah sem spoznal najbolj uglednega člana Hrvaške kmečke stranke, velikega intelektualca in kulturologa, politika, s katerim je res častno sodelovati. Nismo niti sanjali, da bo postal podpredsednik vlade in vendar sem že pred dobrim letom vse opravil in ga uspel pripeljati v Hum na Sutli. Danes mu moram poslati čestitko in mu zaželeti veliko uspehov pri doseganju in realiziranju njegovih plemenitih namer, še bolj pa pri čim prejšnjem in učinkovitem reševanju težav in nakopičenih problemov.

Ohranjanje jezikovne dediščine

7. september 2002

V zagorskem mestecu Bedekovčini je danes potekala zaključna prireditev literarno-recitatorske manifestacije pod gesлом Srečanje besed. Na letošnje tekmovanje je prispelo okrog tristo proznih in pesniških del iz vseh hrvaških krajev. V okviru programa so predstavljene knjige Ladislava Prežigala *Popotovanje skozi čas* in Zvjezdane Jembrih *Janusove hčerke sestre neveste*. Program je vodila Tanja Baran, nagrajene pesmi in prozo sta prebrala gledališka igralca Kostadinka Velkovska in Ivan Lovriček, v glasbenem delu pa je pela Višnja Korbar ob klavirski spremljavi Vanje Lisaka.

V sklopu te slovesnosti je potekala tudi okrogla miza na temo „Hrvaška književnost- včeraj, danes in jutri“. Meni je bila namenjena vloga voditelja. Branko Maleš, namestnik ministra za kulturo, je ugotovil, da se je na tej manifestaciji z leti precej razširila in obogatila tematsko-motivska vsebina ter poudaril posodobitev tem in motivov. Zato ne preseneča, je dodal, da eni in isti avtorji pišejo enako dobro v čakavščini, kajkavščini in na standardnem hrvaškem knjižnem jeziku, kajti relevantni pisatelji ustvarjajo enako dobro v kateri koli izrazni obliki. Temeljni smoter pesniške manifestacije v Bedekovčini je, po njegovih besedah, odkrivanje novih pesnikov v hrvaških narečijih in pa v ohranjanju dedičine hrvaškega jezika. Avtorji, ki so v konkurenči na tej manifestaciji, so obenem prerasli vse ovire in spadajo v sodobno hrvaško poezijo. Status literarnih avtorjev izhaja iz literarne vrednosti besedila in ne obratno. Literarne dosežke ni mogoče temeljiti na članstvu v kateri koli organizaciji strokovnih pisateljev.

Intrigantni in iskreni memoarji

2. oktober 2002

Prejšnji teden sem prevedel [Turistični vodnik „Rogaška Slatina- Obsotelje- Hrvaško Zagorje“](#). Knjižica je razdeljena na tri vsebinske sklope. Najprej vas peš popelje na sprehajalne poti, trim steze in planinske poti treh največjih zdraviliških centrov tega področja: Rogaške Slatine, Podčetrcka in Krapinskih toplic, nato s kolesom po cestah Obsotelja in Hrvaškega Zagorja, na koncu pa še s poljubnim prevoznim sredstvom pod obronke Pohorja do panonske ravnine in do izvira reke Savinje. Zraven tega sem imel nekoliko opaznih nastopov na Prvem programu Hrvaškega radija, na okrogli mizi o kajkavskem jeziku v Krapini, na slovesnem odprtju osrednje dvorane Kulturnega centra Rogaška Slatina ter na predstavitvi nove številke revije za kulturo *Hrvatsko Zagorje*.

Danes je v Društvu hrvaških književnikov na Trgu bana Jelačića v Zagrebu predstavljen moj novi roman *Z druge strani Donave*. O romanu so govorili Anđelko Novaković, voditelj tribune, dr. Vinko Brešić, urednik, Miroslav Šicel, akademik, in v imenu založbe Niko Vidović. Gre za aktualne, intrigantne in iskrene memoarje, knjiga funkcionalira na več plasteh, v njej se mešajo resnični liki in dogodki, izmišljene situacije, politika, podzemlje pa tudi izpraševanje vrednot krščanskega svetovnega nazora. Roman je v dobršnem delu avtobiografska zgodba. Glavni lik temeljito osmišlja spopad individualca in družbe ter osebno možnost etičnega obstanka. Po svoji strukturi je knjiga prej zbirka zgodb, ki jih povezuje glavni junak. Direktor založbe je napovedal predstavitev romana naslednji teden na mednarodnem sejmu knjig v Frankfurtu.

Interkulturalni dialog

9. oktober 2002

Včeraj sem na konstitutivni seji skupščine Evropskega kulturnega centra Maribor, v dvorcu Betnava, bil izbran za predsednika upravnega sveta, v katerem so še občinski načelniki iz Slovenije, Avstrije, Italije, Nemčije in Mađarske. Center deluje v okviru programa Evropske unije. Namen centra je propagiranje splošne kulture, ki temelji na različnosti skupne dediščine ter spodbuja kreativnost in širi interkulturalni dialog. Na konstitutivni seji je sprejet uradni naziv centra, dogovorili pa smo se tudi, da bo uradni jezik na sejah nemški. Občina Hum na Sutli bo prijavila čezmejni projekt arheološkega odkopavanja srednjeveške trdnjave Vrbovec v Klenovcu Humskem.

Danes je pred polno dvorano Ljudske univerze v Krapini bila predstavljena knjiga *Križev pot* pesnika Luke Paljetka in slikarja Ivana Lovrenčića. Izdajatelja sta Nacionalna in univerzitetna knjižnica in Matica hrvatska, urednik je Božo Biškupić. Ivan Lovrenčić je poslikal postaje križevega pota, ki vodi do Marijinega svetišča na Trškem vrhu nad Krapino, Luka Paljetak pa opisal vsako posamezno sliko. Akademik Tonko Maroević je dejal, da so se tukaj, ob večni temi križevega pota, srečali hrvaški sever in jug, vsaki s svojimi regionalnimi značilnostmi, umetniškim izražanjem in tradicijo. Po predstavljanju sem se pozdravil in pogovoril z dr. Ivanom Golubom, Tonku Maroeviću sem izročil rokopis svojih pesmi, se objel z Lukom Paljetkom, stisnil roko Boži Biškupiču, izmenjal par besed z Josipom Stipanovim in mnogimi drugimi udeleženci.

Društvo zagorskih pisateljev

11. oktober 2002

Sinoči smo v Klanjcu imeli ustanovitveno sejo skupščine Hrvaškozagorskega književnega društva, na kateri sem enoglasno izbran za predsednika. Osnovni cilj društva je literarno ustvarjanje na standardnem hrvaškem jeziku in vseh materinskih inačicah kajkavštine Hrvaškega Zagorja ter pomoč v strokovnem smislu mlajšim članom pri objavljanju njihovih del. Društvo bo delovalo na področju založništva, organiziranja literarnih večerov, propagande in mednarodnega sodelovanja.

Nocoj je v Rogaški Slatini promoviran turistični vodnik *Obsotelje in Hrvaško Zagorje* v štirih jezikih, vsekakor hvalevreden čezmejni projekt meddržavnega sodelovanja in dobrososedskih odnosov hrvaškega in slovenskega naroda v prelepem sotelskem podnebju. V imenu vseh prebivalcev občine Hum na Sutli sem pozdravil vse zbrane ob tej slovesnosti, trdno prepričan, da bo ta vodnik v precejšnji meri še poboljšal in utrdil skozi stoletja negovano in ohranjeno lepoto sožitja dveh sosednjih narodov.

Te dni sem prebral satirični roman Ivana Aralice, avtorjevo obračunavanje z vsemi ki se ne strinjajo z njegovimi nacionalnimi in političnimi nazori. Priovedovalec obrekljivo prioveduje o marsičem, največ in najbolj žolčno pa o tem, kako se anacionalen tip preobrazi v navadno rit. Ogabno, odvratno, neprebavljivo za vsakega vsaj malo inteligentnega in moralnega bralca. Pri Aralici je politično sceno očitno nadomestila novinarsko polemična. Zdi se mi, da se pisatelj potaplja v lastni parlamentarni ošabnosti.

Ob Stresovi šestdesetletnici

17. januar 2003

Moj spodbujevalec in svetlobonosec v študentskih letih, sedaj pomožni mariborski škof dr. Anton Stres, je ta večer v viteški dvorani srednjeveškega gradu Betnava proslavil svoj šestdeseti rojstni dan. Za organizacijo slovesnosti je poskrbela ustanova, pooblaščena za zagotavljanje pomoči revnim študentom. Vsi udeleženci praznovanja smo tej ustanovi nakazali denarne prispevke, slavljenec pa je bil počaščen z bogatim kulturnim programom, uradnimi pozdravi in toplimi besedami.

Pridružil sem se slavnostnim govornikom in slavljencu čestital z branjem svoje pesmi v slovenskem jeziku. Bil je očitno zelo zadovoljen, da sem se odzval tej slovesnosti. Zbral se je okoli sto prijateljev, posvetnih in cerkvenih profesorjev, predstavnikov mestnih občin Maribor in Ptuj, prišla pa je tudi precej številna delegacija iz občine Rogatec z županom in nadžupnikom. Pozdravil sem se z dr. Janezom Grillom, urednikom knjižnega programa podjetja Družina, ki je slavljenca pozdravil v imenu ljubljanskega nadškofa Rodéta, mu stisnil roko in se pogovarjal s starimi znanci in prijatelji, največ pa z dr. Francom Smoléom, s katerim me veže najino skupno prijateljstvo s pokojnim Frančkom Križnikom. Povedal mi je, da monografija o Križniku ni imela velikega odziva v medijih. Franček je pač odšel s svojim časom. Zato pa je z ustvarjanjem velikih del nadaljeval in nadaljuje naš dragi slavljenec, čigar bibliografija je resnično impresivna.

Na zdravje plemenitih Hrvatov

20. marec 2003

Dopoldan sem bil navzoč svečani otvoritvi maloobmejnega prehoda Rajnkovec-Mali Tabor s slovenske strani. V svojem govoru sem vse prisotne spomnil na zgodovinski zapis, ki se izrecno nanaša na ta mejni prehod. Tu je namreč leta 1817 nemški znanstvenik in potopisec Georg von Martens potoval iz Stuttgarta v Benetke in se je po nekaj dnevih počitka v Rogatcu odločil, da se bo ravno tukaj, na mostu med Rajnkovcem in Malim Taborom, odpeljal prek meje in obiskal hrvaško plemiško posestvo Vučja Gorica, ki se je nahajalo na bližnjem hribčku (danes so na tem mestu moderni vikendi). Ta obisk je zelo zanimivo poglavje, opisano v Martensovem potopisu v dveh zvezkih *Reise nach Wenedig* (Popotovanje v Benetke), objavljenem v Ulmu leta 1824. Martens takole opisuje omenjen obisk:

„Po kamnitem mostu sem preko Sotle prekoračil nemško mejo in se z veliko radovednostjo podal proti plemiškemu dvorcu Krizmanićevih (Edelsitz Krischmanitsch), katerega sem že od daleč opazil, ker je zgrajen na lepem hribu. Pod hribom sem zagledal prve Hrvate, dva pastirja ki sta se vračala domov v svoje s slamo pokrite hiše ... Skozi enostavna lesena vrata sem stopil na ograjeno dvorišče ... V veliki sobi za goste sem naletel na precej številno toda vljudno društvo gospa in gospodov, ki so sedeli na klopeh za dolgo leseno mizo, na kateri je bilo raznih jedi in vse polno vinskih korazcev. Ko sem gospodarju povedal, kdo sem in kaj želim, mi je takoj ponudil prostor ob sebi in sem se pridružil veselemu društvu, ki se je med seboj pogovarjalo v hrvaškem jeziku, razumeli pa so tudi nemški jezik in se z menoj zabavali po nemško. Razume se samo po sebi, da sem moral prevzeti njihovo hrvaško navado, po kateri moraš s

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

vsakim, ki ti nazdravi z besadami 'Bog živi!', spiti do dna kozarec vina. Ker pa je gostov bilo veliko število, sem kar naprej slišal 'Bog živi!' K sreči so kozarci bili zelo majhni, vino pa čisto, nikakršen delanec (Wein rein und unverfälscht), lažje od večine vin, z zelo prijetno kislino, svetlorumene barve, slično renskemu vinu (dem Rheinweine ähnliches). Okrog desete ure zvečer smo se razšli. Naš dober gostitelj nas je pospremil do mosta na Sotli, kjer smo na hrvaški strani meje izpraznili še nekoliko steklenic na zdravje plemenitih Hrvatov."

Ta zgodovinski zapis nam govori o tradiciji evropskega sožitja v tem našem obmejnem področju, ki traja dolga stoletja. Naša želja je in vse bomo naredili, da bi se ta slavna tradicija nadaljevala v obojestranskem spoštovanju in plemenitenju slovenskih in hrvaških prebivalcev tega prelepega obsotelskega kraja. Slovenskim sosedom sem čestital za lepo urejen maloobmejni prehod. Upam, da bomo do konca leta imeli priložnost svečano odpreti enako lepo urejen del tega prehoda tudi s hrvaške strani.

Moje slovenske izkušnje

30. maj 2003

V preteklih dneh sem z veliko pozornostjo prebiral prelomljene strani lepo urejene knjige *Moje slovenske izkušnje* (potopisi, zapisi, pesmi in spomini). V prvem delu je zbranih osem zgodb o romanjih na Taborsko, Vinagoro, Sveti gore, Trški vrh, Marijo Bistrico, Trsat, Voćin (Slavonija) in Oovo (srednja Bosna). V drugem so objavljeni zapisi v katerih sem poskušal izraziti metafizično občutje, ki je po pisatelju Alojzu Rebuli "bistvo mojega talenta in kot tako dragoceno". V pričajočih zapisih krščansko in umetniško dozorevam v soočanju s častitljivimi sodobniki (Pesmarica rabljenih besed, Božji človek z drnuljo v ustih, O, Tkalec večni). Ljubljana nastopa kot simbol poezije, Hrvatsko Zagorje pa kot tabernakelj kulture. V tretjem delu je zbranih okrog pedeset pesmi. Vse so svojčas bile objavljene v slovenskih literarnih časopisih in revijah. Kot pesnik sem dolga leta redno sodeloval s Venom Tauferjem, ki je v recenziji za mojo prvo slovensko zbirkko napisal: "Po izpovedni plati so pesmi Božidarja Brezinščaka Bagole v krogu modernega lirizma. Njegov verz je nov, izviren. Metaforika se napaja v precejšnji meri iz obredja in tradicije katolištva, toda ta se kaže v slikovitosti in moči, kot je naša lirika še ni

pozna in pomeni zato obogatitev in odpiranje izraznih možnosti. Razveseljivo je, da uspeva pesniku svoj sicer specifični doživljajski svet in z njim povezani izrazni materijal prenesti z nivoja splošnega na osebnega oziroma intimnega, individualnega pesniškega izpovedovanja.” V četrtem delu je poleg uvodnega eseja o moji eksistenčni obrnjenosti na slovensko stran zbranih pet spominskih esejev o dragih Slovencih (o Frančku Križniku, Edvardu Kocbeku, Janezu Gradišniku, Francu Rodetu in Antonu Stresu). Na koncu je dodan intervj u z avtorjem, ki ga je opravil Jože Topolovec Haložan, urednik revije Oznanjenje. Gospod Alojz Rebula je o tem delu rokopisa napisal: “Četrti del rokopisa, spomine na osebnosti, s katerimi sem bil v prijateljskem odnosu in sem z nekaterimi še danes (najprisrčnejši pa je bil odnos s pokojnim Križnikom), sem hlastno prebral takoj po prihodu iz Rogaške Slatine. Že to Vam pove o tem, da boste zagotovo pritegnili slovenskega bralca. Naj skušam povedati, zakaj. Ker v tem primeru gre za neizpodbiten, dobro in živahno napisan kos zgodovine slovensko-hrvaških kulturnih odnosov.” To je zaenkrat moje najbolj zaokroženo in zrelo literarno delo v slovenščini, moj testament iskrenega prijateljstva s sosednjim slovenskim narodom.

Včeraj sem se pogovarjal z Metko Kodrič, ravnateljico knjižnice v Rogaški Slatini. Svetovala mi je, da bi bilo najprimernejše mesto za predstavitev knjige nova svečana sala dvorca Strmol v Rogatcu. Mislim, da ima prav, zato sem danes šel do župana Martina Mikoliča, ga prosil za najem sale in pokroviteljstvo nad promocijo. Moja prošnja je takoj bila uslušana, tako da me res prisrčno veseli sodelovanje s Slovenci.

Zaradi velikih obveznosti, velikokrat pa popolnoma nepotrebnih nadlegovanj v službi, sem pozabil zapisovati navdihe, ki jih dobivam od sveže spomladanske narave in od napol ohranjenih sanjskih prizorov. Nocoj me je nekajkrat prebujal iz spanja močno prodoren glas sove ali čuka. Sanjal sem, kako z velikim pričakovanjem in nestrnostjo čakam neko slavno osebo, zapomnil

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

pa sem si dve srečanji; prvo s pokojno mamo, ki mi je hotela nekaj povedati in ni uspela, drugo pa s pokojnim pesnikom Vladom Gotovcem, ki se je naširoko smejal nekemu neznancu. Noči so vsekakor veliko zanimivejše od preveč napetih in napornih dnevov.

Notranje premoženje

26. junij 2003

Včeraj sem preživel ves dan v pisarni. Pripravljal sem uvodna pojasnila za posamezne točke dnevnega reda seje občinskega sveta, ki je sinoči trajala kar polnih pet ur. Že drugič ni bil sprejet predlog odloka o komunalnih prispevkiv, čeprav sem ga svetnikom temeljito pojasnjeval. Zakaj me to dejstvo danes toliko vznemirja? Kot da bi ravno vsak predlog, pa naj bo tudi z najboljšimi nameni, moral biti splošno sprejet s strani občinskega sveta. Važno je pogumno in odločno vztrajati na pozitivnem mnenju, zagovarjati in delati za skupno dobro. Pri tem pa je zelo pomembno, da obdrži človek svoj notranji mir, da se v nestrinjanju z nekaterimi stvarmi ne obremenjuje po nepotrebni, zagotovo pa ne z osebnimi ali strankarskimi žaljivkami. V tej smeri mi je pač potrebno še veliko vaje. Rad bi bil dobronameren in dober z vsemi, rad bi bil pravičen in pošten, zavedajoč se visokih idealov kot notranjega premoženja, ki ga ne opravičuje ignoriranje ali polemično podcenjevanje

Danes sem doživel tisto, kar je vsakemu pisatelju najljubše – lepo organizirano in dobro obiskano promocijo nove knjige. Slovesnost je bila v svečani sali dvorca Strmol v Rogatcu pred več kot

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

sto prijatelji lepe besede, pod pokroviteljstvom Občine Rogatec in župana Martina Mikoliča, v organizaciji Knjižnice Rogatec in založbe Mohorjeva družba iz Celja. Po županovih pozdravnih besedah so o knjigi spregovorili direktor, Jurij Ludvig, in urednica, Alenka Veber, odlomke iz knjige pa so brale Metka Kodrič in Lidija Zalezina. V glasbenem delu programa so nastopili učenci Glasbene šole iz Rogaške Slatine pod vodstvom Tatjane Šolman.

Pozornost do majhnih stvari

31. oktober 2003

Kako se pripraviti na prihajajoče parlamentarne volitve? Predvolilno obdobje je vedno nekakšen prehod, zelo površen in nevaren za notranje življenje. Zato bo treba ohraniti prsebnost in duhovni mir. Zadovoljiti se s svojim osebnim in družbenim ugledom. Ne hrepeneti po ceneni časti, nikomur ne smem vsiljevati predloge ali nasvete, povsod moram biti pozoren na majhne stvari. Treba bo temeljito proučevati znamenja časa, vedenje ljudi in njihove vedenjske spremembe. Živeti povsem predan dobremu delu, napolnjen z dobro voljo, življenjsko radostjo, vedno znova sposoben občudovanja in spoštovanja vsega živega. Živeti v družinskem gnezdu, priateljevati s knjigami, zapisovati.

Prebral sem knjigo kratkih zgodb *Savna in druge zgodbe* Janka Lorencija. Znani slovenski novinar, urednik in kolumnist, je šele v šestdesetem letu objavil svoje prvo literarno delo in prav prijetno razveselil bralce in literarne kritike. Njegove zgodbe se dotikajo jedra sodobne realnosti. Jasno nakazuje posamezne primere sodobne teologije, v kateri je surogatu dodeljena vloga božanskega niča. Trenutno stanje prikazuje kot površne kolektivne napake, ki nam

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

odkrivajo izjalovljene načrte. Avtor ni obremenjen z literarnim postopkom, vse pregrade literarnega okolja preskakuje z novinarsko pokončnostjo.

Pred tednom dni sem na sestanku v Rogaški Slatini govoril o pomenu Sotelskega jezera, naslednji dan pa v Rogatcu o velikem pomenu železniške proge od Celja do Krapine. V krapinskom uradu državne uprave sem zagovarjal upravičenost kombiniranja večrazrednega pouka v eni izmeni zaradi pomanjkanja otrok na podružnični šoli v Lupinjaku in pisno zahtevo poslal Ministrstvu za šolstvo. Sinoči sem bil na sestanku, ki ga je vodil podpredsednik vlade, dr. Ante Simonić, ter se pogovarjal z ministrom za šolstvo, dr. Vladimirjem Strugarjem, v zvezi posebnega statusa šolskih otrok v obmejnem področju. Poleg vsega tega mi je vendarle uspelo odgovoriti tudi na vprašanja intervjuja urednika tedenika *Fokus* ter dogovoriti gostovanje v oddaji slovenskega Radija Ognjišče v Ljubljani. Počutim se zdravega in polnega energije.

Na predvečer praznika vseh svetnikov sva z ženo Branko bila na pokopališču v Rogatcu in Rogaški Slatini. Prižgala sva sveče na grobovih umrlih prijateljev in znancev, se ustavljala pred marmornim razkošjem posameznih spomenikov. Bral sem nemške, slovenske in hrvaške priimke, ki najbolje pričajo o evropskem sožitju v tem sotelskem podnebju. Stoletja smo živelii kod dobri sosedje z občasnimi nacionalističnimi prehladi in kihanjem, na kar me boleče spominjajo nekateri ponemčeni in poslovenčeni priimki, kot so na primer Berlisq in Brezinšek. Na žalost je danes veliko Hrvatov, ki se v obmejnih slovenskih občinah pretapljajo v Slovence, kar je pač nepreklicna zgodovinska in družbena posledica neodvisnosti hrvaške in slovenske države. To dejstvo je treba imeti pred očmi in ne kar na slepo nasedati politični pragmatiki Bruslja, kako se edino Srbi v hrvaških občinah in mestih asimilirajo v hrvaški nacionalni korpus.

Vikend na Bledu in Bohinju

16. februar 2004

Zadnji vikend sva z ženo Branko preživila na Bledu in Bohinju. Turistični paket je bil poln zadetek. Že leta nazaj sva obljudljala drug drugemu, kako bova na Bledu preživila nepozabne dni. In to se je sedaj res zgodilo. V petek zvečer sva prispela pred hotel Jadran, odložila prtljago v lepo opremljeni dvoposteljni sobi ter se pred večerjo podala na sprehod okrog jezera. Hodila sva mimo vile Bled, občudovala osvetljeno cerkvico na otočku, gledala sva divje race in labode na napol zaledenelem jezeru, se ozirala na osvetljeno skalnato steno, na kateri stoji blejski grad. Prerojena z alpsko svežino ter naravno in kulturno dediščino sva večerjala na terasi hotela Panorama z enkratnim pogledom na valujočo gladino vode v jezeru. Naslednje jutro sva po zajtrku obiskala in si ogledala muzejski prostor na gradu, od koder se je v sončnem dopoldnevnu odpiral krasen pogled na smučišče Straža in bližnje vrhove alpskih gora. Potem sva se z avtom odpeljala v Bohinjsko Bistrico in Bohinj, vse do parkirišča pri slapu Savice. Nadaljevala sva peš do slapa in še malo dalje. Nazaj sva se ustavila v Srednji Vasi na kosilu - bohinjska plošča za dve osebi (mešano meso z zelenjavou) in polič domačega vina. Popoldan sva uživala v bazenu,

okrašenem z rdečimi gerberami, svečana večerja pa je bila pripravljena v Grand hotelu Toplice in bila servirana v Kristalni dvorani. Po večerji je v tej dvorani sledil ples zaljubljenih. Tretji dan nas je ob desetih zjutraj čakala pred hotelom kočija, v kateri sva – romantično zaljubljena – preživila dobre pol ure vožnje okrog jezera. Na poti domov sva se ustavila v Brezju in si ogledala baziliko Marije pomagaj ter polna ljubezni in miru zmolila zahvalno molitev.

Iskanje duhovnih sorodnikov

18. april 2004

V mariborskem dvorcu Betnava je predvčerajšnjim novinarjem predstavljen novoustanovljeni mednarodni zavod Evropski kulturni center Maribor. Kot eden od ustanoviteljev in predsednik upravnega sveta sem izrazil veliko zadovoljstvo, ker ima Hrvaška preko Evropskega kulturnega centra v Mariboru že sedaj možnost intenzivne kulturne povezave z različnimi državami: Slovenijo, Italijo, Avstrijo, Nemčijo in Mađarsko. Hrvaška ravno te dni čaka pozitivno mnenje Evropske unije glede odpiranja postopka o kandidaturi za članstvo. Spregororil sem o zelo dobrih izkušnjah čezmejnega sodelovanja naše občine s sosednjimi slovenskimi občinami.

Danes zjutraj sem v *Beležnicah* Emila Ciorana prebral zanimivo misel: „*Edina prava skupnost je tista, ki temelji na duhovnem, ne pa na nacionalnem ali ideološkem sorodstvu. Počutim se solidarnega samo s tistimi, ki me razumejo in katere tudi jaz razumem, s tistimi, ki verjamejo v nekatere vrednosti, nedostopne množicam*“. Razmišljjam o tem, kako je sinoči potekala seja strankarskega odbora, na kateri se razen mene nihče ni upal odprto spregovoriti o slabih odnosih znotraj stranke. Kasneje so mi ob kozarcu vina ali soka v bližnjem lokalu posamezniki začeli s kislimi obrazi pritrjevati in se po pasje

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

prilizovati. Tej skupnosti zagotovo ne pripadam, toda moram živeti v njej in nasprotovati njeni družbeni in politični ponarejenosti. Ljudje, s katerimi živim in med katerimi delujem, niso moji duhovni sorodniki, so pa vsekakor eksistenčni sopotniki in ljubeča bitja, brez katerih je nepredstavljiv čar obstoja, občudovanja in hvaležnosti. To so moji Zagorci in sosedje Štajerci, Hrvati in Slovenci, tako navdušeni in gorečni v svoji majhnosti, da me vsako jutro silijo na iskanje sorodnikov izven sotelskega podnebja.

Promocija spletnih strani

29. april 2004

Na promociji skupnih spletnih strani za občini Rogatec in Hum na Sutli, ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo, sem navzočim takole spregovoril:

„V manj kot dveh dneh se bo odprla nova stran v zgodovini slovenskega naroda in države. Po nekaj več kot desetletju samostojnosti in državno političnega dokazovanja bo Slovenija vstopila v Evropsko unijo kot enakopravna članica. Gospodje Slovenci, prebivalci občine Hum na Sutli se kot vaši prvi sosedje iskreno veselimo vašega uspeha! Skupen projekt, ki ga danes predstavljamo, je najboljši dokaz naših dobrososedskih odnosov. To je samo eden v celi vrsti naših skupnih čezmejnih projektov. Pred nekaj dnevi je Stalna mešana komisija za mejo na seji v Kopru sprejela pismo namere o ustanavljanju meddržavne turistične cone ‐Sotla - dolina izvirov zdravja‐, kar nas posebno veseli. To je vsekakor še razlog več, da v dobrosedskem vzdušju slovensko-hrvaškega sotelskega podnebja delimo z vami veliko veselje pa tudi veliko odgovornost, s katero bomo vsaj nekaj naslednjih let morali vztrajati na šengenski meji po strugi reke Sotle. Dragi sosedje, želim vam vso srečo v novi evropski skupnosti! Ne smemo pa nikoli pozabiti na ljudsko modrost, da je od vsega na tem svetu najbolj važno imeti dobrega soseda!“

Umrl je pesnik Horvatić

21. maj 2004

Sinoči sem na televizijskem dnevniku slišal, da je v petinšestdesetem letu umrl Dubravko Horvatić, hrvaški pesnik, proazik, potopisec, kritik, urednik in antolog. Rodil se je v Zagrebu, kjer je končal srednjo šolo in študij filozofije. Delati je začel kot kustos galerije, ravnatelj študentskega centra, potem se je preselil v Društvo hrvaških pisateljev, kjer je dolga leta opravljal službo tajnika, bil pa je priznan kot urednik več otroških revij in časopisov. Slovel je kot eden najbolj plodovitih piscev; v življenju je bil hvaljen in čaščen, nekaj let pa tudi popolnoma zamolčan in preganjan. Objavil je nad petdeset knjig pesmi, kratkih zgodb, potopisov, esejev, kritik in literarnih del za otroke.

Poznala sva se več kot trideset let. Pisal je o moji poeziji, objavil je tri moje potopise v antologiji hrvaških potopisov, kot urednik *Hrvatskog slova* je rad tiskal moje pesmi, kratke zgodbe, recenzije in eseje, večkrat je bil v Humu na Sutli, veliko časa sem preživel z njim v prostorih Kluba hrvaških pisateljev, v

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

kavarnah na zagrebškem Dolcu in Kaptolu. Rad sem poslušal njegovo strastno pripovedovanje o lopovščinah v literaturi, politiki in družbi ter nasploh v kulturni družbeni nadgradnji. Živel je opijanjen s svojo ustvarjalnostjo in življenje ga je dobesedno izcedilo smrti v objem.

Obisk iz Tadžikistana

30. sebtember 2004

Danes so našo občino, na študijskem obisku v sklopu projekta The Urban Institute Center on International Development and Governance iz Washingtona, obiskali predstavniki lokalne, regionalne in državne uprave iz bivše sovjetske Republike Tadžikistan, planinske države v srednji Aziji, katera na severu meji s Kirgistanom, na vzhodu s Kitajsko, na jugu z Afganistanom in na zahodu z Uzbekistanom. Sodi med najbolj revne dežele sveta. V tej azijski državi največ gojijo bombaž, ki je pomemben izvozni artikel. Zelo

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

pomembna je proizvodnja električne energije (imajo številne hidroelektrarne), najbolj pomembna gospodarska panoga pa je proizvodnja aluminija. Namen njihovega obiska je bil seznanjanje z uspešnim delom lokalne samouprave. Občina Hum na Sutli je v njihov program vključena predvsem zaradi zalednega sodelovanje občinske oblasti z meščani. V veliki dvorani Doma kulture je potekala okrogla miza z udeležbo predstavnikov ministrstva za finance, hrvaškega združenja konzultantov za lokalno samoupravo, Urban inštituta ter predstavnikov združenj in ustanov iz Huma na Sutli.

Ob prazniku vseh svetnikov

3. november 2004

Praznik vseh svetnikov me vsako leto navdaja z večnim občestvom. S številnim ljudstvom, manj znamim kot znamim, sem bil prisoten pri sveti maši za vse znane in neznane pokojne, ki počivajo pod cipresami na lepo urejenem domačem pokopališču. Nikjer enotnost ljudi ne pride bolj v upoštev kakor na pokopališču. To spoznanje je v tem trenutku nekaj najbolj svetega in najbolj razsvetljenega v splošni potemnitvi mobitel sporočil, odprtih spletnih strani, ideološkega zapeljevanja, institucionalne in verske hinavščine, ter propagandnega zavajanja; to, zadnje, se je, žal, prikralo celo na pokopališče. Grobovi in

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

nagrobeni spomeniki niso tu zaradi spomina na rajinke duše staršev, sorodnikov in dobrotnikov, pač pa zaradi navadne bahatosti, ki se kaže v razkošnih cvetličnih aranžmajih in plastičnih lončkih za sveče vseh mogočih barv in oblik. Plastika je zadušila čist plamen sveč, simbol večnega življenja. Plastika nam grozi na vsakem koraku, celo na pokopališčih. Niso to več pokopališča iz mojega otroštva, čeprav so se že takrat tu pa tam uporabljale sveče v majhnih pločevinastih lončkih. Vendar je plamen sveče v teh lončkih bil odprt, in če je bila noč mirna, je bilo čudovito gledati plapolanje teh svečk na grobovih. Danes nismo več priče takšnega plapolanja sveč, v ospredju je plastika, šele potem pride na vrsto svetloba, pa ne svetloba čistega plamena, ne svetloba večnosti, pač pa svetloba tuzemelske sprijenosti.

Sodelovanje s škofovom Krambergerjem

17. januar 2005

Iz Ministrstva za kulturo so mi sporočili, da je odobrena podpora za tiskanje mojega rokopisa *Sotla kot usoda*. Knjigo nameravam objaviti do konca aprila, tako da bi promocija bila v maju. Veselim se lepo urejeni knjigi in upam, da bo naletela na pozitiven odziv kritike.

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Okrog poldneva sem se po telefonu pogovarjal z mariborskim škofovom, dr. Francem Krambergerjem, v zvezi s prevajanjem življenjepisa in izbranih del Antona Martina Slomška. Dogovorila sva se, da se naslednji teden dobiva v škofijskem ordinarijatu. On mi bo pripravil izvirne tekste, obenem pa mi je obljubil, da bo napisal nekaj uvodnih besed. To me prav posebno veseli, zato ker sem ta projekt zasnoval pred šestimi leti ob razglasitvi Slomška za blaženega.

Po kosilu smo se odpeljali v Sisak, ustavili smo se v cerkvi Matere Božje na Viktorovcu, si ogledali doprsje ubitega duhovnika Antuna Grahovarja, pokleknili in zmolili očenaš, nato pa odšli na glavno mestno pokopališče in poiskali družinsko grobničo hrvaškega generala Janka Bobetka. Ta general me je navduševal s svojim pogumom že za časa hrvaške pomlad, ko se je pridružil hrvaškim reformistom, zaradi česar ga je Josip Broz Tito pregnal iz jugoslovanske ljudske armade skupaj z devetnajstimi drugimi hrvaškimi generali. Do neodvisnosti Hrvaške mu ni bilo dovoljeno javno govoriti ali ukrepati. Med domovinsko vojno je bil poveljnik na južnem bojišču, nato pa načelnik štaba hrvaških oboroženih sil. Prebral sem njegovo knjigo *Vse moje bitke*, iz katere sem si zapomnil stavek: „Imam čisto vest, ki mi omogoča, da pustum za seboj pisno sled o tem, kaj sem delal in dokončal v pet desetletij dolgem vojaškem in političnem življenju“.

Svojevrsten politični testament

15. februar 2005

Danes zvečer sem bil na promociji esejev, polemik in epigramov *Sto krvavih let* hrvaškega akademika Dubravka Jelčića, ki jo je organizirala podružnica Matice hrvatske v Zaboku. O pomembnem in vplivnem delovanju Matice je govoril njen predsednik Igor Zidić. Poudaril je njen vlogo zagovornice in braniteljice

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

resnično duhovne in kulturne hrvaške nacionalne identitete v evropski skupnosti narodov. Založnik in urednik Jelčičeve knjige, Josip Pavičić, se je pridružil Zidićevim mislim z vidika notranjih hrvaških pretresov. „To je presenetljiv pogled na novejšo hrvaško zgodovino brez jugoslovenskih očal, svojevrsten politični testament avtorja, ki se je osvobodil vsakega strahu, nepotrebnih obzirnosti in tipično hrvaške mentalitete zvestega hlapčevanja tujcem“.

Akademik Jelčić svojo najnovejšo knjigo razlaga kot predor iz jugoslovanske komunistične lupine proti novim raziskovalnim pobudam na podlagi dejstev in kot polemičen odnos do uradne zgodovine stoletnega obdobja, ki je bilo močno obremenjeno z velikosrbskimi grožnjami. „Mora nam biti jasno, da se zgodovina še vedno, kljub hrvaški neodvisnosti, poučuje po smernicah nekdanjega centralnega komiteja komunistične partije“, je poudaril akademik Jelčić, in dodal, da vsak tisti, ki poskuša temu nasprotovati, naleti na težave in politične obtožbe. Čeprav že trinajst let živimo v svobodni in samostojni Hrvaški, se mentalno še vedno nahajamo v Jugoslaviji. Ta še obstaja, pa naj gre za pisanje o literaturi ali politiki. Malo je tistih, ki so se odmagnili od razmišljanja partijskega centralnega komiteja, razmišljanja, ki temelji na ponarejenem in tendencioznem tolmačenju zgodovine“. Ali gre res za pričevanje ustvarjalnega mišljenja in presojanja, se bom pač moral tudi sam prepričati ob branju te knjige.

Pogreb papeža Janeza Pavla II

8. april 2005

Po televiziji spremljamo pogreb papeža Janeza Pavla II, velikega človeka, pesnika in slovanskega naslednika apostola Petra, ki je gojil posebno naklonjenost do Hrvaške. Zelo dejavno je podpiral uresničitev hrvaškega hrepenenja in prizadevanj za neodvisno državo in konec oboroženih spopadov v nekdanji Jugoslaviji. Ko so ga na konklavah oznanili „Habemus Papam Karol Wojtyla“, se je množica

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

vernikov na trgu sv. Petra spraševala, kdo je ta človek in od kod prihaja. Kakor da se je Karol pravkar vrnil s počitnic, naveličan plavanja, veslanja ali smučanja, pripravljen na študij literature in filozofije, ljubitelj amaterskega gledališča, pesnik v kamnolomu. Povsem nepričakovano se je pojavit na zgodovinskem balkonu papeževe palače in na široko odprl vrata in okna: „Ne bojte se najmlajšega papeža!“ Prihajal je iz naroda Starih Slovanov in sploh ni bil pripravljen na strel v želodec, še manj pa na strel v srce, je pa bil v vsakem trenutku pripravljen prositi za odpuščanje in dobrohotno poljubiti prst zemlje zaradi vseh zgodovinskih grozot. Po vsem svetu zveni njegov poziv za kolektivno spraševanje vesti. Po celiem svetu se širi njegov poljub zemlje v zloglasnem Auschwitzu, kraju neznanskih hudobij in groze. Ves svet se spominja dogodka, ko je objel judovskega rabina v rimske sinagogi. Zapomnili si ga bomo po tumorju na debelem črevesu, po zlomljennima ključnici in kolku. In ko so ga danes mrtvega izpostavili večmilijonski množici na trgu sv. Petra, se ni nihče spraševal, tudi jaz ne, kdo je bil ta človek in kam odhaja.

Obisk predsednika države

25. april 2005

Občino Hum na Sutli je danes obiskal Stjepan Mesić, predsednik Republike Hrvaške, ki se je v naši sredini zadržal nekaj več kot sedem ur. Obiskal je tovarno stekla Vetropack-Straža, novozgrajeno halo italijanske

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

firme BDF-Servis, potem pa se je pridružil osrednji slovesnosti in kobilu s poročenimi pari, ki so v zadnjih štirih letih praznovali zlato obletnico svoje poroke. Z vsem, kar je videl, slišal in doživel je bil nenavadno vesel. V radijski oddaji „S predsednikom na kavi v Humu na Sutli“ je dejal, da bi takih občin moralo biti veliko več v naši državi; pohvalil je občinsko vodstvo in skupno skrb politike in gospodarstva za dobro občine. V pogovoru, ki sem ga imel z njim v limuzini in za mizo, mi je izrazil svojo pripravljenost, da se ravno v Humu na Sutli sreča s slovenskim predsednikom Janezom Drnovškom, da bo predložil naftnemu gigantu Ini, naj kupi srednjeveški dvorec Mali Tabor, da bo pri Ministrstvu za finance urgiral, naj se čim prej podpiše bilateralni sporazum o dvojnem obdavčevanju hrvaških upokojencev, ki imajo slovenske pokojnine.

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910
Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland
E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

IV. del

Obdobje hvaležnosti in predanosti

Ponovna zmaga na volitvah

28. maj 2005

Na volitvah smo močno zmagali, tako da bo naša stranka v občinskem svetu imela sedem svetnikov, kar je malo več od pričakovanega. Koalicijske partnerje sem pred nekaj dnevi poklical v svojo pisarno, jim izročil pripravljeno besedilo sporazuma o sodelovanju po volitvah in jih prosil, da sporazum preberejo in se pripravijo za podpis. Dva svetnika Ljudske stranke sta imela vidno kisle obrazy, bila sta kar nekam prestrašeno razočarana, saj je eden od njiju skoraj proseče vprašal, ali nameravamo zahtevati odstop

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910
Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland
E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>
predsednika nadzornega odbora občinskega komunalnega podjetja, člana njihove stranke. Odgovoril
sem, da je to odvisno od razprave in odloka občinskega sveta.

Mislim, da bi za našo stranko bilo najbolje, da sploh ne bi šli v koalicijo z njimi. Vendar moramo to storiti tako, da ne povzročimo sebi še večjega sovražnika. Važno je razkrinkati njihove sebične namere in politične zahrbtne igre, pri tem pa zadržati dostoje in odgovorne odnose z vsemi podjetniki in obrtniki, ki Ljudsko stranko podpirajo neposredno, kot člani, ali posredno, kot pripadniki istega interesnega klana.

V rokah držim svojo najnovejšo in najdebelejšo knjigo *Sotla kot usoda*. Navdaja me veselje, obenem pa tudi neke vrste tesnoba. Sprašujem se, ali bo knjiga dobro sprejeta v hrvaški javnosti, bo založnik uspel pokriti vse stroške, čeprav je za začetek dobil podporo Ministrstva za kulturo. To je zagotovo najbolje opremljena in trdo vezana knjiga. Prvo neuradno predstavljanje sem imel danes na letnem srečanju Prijateljev občine Rogatec. Več kot sto poslušalcev, mojih slovenskih prijateljev, je bilo navdušenih nad branjem mojih pesmi in odlomkov iz esejev v slovenščini in hrvaščini, kar so izrazili z burnim aplavzom in iskrenimi čestitkami.

Tretjič izvoljen za župana

3. junij 2005

Danes sem tretjič izvoljen za župana. Zahvalil sem se vsem volilkam in volilcem za podporo, ki je zagotovo ne bi bilo, če v svojem prvem in drugem mandatu ne bi odgovorno in vestno opravljal župansko dolžnost. Tako nameravam delati še naprej. Vedno sem poudarjal in pri tem vztrajam, da moramo občino sprejeti kot širšo družino. Župan je glava družine. On skupaj s člani občinske uprave in

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

strokovnimi sodelavci predлага dolgoročne usmeritve in povsem konkretnе projekte za doseganje skupnih dobrin in dobro počutje vseh prebivalcev občine. Imamo jasno in podrobno razdelane pogrampske smernice za prihodnje obdobje. Povabil sem vse občinske svetnike k sodelovanju pri realizaciji posameznih projektov, da ne bomo pri tem strankarsko razdeljeni, pač pa naj bi vsi prispevali k skupni blaginji naše občine. Kapitalna gradnja in redne dejavnosti se lahko izvedejo uspešno le, če smo nesebični, če nimamo v prvi vrsti osebnih interesov, ampak občino kot teritorialno skupnost, v kateri se morajo vsakemu prebivalcu zagotoviti boljši življenjski pogoji. Izid volitev smo potrdili s skupno večerjo. To ni bila „večerja brez politike“, kakršno napoveduje pesnik Mile Stojić, vsekakor pa ne večerja brez vere v poezijo. Poezija kot izvirno ustvarjalno dejanje, ki kaže skozi besede najgloblje občutke in izkušnje človeškega življenja, se je doslej v meni zelo uspešno hranila s politiko kot umetnostjo možnega. Ne vem, kako dolgo bom lahko politik, prav gotovo pa vem, da je poezija bila pred politiko in da bom iskanje samega sebe na tem svetu končal kot pesnik.

Biseri čiste poezije

6. junij 2005

Poleg vseh velikih dogodkov v preteklih dneh mi je danes zjutraj uspelo prebrati novo pesniško zbirko Šušljanje Danijela Dragojevića, objavljeno v ediciji Meander urednika Branka Čegeca. Dragojević je velik pesnik, katerega veličina me tu in tam presenetil z nedorečenostjo pričakovanega izražanja, ali pa s

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910
Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland
E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>
preveliko vnemo zapisovanja. Vendar pa to ne zmanjšuje mirno pobožnost zvestega bralca pred biseri
čiste poezije.

Nikoli nisem razmišljal o „centralni luknji sveta“, čeprav sem pogosto hodil ob samem robu te luknje, ne toliko nepremišljeno, pač pa navdušen z osebno usodo. Iz gimnazijskih dni mi ostajajo v spominu luknje na železni ograji norišnice v Vrapčah, zahodnem predmestju Zagreba. V bavarskem mestu Eichstättu sem živel „med Goetheom in norcem, vendar bliže zidu norca“, izza katerega se je, prekrit s pesniško svilo, skrival Friedrich Hölderlin. Na srečo mi je Bog podelil veliko doživetij z veselim vzklikom. Tudi meni se dogaja nekaj podobnega „kot v uslišani molitvi“. Danes tudi moji kemijski svinčniki ne želijo biti nekaj „izmed motne tolažbe in nejasnega obupa“. Tudi jaz živim na svojem hribu. In ne vidim druge strani hriba, toda imam zaupanje v njegovo neznano lepoto in tišino, v melanolijo, ki v enaki meri istočasno misli in sanja. Minevam kot „na kratko obrezana senca“.

Intervju za radio Ognjišče

17. julij 2005

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Ministrstvu za morje, turizem, promet in razvoj sem včeraj poslal izpolnjene obrazce z nominiranimi podprojekti na področju krajevne pristojnosti naše izrazito obmejne občine, v kateri več kot polovica prebivalcev in vsi gospodarski subjekti še vedno dobivajo pitno vodo iz Republike Slovenije. Ravno zato ima gradnja kapitalnih objektov oskrbe z vodo absolutno prednost. Z vodo je tesno povezana kanalizacija in čistilna naprava, kar je predpogoj za čisto Sotlo in polnjenje Sotelskega jezera.

Nič manj ni pomembna gradnja in ureditev nogometnega igrišča, kajti naše igrišče je do vzpostavitev državne meje bilo v Rogatcu in smo ga izgubili, ne da bi za to izgubo dobili kakršno koli nadomestilo, bodisi od svoje še manj pa od sosednje države. V spremnem dopisu sem pripomnil, da smo ena od redkih občin, ki se lahko pohvali z dobro urejenim odlagališčem in sortirnico uporanih komunalnih odpakov, zato bi nam nepovratna sredstva prav prišla za dograditev in modernizacijo sortirnice in recikliranje odpadkov.

Danes sem imel v Ljubljani intervju za Radio Ognjišče. Na poti domov sem se zapeljal v Kozjanski park, obiskal Lesično in Pilštanj, mestni ki sta mi ostali v spominu iz otroških dni, ko sem z očetom hodil peš na romanje v božjepotno cerkev Marije Pomočnice v Zagorju pri Lesičnem. Župnijska cerkev je pravzaprav jedro naselja in kulturni spomenik državnega pomena. Zgrajena je na res lepem, podolgovatem hribu, z zunanje strani lepo urejena in žal zaklenjena. Pilštanj je v srednjem veku bilo naselje s trgom in velikim tržnim prostorom. Iz teh slavnih časov je ohranjen le sramotilni steber ali pranger, na katerega so privezovali storilce nekaterih sramotnih dejanj in jih izpostavljeni javnemu posmehu in sramotenu.

Na počitnice v Zaostrog

25. julij 2005

Ob eni uri po polnoči smo se žena, hčerka in jaz podali na pot v počitniško mestece Zaostrog na Makarski rivieri. Brez večjih zastojev na cestah. Tokrat smo se prvič peljali po avtocesti od Zagreba do

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Splita. Vsi trije smo bili enostavno navdušeni nad to najsodobnejšo prometno povezavo severne in južne Hrvaške, navdušeni nad predori, viadukti in počivališči. V Luki Duče pri Omišu smo spili prvo jutarnjo kavo pri prijatelju in pesniku Ivanu Šaroliču. Dokler se je njegova nežna, skoraj malce preveč plaha Dragana, zaupljivo izpovedovala mojima sopotnicama, sva midva oživljala spomine na študentske dni v Beogradu. Omenila sva Jureta Kaštelana, ki je napisal predgovor prvi Šaroličevi pesniški zbirki, omenjala njegove verze o kamnitih laseh Mosorja. Omenila pa sva tudi pesnika Drago Ivaniševića in njegov znani verz „moj did se sa zvizdan družija i uza Boga sta“ (moj stari oče se je družil z zvezdami in je stal zraven Boga). Z dostojnim spoštovanjem sva omenila nedavno umrlega pesnika Anđelka Novakovića, tajnika Društva hrvaških književnikov in urednika kulturne revije *Omiška vila*. Naš gostitelj nas je pospremil do Omiša in nam pokazal visoko stavbo, v kateri je nekoč bilo ilirsko semenišče, nato sedež Republike Poljica, danes pa v njenem pritličju mestno gledališče uprizarja predstave, prirejajo pa tudi številne komorne koncerne. Pod vtipom veličastnih kamnitih vrat, skozi katera se bistra reka Cetina zliva v morje, smo nadaljevali z vožnjo po sončni Makarski rivieri in prispeли v Zaostrog ravno na kosilo.

Duhovna svežina

29. julij 2005

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Naš gostitelj, pater Ante Babić, gvardijan frančiškanskega samostana v Zaostrogu, se nam ponavadi pridruži ob kosilu in večerji, tako da imamo priložnost iz prve roke zvedeti nekaj več o znanem kulturnem zakladu Zaostroga. To je samostan, ki ohranja rojstni list in rokopise Andrije Kačića Miošića, zglednega frančiškanskega duhovnika, pridigarja, predvsem pa pesnika in pisatelja, avtorja *Prijaznega razgovora slovanskega naroda*, literarnega dela, ki je imelo velik vpliv na hrvaške pisatelje in navadnega malega človeka. Delo je hrvaški narod enostavno poimenoval *Pismarica* (napisana v štokavski ikavici).

Zgodaj zjutraj sem se priklonil pred spominsko ploščo Andriji Kačiću Miošiću, velikanu hrvaške zgodovine in literature, ob vhodu v cerkev Marijinega Vnebovzetja. Potem je gvardijan odprl muzej z zelo dragoceno zapuščino umetniških slik Mladena Veže in drugih mojstrov umetnosti, mi pokazal sobo z dragocenimi predmeti iz rimskih in srednjeveških obdobjij. Nadaljeval sem z ogledovanjem samostanske knjižnice in arhiva. Knjižnica ima več kot dvajset inkunabul, nastalih pred Gutembergovim izumom tiskanja knjig, in več kot petindvajset tisoč knjig in revij. V arhivu so ohranjeni številni zapisи, sklepi in odločbe iz turških časov, zelo dragocena zgodovinska pričevanja.

Zavedajoč se zgodovinskega in kulturnega bogastva samostana, njegove verske in kulturne pomembnosti v zgodovini hrvaškega naroda, se pri kosilih in večerjah, katere nam strežejo v pokritem atriju samostana (ob večerjah ob stenah gorijo bakle), počutim napolnjen s fizično vedrino in duhovno svežino hrvaškega človeka skozi dolga in nevarna stoletja.

Sive duše in Slavoj Žižek

30. julij 2005

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Na plaži sem ob kopanju in sončenju prebral zelo pretresljiv roman Philippea Claudela *Sive duše*.

Poglavlja vznemirljive knjige se vrstijo kot filmski prizori. Zgodba je postavljena v francosko mesto in poteka med prvo svetovno vojno. Šef policije se spominja vseh uničenih življenj, povezanih s skrivnostnim umorom mladega dekleta Josephine. Naslov izhaja iz njenega priznanja: „Še nikoli nisem srečala ne izredno pokvarjenega in sprijenega in ne vrlega in svetega človeka. Nič ni popolnoma črno ali belo, prevladuje sivo. Niti moški niti njihove duše, vseeno ... Ti si siva duša, lepo siva, tako kot vsi ...“ Na koncu nam knjiga razkriva veliko skrivnost; šef policije je morilec svojega edinorojenega sina, samo zato, ker je njegova ljubljena žena umrla pri porodu, in to največ po njegovi krivdi, ker v tistih trenutkih ni bil z njo, pač pa se je zadržal v veseli družbi. V svoj dnevnik prepisujem nekaj zaključnih stavkov: „Ali vemo, zakaj prihajamo na ta svet, zakaj obstajamo? Moje dejanje je posledica duhovne praznote. Naš sin bi bil mali nesrečnež, živel bi in odraščal poleg mene, za katerega je življenje samo praznota, velika črna luknja brez dna, ob robovih te luknje se vrtim v krogu, izgovarjam besede, za katere se oprijemam kakor za obzidje.“

V zgodnjih jutranjih urah prebiram težko prebavljen prevod knjige Slavoja Žička *O verovanju*. Moram priznati, da sem ugodno presenečen nad njegovim znanjem, duhovitimi pripombami in znanstveno lahkoto premišljevanja in pisanja. Z veliko radovednostjo sem pričakoval njegov razmislek o lastni eksistenci, o lastnem življenju; toda nič od pričakovanja. Gre le za izzivalnost posameznih naslovov in podnaslovov, za odprtost vsakemu izzivu verovanja. Zdi se mi, da Žiček preveč koketira s svojim levičarskim svetovnim nazorom.

Prevzet z biografijo Hildegarde iz Bingena

16. avgust 2005

Na delo odhajam bogatejši za mnoge nepričakovane izkušnje. Odhajam povsem prevzet z biografijo Hildegarde iz Bingena, velike prerokinje srednjega veka, svetle zvezde na nebu zahodne intelektualne in duhovne zgodovine. Hildegarda je bila najbolj izredna med mistiki. V sedeminsezdesetem letu je takole opisala svojo karizmo: „Jaz te stvari ne vidim z zunanjimi očmi, ne slišim jih z zunanjimi ušesi. Vidim jih edino s svojo dušo, ko so mi telesne oči široko odprte, tako da me nikoli ne prevzame ekstatična nezavest, vse to vidim v budnem stanju, podnevi in ponoči. Svetloba, ki jo gledam, ni omejena s prostorom. V njej ni prepoznavna niti višina niti dolžina, tudi širina ne. Rekli so mi, da je to senca žive svetlobe. V tej svetlobi zagledam včasih drugačno svetlogo, za katero mi je rečeno, da gre za živo svetlogo. Ne morem vnaprej vedeti, kdaj in za koliko časa bom to živo svetlogo videla. Toda, kadarkoli jo vidim, me zapusti vsaka žalost in vsak strah, počutim se kot preprosto dekle, ne pa kot stara ženska.“

Hildegarda je že kot otrok imela nenavadno sposobnost, da vidi to, kaj drugi ljudje niso mogli videti, na primer barvo teleta, preden ga je krava povrgla, ali slike iz oddaljenih krajev v preteklosti. Zaradi čudežne nadarjenosti in priznane pobožnosti so starši osem let staro hčerko zaupali nunam v benediktinski opatiji Disibodenberg, kjer se je naučila brati, pisati in peti psalme. V šestnajstem letu je postala redovnica v benediktinski opatiji, v štiridesetem pa je bila izbrana za predstojnico in to službo je zvesto opravljala več kot štideset let.

Njeno življenje je treba gledati skozi tri obdobja. V prvem je živila umaknjeno, v izolaciji vsakdanjega samostanskega življenja, v drugem je, razsvetljena z intenzivno svetlogo z neba, začela pisati svoj prvi teološki spis *Scivias* (*Spoznaj poti*), v tretjem pa je ustanovila novo opatijo v Rupertsbergu blizu Bingena. Ta opatija je postala zbirališče Evrope. Tisoče in tisoče ljudi je prihajalo iskat njene nasvete; istočasno je pisala priročnik o naravi in učbenik s področja medicine, napisala pa je tudi pesmarico z naslovom *Symphonia harmonia coelestium revolutionum* (Simfonija blagoglasja nebeških revolucij). V svoji

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

zavzetosti za Božje kraljestvo je napisala več kot tristo pisem Ijudem, ki so jo prosili za nasvet.

Dopisovala si je s škofi, kardinali, opati, kralji, papeži, duhovniki in s številnimi ljudmi iz različnih družbenih slojev. Napisala je knjigo o življenjskih vrednotah, ki bi jo lahko poimenovali priročnik za življenje. Ta psihoterapevtska knjiga opisuje plasti naše podzavesti, ki se kaže v nasprotovanju kreposti in pregreh. Pregrehe povzročajo bolezni, kreposti pa vračajo človeku zdravje in celovitost.

Ob koncu življenja se je kar štirikrat podala na misijonsko popotovanje peš, na konju in z ladjo po zgornjem in spodnjem toku reke Rene. Med temi potovanji je napisala svojo zadnjo teološko knjigo *Liber divinorum operum* (Knjiga božanskih del). V njej opisuje človeštvo v središču vesolja kot najbolj popolno ostvaritev Boga. Bog oblikuje človeško naravo v maternici, Božja delavnica se začne ob spočetju. Knjiga vsebuje natančen opis biokemičnih procesov človeškega telesa, ki so analogni procesom človeške duše.

Tik pred smrtjo je narekovala svojo avtobiografijo dvema duhovnikoma. Na žalost je to edino osebno delo - za razliko od vizionarskih del – ostalo le fragment. Ko je v enainosemdesetem letu umrla, se je na nebu pojavila močna svetloba v obliki križa, kar je bil samo potrdilni znak, da je res bila zmožna videti živo svetlogo. Njej, ki je nekoč napisala čudovit stavek „Stvaritev gleda na Stvarnika kot ljubica na svojega ljubega“, je bilo dovoljeno, da se vrne domov, v vir svetlobe. Od Hildegarde se moram veliko naučiti, kar mi lahko samo pomaga v prihodnjih dneh občinskega, političnega, splošno družbenega in kulturnega udejstvovanja.

Izbrana dela Antona Martina Slomšeka

3. september 2005

Na praznici ob prazniku občine Rogatec sem se pridružil mnogim, ki so čestitali za praznik in v svojem govoru poudaril dejstvo, da je v preteklem tednu bilo veliko kulturnih in športnih dogodkov, pri katerih so aktivno ali pasivno sodelovali tudi prebivalci sosednje občine Hum na Sutli, kar me posebej veseli. To je še en dokaz dobrega sosedstva, razumevanja in ljubezni, ki ne pozna nobenih državnih meja. Občina Rogatec je res lahko ponosna na ustanove, ki negujejo in propagirajo bogato kulturno dediščino slovenske Štajerske, ki je meni kot hrvaškemu pisatelju in prevajalcu vedno bila in bo ostala pri srcu. Letos sem še posebno vesel in se počutim srečnega zaradi tega, ker sem s pomočjo mariborskega škofa Franca Krambergerja izbral in prevedel v hrvaščino življenjepis in najpomembnejša dela Antona Martina Slomška. Knjiga je pred nekaj dnevi izšla pri založniku dr. Ivanu Zirdumu v Đakovu, v slavonskem mestu, znanem po velikem ljubitelju vseh Slovanov, Josipu Juraju Strosmayeru. Tako smo opravili še eno kulturno nalogu, ki bo v prihodnje slovenski in hrvaški narod povezovala tudi s poznanjem Slomškove rodoljubne i svetniške osebnosti.

Tadijanovićev stoti rojstni dan

22. oktober 2005

Sinoči je podružnica Matice hrvatske v Zaboku organizirala literarni večer v čast Dragutinu Tadijanoviću za njegov stoti rojstni dan. Takšna slovesnost se dejansko redko dogaja, zato jo nikakor nisem smel pa tudi nisem hotel izpustiti ali zamuditi. Slavljenca, upognjenega starca, pa vendar čilega in seveda veselo vznemirjenega pesnika, je pred vhodom pozdravil pihalni orkester, dobrodošlico mu je zapela opera pevka Ivanka Boljkovac z domačimi tamburaši, slavnostni govornik pa je bil akademik Dubravko Jelčić. Sam Tadija je povedal nekaj anekdot iz svojega življenja, predvsem iz obdobja med prvo in drugo svetovno vojno, oziroma iz najlepših let svojega življena ter prebral dve pesmi. Potem je bila predstavljena pesniška zbirka mladega pesnika Gordana Sinanovića, posvečena Tadijanoviću, bardu hrvaškega pesništva. O zbirki so govorili Sead Begović (precej nepovezano in dolgočasno) in Davor Šalat (kratko in jasno). Mlad pesnik je izrekel nekaj stavkov naučenih na pamet, iz katerih je mogoče sklepati, da je nekoliko neobičajen avtor, ki piše pesmi bolj po navdihu literarnih strokovnjakov. Tadija je s svojo enostavnostjo deloval vsekakor bolj impresivno. Navdušil me je s svojo živahnostjo, dobrim spominom in branjem brez očal. To je pesnik, ki je v življenju s svojim delovanjem postavil svoj spomenik; pobral je vse nagrade in že polnih petinosemdeset let preprosto uživa v čaščenju sebe kot živega spomenika hrvaške kulture. Veseli se vsaki knjigi, ki je posvečena njemu, veseli se vsaki novi izdaji svojih izbranih pesem. Nekoč sem poskušal pisati pesmi po njegovem zgledu, k sreči nobene nisem ohranil, ker pač Tadija ni moj pesnik, kar pa ne pomeni, da si ne zasluži moje iskreno občudovanje.

Srečanje s predsedniki sosednjih držav

10. november 2005

Pred nekaj tedni sem poslal direktorju Steklarne Rogaška, magistru Robertu Ličenu, uradno zahtevo, da me sprejme na pogovor, ker bi hotel iz prve roke izvedeti nekaj več o dejanskem položaju naših delavcev, dnevnih migrantov, zaposlenih v tem podjetju. Danes sem dobil obvestilo, da me bo zelo rad sprejel na pogovor v kratkem času, kajti trenutno rešujejo v tovarni najtežje probleme. Ličen je končal študij organizacijskih ved, bil je na študijskem potovanju v Ameriki, ima magisterij iz ekonomije na ljubljanski univerzi, uspešno je reorganiziral obrtniško delavnico v sodobno industrijsko podjetje, za kar je lani prejel slovensko nagrado za mlade menedžerje. Navadno išče rešitev izven običajnega okvira, je zagovornik timskega dela, njegov sistem vrednot pa je sestavljen iz trdega dela, enakopravnega odnosa do vseh delavcev in iz človeške dobrote. Zato se res veselim pogovoru z mladim poslovnežem.

Ob priložnosti današnjega srečanja s predsedniki Republike Hrvaške in Republike Slovenije, Stjepanom Mesićem in Janezom Drnovškom, v dvorcu Strmol na ozemlju sosednje občine Rogatec, sem prebral vnaprej pripravljen in dokaj strjen govor. "Spoštovani gospod Mesić, Vi ste s svojim skoraj celodnevnim obiskom aprila meseca pustili v občini Hum na Sutli nepozabno dobre vtise na vse nas, ki smo imeli priložnost družiti se z Vami in uživati v enostavnosti in doraslosti predsednika države. Dovolite mi, naj Vas ob današnji priložnosti spomnim na oblubo, da bo Vaš urad urgiral pri vladi in ministrstvu v zvezi pospešitve pogajanj Hrvaške in Slovenije glede podpisa sporazuma o izogibanju dvojnega obdavčevanja pokojnin. Oblubo ste izpolnili, pogajanja so bila pospešena, sporazum je podpisani. Hrvaški sabor ga je ratificiral v drugi polovici julija, slovenska vlada pa ga je poslala v ratifikacijo parlamentu Slovenije sredi

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

septembra. Zato z veliko hvaležnostjo prav prisrčno pozdravljam tudi Vas, spoštovani gospod Drnovšek, v svojem imenu in v imenu vseh pet tisoč petstopečeset prebivalcev obmejne hrvaške občine Hum na Sutli. V naši in treh sosednjih občinah živi osemstočedeset upokojencev, ki so svojo delovno dobo oddelali v Sloveniji in si zaslužili slovensko pokojnino. Vsak mesec so v povprečju prikrajšani za sto do stopetdeset evrov po upokojencu. Zato z veliko nestrpnostjo pričakujejo ratifikacijo pogodbe, ki jih ne bo bremenila s dvojnim obdavčevanjem. V njihovem imenu in v imenu vseh štirih občin Vas lepo prosim, da pospešite ta postopek v slovenskem parlamentu. Glede vsakdanjega življenja in sodelovanja s slovenskimi sosedji lahko izrazim svoje osebno in splošno zadovoljstvo vseh prebivalcev naše občine. Naj omenim, da se na lokalni ravni že leta in leta vzpostavlja temeljito dobrososedsko sodelovanje na gospodarskem, kulturnem in turističnem področju. Naša želja je, da se tudi na državnih ravni uredi sklep o revitalizaciji in revalorizaciji Sotelskega jezera, za katero je občina Hum na Sutli zelo zainteresirana. Pred kratkim sem na literarnem večeru, ki so ga organizirali zagrebški Slovenci v svojem Slovenskem domu sredi hrvaške metropole, na predstavljanju moje najnovjše knjige *Sotla kot usoda*, omenil, kako sta se pred nekaj stoletji hrvaški ban Peter Gisingovec in grof Fridrih Celjski dogovorila in prevzela obvezo, da se bo ‘vsak morebitni nasporazum med Hrvati in Slovenci v prihodnje poravnava na reki Sotli’. Spoštovana gospoda predsednika, tak dogovor in prevzem obvez od srca želim tudi Vama, zato s posebnim zadovoljstvom in veseljem poklanjam vsakemu po en izvod knjige, katere naslovno stran krasita portreta dveh velikanov – Franceta Prešerna in Ljudevita Gaja.”

Ključ dinamičnega življenja

28. januar 2006

Že več tednov se moje literarno delo opira predvsem na branje in prevajanje, in to prevajanje knjig Normana Walkera, enega najpomembnejših zdravilcev in raziskovalcev prehrane v Združenih državah Amerike, saj je med prvimi opozarjal na koristi zelenjavnih in sadnih sokov za človekovo zdravje in veliko pripomogel, da je danes v marsikaterem gospodinjstvu sokovnik nepogrešljiv. Vse do smrti je bil čil možakar; skrbel je za hišo in vrt in se, že skoraj stoletnik, še vedno vozil z motorjem. Najbrž mi je v teh letih prevajanje Walkera najbolj potrebno. Ravnokar sem dokončal prevajanje knjige o debelem črevesu z naslovom *Zdrava prebava brez zamašitev*. Vsaka žleza in vsaka celica v našem telesu je odvisna od stanja v debelem črevesu. Ključ dinamičnega življenja leži v zdravem debelem črevesu. Da bi imeli zdravo debelo črevo, moramo dnevno jesti sveže solate in piti sokove iz svežega sadja in zelenjave. Nekaterih snovi, na primer, za življenje nujno potrebnih organskih mineralov in soli, v naši prehrani ali sploh ni ali pa jih niti približno ni v zadostnih količinah. Strokovnjak za prehrano, dr. Walker, je s svojim življenjem dokazal, da z dobro prehrano in z duševnim ravnovesjem lahko človek doživi visoko starost, pri tem pa ohrani vitalnost zdravega življenja. Sijajno zdravje je mogoče doseči, če živimo naravno življenje, če se izogibamo sintetično predelani hrani, če svojo dušo in telo krepimo s primerno prehrano in pravilnim razmišljanjem. Telesno stabilnost mora spremljati duševno zdravje in duhovna hrana.

Nadgrobna svetloba

14. marec 2006

Včeraj sem v Krapini bil prisoten tradicionalnemu srečanju katoliških duhovnikov iz vseh župnij Hrvaškega Zagorja. Srečanja so se udeležili pomožni zagrebški škof, dr. Valentin Pozaić, in kanonik Lovro Cindori. V slavnostni del srečanja je bila uvrščena predstavitev biografskega romana *Nadgrobna svetloba* o zverinsko umorjenem duhovniku Antunu Grahovarju. Vsak udeleženec je dobil izvod knjige. Odlomek iz romana je prebral igralec Adam Končić, v glasbenem delu pa je nastopila sopranistka Jelena Lončar v spremstvu klavirja. Po končani slovesnosti so mi vsi čestitali za knjigo, nekateri so celo obljudili, da bodo naročili več izvodov, kar me je res razveselilo. Toda presenetilo me je precejšnje pomanjkanje dostojanstva naših duhovnih pastirjev. Za časa komunistične oblasti, v osemdesetih letih prejšnjega stoletja, so delovali veliko bolj dostojanstveno. Ali morda ne sodim prav? Mogoče je v sovražnem režimu šlo pri njih bolj za nekak klubovalni pogum, ne pa za dostojanstvo. Z vsakim od njih sem se na kratko pogovoril, bolj iz obzirnosti kot pa iz potrebe za pogovornim plemenitenjem.

Enako se mi je zgodilo dva dni poprej, na srečanju županov Kmečke stranke v Kutini. Razložil sem svoje predloge, naletel na hvalevredno odobravanje, med pogovorom po sestanku pa sem se počutil kot popolni „autsajder“. Najbrž me je politično in duhovno sprenevedanje utrudilo do te mere, da ne morem več biti ustvarjalno vesel. Mogoče mi veselje povrne prevajanje knjige Arnolda Ehreta *Zdravilna hrana brez sluzavosti*. Gre za metodo zdravljenja, ki se sestoji iz uživanja surove hrane v tekoči obliki (sveže iztisnjeni presni sadni in zelenjavni sokovi).

Ustoličenje prvega celjskega škofa

21. maj 2006

Odzval sem se pozivu dr. Franca Krambergerja, mariborskega nadškofa, in dr. Antona Stresa, novoimenovanega celjskega škofa ter se danes udeležil velike slovesnosti razglasitve nove škofije Celje in ustoličenja prvega celjskega škofa. Slovesnost je potekala na glavnem trgu, kjer je celjski opat Marjan Jezernik prebral bulo Papeža Benedikta XVI, med slovesno sveto mašo pa je nadškof Kramberger izročil škofovsko palico kot znak cerkvene oblasti prvemu celjskemu škofu, dr. Stresu. Poleg številnih cerkvenih dostojanstvenikov sem v prvih vrstah zlahka opazil predstavnike političnega in gospodarskega življenja v Sloveniji. Nadškof Kramberger je poudaril, da ima Celje posebno mesto v zgodovini Slovenije, kajti to mesto je na poseben način označil blaženi Anton Martin Slomšek, ki je kratek čas deloval kot opat v Celju. Novi škof, moj stari znanec, se je odločil za grb, na katerem piše: „Vse za evangelij”, okrašen s tremi celjskimi zvezdami kot simboli temeljnih krščanskih vrednot: vere, upanja in ljubezni. Po končani slovesnosti na glavnem mestnem trgu in v katedrali sv. Daniela smo bili povabljeni na sprejem v bližnji hotel Štorman.

Kolegi Branku Kidriču, županu občine Rogaška Slatina, sem povedal, zakaj nisem bil na včerajšnjem sestanku v njegovem uradu. Namreč, šele danes je prispelo povabilo, ki je do Huma na Sutli, oddaljenega od Rogaške Slatine samo sedem kilometrov, potovalo po pošti polnih deset dni, in sicer preko Ljubljane

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

in Zagreba! Da me je vsaj njegova tajnica po telefonu spomnila na datum in uro sestanka! Upam, da se v prihodnje ne bo več kaj takega ponovilo.

Misli Edith Stein

24. avgust 2006

Prazniki se končujejo. Sedem dni počitka in kopanja v Podgori, enem najlepših krajev na Makarski rivieri.

Prebral sem knjigo Aleksandre Kardum *To kar sem zamolčala*. Junakinja Petra začenja na trideseti rojstni dan s ponovnim pregledom prehujene poti. Ob sklicevanju na pretekle dogodke obravnava odnose z okoljem, predvsem s starši. Spomini prinašajo boleče spoznanje o velikem pomanjkanju komunikacije. „Potrebno je zbirati vse te na videz nepomembne podrobnosti in dojeti njihovo pomembnost.” Knjiga je res vredna branja, naučila me je spoštovati in uživati v podrobnostih preteklih dni, posebej pa na enodnevnom izletu na otok Brač. Lastnik ladje, Joja Martinović, je v meni takoj prepoznal sorodno dušo in mi pričeval o svojem starem znancu, s katerim se že leta nazaj ni videl, o zanimivih dogodivščinah iz domovinske vojne in o tragičnih dogodkih v družini. V njem sem prepoznal resnično dobrega človeka, ki se zna šaliti in veseliti ter vedno rad priskoči na pomoč človeku v stiski ali nevarnosti. Tako je pred nekaj dnevi potegnil iz razburkanega morja pijanega turista, ki je padel z ladje in bi ga valovi odnesli, da ni Joji v nadčloveškem sponadu z razburkanim morjem uspelo potopljenca izvleči na ladjo.

Iz Podgore smo se vračali v smeri Imotskega in smo pred večerom prispevali v Međugorje. Žena je opravljala večerno pobožnost, jaz pa sem se zelo miren in sproščen sprehajal po zunanjem delu svetišča,

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

ogledoval romarske skupine, poslušal pridigo o sveti Edith Stein, oziroma sestri Tereziji Benedikti od Križa, asistentki znamenitega nemškega filozofa Edmunda Husserla, ki je vstopila v samostan karmeličank, v drugi svetovni vojni pa so jo nacisti ubili v koncentracijskem taborišču Auschwitz. Papež Janez Pavel II jo je pred osmimi leti razglasil za svetnico, leto dni pozneje pa skupaj s sv. Katarino Siensko in sv. Brigitto Švedsko za sozavetnico Evrope. Po pridigi sem dolgo časa ostal v veliki knjigarni. Na polici sem opazil roman o ubitem duhovniku Grahovarju, kar me je zelo prijetno presenetilo. Kupil sem knjigo *Misli Edith Stein* in jo prebral do polnoči. Prepisujem nekaj misli te sodobne svetnice, ki je zavetnica filozofov.

„Božje bistvo, Božje življenje in Božja bit je ljubezen. Najgloblja bit ljubezni je podarjanje.“

„Čim bolj oseba živi zbrana v globini svoje duše, tem bolj močno je njeno izžarevanje, s katerim privlači druge v svojo bližino.“

„Vsak od nas živi prav v tistem času in na tistem mestu, ki je potrebno za njegovo osebno odrešenje in odrešenje tistih, ki mu zvesto sledijo.“

Doma sem ob prevajanju knjig Normana Walkerja prebral knjigo *Religija in filozofija* akademika Ivana Supeka, o kateri sem poslušal zanimiv radijski intervju z avtorjem. Supeka sem prvič srečal v Zagrebu leta 1970 kot urednika kulturne revije *Encyclopedia moderna*. Nekaj mesecev po najinem prvem srečanju je v prestižni reviji objavil tri moje pesmi z beležko o avtorju, kar mi je osebno bilo v veliko čast. Občudujem njegovo življenje znanstvenih in umetniških razsežnosti. Je eden od tistih srečnežev, ki jim je delo zanimivo, ki so skozi dolgo življenjsko dobo vneto iskali lepoto, dobroto, resnico in domiselne pobude ter tako na najbolj plemenit način izpolnjevali svoje življenje. Vendar pa po branju te knjige ugotavljam,

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

kako avtor z lahkoto rešuje eksistenčne skrivnosti, kot so rojstva invalidnih otrok, neozdravljive bolezni, nesreče in katastrofe. Ali ti posamezniki zmorejo čutiti pomirjujoči okus večnosti?

Prevzet z Novalisovo trditvijo

16. sebember 2006

Vzpodbujen s premišljenim nasvetom Božidarja Petrača, urednika pri zagrebški založbi Alfa, sem preostale počitniške dni izkoristil za dokončanje dela na obsežnem rokopisu zbranih pesmi, ki bi naj izšle pri njegovi založbi ob moji šestdeseti obletnici življenja in štirideseti obletnici literarnega ustvarjanja. Kot pesnik sem se dvignil muzam v objem iz sramežljive upornosti v dijaškem semeniču. Dvignil sem se kot življenjska zanka ali vozel, katerega sem poskušal razvozlati z dokaj nerazumljivimi verzi. Nosila me je ogromna negotovost bežanja brez pravega razloga. Bežal sem iz semeniča v semeniče, iz prestolnice v prestolnico, prevzet z Novalisovo trditvijo, da sta „pesnik in duhovnik v začetku bila eno“. V ustvarjalni igri brez pravega upanja sem se zatekal k pesnikom in mislecem: Augustu Šenoi, Silviju Strahimiru Kranjčeviću, Friedrichu Hölderlinu, Arthurju Rimbaudu, Friedrichu Nietzscheu, Georgu Traklu, Gottfriedu Bennu ... V zrelih letih me je poezija reševala iz institucionalnih oklepov, ne glede na to, ali je šlo za verske, ideološke ali politične strukture. Močno upam, da me bo še naprej reševala, v

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

prihodnje verjetno bolj z branjem in razmislekom, manj pa s pisanjem novih pesmi. Obdobje trubadurstva, iščočega odnosa do življenja, ostaja za mano. Začelo se je obdobje hvaležnosti in predanosti. Pripadam zaljubljenim sprehajalcem, katerim zvezde na nebu še vedno nekaj pomenijo, ki se ljubijo brez pomislekov na nevarnost. Pripadam razvnetim sanjam, v katerih se prepoznam kot lupina, ki se zaveda nedojemljivih globin. Pripadam svoji družini in vsem tistim, ki ne mislijo, da mi je treba biti z njimi in nevede zatavajo v mojo bližino.

Spodbujanje družinskega branja

17. oktober 2006

Danes smo v sklopu praznovanja Meseca hrvaške knjige imeli svečano otvoritev razširjenega in posodobljenega prostora Ljudske knjižnice v Humu na Sutli. Zbranim prijateljem knjige sem spregovoril o tem, da so pismenost, branje, vzgoja, izobraževanje, predvsem pa samoizobraževanje bili glavni strateški interes skoraj vseh razvitih držav. Naši sosedje Slovenci imajo natančno izdelane programe za spodbujanje družinskega branja, s čimer se v bistvu nadaljuje bogata tradicija obsotelskega podnebja, kjer so dolga desetletja s hrvaške strani bile najbolj priljubljene „jeronimske“ knjige, s slovenske strani pa knjige Mohorjeve družbe. Knjiga je bila in ostaja največja človekova podpora pri oblikovanju smiselnega in srečnega življenja. Nikoli ne bo izumrla, ne glede na pojav novih medijev, televizije in osebnih računalnikov. Menjavajo se samo načini branja, nikar se pa ne izključujejo. Medtem ko televizija in računalnik dajeta človeku pripravljene odgovore, z dosežki in virtualnimi popolnostmi, knjiga človeku pomaga spoznati sebe samega. In ravno to spoznanje sebe samega v prijateljstvu s knjigami je osnovna

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

naloga naše knjižnice in čitalnice, ki nadaljuje tradicijo Hrvaške ljudske knjižnice, odprte pred dobrih sto let, ter Delavske knjižnice v tovarni stekla. Razširjena in obnovljena knjižnica je dobila novih šestdeset kvadratnih metrov prostora in se končno približala republiškim standardom javnih knjižnic. Na policah je več kot petnajst tisoč naslovov. Poleg izposojanja knjig knjižnica v svojem prostoru ponuja uporabnikom branje časopisov in revij, enciklopedije in leksikone, igralnico za otroke predšolske starosti, delavnice za otroke in mladostnike, internet in medknjižnično izposojo.

Umrl je moj stari prijatelj

11. januar 2007

Umrl je moj stari prijatelj in predvsem dober človek, Mile Maslač. Naše prijateljstvo se je začelo v srednji šoli in je trajalo vse do njegove prezgodnje smrti. Bil je lektor in korektor pri številnih založniških hišah ter eden od pobudnikov hrvaškega tednika za kulturo *Hrvatsko slovo*, v katerem je bil pomočnik glavnega urednika. Je avtor več pesniških zbirk in prevodov iz slovenskega in nemškega jezika.

Vzel sem v roke njegovo zbirko *Čas pripravljenosti* in se zamislil nad verzom „na nek način si vedno hrepenel po stanju izza smrti“. In res je tako, na nek način je vedno hrepenel po stanju izza smrti, od našega prvega srečanja v Gornjem Vrapču pri Zagrebu, na sprehodih od Gajnic do Susedgrada, ko smo utrujeni hodili v mesto, toda polni upanja. Na nek način je vedno hrepenel po stanju izza smrti že v gimnazijskih letih na Črnomercu, v senci stare Šenoine lipe, metafizični obiskovalec Zagreba, kule Lotrščak na Gornjem gradu, mesta, v katerem so se vedno dogajala nasprotja. Na nek način je vedno

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

hrepenel po stanju izza smrti, celo na vrhuncu svoje mladosti, ko sva garala in se veselila na Bavarskem, kjer nam je prijateljstvo bilo največje bogastvo. Na nek način je vedno hrepenel po stanju izza smrti, čeprav ni o tem nikomur govoril, zavedajoč se, da nihče resno ne posluša človeka, ko ta enkrat začne pogovor s samim seboj. Na nek način je vedno hrepenel po stanju izza smrti, zato sem se rad našel z njim izven kroga, da vsaj malo občutim praznični privid in ljubezen na meji, da zmagoslavno pohajkujem kot svobodnjak, ki ga ni mogoče več umiriti.

Plaketa za življenjsko delo

23. april 2007

Na slovesni proslavi v Svetem Križu Začretje, v navzočnosti predsednika Republike Hrvaške, Stjepana Mesića, in njegovega spremstva, poslancev in županov, med katerimi je bil tudi predsednik Kmečke stranke, Josip Friščić, sem prejel najvišje priznanje – *Plaketo za življenjsko delo*. Bil sem v središču pozornosti, sprejemal sem številne čestitke, najbolj iskrena pa je gotovo bila čestitka dr. Ivana Đikića, rednega profesorja Medicinske fakultete na Univerzi Goethe v Frankfurtu, svetovno znanega znanstvenika, ki je na proslavo prispel z letalom iz Los Angelesa in se po kosilu takoj vrnil z letalom v Nemčijo. On je prav tako prejel priznanje za promoviranje Hrvaškega Zagorja v Evropi in v svetu. Po kosilu mi je rekel, da je zvedel vse o meni s spletnne strani. Na vprašanja novinarjev sem odgovarjal, da mi je to najvišje priznanje v naši regiji v čast, hkrati pa me obvezuje, da s svojim delovanjem iz dneva v dan

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

opravičujem tako visoko javno spoštovanje. Upam, da bo ta nagrada bistveno prispevala k mojemu prizadevanju, naj bi politično kariero končal v hrvaškem parlamentu ali v hrvaški diplomaciji, čeprav se zavedam zagorske zavidljivosti in hinavčine strankarskih kolegov. V vsakem primeru, literarno ustvarjanje je moja močnejša stran in mi pomaga, da v politiki lažje vztrajam na poti poštenega in odkritega človeka. Moram še posebej paziti na svoje zdravje in nenehno delati v prid duševnemu in duhovnemu miru ter splošni blaginji hrvaške države.

Številne zdravilne točke

11. junij 2007

Ta vikend sem z ženo in sinom preživel v toplicah Sveti Martin na Muri. Moderne in udobno opremljene toplice so bile prava okrepitev naših teles ter duševna in duhovna prenovitev. Poleg uživanja v zdravilni topri vodi smo uživali tudi v gostoljubnosti međimurskih gostiteljev. Prvi dan smo imeli kosilo v restavraciji Mala hiža v Mačkovcu. Očarani smo bili nad lepoto poletne terase, okrašene z izdelki iz umetnega kamna, še bolj pa nad lepoto sadovnjaka in žuborečega potoka. Drugi dan smo se odpeljali na Železno goro, kjer smo v starem gradu Terbotz naročili za kosilo srnин steak z črnimi tartufi. Prijazna natakarica nam je pokazala vinoteko s tabernaklji, v katerih imajo svoja arhivska vina

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

poslovni partnerji in enološki strokovnjaki. Mojo pozornost je najbolj pritegnila promocijska brošura o častni straži Zrinjske garde Čakovec, ki vsako leto v spomin na hrvaška mučenca Petra Zrinjskega in Frana Krsta Frankopana organizira tradicionalno druženje v Železni gori. Tretji dan smo imeli kosilo v gostišču kmečkega turizma družine Dvanajščak. Po obilnem obroku mešanega mesa in domače kapljice smo si ogledali veliko posestvo, vinograde, sadovnjak in ograjo, za katero je bilo približno šestdeset damjakov ali jelenov lopatarjev.

Iz Svetega Martina na Muri smo se odpeljali v Prekmurje, spili kavo v Dobrovniku, potem pa obiskali Bukovniško jezero in kapelo sv. Vida, ob kateri je Vidov izvir z zdravilno vodo. Radiostezisti in bioenergetiki so v tem prelepem gozdu odkrili številne zdravilne točke blagodejnega zemeljskega sevanja, ki privabljajo veliko število obiskovalcev. Prehodili smo vseh šestindvajset energijskih točk, kar že samo po sebi v tem kostanjevo-bukovem gozdu napoljuje človeka z zdravo energijo.

Nagovor hrvaškim misionarjem

19. julij 2007

V dvorcu Bežanec pri Pregradi je tri dni potekalo tradicionalno letno srečanje hrvaških misjonarjev. Zbralo se je okoli petnajst aktivnih misjonarjev, dvajset škofijski ravnateljev papeških misijonskih ustanov ter dalmatinski škof Slobodan Štambuk, predsednik odbora za misijonska dela pri hrvaški škofovski konferenci. Voditelj srečanja, Antun Vukmanić, me je danes povabil na kosilo v samostan karmeličank na Poredju in prosil, da misionarjem spregovorim nekaj besed o naši občini. V svoji napitnici sem misionarje pozdravil v imenu

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

občine, najbolj iskreno pa v svojem imenu. Namreč, po končani srednji šoli na Svetem Duhu v Zagrebu sem nadaljeval študij teologije v Ljubljani kot član misijonske družbe svetega Vincencija Pavelskega (lazaristov) in bil navdušen, da bom šel v misijon nekje na Madagaskar ali na Kitajsko. Vendar je navdušenje nad misijonskim delom kmalu upadlo, življenska pot pa me po vznemirljivih mladih letih pripeljala nazaj v rojstni kraj, kjer že skoraj polna tri desetletja delujem kot kulturni delavec, pesnik in pisatelj, družinski oče in župan. Vsakemu udeležencu srečanja sem podaril dve svoji knjigi.

Založbi Alfa v Zagrebu sem danes zjutraj poslal rokopis svojih novel. Razdeljene so na pet časovnih skupin: čas zgodnjega otroštva in pobalinstva; čas fantovstva in uporništva; čas zrelosti in razuzdanosti; čas domoljubne vneme in pomoči; čas sprave in pomiritve. Mislim, da ima rokopis avtorsko prepoznavnost in bo obogatil hrvaško književnost z izvirno napisanim delom. Upam, da bo delo imelo dovolj hrvaških bralcev, pričakujem pa tudi prevode v tuje jezike. Vse to seveda pod pogojem da ga bo gospod urednik pozitivno ocenil in uvrstil v svojo edicijo.

Svetli primeri dobrososedstva

24. avgust 2007

V zgodovini imamo dovolj svetlih primerov dobrosedskega sožitja Hrvatov in Slovencev ob reki Sotli, po katerih bi se morali zgledovati tudi v prihodnje. Tukaj bi rad omenil samo nekaj najpomembnejših. Častitljiv spomin in hrvaško hvaležnost si zasluži predvsem grof Ivan Erazem Tattenbach iz Podčetrcka, ki

so mu kot zavezniku in prijatelju hrvaškega bana Petra Zrinjskega in grofa Frana Krste Frankopana odsekali glavo v Wiener Neustadtu.

Nedaleč od Podčetrtka stoji srednjeveški grad Olimje. Po starem izročilu naj bi ga zgradila kneginja Hema Krška. Po njeni smrti je olimski grad prešel v last krške škofije in so ga škofje dajali v fevd različnim plemiškim družinam, med katerimi še posebej izstopajo družine Tattenbachov, Rattkayev in Erdödyev. Grof Nikola Erdödy je grad prodal protonotarju kraljevine Hrvaške in Slavonije, Ivanu Zakmardyju, ta pa je na svojem gospodstvu ustanovil pavlinski samostan in ga izročil vodstvu pavlincev v Lepoglavi. Iz Lepoglave je v Olimje pripravljalo prvih šest pavlincev, ki so se naselili v gradu. Ob gradu so začeli graditi cerkev Marijinega vnebovzetja. Njihova pravila so zahtevala, da ima vsak samostan sobo za bolne brate in lekarno z zdravili. Tako je lekarna dobila svoj prostor v pritličju južnega stolpa.

Pavlinci so v Lepoglavi imeli Filozofsko-teološko akademijo, na kateri so predavali znani učenjaki, pisatelji, pesniki in umetniki, v Olimju pa so gojili najrazličnejše zdravilne rastline in se izpopolnjevali v medicini. Povezanost Lepoglave in Olimja, od nekdaj znanih po tišini in lepoti, je obogatila oba prostora z biseri baročnega slikarstva menihov Ivana Rangerja iz Tirolske in Antona Lerchingerja iz Rogatca ter njihovih številnih učencev.

V začetku prejšnjega stoletja je Rogaško Slatino kot renomirano zdravilišče in mondeno središče obiskovalo mnogo znanih imen iz tedanjih avstroogrskih dežel. Škof Josip Juraj Strossmayer je tukaj zgradil svoj počitniški dom, kamor je iz Đakova v ravni Slavoniji rad prihajal skoraj polnih štirideset let. V njegovem domu so se redno srečevali cerkveni in posvetni gospodje iz Zagreba in Hrvaškega Zagorja, z njimi pa se je rad družil znani slovenski pisatelj Josip Stritar.

O tem, da so Zagrebčani pogosto prihajali in bili dobrodošli gostje v zdravilišču Rogaška Slatina, ni dvoma. Tudi danes je veliko povezav, o čemer pričajo številni športni in kulturni dogodki, najbolj

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

ustvarjalni pa so likovni umetniki (Goldoni, Ratkajec-Kočica, Propadalo), ki so v sodelovanju s tovarno

kristala ustvarjali dragocene umetnine iz kristalnega stekla.

NEKOPIRATI

Ignorirana lokalna samouprava

26. avgust 2007

Vse, kar se je nekaj tednov nazaj dogajalo na reki Sotli, ko so Slovenci porušili in odstranili več brvi in mostičev, je dobilo med novinarji in v televizijskem programu privlačnost, med ljudmi pa je izvalo proteste in napetost, predvsem zaradi dela hrvaške delegacije pri Stalni mešani komisiji za mejo. Z veliko odgovornostjo trdim, da je hrvaška delegacija v preteklih letih sistematično ignorirala lokalno samoupravo glede reševanja mejnega vprašanja in obmejnih problemov v vsakdanjem življenju. Člani naše delegacije si niso na mestu ogledali teh nekaj mostičev, ki so našim kmetom z zemljiščem na slovenski strani življenskega pomena. Enostavno so, brez vsakršne konzultacije, bili soglasni s predlogi slovenske delegacije, da se ti mostiči porušijo, čeprav so morali vedeti, da je večina slovenskih kmetov z zemljiščem na hrvaški strani Sotle zadržalo svoje mostiče z rampami in ključavnicami. Prepričan sem da je naša mejna policija vedela za datum rušenja brvi in mostičev, vendar pa o tem ni obvestila občinsko oblast in prizadete kmete. Slovenija je v sklopu svojih priprav za prevzemanje schengenskega režima na meji s Hrvaško začela rušiti brvi in mostiče, po katerih je lokalno prebivalstvo prečkalo državno mejo. Naredila je to prav gotovo po meddržavnem dogovoru. Zato prebivalci obsotelskih vasi Lupinjak, Strmec in Hum na Sutli ne smejo biti ogorčeni ali jezni na slovensko stran, pač pa na naše hrvaške pogajalce.

Hrvati moramo vedeti, da ne glede na to, katera stranka je na oblasti v Sloveniji, vsaka aktualna vlada ščiti in krepi slovensko državotvorno stališče. Tako je sedanji predsednik slovenske vlade imel posvetovanje s političnimi strankami o tem, kako rešiti odnos s Hrvaško. Predstavnik opozicije, predsednik Slovenskih socialnih demokratov, Borut Pahor, ki je obenem član Evropskega parlamenta, je poudaril, da se „v tem kaže zrelost slovenske politike, ki se zaveda, da potrebuje soglasje vseh političnih sil, ko pride do velikih strateških odločitev“.

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Kako pa je s hrvaškim državotvornim stališčem? Edino iz slovenskega tiska smo lahko zvedeli, da je Hrvaška dobila predlog za rešitev vseh štirih hrvaško-slovenskih problemov: vprašanja meddržavne meje, gospodarjenja na morju, Ljubljanske banke in jedrske elektrarne Krško. Naše Ministrstvo za zunanje zadeve je to zanikalo in sporočilo, da ni nobenih uradnih pogоворов, паč pa gre samo za konzultacije na različnih nivojih glede usklajevanja stališč o odprtih vprašanjih med državama. To se pravi, da hrvaški premier Ivo Sanader ne namerava sklicati izredenega sestanka s predstavniki hrvaških parlamentarnih strank in se posvetovati o tem, kako rešiti odnos s Slovenijo. Hrvaška javnost je premalo seznanjena z njegovimi namerami.

Obljube v posmeh naivnim volilcem

10. sebtember 2007

Hrvaške delavce iz obmejnih občin, ki so ob vzpostavitvi novih meja delali v slovenskih podjetjih, najbolj peče in boli nezainteresiranost hrvaške vlade za težave, s katerimi se ti delavci vsak dan srečujejo. Že več kot petnajst let poslušajo ministri in poslanci na predvolilnih shodih, ob pečenem mladem prašičku, kozličku ali jagnjetu na ražnju, njihove pritožbe, jim veliko tega obljudibijo, dobijo kak odstotek glasov na volitvah in s tem je stvar opravljen. Tako se tudi te dni napoveduje srečanje s predsednikom vlade, Ivom Sanaderjem, ministrico Kolindo Grabar-Kitarović in poslancem Ivanom Jarnjakom. To bo še ena predvolilna obljava več v posmeh naivnim volilcem.

Kot ena od živih prič take zgodovinske sramote sem pred dvema letoma organiziral in vodil shod v Humu na Sutli, toda nič se glede dnevnih migrantov do danes ni premaknilo na bolje. Samo zaradi tega, ker ni bilo dovolj dobre volje, zato je res naivno misliti, da bi se v teh predvolilnih mesecih lahko našla neka salomonska rešitev.

Minilo je več kot dva meseca od zadnjega dnevniškega zapiska. Razlogov za zanemarjeno zapisovanje je verjetno več. Eden od njih je seveda politično ozračje z napetimi razmerami v občinski upravi. Vse pa zaradi stanovanj, ki smo jih zgradili na pobudo mladih družin v naši občini, sedaj jih pa te družine nočejo kupiti, zato ker so jim lokalni politikanti napolnili glave z izmišljotinami o previsokih cenah. Tej umazaniji lokalne politike bo treba močno nasprotovati. In to seveda zopet za ceno izgube živcev. K sreči to izgubo čutim precej zavestno, čeprav po navadi prepozno, ko mi postane žal ne samo žrtve, pač pa tudi samega sebe. Predvsem zaradi izgubljene vedrine in pozitivne energije. Zatekal sem se k internetu, spremljjanju političnega dogajanja, ki me je iz dneva v dan še bolj vznemirjalo. Zato sem se danes odločil vrniti se k dnevniškemu zapisovanju, skrbnemu prepoznavanju sebe, kakršen sem in kakršen bi hotel biti. Rad bi se ponovno temeljito obnovil, in to ravno danes, ko sem registriral nov avto, ki sem ga kupil na kredit,

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

odplačeval pa ga bom naslednjih pet let. Glede telesne obnove bo treba čim prej napraviti gastrološko-urološke preiskave. Kar pa zadeva duhovno obnovitev, imam srečo, da zopet priateljujem z Edvardom Kocbekom, urejam in prevajam njegova izbrana dela za zagrebško založbo Alfa, ki namerava knjigo objaviti v znani ediciji *Vrhovi svetovne književnosti*, bolj aktivno se nameravam prijeti dela v Hrváškozagorskem literarnem društvu, začel sem pa tudi pisati pesmi v humskem dialektu, se pravi, v svojem materinskem govoru, katerega je pred nedavnim Ministrstvo za kulutro razglasilo za hrvaško nematerialno kulturno dobrino.

Obisk evropskih literatov

12. oktober 2008

Udeleženci letošnjih Zagrebških literarnih pogоворов so danes, na koncu štiridnevnega mednarodnega srečanja, obiskali občino Hum na Sutli, predvsem zaradi tega, ker v tej občini dolžnost občinskega načelnika opravlja hrvaški pisatelj. Osrednja tema letošnjih pogоворov je bila Kolektivna in intertekstualna memorija kot civilizacijska dediščina ter medijska odprava memorije.

Drage goste sem pozdravil v Lupinjaku, seznanil sem jih z znamenitostmi naše občine, bil z njimi na kosilu v „Humski kleti“ Ivana Žerjava v Druškovcu in preden so nadaljevali pot proti Belcu, sem jim razdelil darila – monografijo občine Hum na Sutli v hrvaščini in angleščini, izvirni spominek „humski fraklec“ z domačo slivovko, najnovejši CD s popevkami v humskem narečju in zrelo rumeno kutino kot simbol literarnega navdiha. Upam, da bodo odnesli s sabo nepozabna doživetja iz naše občine, da bodo o teh doživetjih radi govorili in pisali v svojih deželah.

Sotla nas združuje in povezuje

19. december 2008

Letošnja, druga po vrsti, mednarodna manifestacija *Sotla nas združuje in povezuje* je bila posvečena božičnim navadam s hrvaške in slovenske strani reke Sotle. Priljubljene božične pesmi so peli ženski pevski zbor in ženska vokalna skupina iz Huma na Sutli. Publiko so posebej navdušili gostje iz sosednjega Rogatca, folklorna skupina Kulturnega društva Anton Stefanciosa, ki je zaplesala kar nekaj zelo znanih štajerskih plesov. Najbolj atraktiven je bil možakar, ki je plesal z dvema plesalkama in z napolnjenim kozarcem vina na glavi. Velik aplavz publike so dobili igralci scenske uprizoritve „Prihaja Božič“, saj so v izvirnem humskem govoru pričarali navzočim božične navade Obsotelja. Božično drevo se je okraševalo z doma narejenimi okraski, z orehi, jabolki, cvetlicami iz papirja, pod okrašeno drevo pa sta mož in žena skupaj položila slamo za novo leto, ki bi naj bilo boljše od starega. Potem se je odhajalo k polnočnici. Na

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

poti domov so ljudje prepevali božične pesmi, doma pa so jih čakale pripravljene jedi, pečeno meso, klobase, kruh iz krušne peči, potica z ocvirki, orehova ali pa rožičeva potica.

Vrhunec osebnega čiščenja

18. januar 2009

Dnevniško zapisovanje mi pomaga v prepoznavanju samega sebe in drugih v mojih očeh. Pri tem mi pomagajo tudi mnoge druge dejavnosti – branje, prevajanje, politično načrtovanje, televizija, radio in internet – toda vrhunec osebnega čiščenja in sijaja duše je mogoče doseči s pisanjem pesmi in dnevnika.

Lansko leto mi je potekalo ob prevajanju izbranih del Edvarda Kocbeka, v predstavitevah nove knjige kratkih zgodb *Saj smo ja Hrvati* ter v zelo nehvaležnih družbenih in političnih dejavnostih. Mislil sem, da

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

lahko živim brez pesmi in dnevniških zapiskov, da se v dnevniku preveč ponavljam, ko pa sem danes prebral samo tri zapise, sem se takoj zavedal velike pomanjkljivosti pri rasti lastne osebnosti.

Zadnjih nekaj tednov sem prebiral knjigo *Mirovnik v Bologni* patra Bernarda Škunce, roman v obliki zgodovinske kronike o sv. Frančišku Asiškemu. Avtor prinaša na prizorišče izbrane osebe, ki s svojim dialoškim priповedovanjem in pogumnim zastavljanjem vprašanj spodbujajo bralca k razmišljjanju o tem, kako je tudi danes aktualna zamisel o odpovedi bogastvu. Ali so demokracija in materialna blaginja res prinesle ljudem srečo in duhovni mir? Ali moderni človek veruje v posledice dobrih del, ali pa je očaran od dosežkov ostal podrejen pohlepnosti in nagonom? Roman zahteva od bralca zbranost; zbranemu bralcu pomaga pri osvetljevanju osnovnih razlogov in vzrokov za socialne konflikte.

Na mašniškem posvečenju v Banja Luki

22. februar 2009

Z ženo in hčerko smo bili na mašniškem posvečenju našega sorodnika v Banja Luki. Slovesni obred me je spomnil na davne dni, preživete na zagrebškem Kaptolu. Prijaznost in enostavnost škofa Franje Komarice je vse udeležence prežela s posebno toplino verskega občestva. Med kosilom se je z vsakim rokoval in

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

pozdravil. Ko je slišal, da prihajamo iz Hrvaškega Zagorja, je bil še posebej navdušen. To me je spodbudilo, da novomašniku in škofu spregovorim zdravljico v imenu sorodnikov in jih povabim na obisk občine Hum na Sutli. Zdravljica je imela zelo impresiven odmev med navzočimi, približalo se mi je kar nekaj posameznikov, ki so me do zdaj poznali samo po branju mojih člankov in knjig, ne pa tudi osebno.

Lepo je deliti ustvarjalno veselje z iskrenimi ljudmi. V popoldanskih urah smo šli na ogled mesta. Tako smo opazili, da so ljudje na ulicah zelo prijazni in pripravljeni tujcu priskočiti na pomoč. Večerjali smo v restavraciji Kazamat, ki se nahaja v kleti, oziroma zaporniški celici nekoč znane trdnjave v Banja Luki. Naslednji dan smo obiskali samostan trapistov na levem bregu reke Vrbas. Danes je v samostanu le nekaj menihov, nekoč pa je ta samostan bil prava trdnjava vseh možnih poklicev: proizvajalcev znanega sira trapista, piva in drugih živil, izdelovali so opeke in ploščice, razvita je bila tesarska in čevljarska obrt ... Trapisti so imeli veliko gospodarstvo, svojo žago, tovarno oblačil in druge proizvodne obrate. Ob branju kratke zgodovine njihovih dejavnosti v samostanski kapeli preprosto nisem mogel verjeti, da je vse to bilo mogoče v Banja Luki v obdobju do druge svetovne vojne.

Na Bavarskem

8. marec 2009

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Povabljen od Bavarskega državnega ministrstva za okolje in zdravje, po preporočilu hrvaške parlamentarne poslanke Marijane Petir in v skladu s sklepom občinskega sveta, sem se danes dopoldne odpravil na študijsko potovanje in seznanjanje z bavarskim reševanjem potreb po pitni vodi in ponovnim čiščenjem odpadnih voda.

V zgodnjih jutranjih urah sončne nedelje sem pred koncertno dvorano Vatroslav Lisinski v Zagrebu pozdravil voditeljico potovanja, se predstavil vsem zbranim in smo se z avtobusom odpeljali proti Bregani.

Prvi kratek odmor smo imeli na Jesenicah. Ogromna reklama za laško pivo me je prežela z globoko žalostjo zaradi najnovejših odkritij hrvaških žrtev, likvidiranih v rudniku Barbara pri Laškem. Črne spomine sem shranil v predoru pod Karavankami. Vožnja po avtocesti Tauern skozi Avstrijo je usmerjala mojo pozornost na čudovite zasnežene gore in smučišča. Kosilo smo imeli v restavraciji Rosenberg na počivališču Eisentratten, potem pa smo nadaljevali vožnjo v smeri Salzburga in največjega bavarskega jezera Chiemsee, vrgli oko na Ženski otok s frančiškanskim samostanom in na Moški ali Gospodski otok bavarskega kralja Ludwiga II. V mestece Tegernsee, ki leži na obali jezera z istim nazivom, šestega po velikosti na Bavarskem, smo prispeli zgodaj zvečer. Pred letoviščem družbe Rhein-Main-Donau nas je čakal predstavnik Bavarskega državnega ministrstva za okolje in zdravje, nas toplo pozdravil in prepustil ljubeznivim receptorkam, ki so nam razdelile ključe sob v hotelu. Okrepljeni s tradicionalno bavarsko večerjo in svetlim pivom smo se poslovili in šli počivat v tople sobe, da bi bili čim bolj pripravljeni za sestanke in pogovore v naslednjih dneh.

13. april 2009

Predvčerajšnjim, na Veliko soboto, sem bil po vigiliji ali velikonočnem bedenju v župnijski cerkvi deležen številnih velikonočnih pozdravov navzočih vernikov. Veliko noč, največji krščanski praznik, sem včeraj preživel v družinskem krogu. Sam sem, po dobri stari navadi, pripravil velikonočni zajtrk za širšo družino, oziroma za kar štiri družine. Ob polni mizi velikonočnih dobrot nam je narava podarila vso lepoto razcvetlih in s soncem obsijanih češenj, sliv, marelic in breskev.

Danes zjutraj sem nadaljeval in končal z branjem knjige Petra Lückermannova *Učiti se od velikanov*, ki sem jo kupil v Augsburgu. Vsekakor primerno branje v teh predvolilnih dneh. Zapisujem tisto, kar pred volitvami največ potrebujem.

„Dober politik mora imeti kožo povodnega konja, pomnenje slona, potrpežljivosti bobra, srce leva, želodec noja in humor vrane. Ampak vse te lastnosti nimajo prave vrednosti, če jim primanjkuje trma mule.“

„Vsakdo, ki svojo nalogu jemlje resno, mora vedno znova biti kritičen do samega sebe, ali se pa prepuščati kritičnem ocenjevanju drugih. Sebe resno jemati, brez pretiravanja- to je umetnost!“

„Sponaša lahko vsak bedak. Poskušaj razumeti drugega. V odnosih do ljudi ne smemo nikoli pozabiti na dejstvo, da se ne ukvarjamo z logičnimi, pač pa s čustvenimi bitji. Ne smemo o nikomer slabo govoriti, ampak o vsakem vse najboljše, kar vemo o njem.“

„Najboljše, kar lahko doživimo, je skrivnost. To je osnovni ali temeljni občutek v zibelki prave umetnosti in znanosti. Kdor ne ve za ta občutek, kdor se ne zna ozreti v nebo in občudovati vse, ta je skoraj mrtev človek, njegove oči so ugasnile.“

Hvaležen sem avtorju za življenjska spoznanja, kako je mogoče vse občudovati po vzoru Alberta Einsteina, vaditi in prenašati kritiko po vzoru Marcela Reich-Ranickega in Heinricha Manna, kako je mogoče biti trmast kot Churchill ali biti dober kot Mati Tereza in kako je mogoče premagati lenobnost po vzoru Nobelovega nagrajenca Thomasa Manna. Pred menoj so dnevi polni pričakovanja in vsakodnevnih groženj, blatenja in vohunjenja. Marsikaj bodo politični nasprotniki govorili o meni, marsikaj bodo lokalni novinarji pisali po diktatu svojih političnih botrov, toda nobena stvar me ne sme negativno izzivati, pač moram s svojo voljo, s svojo dušo, ves negativen naboj pretvarjati v pozitivno energijo. Predvolilno propagando moram podrejati umetnosti življenja in pesniškim impulzom v sebi.

Čez nekaj dni bomo praznovali obletnico rojstva pesnika Rikarda Jorgovanića, meni najljubšega prednika iz naše občine. Moram pripraviti govor ob podeljevanju nagrade za najboljšo knjigo feljtonov, ki bo letos dodeljena mojemu dolgoletnemu sodelavcu in prijatelju, magistru Ivanu Cesarcu iz Zagreba. Čaka me slovesna seja in vrsta kulturnih in športnih prireditev ob dnevu občine, ob koncu meseca pa skupščina Zagorskega literarnega društva. Vse sama vzvišena doživetja nasproti predvolilnim prevaram in spletкам.

Na binkoštno nedeljo

18. junij 2009

Na binkoštno nedeljo nisem dobil dovolj glasov za župana v četrtem mandatu. Za svojim protikandidatom sem zaostal samo za odstotek in pol. Spoštujem večinsko voljo volivcev in moram se soočiti z novimi izzivi. Zgodilo se je nekaj, kar nisem pričakoval. Mislil sem, da mi bodo dolgoletna prizadevanja za splošno dobro vseh prebivalcev naše občine zagotovila še en mandat, vendar mi starodavna knjiga modrosti pravi, da se nahajam na začetku svoje sreče brez vsakršnega madeža in me vzpodbuja k razmišljjanju o globljem pomenu obstoja. Sem morda v zadnjih dveh mandatih šel predaleč? Treba se bo vrniti k svoji neodtujljivi posesti, branju, vedremu in zanosnemu življenju, prevajanju in pisanku.

Včeraj je v mali dvorani Ljudske univerze v Krapini potekala konferenca „Ljudevit Gaj in njegov čas“ v počastitev dvestote obletnice rojstva hrvaškega jezikoslovca, politika, novinarja, pisatelja in osrednje osebe ilirskega gibanja. Sodeloval sem na konferenci v družbi uglednih hrvaških znanstvenikov. Moj referat o Gajevem ilirizmu in panonski teoriji Jerneja Kopitarja je pritegnil veliko pozornosti pa tudi nekaj

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

polemičnih tonov v zvezi s trditvijo, da se je Gaj zelo modro opredelil za ilirizem in štokavščino in se tako izognil Kopitarjevi slovenizaciji in Karadžičevi srbizaciji na Hrvaškem.

Osebno me veseli, da sem začel novo obdobje življenja ravno z razmišljanjem o velikih zaslugah in precej zapleteni usodi Ljudevita Gaja. V turbulentnih obdobjih njegovega življenja so ga kovali v zvezde, obenem pa poniževali do nepriznavanja in pozabe. Zavedam se lastnega poniževanja v prihodnjih mesecih. Globoko v sebi se čutim tujca v domači občini.

Sožitje brez meja

10. julij 2009

Pred nekaj dnevi sem sodeloval v delavnici Radia Maribor „Sožitje brez meja“. Delavnico je pripravil Inštitut za radost življenja in Društvo prijateljev Radia Maribor. Vodja je bil znan urednik Tone Petelinšek. Vse se je dogajalo v gostilni Dolina Winetu sredi Haloz, nedaleč od Majšperka. Lastnik gostilne in naš gostitelj Janko Lampret je bil širokogruden in nas je postregel z domačim borovničevcem, s pečenimi postrvimi in domačim vinom. Delavnica je skoraj v celoti bila posvečena meni kot dolgoletnemu načelniku obmejne občine Hum na Sutli in velikemu prijatelju Slovenije, ki je predvsem zaslužen za številne prevode Kocbekovih in Slomškovih izbranih del v hrvaški jezik. V delavnici je sodelovala tudi

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

slovenska akademkinja, dr. Zinka Zorko, ki je leta in leta preučevala narečja na obeh straneh meje ter je malce preveč hvalila sodelovanje z menoj osebno ter prebivalci naše občine, s katerimi se pogovarjala.

V zgodnjih urah zbiram misli ob prebrani knjigi Milana Vukovića *Jaz odvetnik*. Avtor se je lotil pisanja na osnovi življenjskih izkušenj. Tudi on je že kot otrok rad fantaziral in se navduševal ob razburljivih kronikah in zapisih o zanimivih ljudeh in njihovih usodah. Njegovo pisanje me je naučilo, kako se je treba izogibati pretiravanja pri presoji objektivne vrednosti avtobiografske memoaristike. Važno je čim bolj osebno izražanje o avtentičnih okolišinah „v katerih sem delal in dozoreval“. Dnevniško zapisovanje mora biti osebno izražanje in predstavitev povsem prepoznavnega odlomka življenja v njegovem trajanju, nenehnem razvoju in spreminjaњu.

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910
Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland
E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

V. del

Smrt in ljubezen

NEKOPIRAT

Na zavodu za zaposlovanje

17. december 2009

Na osnovi Zakona o lokalni samoupravi sem šest mesecev dobival nadomestilo županske plače. Od danes sem prijavljen na Zavodu za zaposlovanje. Minimalno denarno pomoč bom poskušal dopolnjevati s skromnimi honorarji od prevajanja knjig *Življenske krize kot življenske šanse* (aktivno reševanje življenjskih sprememb) švicarske psihoterapevkinje Verene Kast, *Krščansko redovništvo skozi zgodovino* Georga Schweigerja, *Izviri sreče* (o umetnosti dobrega življenja) Aloisa Kothgassera, *Pisma apostola Pavla* (meditacije o nedeljskih berilih) Klausu Bergera in dr.

Zunanji minister Gordan Jandroković mi je sicer obljudil zaposlitev v hrvaški diplomaciji. Tedne in tedne sem pričakoval njegovo odločbo o imenovanju za kulturnega atašeja v Sloveniji ali Srbiji. Žal sem s to obljubo iz dneva v dan hodil vse manjši pod zvezdami. V prihodnje se bom najmanj enkrat na mesec moral javljati Zavodu za zaposlovanje in to bo najbrž vse, kar mi bo ostalo od prenapihnjene obljube visokega politika.

Nevarna bolezen zveste žene

25. sebtember 2010

Na začetku meseca se je žena Branka začela pritoževati, da ima bolečine v spodnjem delu trebuha.

Poklical sem prijatelja in primarija v bolnišnici v Krapinskih toplicah. Takoj naslednji dan jo je sprejel v svoji ordinaciji, jo pregledal in mi na samem potrdil: „Ne kaže dobro, trebuh je napolnjen s tekočino, ki jo moramo izčrpati in dati v analizo, da pridemo do vzrokov“. Ostala je na internem oddelku.

S hčerko sva onemela stala ob ljubeči ženi in materi na bolniški postelji. Hoteli smo jo potolažiti, toda ona nas je prehitela z besedami: „Bo pač, kakor je zapisano v nebesih. In naj bo upanje v najboljšo rešitev, z ljubeznijo ki jo čutim v sebi, ki je zmožna vse premagati, pa tudi tisto, kar je najhuje.“

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Analiza je pokazala, da je bila tekočina polna rakastih celic, kar kaže, da gre za karcinom jajčnikov in maternice. Primarij je poklical najinega skupnega prijatelja v splošni bolnišnici Zabok, kamor smo je nekaj dni pozneje odpeljali. Opravljeni so gastroenterološki pregledi in temeljite priprave za operacijo.

Vsak dan smo v popoldanskih urah bili na obisku pri ljubljeni bolnici, ki nas je vsakokrat presenečala s trdno vero, upanjem in ljubeznijo. Na vprašanje, kako prenaša vse te preglede, je vedno pogumno odgovorila: „Nič hudega ni za svoje zdravje kaj potrpeti. Sicer pa svoje telo itak preveč častimo in na zunaj povzdigujemo, premalo pa mislimo na dušo v njem!“

Po operaciji

25. oktober 2010

Operacija je trajala od osme do dvanajeste ure. Ob pol enih sem poklical primarija, ki se je pravkar vrnil iz operacijske dvorane in mi po kratkem obotavljanju odkrito priznal, da stanje ni dobro. Namreč, ko so ženo odprli, so imeli kaj videti. Karcinom je pobral jajčnike, maternico, trebušno mreno in se razširil na limfne žleze. Odstranili so ji jajčnike in maternico, delček debelega črevesa, veliko limfnih žlez, nekaj pa jih je ostalo, kajti do njih enostavno niso mogli priti ...

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Bil je to življenjski šok zame in za starejšo hčerko, ki je stala ob meni. Svojim ušesom nisem mogel verjeti.

Šok je bil strašanski zato, ker je Branka v dnevih priprave zelo lepo izgledala in se veselila operaciji. Ob petih popoldan smo zvedeli od dežurnega zdravnika, da se je zbudila iz narkoze, da je stanje stabilno in da ni videti kakšnih pooperativnih komplikacij.

Naslednje jutro sem znovič poklical primarija, ki mi je sporočil, da je Branka dobro preživila prvo noč, da bo čez kako uro premeščena na oddelek za intenzivno nego in jo tam v popoldanskih urah lahko obiščemo, toda na kratko.

Točno ob dveh popoldne smo bili na oddelku. Ljubezna sestra nas je odpeljala do postelje, Branka je takoj odprla oči in nas prepoznala. Poljubili smo jo in videli da je vsa otečena, da živi na medicinskih priključkih. Po štirih dneh so jo premestili na ginekološki oddelek. Junaško se je soočala s povoji in vrečko na trebuhu. Pogledala nas je in z jobovsko potrpežljivostjo spregovorila: „Mar se je to moralo prav meni zgoditi?“ Komaj smo se vzdržali solz in poskušali pozitivno odreagirati.

Na ginekološkem oddelku nas je vsak dan čakala, vedno nasmejana, iz dneva v dan se je lažje pogovarjala, priovedovala nam je, kako sestre lepo skrbijo za njo, kako so ji oprale glavo, osvežile telo, kako je s pomočjo dveh fizioterapeutov napravila nekaj korakov, kako je za kosilo pojedla malo juhe s testeninami in korenčkom ... Opazoval sem ženo nad ženami, občudoval sem sijaj upanja v njenih očeh, jo prijemal za roko, ves zatopljen v njeno priovedovanje, kako bo kmalu bolje, kako bo docela ozdravela in bova nekega dneva zopet odšla skupaj na popoldanski sprehod.

Žal je Brankino okrevanje po nekaj tednih bilo prekinjeno zaradi visoke temperature. Primarij nas je sočutno prepričeval, da je vse temeljito odstranjeno in počiščeno, prišlo je pač do nekega vnetja, kar pa

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

še zdaleč ne pomeni, da je prišlo do novega pojava rakastih celic. K sreči jim je temperaturo po nekaj dneh uspelo znižati.

NEKOPIRATI

Slutenjska resničnost smrti

30. september 2011

V prvi polovici leta je Branka dobivala prvi cikel kemoterapije. Počutila se je vse bolje in bolje. Hodila sva skupaj na sprehode, v začetku julija pa sva se odpravila za teden dni celo na otok Hvar, v turistično mestece Jelsa. Jaz sem se kopal, ona pa je ležala pod smrekami in brala časopise. Z avtom sva se odpeljala v mesto Hvar, si ga ogledala in si privoščila ploščo z morskimi sadeži. Razgledala sva si tudi mesto Stari Grad in se kar nekaj ur zadržala v grajski trdnjavi hvarskega pesnika Petra Hektorovića. Bilo je res čudovito sedeti v pesnikovem vrtu. Z velikim spoštovanjem sva prebirala v kamen vklesano modrost pesnikovega življenja:

„Tvrđaj (trdnjava) je mesto uživanja, zgrajeno v sodelovanju kreposti in sposobnosti ... mesto spoznanja, da človeka ne rešuje ne bogastvo, ne svetovna slava, ne lepota, ne starostna doba, da je treba misliti na poslednje stvari, kajti bežijo dnevi ...“

Iz pesnikove trdnjave sva se odpeljala na kosilo v Svirče, majhno vas v notranjosti otoka, se ustavila v konobi „Kod none“, kjer so nas pogostili ljubeznivi avtohtoni otočani. Najprej so nam ponudili domačo travarico, za predjed sva naročila kozji sir in pršut z olivami, za glavno jed pa sveže ulovljene lignje z žara in kuhanzo zelenjavjo. Po kosilu sva dobila še kozarec prošeka in pladenj sveže nabranega črnega grozdja. Noč pred odhodom nam je nebo podarilo še nepozabno doživetje; sredi noči nas je zbudilo strašno grmenje, pokanje se je razlegalo iz nebeških višin do morskih globin, nekaj nepopisnega, istočasno zelo visoko in zelo globoko, predoren glas Stvarnika zemlje in neba.

Sredi avgusta se je Branka začela pritoževati na vse bolj pekoče želočne bolečine, ki so ji povzročale slabost in bruhanje zelenorjave tekočine. Odpeljali smo jo na pregled v Zagreb, predstojniku zavoda za

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910
Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland
E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>
ginekološko onkologijo v Petrovi ulici. Zdravniški konzilij se je odločil za nov cikel kemoterapijskega zdravljenja.

Prvo soboto v septembru sva se z Branko odpeljala v podravsko mestece Ludbreg, kajti dobro sem vedel, kaj njej pomeni romanje v svetišče Jezusove predragocene krvi. Prispela sva ravno pred začetkom slovesne svete maše na odprttem prostoru. Poiskal sem primerno mesto v senci, prinesel plastični stol, tako da je lahko sledila obredu, sodelovala v dveurnem čaščenju Jezusove predragocene krvi in molila ob križevem potu ter sprejela po maši blagoslov. Potem sva šla na kosilo v bližnji hotel Raj in bila zelo vesela zaradi romanja.

Nov kemoterapijski cikel je sprejela kot nekaj začasnega na popotovanju od jutranje zarje do večne svetlobe. Vdano in pogumno je prenašala vse dodatne težave, vnetje požiralnika, trebušne slinavke, povišano temperaturo in vročino dneva. Po enotedenskem prejemanju novega cikla kemoterapije se ji je temperatura zopet povišala in na njen šestdeseti rojstni dan je morala z rešilnim avtom ponovno v zagrebško bolnišnico. Z močnimi antibiotiki je zdravnikom uspelo znižati temperaturo, tako da nas je neizrekljivo razveselila, ko nam je po telefonu povedala, kako „opazuje infuzijo s kapljanjem in se spominja verzov pesnika Cesarića, prepričana, da ji vsaka kaplja pomaga v žilah tkati nit, močnejšo od umiranja, da čuti življenje, kako podrhtava in blešči kot tisoč biserov“. Vroča želja za ozdravitvijo se je v njej razvnemala v materinski objem troje otrok, v ljubezenski šepet soproge in tolažnice, v nasmejan obraz Božje usmiljenke, v vsemir ljubezni.

Smrt in ljubezen

3. decembra 2011

V drugi polovici oktobra Branka ni mogla več mirno spati. V kratkih presledkih, med napadi kašja in bruhanja, mi je govorila, kako sva midva sojena drug drugemu. Zakonska postelja ni samo zaupnica ljubezni, ona sčasoma postane tudi zaupnica blagoslovljene smrti. Umirala je oseba v izčrpanem telesu, ne pa osebnost v duhovni polnosti ljubezni. Smrt in ljubezen nisem v tistih trenutkih doživljal kot nekaj medsebojno nasprotnega, pač pa kot nekaj posrednega, kot preobrazbo ljubezni iz telesnosti v duhovnost, iz minljivosti v večnost.

Zadnji petek meseca novembra je najina mlajša hči imela ob končanem študiju na Ekonomski fakulteti v Zagrebu akademsko promocijo. Branka je iz bolniške postelje izrecno zahtevala, da moram biti prisoten tej slovesnosti. Po končani slovesnosti sva jo s hčerko obiskala, da bi videla, kako ji pristoji akademska čepica na glavi. Zelo se naju je razveselila. Hčerka je morala kar nekajkrat korakati med posteljami, a ozarjena mati je kar naprej ponavaljala: „O, kako si lepa, moja hči!“ Ob pol šestih zvečer smo se poslovili.

Tisto noč sem se prebudil ob treh zjutraj in pomislil na ponovno srečanje z Branko. Hitro sem znova zaspal in prišla mi je v sanje, deviško zapeljiva, čudovita ... Vzdignil sem se iz postelje ob šestih zjutraj, se razveselil novemu dnevu in srečanju z mojo nevesto, pregledal novice na internetu, se spustil iz nadstropja v pritličje in deset minut pred sedmo uro se je oglasil telefon. Voditeljica ginekološkega oddelka mi je izrazila sožalje in sporočila, da je Branka umrla ob pol štirih zjutraj, ravno takrat, ko mi je prišla v sanje ... In ostala bo v najlepših sanjah.

Velika življenjska preizkušnja

18. januar 2012

Nekaj dni po pogrebu me je moj psihijater napotil zaradi pospešene depresivnosti v zagrebško kliniko za psihijatrijo. Bil sem zelo vljudno sprejet. Primarijka psihijatrije se je z menoj dolgo pogovarjala. Nisem pričakoval tako toplih besed, kajti nekje v podzavesti mi je zajedavo nagajal občutek, da se pravzaprav nahajam v norišnici. Ostal sem na zdravljenju tri tedne. Po dopoldanskih terapijah sem v popoldanskih urah odhajal na samotne sprehode v mesto. Obujal sem spomine na dijaška in študentska leta in sem tako znova prehodil vse nekdanje peš rute od Vrapč do Črnomerca, od glavnega kolodvora do Kaptola, od Kaptola do Mirogoja in nazaj. Bivanje na psihijatrični kliniki v sobi z desetimi drugimi bolniki je bila zame velika življenjska preizkušnja. Tolažil sem se z ljudmi, ki so „počili“, katerim je življenje bilo odvisno od različnih pomirjevalnih in uspavalnih tablet. Občudoval sem medicinske sestre in specialiste, kako ljubeznivo in nadvse potrpežljivo pomagajo tem revežem, da bi bili obzirni eni do drugih, da bi našli v sebi malo miru.

Za časa mojega bivanja na kliniki me je iz Maribora poklical kolega Marjan Pungartnik in mi sporočil, da je v program „Evropska prestolnica kulture Maribor 2012“ uvrstil predstavitev moje knjige dnevnih zapiskov kot prvo literarno prireditev. Predstavitev je bila sinoči v Literarni hiši Maribor na Vojnašniški ulici. Marjan Pungartnik je najprej pozdravil goste, akademkinjo dr. Zinko Zorko, časnega konzula Republike Hrvaške v Sloveniji, dr. Šimeta Ivajnka, bivšega mariborskega župana in nekdanjega veleposlanika Republike Slovenije v Hrvaški, Matijo Malešiča, časnega konzula Republike Hrvaške v Avstriji, dr. Nikolausa Hermanna, pisatelja Toneta Partljiča, predsednika Hrvaškega društva Maribor,

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Marka Mandirja, predsednico Mednarodnega kluba prijateljstva, Milko Knežević, predsednika kulturnega društva Štajerska skupnost, Rada Bakračeviča, mag. Francija Pivca in direktorja EPK, Mitjo Čandra, ki je spregovoril o projektu Literarna hiša. Prisotne je pozdravil pokrovitelj prireditve, dr. Šime Ivajnko. Marjan Pungartnik se je zatem pogovarjal z menoj o knjigi *Sam svoj dokaz*, razgovor pa so zaključili prisotni z vprašanji in komentarji. Ob številni publiku so se prireditve udeležili tudi predstavniki zavoda Evropska prestolnica kulture: Boris Cizej, Zdravko Duša, Petra Narat, Petra Bauman, Tomaž Dobrila in drugi.

V pogovoru z Matijo Malešičem sva obudila spomin na naš pogovor iz davnih let o velikanih slovenske in hrvaške arhitekture - Jožetu Plečniku in Viktorju Kovačiću. Takrat sva prišla do zaključka, da bi na podlagi zgodovinskih dejstev bilo zaželeno sprožiti idejo o skupnem simpoziju, posvečenem Plečniku in Kovačiću. Ideja žal ni bila realizirana, zato sem bom v naslednjih mesecih lotil dela - zbiranja podatkov za pisanje biografskega romana o Kovačiću. Delavni naslov knjige je *V senci lepote*. Roman bi naj imel okrog trideset poglavij, pri pisanju pa moram upoštevati naslednje kriterije: sklicevati se na znane in uradne vire, upoštevati življenjepis v prid romaneskne prepričljivosti, dovoliti ustvarjalni domisljiji, da svobodno deluje v oblikovanju zgodbe od prve do zadnje strani, razvijati domiselnost in kreativnost glede na zgodivinske osebnosti, ter z vsakim stavkom potrjevati odprto, nedopovedljivo in spontano pripovedovanje.

Listina o mednarodnem sodelovanju

20. junij 2012.

Ob obletnici rojstva Antuna Mihanovića, ki je napisal hrvaško himno, smo konec maja organizirali v obsoletskem mestecu Klanjec tradicionalno literarno srečanje. Pričelo se je s polaganjem venca pri spomeniku pesniku in diplomatu Mihanoviću v Risvici, nadaljevalo pa z dopoldansko okroglo mizo v dvorani mestne knjižnice. Tema je bila „Ustvarjalna različnost in literarna ustvarjalnost literatov manjšin v Hrvaški in Sloveniji“. Okroglo mizo sta vodila Đuro Vidmarović in Marjan Pungartnik, ki sta predstavila svoja uvodna prispevka. Sledila je razprava, v kateri sta sodelovala tudi Željko Perović iz Maribora in Jure Drljepan, hrvaški pesnik iz Domžal. Prireditve sta se udeležila tudi namestnica krapinsko-zagorskega župana, Sonja Borovčak, in Željko Kolar, župan Klanjca. Vzporedno je potekalo v otroškem oddelku srečanje s pisatelji za otroke in mladino.

Ob treh popoldne je v prostorih Kulturnega centra Klanjec bila prireditev v spomin umrlima članoma Hrváškozagorskega književnega društva, Vladimirju Poljancu in Božidarju Staroveškemu, katerih pesmi je bral dramski igralec Željko Šestić.

Ob sedemnajsti uri so na spominskem pokopališču udeleženci položili venec na grob Antuna Mihanovića, zatem pa sva z Marjanom Pungartnikom v novo obnovljeni dvorani knjižnice slovesno podpisala Listino o sodelovanju med Hrváškozagorskim književnim društvom in Mariborsko literarno družbo. Ob članih Hrváškozagorskega književnega društva so nastopili tudi člani Mariborske literarne družbe Željko

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Perović, Jure Drljepan in Aleš Tacer. Veselo vzdušje so še posebej popestrili fantje tamburaškega orkestra Zelenjak in virtuoz Tomislav Goluban z igranjem na ustni harmoniki.

Prispevek mednarodnim kulturnim dosežkom

14. avgust 2012

Hrvaški častni konzul v Gradcu, dr. Nikolaus Hermann, mi je v prvi polovici junija priredil literarni večer v prostorih hrvaškega kulturnega društva Napredak. Odzvalo se je okrog trideset ljubiteljev poezije. O mojih dnevnih zapisih sta govorila Đuro Vidmarović, kritik iz Zagreba, in Marjan Pungartnik, pesnik iz Maribora. Po uradnem delu večera sem ob kozarčku vina imel zelo prijetne in zanimive pogovore s hrvaškimi študenti in delavci v avstrijskem delu Štajerske.

V začetku julija sem začel prevajati obsežen avtobiografski roman Prišleki v treh delih, ki ga je napisal slovenski pisatelj Lojze Kovačič. Prvič je izšel leta 1984 pri založbi Slovenska matica v Ljubljani in je vseboval prva dva dela, leta 1985 pa je v ločeni knjigi izšel še tretji del. Istega leta je v Zagrebu izšla v mojem prevodu Kovačičeva knjiga z naslovom Tri žene (tri poglavja romana Pet fragmentov), zato imam željo, da za hrvaške bralce prevedem njegov najbolj znani roman, s katerim je nekaj let zaporedoma bil kandidiran za Nobelovo nagrado.

Na povabilo Ljube Krmeka, pisatelja iz Čapljine v Hercegovini, sem v prvih dneh avgusta sodeloval na tradicionalni pesniški manifestaciji „Rijek iz kamena“ (Govorica kamenja) v zgodovinskem mestecu Počitelj, ki sloni na kamniti steni ob levi obali temnozelene reke Neretve. Poleg pesmi, pisanih v standardni književni hrvaščini, se je v Počitelju slišala tudi Marulićeva starodavna čakavščina, pa tudi

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910
Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland
E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>
kajkavčina iz Hrvaškega Zagorja. Program je na dopadljiv način vodila Tina Laco, mlada gledališka
igralka, pisateljica in profesorica na univerzi v Mostarju.

Hvaležnost za dar življenja

23. september 2012

Danes sem poslal nekaj izbranih tekstov iz svojih rokopisov, pripravljenih za tisk, na različne javne razpise in vzel v roke najnovejšo številko časopisa *Filozofska raziskovanja*, ki ga redno dobivam kot član Hrvatskega filozofskega društva. Na hitro sem prelistal strani in se ustavil pri članku Iris Tićac „Od fenomenologije do metafizične hvaležnosti“ iz katerega sem prepisal naslednje stavke:

„Hvaležnost je predvsem odgovor za dar bivanja. Ker pa se hvaležnost v svojem bistvu ne more ravnavati samo po osebni svobodi, zadnji vzrok daru vključuje hvaležnost za dar bivanja tudi hvaležnost do Darovalca življenja!“

Ta stavek me resnično navdušuje znotraj in zunaj v vsakdanjem prepoznavanju sebe kot hvaležnega bitja. Moj založnik Stjepan Juranić iz Varaždinskih toplic mi je na predvečer praznika Marijinega Vnebovzetja izročil natisnjeno pesniško zbirko *Moja duša s twojo*, posvečeno ravnki soprogi Branki z besedami iz Sirahove knjige: „Srečen mož vrle žene, število njegovih let se podvoji“! Bil sem ugodno presenečen z lepo oblikovano knjigo s trdimi platnicami. Pesmi je z risbami olepšal akademski slikar Stjepan Đukić Pišta, uvodno recenzijo je napisal Ivan Herceg, urednik zagrebškega časopisa *Poezija*,

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

zaključno pa Marija Lamot, pesnica in filozofinja iz Krapine. Na poti domov iz Varaždinskih toplic sem v Gredicah pri Zaboku obiskal dvorec hrvaškega pisatelja Ksaverja Šandora Gjalskega in v vrtni restavraciji sam zase, v miru in tišini, prebral pesniški spomenik Brankini dobrí duši in vsem dragim ljudem na tem svetu.

O avtorju

Božidar Brezinčak Bagola je rojen 1947 v Vrbišnici, občina Hum na Sutli, Hrvatsko zagorje. Diplomiral je na Teološki fakulteti v Zagrebu (1974) in na Filozofski fakulteti v Beogradu (1978). Avgusta meseca 1978 se je zaposlil v tovarni stekla v Humu na Sutli, kjer je dvanajst let urejal delavski mesečnik in bil voditelj službe za informiranje in kulturo, dve leti direktor kadrovskega sektorja, šest let knjižničar in ravnatelj Kulturalnega centra, deset let pa župan občine Hum na Sutli.

Prve pesmi je objavil 1968 v novosadskem literarnem časopisu Polja pod psevdonimom Ljubo Taborčan.

Piše v hrvaščini in slovenščini. Slovenske pesmi in zgodbice je objavljal v Klicu časa, Razgovorih, Tribuni,

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Problemih, Dialogih, Prostoru in času, Sodobnosti, Obrazih, Mostu, Mladiki, predvsem pa v Literarnem
nočturno Radia Ljubljane, oziroma Radia Slovenije.

Danes je v pokolu, a je kljub temu zelo aktiven: piše in prevaja, predsednik je Društva pisateljev
Hrvaškega zagorja, član Društva hrvaških pisateljev, član Društva hrvaških književnih prevajalcev, Član
hrvaškega filozofskega društva in član Društva hrvaško-slovenskega prijateljstva.

Izvirna dela:

BJEGUNAC SVETE USPOMENE (pesmi), Zagreb 1971; SAMOOBSODBA (pesmi v slovenščini), Ljubljana
1974; TRAGANJE ZA SAMIM SOBOM (roman), Beograd 1980; U IME PRAČOVJEKA (pesmi), Zagreb 1983;
SVE HLADNIJA SVANUĆA (pesmi), Zagreb 1984; STAKLO U NAMA (pesmi), Zagreb 1990; RAZDРUŽIVANJE
(novele), Zagreb 1992; ZAPISI JEDNOG BOGOSLOVA (proza), Zagreb 1994; ZAVIČAJNA RADOST ŽIVLJENJA
(esiji), Zagreb 1997; S ONE STRANE DUNAVA (roman), Zagreb 2002.; MOJE SLOVENSKE IZKUŠNJE
(potopisi, pesmi, esiji, memoarji), Celje 2003.; SUTLA KAO SUDBINA (putopisi, memoari, esiji i ogledi),
Pregrada 2005.; OD TABORSKOG DO OLOVA (romarske zgodbe), Đakovo 2005.; NADGROBNA SVJETLOST
(biografski roman), Đakovo 2006.; IZMEĐU SUMNJE I PREDANJA (zbrane pesmi), Zagreb 2007.; EM SMO
HORVATI (zbrane novele), Zagreb 2008.; SAM SVOJ DOKAZ (dnevniški zapiski od 1992. do 2009.),
Varaždinske Toplice 2011.; MOJA DUŠA S TVOJOM (pesmi), Varaždinske Toplice 2012.; HUMSKE
POPEIFKE (pesmi), Varaždinske Toplice 2013.

Prevodi iz slovenščine v hrvaščino:

PJESME O SELJAČKIM BUNAMA, Zagreb 1974.; SLOVENSKI ZAČINJAVCI, Novi Sad 1978.; JOSIP JURČIČ:
PRIPOVIJETKE, Novi Sad 1979.; KETTE-MURN: IZABRANE PJESME, Novi Sad 1981.; LOJZE KOVAČIČ: TRI
ŽENE (roman), Zagreb 1985.; EDVARD KOCBEK: DRUGOVANJE (dnevnik), Zagreb 1986.; LJUBO BAVCON.
KAZNENO PRAVO, Zagreb 1987.; TAUFER-ZAJC: IZABRANE PJESME, Zagreb 1987.; SUVREMENA

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

SLOVENSKA POEZIJA, Zagreb 1988.; ANTON TRSTENJAK: KROZ PRIZMU RIJEČI, Djakovo 1996.; ANTON

TRESTENJAK: UMIREŠ DA BI ŽIVIO, Djakovo 1997.; JOŽE RAMOVŠ: ANTROPOHIGIJENA, Djakovo 1998.;

EDVARD KOCEK: DNEVNICI I Pjesme, Zagreb 1999. ; FRANC RODE: BITI I OPSTATI I. i II. dio, Zagreb

2000.; ANTON STRES: SLOBODA I PRAVEDNOST, Zagreb 2001.; FRANC CERAR: PO RIJEĆIMA SVETOGA

PISMA, Djakovo 2002.; EDVARD KOCEK: IZABRANA DJELA, Zagreb 2009.

PR

DIOGEN pro kultura

<http://www.diogenpro.com>